

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
ΤΥΡΑΝΝΟΣ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1968

Συνοδευτικό στο τομή του ΟΕΚΠΟΔΕΙΚΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

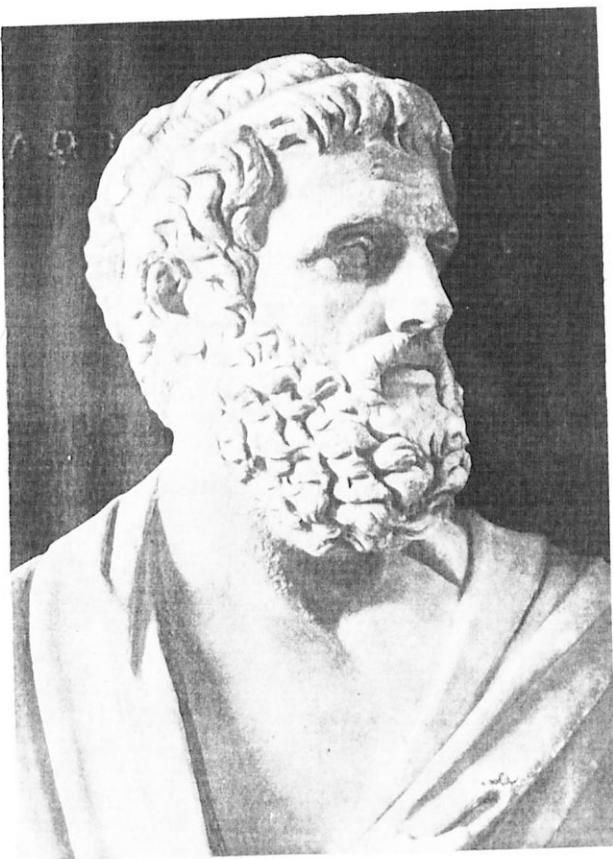
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

1. ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ
2. ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΟΦΟΚΛΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΤΟ ΑΡΑΜΑ

Τὸ δρᾶμα εἶναι καθόλου δημιούργημα τοῦ Ἐλληνικοῦ πνεύματος. Ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνεπτύχθη ἐν Ἀττικῇ ὀλίγον κατ’ ὀλίγον ἐκ τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ Διονύσου τελογμένων ἑορτῶν, αἱ ὅποιαι παρεῖχον πλεῖστα δραματικὰ στοιχεῖα (τὰ δρώμενα).

Προῆλθε δὲ τὸ δρᾶμα ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἄσματος, τοῦ ἀδομένου κατὰ τὴν λατερίαν τοῦ θεοῦ Διονύσου, ἐν συνοδείᾳ αὐλοῦ καὶ ὁρχηστικῶν ἡ μιμητικῶν κινήσεων, τοῦ ἀποκληθέντος διθυράμβου. Οὗτος, ἀρχθμος ὥν ἐν ἀρχῇ κατέστη τεχνικὸς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Ἀρίονος τοῦ Μηθυμναίου καί, τελειοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Λάσον τοῦ Ἐρυθραίου ἐώς, εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ φιλομούσου ἀρχοντος τῶν Ἀθηνῶν Πειστρόταρχον τοῦ ἀντοῦ δρισθείσας μεγαλοπρεπεῖς ἑορτάς, τὰ Μεγάλα Διονύσια.

Καὶ ἐξ μὲν τοῦ σοβαροῦ διθυράμβου, δστις ἐφάλλετο κατὰ τὰ Λίγνατα, καὶ ἀοί ἑορτασταὶ ὑπὸ πένθους κατεχόμενοι διὰ τὸν μαρασμὸν τῆς φύσεως καὶ τὰ παθήματα τοῦ θεοῦ ἔθομνον δι’ αὐτά, ἐγεννήθη ἡ τραγῳδία (τράγον φόδη, ἐπειδὴ οἱ χορευταὶ ἦσαν περιβεβλημένοι δέοματα τράγου, διὸ καὶ τράγοι ἐκαλοῦντο, καὶ παίσταντο τοὺς Σατύρους, τοὺς διαδούς τοῦ Διονύσου), ἐκ δὲ τοῦ φαίδρου διθυράμβου διθυράμβου, δστις ἐφάλλετο κατὰ τὸν χορόν τοῦ τραγητοῦ καὶ τῆς συγκομιδῆς τοῦ οἴνου, ἐγεννήθη, λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης ὑπερτάτης εὐθυμίας καὶ χαρᾶς διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς φύσεως καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ θεοῦ, ἥκω μωδία.

Πρῶτος, δστις προσήγαγε τὴν τραγῳδίαν, ἵτο δ ἐν τῷ ἀγοροτικῷ δήμῳ τῆς Ἰκαρίας τῆς Ἀττικῆς γεννηθείς ποιητὴς Θέσπιος, δστις εἰσήγαγε τὸν πρῶτον ὑποκριτήν, ὑποκριτόμενον ἀλληλοδιαδόχως πολλὰ πρόσωπα διὰ τῆς ἀλλαγῆς προσωπείων ἐξ ὀδόντης. Τοιουτορόπως δ μὲν ὑποκριτής, διάφορον τῷρα πλέον πρόσωπον ἀπὸ τὸν χορόν, ωμόλει πρὸς αὐτὸν (στοιχεῖον ἐπικόν), δὲ διαφορὰς ἀπεκρίνετο ἄριστα καὶ χορεύων (στοιχεῖον λυρικόν), ἐκ τῆς ἐνώσεως δὲ τούτων προῆλθε τὸ δρᾶμα.

Ἐνῷ δὲ διεστρατος, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρῳ, διὰ τὰ εὐχαριστήρια τὸν λαόν του, είχεν ἀγαδείξει τὰ Μεγάλα Διονύσια λαμπροτάτην

καὶ δημοκρατικωτάτην ἔορτὴν καὶ εἰχεν εἰσαγάγει τὸν διθύραμβον,
οἱ νίοι τοῦ Πεισιστράτου ἐκάλεσαν τὸν διαμορφωτὴν τοῦ δράματος
Θέσπιν, ἵνα δώσῃ διαφόρους παραστάσεις μετὰ τοῦ θιάσου τον εἰς τὰ
διάφορα χωρία τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ περίχωρα καὶ εἰς τὸ Ἀστυν.

Τὸ δοῦμα δέ, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἦτο περιωρισμένον εἰς ὑποθέσεις λαμβανομένας ἐκ τῶν μέθων καὶ εἰς τὴν λατοφείαν τοῦ Διονύσου, ἐλάμβανεν ἔπειτα ζάριν ποικιλίας ὑποθέσεις, προκαλούσας ζωηρότατα συν- αισθήματα καὶ συγκινήσεις, ἀπὸ δὲ τὸν μεθυκὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὰ ἀθάνατα Ὁμηρικὰ ἔπη καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τοὺς κύκλους τῶν τριῶν φημισμένων μέθων, τοῦ Ἀργοναυτικοῦ, τοῦ Θηβαϊκοῦ καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ. Τοιαντοτόπιος ἦντιχθη εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν πλατύτατον καὶ ἀπεριόριστον στάδιον καὶ ἀπέκτησεν αὕτη ποικιλίαν καὶ πολυμέρειαν.

Ἐμφανισθέντων δὲ μετὰ τὸν ποιητὴν Θέσπιν τῶν δραματικῶν ποιητῶν Χοιρίλον τοῦ Ἀθηναίου, μαθητοῦ τοῦ Θέσπιδος, ὅστις εἰσήγαγε τὰς προσωπίδας καὶ τὰς λαμπρὰς θεατρικὰς ἐνδυμασίας, καὶ τοῦ Φρυνίχου τοῦ Ἀθηναίου, ὅστις πρῶτος εἰσήγαγε καὶ τὰ γνωνακεῖα πρόσωπα, τὸ δρᾶμα ἐτελειοποιήθη μεγάλως, ἵνα μετὰ τοὺς προδρόμους τούτους ἐμφανισθῇ ἡ ἀκτινοβόλος τοιάς τῶν μεγάλων τραγικῶν ποιητῶν, τοῦ Αἰσχύλου εἰσαγαγόντος τὸν β' ἔποκριτήν, τοῦ Σοφοκλέους τὸν γ' καὶ τοῦ τραγικωτέρου πάντων Εὐριπίδον, ὃν τὸ δρᾶμα ἀνήκει οὐκέτι τὴν ὑψίστην αὐτοῦ ἀκμήν.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν δὲ καὶ τελειοπούσιν τοῦ δράματος κατὰ τὸν Ε'
αιῶνα συνετέλεσαν μεγάλως καὶ αἱ τότε ἐπικρατοῦσαι θρησκευτι-
καὶ ἀντιλήψεις καὶ δοξασία, αἱ δὲ θρησκευτι-
νικαὶ ἀρχαὶ, ιδίᾳ κατὰ τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἐπικρατή-
σισαν μετὰ τὸν Περσικὸν πολέμους, καθ' οὓς ἐσώθη ἡ Ἑλλὰς καὶ
ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός.

Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τοιούτον κοινωνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ περιβάλλοντος, ἐν τῷ μέσῳ τοιαύτης πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἀτμοσφαίρας, εἰς τὴν πανελλήνιον ἀντὴν ἀνωτέρων πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν σχολὴν ἐμφανισθέντες οἱ τρεῖς μουσόληπτοι τραγικοὶ ποιηταί, διὰ νὰ συμπληρώσωσιν ὅ,τι ἐκαλλιτέχνησαν ἐν λίθῳ, χαλκῷ καὶ χρυσῷ καὶ διὰ τῆς σμίλης καὶ τοῦ χρωστίκους οἱ μεγάλοι καλλιτέχναι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐφιλοτέχνησαν τὰς τραγῳδίας ἀδτῶν, αἴτιες ἀντανακλῶσι τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἰδέας, τὰ συναισθήγατα καὶ τὰ

πάθη καὶ τὴν ἰδεολογίαν γενικῶς τῆς προηγμένης τότε Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, καὶ ἀπεταμένσαν τὸν λογοτεχνικὸν καὶ ιθικὸν καρπὸν δῆλης τῆς πνευματικῆς παραγωγῆς, οἵτινες τότε ἀπετέλουν τὸν πνευματικὸν καὶ ιθικὸν θησαυρὸν διλοκλήσουν τῆς ἀθρωπότητος.

"Ωστε τὸ δρᾶμα δὲν ἦτο ἀνθόρημτον δημιούργημα ὀλίγων ἀτόμων ἢ μόνον τῶν λαϊκῆς μορφῆς θρησκευτικῶν ἔօρτῶν τοῦ Διονύσου, ἀλλὰ προϊὸν τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, τῆς ἐξόχου ἐκείνης ἐποχῆς ὅμοι μετὰ τῆς τεχνικῆς πούλσεως καὶ ἐπιοίας τῶν ἐμπνευσμάτων ἐκείνων ποιητῶν, ἦτο δηλ. ἐν κατακλεῖδι τὸ προϊὸν ἐνδεικτικόν τοῦ πολιτισμοῦ.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν εἶχον ἀνοικοδομήσει εἰς τὰς κωνιώτερας πόλεις τῆς Ἑλλάδος παρὰ τὸν ναούς των καὶ μεγαλοπρεπῆ λίθινα θέατρα καὶ μετ' ἴδιαζονσης τιμῆς περιέβαλλον τὰς θεατρικὰς παραστάσεις καὶ ἀθρόου προσήρχοντο εἰς ἀντάς, ώς εἰς ἀφίστην καὶ φωτοπάροχον πνευματικὴν ἀγωγήν, διὸ καὶ αἱ δραματικαὶ παραστάσεις διδασκαλίαι ἐλέγοντο, ώς ἀποτελοῦσσαι ἐθνικὸν ἄμα καὶ θρησκευτικὸν θεσμόν, ἐξεφράσσοντα καὶ σφραγιλατοῦντα τὰ πατοιωτικὰ καὶ θρησκευτικὰ σενναισθήματα ἀντῶν.

Τὸ γεγονός δὲ μόνον, ὅτι ὑπῆρξεν ἐπίσημος ἀρχοντας καὶ δὴ ὁ μέγας Περικλῆς, ὅστις παρεῖχεν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου δωρεὰν τὸ εἰσιτήριον εἰς τὸν ἀπόρον καὶ τὸν ἐργάτας, εἶναι ἵκανὸν rā μᾶς πείση, ὅτι τὸ θέατρον κατετάσσετο εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μεταξὺ τῶν μεγάλων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης φωτοπαρόχων πνευματικῶν ἐστιῶν.

2. Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

"Ο Σοφοκλῆς, νίδις τοῦ Σοφίλον, ἐγεννήθη τῷ 496 π. Χ. ἐν τῷ Ιππίῳ Κολωνῷ, ὅστις ἦτο θελκτικώτατον ἐπὶ λόρον προάστιον τῶν Ἀθηνῶν.

"Ο Σοφοκλῆς, ως νίδις πατόδος εὐπόρου, ἔζορτος ἐργοστάσιον μαχαροποιίας, ἔτυχεν ἐπιμεμελημένης ἀγωγῆς καὶ παιδείας. Ἐδιδάχθη ἐπιμελῶς τὴν μουσικὴν καὶ γνηματικὴν καὶ ἀνέπτυξεν ἀρμονικῶς τὰς σοματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀντοῦ δυνάμεις. Τὸ σωματικόν του δὲ κάλλος, ἵ προθυμος χάρις καὶ ἡ ψυχική του εὐγένεια, ώς καὶ αἱ μουσικαὶ του ἵκανότητες, τὰς δύοις ἀνέπτυξεν ὁ περίφημος διδάσκαλός του τῆς μουσικῆς Λάμπρος, κατέστησαν αὐτὸν ἄξιον μεγάλης προσοχῆς καὶ

έκτιμήσεως παρὰ τῶν συμπολιτῶν του. Διὰ τοῦτο, ὅτε μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ ἐωδιάσθησαν τὰ ἐπινίκια, δὲ Σοφοκλῆς ἐκλεχθεὶς ἐκ χιλιάδων ἄλλων ἐφῆβων Ἀθηναίων ἐχόρευσεν ἐπὶ κεφαλῆς χοροῦ παιδῶν περὶ τὸ τρόπαιον. Ἡ φυσιογνωμία δὲ τοῦ Σοφοκλέους, τὸ μεγαλοπρεπὲς παράστημά του καὶ ἡ ἡμερος ἔκφρασις τοῦ προσώπου του θαυμασίως εἶναι ἀποτετυπωμένα εἰς τὸν ἐπιβλητικώτατον ἀνδριάντα του, τὸν ενδισκόμενον σήμερον εἰς τὸ Λατερανὸν Μουσεῖον τῆς Ῥώμης.

Μελετῶν ἐκ νεότητος του ὁ Σοφοκλῆς τὸν ἀθάνατον Ὅμηρον καὶ θαυμάζων τὸν πρῶτον καὶ μεγαλοφάνταστον τραγικὸν ποιητὴν καὶ διδάσκαλόν του Αἰσχύλον, ἐνωπὶς ἐπράτη εἰς τὴν ποίησιν, καὶ δὴ εἰς τὴν τραγικήν, καὶ ἀφωσιώθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην καθ' ὅλον τὸ βίον του.

Ἐν ἥλικίᾳ μόλις 28 ἐτῶν ὁ Σοφοκλῆς, ἔχων πεποίθησιν εἰς τὴν ποιητικήν του ἀξίαν, κατῆλθε τὸ πρῶτον τῷ 468 εἰς τὸν δραματικὸν ἀγῶνα καὶ ἀντιμετρηθεὶς πρὸς τὸν παλαίμαχον τραγικὸν ποιητὴν Αἰσχύλον ἐν ἴκη σεν αὐτόν. Κατὰ τὸν ἀγῶνα μάλιστα ἐκεῖνον, ἐνῷ οἱ μὲν τῶν θεατῶν ἐπενθήμοντο τὸν Αἰσχύλον, οἱ δὲ τὸν Σοφοκλέα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον ὁ Κίμων, ἐπιστρέψας ἐκ τῆς ἐκστρατείας του. Παρακληθεὶς δὲ οὗτος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κριτής μετὰ τῶν συστρατήγων του ἀπένειμε τὸν στέφανον τῆς νίκης εἰς τὸν Σοφοκλέα, διτις οὕτως ἐμφανίζεται ὡς νέον ἐπιτέλλον ἀστρον ἐν τῇ δραματικῇ σκηνῇ. Ἐκτοτε ὑπερεῖχε σχεδὸν πάντοτε εἰς τοὺς δραματικοὺς ἀγῶνας, τῷ δὲ 441 διδάξας τὴν Ἀντιγόνην την ην τοσοῦτον ηδοκόμησεν εἰς αὐτήν, ὥστε ἐξελέχθη τῷ 440 συστρατηγος τοῦ Περικλέους εἰς τὸν Σαμιακὸν πόλεμον. Καὶ γενικῶς ὁ Σοφοκλῆς ἀνεδείχθη ἀληθῆς καλλιτέχνης τῆς δραματικῆς τέχνης, γράφων ἐπὶ ἐξήκοντα ἔτη ἀριστοτεχνικὰ δράματα μέχρι βαθέος γήρατος αὐτοῦ καὶ συνεχῶς εὐνοούμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ, ἡ καλαισθησία τοῦ δροίον εὑρισκε πάντοτε εἰς τὰ ἔργα του τὴν πληρεστέραν ἰκανοποίησιν.

Ὦς ἄνθρωπος ὁ Σοφοκλῆς ἦτο φαῖδρος, εὖ προσήγορος καὶ πολὺ προσήγορης, δὲν παρέλειπε δὲ νὰ διατηρῇ φιλικὰς σχέσεις μετ' ἐξεχόντων προσώπων τῆς ἐποχῆς του, οἷον τοῦ Περικλέους, τοῦ Ἡροδότου κ.ἄ. Ἡτο ἐπίσης φιλόθρον σκοτος, τηρητής τῶν παραδόσεων καὶ θεοσεβής, ἀνευ ὑπερβολῶν καὶ στενότητος πνεύματος. ἀσκήσας μάλιστα καὶ ἱερατικὸν ἀξίωμα. Ἄξιον σημειώσεως ἐπίσης εἶναι, ὡς θὰ ἀντιληφθῶμεν καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν τραγῳδιῶν

αντοῦ, ὅτι ὅλα τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα είχον τὴν ἀπύγχησίν των εἰς τὴν βαθεῖαν ἐκείνην ψυχήν, ἀντιλαμβανομένην μὲν βαθεῖαν πεῖον τῆς ζωῆς ὅλους τὸν βαθμὸν καὶ τὰς μορφὰς τοῦ πάθους, τὰ τρυφερὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ὑψηλὰς ἐξάρσεις.

Τέλος ὁ Σοφοκλῆς διεργίνετο διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ἀγάπην τον προσωπικὸν τὸν ὄλην τὰς ἀστείας, τὰς ὄσποιας οὐδέποτε καθ' ὅλην τὴν διάλογον τῆς ζωῆς τον ἐγκατέλιπε διὰ τὰ ἀποδημήσῃ, ὅπως ἔπραξαν οἱ ἄλλοι δύο τραγικοὶ καὶ ἄλλοι διανοούμενοι τῆς ἐποχῆς τον εἰς ἄλλας χώρας, καίτοι ἐπανειλημμένος εἶχε κληθῆ ὑπὸ διαφόρων ἡγεμόνων τὰ ἐπισκεφθῆ τὰς ἀνδαλαύδιαν.

Κατότι δὲ ὁ Σοφοκλῆς ἤλιχεν ἐξ ἴδιου συγχροασίας εὕθυμον χαρακτηρα, ἐδοκίμασεν δῆμος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου τον ἵκανας λύπας, λόγῳ οἰκιακῶν διενέξεων, τοῦ νίου τον μάλιστα Ἰοφῶντος ἐγείραντος δίκην παρανοίας κατ' αὐτοῦ. Ἡ καταλαβοῦσα δὲ αὐτὸν βαρυθεμία διαφέρεται καὶ ἐν τῷ τρίτῳ στασίμῳ τοῦ τελευταίου δράματός τον, τοῦ Οἰδιποδος ἐπὶ Κολωνῷ.

Τοιοῦτος ὦν ὁ μέγας τραγικὸς ἀπέθανε γαλήνιον φυσικὸν θάρατον τῷ 406 π. Χ. ἐν ἡλικίᾳ 90 ἔτῶν.

3. ΤΟ ΑΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ο Σοφοκλῆς ζήσας εἰς ἐποχήν, καθ' ἥντινον αἴ τινον Ἀθῆναι ἦσαν τὸ πρεματικὸν κέντρον τρόπον ὅλης τῆς Ἑλλάδος (κοινὴ παίδενσις Ἐλλάδος, Ἐλλὰς Ἐλλάδος, ὅπως ἐλέγοντο), καὶ ἔζων ὡς ἀνταγωνιστάς τον δύο μεγάλους ἐπίσης ὅμοτέχνους τον, τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Εὔριπον, κατώσθισε τὰ καινοτομήσῃ εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην καὶ τὰ ἐμφανῆ τοιάτας ἰδιότητάς, αἵτινες κατέστησαν αὐτὸν ποιητικὸν ἀστέρα πρώτου μεγέθους καὶ ἀντικερδούστον τραγικὸν ποιητήν.

Ἐν πρώτοις ἡ σπουδαιότερα μεταβολὴ ἦτο, διτι ὁ Σοφοκλῆς ἐδίδασκε τρεῖς χωριστὰς τραγῳδίας μὲν διάφορον δι' ἐκάστην ὑπόθεσιν, ἀντὶ μᾶς συνεχομένης τριλογίας μὲ κοινὴν ὑπόθεσιν, ὡς ἐπραττεν δ' Αἰσχύλος. Ήξέστην δύοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποχωτῶν ἐκ δύο (τὸν α' εἶχεν εἰσαγάγει, ὡς εἴπομεν ἀντέροι δ' Θέσπις, τὸν β' δ' Αἰσχύλος) εἰς τρεῖς. Όμοίως ηξέστησε τὸν ἀριθμὸν τῶν χορευτῶν δι' ἐκαστον δράμα ἐκ 12 εἰς 15. Ωσαύτως περιώρισε τὰ ἄσματα τοῦ χοροῦ, δώσας μεγαλυτέραν ἔκτασιν εἰς τὸν διάλογον.

Ἐξ ἄλλου ὁ Σοφοκλῆς είναι ἀπαράμιλλος καλλιτέχνης εἰς τὴν

κατασκευήν τοῦ δράματος. Ἐχει ἀρίστη ηθοποιίαν, ζωγραφῶν τελείως τοὺς χαρακτῆρας τῶν προσώπων του. Ἐπίσης ἐπιτηδεύεται ἄριστα τὴν πλοκὴν τοῦ μύθου, παρεμβάλλων εἰς τὰ δράματά του περιπτεῖας καὶ ἀναγνούσεις, καὶ χοησμοποιεῖ ἐν πᾶσι τὴν φυσικότητα καὶ τὴν ἀρμονίαν ἐν τῷ πλέπει. Ἀφαιρέσας τὸν ὅγκον καὶ τὴν ὑπερθεολογίην τοῦ Αἰσχύλου ὅστις παρίσταντε τὰ πράγματα ἀνότερα καὶ ὑπερφυσικώτερα τοῦ πραγματικοῦ, καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὸν Εὐριπίδην, ὅστις παρίσταντεν αὐτά, ὅποια εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι, δὲ Σοφοκλῆς παρίσταντεν αὐτὰ ὁ ποία πρόπειρα εἴναι, ἀκολούθων τὸ μέτρον, ὅπερ εἶναι ἡ εὐγενεστάτη καὶ χαριεστάτη ἀρετὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ γλῶσσά του, ὡς θὰ ἐκτιμήσωμεν ἀντίγρ, εἶναι πλήρης λεπτότητος καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀρμονικήν καὶ σύμμετρον δραματικήν του τέχνην, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεκάλουν αὐτὸν οἱ ἀρχαῖοι μέλιτταν, ὁ δὲ Ἀριστοφάνης, ἔλεγεν, ὅτι τὸ στόμα αὐτοῦ μέλιττα κεχρισμένον ἦν. Ἄλλὰ καὶ τὰ χορικά του ἄσματα εἶναι περίτεχνα καὶ ὁραιά, μεστά μεγαλοπρεπείας καὶ χάριτος.

Ομοίως, ἐνῷ εἰς τὸν Αἰσχύλον τὸ τραγικὸν πραγματοποιεῖται εἰς τὴν στάσιν τῆς Μοίρας ἡ τοῦ Θεοῦ ἔναρτι τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν πάλιν αὐτῶν πρὸς ἐκεῖνα, εἰς τὸν Σοφοκλέα ἡ Μοίρα ἡ δὲ Θεὸς διενθέντων μὲν μέχρις ἐνὸς σημείου τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ’ ἡ ἐσωτερικὴ δύναμις καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ερία τοῦ ἀτόμου εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια παρορμοῦντα πρὸς εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ, διὸ θέτει πρὸς αὐτοῦ.

Αἱ τὰς ἀρετὰς του δὲ αὐτὰς καὶ τὰς ἄλλας, ἀς ἡμεῖς οἱ Ἰδιοί θὰ ἐκτιμήσωμεν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν ἔργων του, δικαίως δὲ μὲν Ξενοφῶν ἔθεώρει αὐτὸν ὡς τὸν τελειότατον τῶν τραγικῶν, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὸν σε αὐτὸν τὴν τραγικήν τοῦτον τραγῳδίων κυρίως τοῦτον τραγικοῦ ἔλαβεν.

4. ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ο Σοφοκλῆς συγγράφων δι' ὅλου τοῦ βίου ἐποίησε περὶ τὰ 123 δράματα διαφόρων ἐποθέσεων καὶ ἔλαφε τὰς περισσότερας ἐξ ὅλων τῶν τραγικῶν τίτλων, ἐκ τῶν δραμάτων δὲ τούτων ἐσώθησαν μέχρις ἥμιντον ἐπτά : Ἀγριγόνη, Ἡλέκτρα, Τραγίνιατ, Οἰδίποες τέρροντος, Αἴας, Φιλοκτήτης καὶ Οἰδίποες ἐπὶ Κολωνῷ.

Αἱ τραγῳδίαι δὲ αὗται ἐπαίζοντο εἰς ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, εἰκόνες καὶ προτομαὶ αὐτοῦ πολλαὶ ἐστίθησαν καὶ σήμερον τιμῶνται ὡφ' ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ ἔργα τον, ἀπλήστως ἀραγινωσκόμενα καὶ ἐμφανιζόμενα εἰς τὴν σκηνήν.

5. ΟΙΔΗΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

Είναι γρωστὸς ὁ περὶ τοῦ Λαῖον, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν, μῆδος, καθ' ὃν οὔτος ἔλαβε χρησμὸν παρὰ τοῦ μαρτείον τῷ Δελφῷ, ὅτι τὸ τέκνον, τὸ ὄποιον θὰ ἀποκτήσῃ, θὰ φορεύσῃ τὸν πατέρα καὶ θὰ συζευχθῇ τὴν μητέρα τον. Αἱα τοῦτο, γεννηθέντος ἀρρενος τέκνου, φορβηθέντες οἱ γονεῖς τον (Λάιος καὶ Ἰοκάστη) τὴν ἐκπλήσσων τοῦ χοησμοῦ, ἀφοῦ ἐπρόπτησαν τὰ σφυρὰ τῶν ποδῶν τον διὰ περόνης καὶ ἐξήρτησαν ἐξ σχοινίου, πασέδωσαν τοῦτο εἰς βασιλικὸν ποιμένα, ἵνα ἐκθέσῃ εἰς τὸν Κιθαιρῶνα διὰ νὰ χαθῇ. Ἀλλ' ὁ ποιμὴν εὐσπλαγχνισθεὶς παρέδωσε τὸν παῖδα εἰς Κορίνθιον ποιμένα, ὁ δποῖος ἔσπενεο νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Κορίνθου Πόλενβον. Ὁ Πόλενβος μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη καὶ νίοθέτησεν αὐτόν, διότι ἐστεφεῖτο τέκνων καὶ ὠρόμασεν Οἰδίποδα, λόγῳ τοῦ παθήματος (τοῦ οἰδίματος) τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ἀνδροθεὶς ὁ Οἰδίπονς ὑβρίσθη ὑπὸ συνδαιτημόνος τον ἐν συμποσίῳ, ὅτι είναι νόθος, μετέβη εἰς τὸ μαρτείον τῶν Δελφῶν διὰ νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς γυησίας καταγωγῆς τον, τὸ δὲ μαρτείον τῷ ἔδωκε τὴν ἐγτολὴν νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα τον, διότι θὰ φορεύσῃ τὸν πατέρα τον καὶ θὰ λάβῃ σύζυγον τὴν μητέρα τον. Θεωρῶν ὁ Οἰδίπονς τὴν Κόραιθον πατρίδα ἀπεγάσισε νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἀκολούθησας ὡδὸν πρὸς τὴν Φωκίδα συναντᾷ τὸν πραγματικὸν πατέρα τον Λάιον καὶ φορεῖει αὐτόν.

Συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὸν δρόμον τον ὁ Οἰδίπονς φθάρει εἰς τὰς Θήβας, καθ' ὃν χρόνον ἡ πόλις κατετρώχετο ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ τέρατος, τῆς Σφιγγός, ἷτις ἔφθειρε πολλοὺς πολίτας, μῆδην δυναμένους νὰ λύσουν τὸ προβαλλόμενον αἴνιγμα ὥπ' αὐτῆς. Αἱα τοῦτο ὁ βασιλεὺον τῆς πόλεως, ἀδελφὸς τῆς βασιλίσσης Κρέων, προεκήρωξεν, ὅτι ἐκεῖτος, ὁ δποῖος ἥθελε λύσει τὸ αἴνιγμα, θὰ ἐγίνετο βασιλεὺς καὶ θὰ ἐλάμβανε σύζυγον τὴν χήραν βασίλισσαν.

‘Ο Οἰδίπονς, παρεπιδημῶν ἐν Θήβαις, κατορθώνει διὰ τῆς εὑρητίας του νὰ λύσῃ τὸ αἴνιγμα καὶ νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν βασιλίσσαν σύζυγον. Ἀποκτήσας δὲ μετ' αὐτῆς τέσσαρα τέκνα, Ἐτεοκλέα, τὸν

τὸν Πολυνείκη, τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμήνην, ἐζη ἐν ἀρχῇ εὐτυχῆς, δτε αἴφνης δεινὸς λοιμὸς μάστιξε τὴν χώραν του.

Ἄπο τῆς στιγμῆς δὲ ταῦτης, καθ' ἥν ὁ μὲν λαὸς ἀγωνιᾷ διὰ τὴν τύχην τῆς πόλεως, ὁ δὲ Οἰδίπονς σκέπτεται, ποῖα μέτρα δέοντα λάβῃ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ λαοῦ, ἄρχεται τὸ δρᾶμα, τοῦ ὅποιον τὰς λεπτομέρειας θὰ ἴδωμεν ἐν τῇ ἀναγνώσει ἀντοῦ.

6. ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ο Οἰδίπονς, τυφλὸν ὅργανον τοῦ μοιραίον, ὡς γνωρίζομεν ἐκ τοῦ ἀνωτέρῳ ἐκτεθέντος σχετικοῦ μύθου, ἔφοντεσσεν ἐν ἀγροίᾳ τὸν πατέρα του Λάιον καὶ συνεζεύχθη τὴν μητέρα του Ἰοκάστην. Ὁτε δὲ ἀπεκαλύφθη τὸ γεγονός τῆς πατροκτονίας καὶ τοῦ μιαροῦ γάμου, ἥ μὲν μήτηρ καὶ σύζυγος Ἰοκάστη ἀπηγχονίσθη, ὁ δὲ Οἰδίπονς, ἀφ' οὗ ἐτύφλωσεν ἑαυτόν, μετ' ὀλίγον ἀπέθανε. Μετὰ τὸν θάνατον τούτον οἱ νιοὶ αὐτοῦ συνεφώνησαν νὰ βασιλεύῃ ἑκάτερος τῶν δύο κατ' ἔτος, ἀλλ᾽ ὅτε παρῆλθε τὸ ἔτος τοῦ πρώτου βασιλεύσατος Ἐτεοκλέοντος, ἡρεῖτο οὗτος νὰ παραχωρήσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὸν ἀδελφόν. Τότε δὲ Πολυνείκης μεταβὰς εἰς τὸ Ἀργος καὶ γενόμενος ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀργοντος Ἀδράστου ἐκστρατεύει μετὰ τοῦ πενθεροῦ καὶ πέντε ἄλλων ἡγεμόνων ἑναντίον τῶν Θηβῶν. Ἐκαστος τῶν ἐπτὰ τούτων ἡγεμόνων ἐτάχθη ἔναρτι μιᾶς τῶν ἐπτὰ πυλῶν τῆς πόλεως, τὰς δυοῖς ἐπτὰ ἐπίσης Θηβαῖοι ἡρῷες ὑπερῷσπιζον. Ἐνῷ δὲ τοιουτορόπως είχον ἀντιπαραταχθῆ τὰ ἀντίπαλα στρατεύματα, ἀπεφασίσθη νὰ κριθῇ ὁ πόλεμος διὰ μονομαχίας τῶν δύο ἀδελφῶν, οἵτινες πίπτουν ἀμφότεροι κατ' αὐτήν.

Μετὰ τοῦτο τὴν βασιλείαν ἀνέλαβεν ὁ θεῖός των, ἀδελφὸς τῆς Ἰοκάστης, Κρέων, δστις κατορθώνει, ἀφ' οὗ προσηγένετο κατὰ συμβούλην τοῦ μάντεως Τειλεσίου θῆμα πρὸς ἔξιλέωσιν τοῦ θεοῦ Ἀρεως δὲ πρεσβύτερος νιός του Μεγαρεύς, νὰ τικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς καὶ νὰ τρέψῃ αὐτοὺς εἰς φνγήν.

Τὸ ὑπὸ ἀνάγνωσιν τοῦτο δρᾶμα, τὸ ὅποιον εἶναι, ὡς θὰ ἴδωμεν, ἀριστον διὰ τὴν ἡθοποιίαν του καὶ ἵσως ἡ ἐνδοξοτάτη τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τραγῳδιῶν, ἄρχεται εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κρέοντος ἐκδοσιν τῆς διαταγῆς περὶ τῆς τύχης τῶν τεκνῶν τῶν ἀλληλοφονευθέρτων δύο ἀδελφῶν.

1968 ΙΟΦ

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
Λ Θ Η Ν Α Ι 1968

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΟΙΔΗΠΟΥΣ

Ὦ τέκνα, Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφὴ⁵
τίνας ποθ' ἔδρας τάσδε μοι θοάζετε,
ἴκτηρίοις αλάδοισιν ἐξεστεμμένοι;

πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων,
ἀγὼ δικαιῶν μὴ παρ' ἀγγέλων τέκνα,
ἄλλων ἀκούειν, αὐτὸς δ' ἐλήλυθι
οὐ πᾶσι αλεινὸς Οἰδίπους καλούμενος.

ἀλλ', ὃ γεραιέ, φράζ' ἐπεὶ πρέπων ἔφυς
πρὸ τῶνδε φωνεῖν, τίνι τρόπῳ καθέστατε,
δείσαντες ἦ στέρεχαντες; ως θέλοντος ἂν
ἐμοῦ προσαρκεῖν πᾶν· δυσάλγητος γὰρ ἂν
εἴην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτίρων ἔδραν.

ΙΕΡΕΥΣ

ἀλλ', ὃ κρατύνων Οἰδίπους χώρας ἐμῆς,
ὅρας μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προσήμεθι¹⁵
βιωμοῖσι τοῖς σοῖς· οἱ μὲν οὐδέπω μακρὰν
πτέσθαι σθένοντες, οἱ δὲ σὺν γήρᾳ βαρεῖς
ἰερεῖς, ἐγὼ μὲν Ζηνός, οἶδε δ' ἥθεων

λεκτοί· τὸ δ' ἄλλο φῦλον ἐξεστειμένον
ἀγοραῖσι θακεῖ πρός τε Παλλάδος διπλοῖς
ναοῖς ἐπ' Ἰσμηνοῦ τε μαντείᾳ σποδῷ.
πόλις γάρ, ὥσπερ καύτὸς εἰσορᾶς, ἄγαν
ἥδη σαλεύει κάνακουφίσαι κάρα
βυθῶν ἔτ' οὐχ οὖτα τε φοινίου σάλου,
φθίνουσα μὲν κάλυξιν ἐγκάρποις χθονός,
φθίνουσα δ' ἀγέλαις βουνόμοις, τόκοισι τε
ἀγόνοις γυναικῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς
σκήψας ἐλαύνει, λοιμὸς ἔχθιστος, πόλιν,
νφ' οὖν κενοῦται δῶμα Καδμεῖον, μέλας δ'
Ἄδης στεναγμοῖς καὶ γύροις πλουτίζεται.
θεοῖσι μέν νυν οὐκ ἴσούμενόν σ' ἐγὼ
οὐδ' οὖδε παῖδες ἐξόμεσθ' ἐφέστιοι.
ἀνδρῶν δὲ πρῶτον ἔν τε συμφοραῖς βίου
κρίνοντες ἔν τε δαιμόνων συναλλαγαῖς·
ὅς γ' ἐξέλυσας, ἀστυ Καδμεῖον μολών,
σκληρᾶς ἀοιδοῦ δασμόν, ὃν παρείχομεν,
καὶ ταῦθ' οὐδὲν οὐδὲν ἐξειδὼς πλέον
οὐδὲν ἐκδιδαχθείς, ἀλλὰ προσθήκῃ θεοῦ
λέγει νομίζει θ' ἡμῖν δρθῶσαι βίον.
νῦν τ', ὃ κράτιστον πᾶσιν Οἰδίπου κάρα,
ἴκετεύομέν σε πάντες οὖδε πρόστροποι,
ἀλκήν τιν' εὔρειν ἡμίν, εἴτε του θεῶν
φήμην ἀκούσας εἴτ' ἀπ' ἀνδρὸς οἰσθά του·
ώς τοῖσιν ἐμπείροισι καὶ τὰς ξυμφορᾶς
ζώσας δρῶ μάλιστα τῶν βουλευμάτων.
ἴθ', ὃ βροτῶν, ἀριστ', ἀνόρθωσον πόλιν,
ἴθ', εὐλαβήθηθ', ὡς σε νῦν μὲν ἥδε γῆ
σωτῆρα κλήζει τῆς πάρος προθυμίας,
ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα

- στάντες τ' ἐξ ὁρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον· 50
 ἀλλ' ἀσφαλέιχ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.
 ὅρνιθι γάρ καὶ τὴν τότ' αἰσιῷ τύχῃ
 παρέσγεις ἡμῖν, καὶ ταῦν ἵσος γενοῦ.
 ὡς, εἴπερ ἀρξεῖς τῆσδε γῆς, ὥσπερ κρατεῖς,
 ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν, 55
 ὡς οὐδέν ἐστι οὔτε πύργος οὔτε ναῦς
 ἐρῆμος ἀνδρῶν μὴ ξυνοικούντων ἔσω.]
- OI. ὃ παιᾶνες οἰκτροί, γνωτὰ κούκ θύγνωτά μοι
 προσήλθεθ' ίμείροντες. εῦ γάρ οἶδα, ὅτι
 νοσεῖτε πάντες καὶ νοσοῦντες, ὡς ἐγώ,
 οὐκ ἐστιν ὑμῶν ὅστις ἐξ ἵσου νοσεῖ. 60
 τὸ μὲν γάρ ὑμῶν ἄλγος εἰς ἔν' ἔρχεται
 μόνον καθ' αὐτὸν κούδεν' ἄλλον· ἢ δ' ἐμὴ
 ψυχὴ πόλιν τε κάμε καὶ σ' δμοῦ στένει.
 ὥστ' οὐχ ὑπνῷ γ' εὔδοντά μ' ἐξεγείρετε,
 ἀλλ' ἵστε πολλὰ μέν με δακρύσαντα δή,
 πολλὰς δ' ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις.
 ἦν δ' εῦ σκοπῶν εὑρισκον ἵασιν μόνην,
 ταύτην ἐπράξα· παῖδα γάρ Μενοικέως 65
 Κρέοντ', ἐμαυτοῦ γαμβρόν, ἐξ τὰ Πυθικὰ
 ἐπεμψα Φοίβου δώμαθ' ὡς πύθοιθ', ὅ τι
 δρῶν ἢ τί φωνῶν τήνδε ρυσκίμην πόλιν.
 καὶ μ' ἥμαρ ἥδη ξυμμετρούμενον χρόνῳ
 λυπεῖ, τί πράσσει· τοῦ γάρ εἰκότος πέρα
 ἀπεστι, πλείω τοῦ καθήκοντος χρόνου. 70
 ὅταν δ' ἵκηται, τηνικαῦτ' ἐγὼ κακὸς
 μὴ δρῶν ἀν εἴην πάνθ' ὅσ' ἀν δηλοῖ θεός.
 ἀλλ' εἰς καλὸν σὺ τ' εἴπας οἶδε τ' ἀρτίως
 Κρέοντα προσστείχοντα σημαίνουσί μοι.
 θναξ "Απόλλον, εἰ γάρ ἐν τύχῃ γέ τῷ 75
- IE. θναξ" Απόλλον, εἰ γάρ ἐν τύχῃ γέ τῷ
 OI. θναξ" Απόλλον, εἰ γάρ ἐν τύχῃ γέ τῷ 80

- σωτῆρι βαίη λαμπρὸς ὥσπερ ὅμματι.
 IE. ἀλλ' εἰκάσαι μέν, ἡδὺς οὐ γάρ ἀν κάρα
πολυστεφῆς ὥδ' εἴρπε παγκάρπου δάφνης.
 OI. τάχ' εἰσόμεθα· ξύμμετρος γάρ ὡς αλύειν.
ἀναξ, ἐμὸν κήδευμα, παῖ Μενοικέως,
τίν' ἡμῖν ἥκεις τοῦ θεοῦ φήμην φέρων;

ΚΡΕΩΝ

- ἐσθλήγν· λέγω γάρ καὶ τὰ δύσφορ', εἰ τύχοι
κατ' ὀρθὸν ἔξελθόντα, πάντ' ἀν εύτυχεῖν.
 OI. ἔστιν δὲ ποῖον τούπος; οὔτε γάρ θρασὺς
οὔτ' οὖν προδείσας εἰμὶ τῷ γε νῦν λόγῳ. 99
 KP. εἰ τῶνδε χρήζεις πλησιαζόντων αλύειν,
έτοιμος εἰπεῖν, εἴτε καὶ στείχειν ἔσω.
 OI. ἐς πάντας αὔδα· τῶνδε γάρ πλέον φέρω
τὸ πένθος ἡ καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι.
 KP. λέγοιμ' ἂν, οἴτ' ἤκουσα τοῦ θεοῦ πάρα. 95
ἄνωγεν ἡμᾶς Φοῖβος ἐμφανῶς ἀναξ
μίασμα χώρας, ὡς τεθραμμένον χθονὶ¹
ἐν τῇδ' ἐλαύνειν, μηδ' ἀνήκεστον τρέφειν.
 OI. ποίω καθαριῶ; τίς δὲ τρόπος τῆς ξυμφορῆς;
 KP. ἀνδρηλατοῦντας ἡ φόνφ φόνον πάλιν 100
λύοντας, ὡς τόδ' αἷμα χειμάζον πόλιν.
 OI. ποίου γάρ ἀνδρὸς τήνδε μηνύει τύχην;
 KP. ἦν ἡμίν, ἄναξ, Λάιός ποθ' ἥγειμῶν
γῆς τῆσδε, πρὶν σὲ τήνδ' ἀπευθύνειν πόλιν.
 OI. ἔξοιδ' ἀκούων· οὐ γάρ εἰσεῖδόν γέ πω. 105
 KP. τούτου θανόντος νῦν ἐπιστέλλει σαφῶς
τοὺς αὐτοέντας χειρὶ τιμωρεῖν τινας.
 OI. οἱ δὲ εἰσὶ ποῦ γῆς; ποῦ τόδ' εὑρεθήσεται
ἴγνος παλαιᾶς δυστέκμαρτον αἰτίας;

- KP. ἐν τῇδ' ἔφασκε γῆς τὸ δὲ ζητούμενον
ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον. 110
- OL. πότερα δ' ἐν οἴκοις ηγέροις δὲ Λάιος
ηγῆς ἐπ' ἄλλης τῷδε συμπίπτει φόνῳ;
- KP. θεωρός, ως ἔφασκεν, ἐκδημῶν, πάλιν
πρὸς οἴκον οὐκέτον ἕκεινον ὡς ἀπεστάλη. 115
- OL. οὐδὲ ἄγγελός τις οὐδὲ συμπράκτωρ ὁδοῦ
κατεῖδε ὅτου τις ἐκμαθὼν ἐχρήσατο ἄν;
- KP. θυγάτηροι γάρ, πλὴν εἰς τις, δις φόβῳ φυγών,
ῶν εἶδε, πλὴν ἐν, οὐδὲν εἴχει εἰδὼς φράσαι.
- OL. τὸ ποῖον; ἐν γάρ πολὺ δὲν ἔξειροι μαθεῖν, 120
ἀρχὴν βραχεῖαν εἰ λάβοιμεν ἐλπίδος.
- KP. ληστὰς ἔφασκε συντυχόντας οὐ μιᾶς
βρώμη κτανεῖν νιν, ἀλλὰ σὺν πλήθει χερῶν.
- OL. πῶς οὖν ληστής, εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ
ἐπράσσετο ἐνθέδει, ἐς τόδε δὲν τόλμης ἔβη; 125
- KP. δοκοῦντα ταῦτα ηγέροις; Λατέου δὲ διλωλότος,
οὐδεὶς ἀρωγὸς ἐν κακοῖς ἐγίγνετο.
- OL. κακὸν δὲ ποῖον ἐμποδών, τυραννίδος
οὔτω πεσούσῃς, εἰργε τοῦτον ἔξειδέναι;
- KP. η ποικιλοφδὸς Σφῆγξ τὸ πρὸς ποσὶν σκοπεῖν 130
μεθέντας ήματος τάχανη προσήγετο.
- OL. ἀλλ' ἐξ ὑπαργῆς αὐτοῖς αὕτη ἐγώ φανῶ.
ἐπαξίνως γάρ Φοῖβος, ἀξίως δὲ σὺ
πρὸς τοῦ θυνόντος τήνδε θεοῖς θεοῖς 135
ὁστεν ἐνδίκως ὄψεσθε κάμε σύμμαχον,
γῆς τῆδε τιμωροῦντα τῷ θεῷ θεῷ ἄμα.
- ὑπὲρ γάρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων,
ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ τοῦτον ἀποσκεδῶ μύσος.
ὅστις γάρ ην ἔκεινον δὲ κτανών, τάχ' ἄν
κακὸν δὲν τοιαύτη γειρὶ τιμωρεῖν θέλοι· 140

κείνω προσαρκῶν οὖν ἐμαυτὸν ὀφελῶ.
 ἀλλ' ὡς τάγιστα, παῖδες ὑμεῖς μὲν βάθρων
 ἵστασθε, τούσδ' ἄραντες ἵκτηρας κλάδους·
 ἄλλοις δὲ Κάδμου λαὸν ὅδ' ἀθροιζέτω,
 ὡς πᾶν ἐμοῦ δράσοντος· η γὰρ εὐτυχεῖς

145

σὺν τῷ θεῷ φανούμεθ' η πεπτωκότες.

IE. ὁ παῖδες, ἵστωμεσθα· τῶνδε γὰρ χάριν
 καὶ δεῦρ' ἔβημεν, δὲν ὅδ' ἐξαγγέλλεται.
 Φοῖβος δ' ὁ πέμψας τάσδε μαντείας ἄμα
 σωτήρ θ' ἵκοιτο καὶ νόσου παυστήριος.

150

ΧΟΡΟΣ

στροφὴ α' ὁ Διὸς ἀδυεπὲς φάτι, τίς ποτε τᾶς πολυχρύσου
 Πυθῶνος ἀγλακὸς ἔβας
 Θῆβας; ἐκτέταμαι φοβερὰν φρένα, δείματι
 ἡγίε Δάλιε Παιάν, [πάλλων
 ἀμφὶ σοὶ ἀζόμενος, τί μοι η νέον
 η περιτελλομέναις ὥραις πάλιν
 ἐξανύσσεις χρέος.
 εἰπέ μοι, ω χρυσέας τέκνον ἐλπίδος, ἄμβρο-
 [τε Φάμα.

155

ἀντιστρ. α' πρῶτά σε κεκλόμενος, θύγατερ Διός, ἄμβροτ'
 [, Αθάνα,

γαιάοχόν τ' ἀδελφεάν
 "Αρτεμιν, ἀ κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρόνον εύκλέα
 καὶ Φοῖβον ἐκαβόλον, ιώ, [θάσσει,
 τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι.
 εἴ ποτε καὶ προτέρας ἀτας ὑπερ
 ὀρυκμένας πόλει
 ἡγήσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πήματος, ἔλθετε καὶ
 ω πόποι· ἀνάριθμα γὰρ φέρω [νῦν.

160

165

πήματα νοσεῖ δέ μοι πρόπαξ
στόλος, οὐδ' ἔνι φροντίδος ἔγχος,
φὶ τις ἀλέξεται· οὔτε γάρ ἔκγονα
κλυτᾶς χθονὸς αὔξεται, οὔτε τόκοισιν
ἰηίων καμάτων ἀνέχουσι γυναῖκες·
ἄλλον δ' ἀν ἄλλῳ προσίδοις, ἀπερ εὗπτερον
[ὅρνιν, 175

κρεῖσσον ἀμαιμακέτου πυρὸς ὅρμενον
ἀκτὰν πρὸς ἐσπέρου θεοῦ·

ἀντιστρ. β' ὃν πόλις ἀνάριθμος ὄλλυται·
νηλέα δὲ γένεθλα πρὸς πέδῳ
θανατηφόρα κεῖται ἀνοίκτως·
ἐν δ' ἄλοχοι πολιαί τ' ἐπὶ ματέρες
ἀκτὰν παρὰ βώμιον ἄλλοθεν ἄλλαι
λυγρῶν πόνων ἵκτηρες ἐπιστενάχουσιν.
παὶ ἀν δὲ λάμπει στενόβεσσά τε γῆρας ὅμαυλος·
ὅν ὑπερ, ὃ χρυσέα θύγατερ Διός.
εὐῶπα πέμψον ἀλκάν·

στροφὴ γ' "Αρεά τε τὸν μαλερόν, δις νῦν ἀχαλκος ἀσπίδων 190
φλέγει με περιβόητος ἀντιάζων,
παλίσσυτον δράμημα νωτίσαι πάτρας
ἀπουρον, εἴτ' ἐς μέγαν θάλαμον Ἀμφιτρίτας 195
εἴτ' ἐς τὸν ἀπόξενον ὅρμον,
Θρήκιον κλύδωνα·

τέλει γάρ, εἴ τι νῦξ ἀφῆ,
τοῦτ' ἐπ' ἥμαρ ἔρχεται.
τόν, ὃ τᾶν πυρφόρων
ἀστραπᾶν κράτη νέμων,
ὡς Ζεῦ, πάτερ, ὑπὸ σῷ φθίσον κεραυνῷ.
Ἀλύκει' ἀναξ, τά τε σὰ χρυσοστρόφων ἀπ' ἀγκυλᾶν
βέλεα θέλοιμ' ἀν ὀδάματ' ἐνδατεῖσθαι 205

ἀντιστρ. γ' Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀρωγὰ προσταθέντα, τάς τε πυρφόρους
Ἄρτεμιδος αἰγλαχες, ξὺν αῖς Λύκι' ὅρεα διάσσει.

τὸν χρυσομίτραν τε κικλήσκω,

τᾶσδ' ἐπώνυμον γᾶς,

αἰνῶπα Βάκχον εὔιον,

Μαινάδων ὁμόστολον,

πελασθῆναι φλέγοντ'

ἀγλαῶπι σύμμαχον

πεύκα πὲ τὸν ἀπότιμον ἐν θεοῖς θεόν.

ΟΙ.

αἰτεῖς· ἀ δ' αἰτεῖς, τὰμ' ἐὰν θέλης ἐπη

κλύων δέχεσθαι τῇ νόσῳ θ' ὑπηρετεῖν,

ἀλκὴν λάβοις ἀν κάνακούφισιν κακῶν·

ὅγω ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ' ἐξερῶ,

ξένος δὲ τοῦ πραγμάτωνος οὐ γάρ ἀν μηκόν

ἴγνευον αὐτός, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον.

νῦν δ', θυτερος γάρ ἀστὸς εἰς ἀστοὺς τελῶ,

ἥμην προφωνῶ πᾶσι Καδμείοις τάδε·

ὅστις πόθ' ὑμῶν Λάιον τὸν Λαζδάκου

κάτοιδεν ἀνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο,

τοῦτον κελεύω πάντα σημαίνειν ἐμοί·

κεὶ μὲν φοβεῖται τούπικλημ' ὑπεξελεῖν

αὐτὸς καθ' αὐτοῦ — πείσεται γάρ ἄλλο μὲν

ἀστεργές οὐδέν, γῆς δ' ἀπεισιν ἀσφαλής·

εἰ δή αὖ τις ἄλλον οἶδεν ἢ ξένης γένοντος

τὸν αὐτόχειρα, μὴ σιωπάτω· τὸ γάρ

κέρδος τελῶ γόδι κάρις προσκείσεται.

εἰ δ' αὖ σιωπήσεσθε, καὶ τις ἡ φίλου

δείσας ἀπώσει τοῦπος ἡ γαύτοις τόδε,

ἄ κτῶνδες δράσω, ταῦτα γρὴ κλύειν ἐμοῦ.

τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ τοῦτον, ὅστις ἐστί, γῆς

τῆσδ', ης ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω,

μήτ' εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινα,
μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι μήτε θύμασιν
κοινὸν ποιεῖσθαι μήτε χέρνιβος νέμειν,
240
ώθεῖν δ' ἀπ' οἴκων πάντας, ὡς μιάσματος
τοῦδ' ἡμὶν ὄντος, ὡς τὸ Πυθικὸν θεοῦ
μαντεῖον ἔξεφηγεν ἀρτίως ἐμοί.

ἐγὼ μὲν οὖν τοιόσδε τῷ τε δαίμονι
τῷ τ' ἀνδρὶ τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω.
245

κατεύχομαι δὲ τὸν δεδρακότ' εἴτε τις
εἰς ὃν λέληθεν εἴτε πλειόνων μέτα,
κακὸν κακῶς νιν ἅμορον ἐκτρῆψαι βίον.
ἐπεύχομαι δ', οἴκοισιν εἰ ξυνέστιος
250
ἐν τοῖς ἐμοῖς γένοιτ' ἐμοῦ ξυνειδότος,
παθεῖν, ἅπερ τοῖσδ' ἀρτίως ἡρασάμην.

ὅμιν δὲ ταῦτα πάντ' ἐπισκήπτω τελεῖν,
ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ τοῦ θεοῦ τε τῆσδέ τε
γῆς ὥδ' ἀκάρπως καθέως ἐφθαρμένης.
οὐδ' εἰ γάρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον,
255

ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὔτως ἐαν,
ἀνδρός γ' ἀρίστου βασιλέως τ' ὀλωλότος,
ἀλλ' ἔξερευνάν. νῦν δ' ἐπεὶ κυρῶ τ' ἐγὼ
ἔχων μὲν ἀρχάς, ἀς ἐκεῖνος εἶχε πρίν,
260
ἔχων δὲ λέκτρα καὶ γυναῖκ' ὅμόσπορον,
κοινῶν τε παίδων κοίν' ἀν, εἰ κείνῳ γένος
μὴ 'δυστύχησεν, ἦν ἂν ἐκπεφυκότα·

νῦν δ' ἐς τὸ κείνου κρᾶτ' ἐνήλαθ' ἡ τύχη.
ἀνθ' ὃν ἐγὼ τάδ' ὥσπερ εἰ τούμου πατρὸς
ὑπερμαχοῦμαι καπὲ πάντ' ἀφίξομαι,
265
Ζητῶν τὸν αὐτόχειρα τοῦ φόνου λαβεῖν
τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ Ηολυδώρου τε καὶ
τοῦ πρόσθε Κάδμου τοῦ πάλαι τ' Ἀγήνορος.

- καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν εὔχομαι θεούς
μήτ' ἄροτον αὐτοῖς γῆς ἀνιέναι τινά, 270
μήτ' οὖν γυναικῶν παιδας, ἀλλὰ τῷ πότῳ
τῷ νῦν φθερεῖσθαι κάτι τουδ' ἔχθιονι.
νῦν δὲ τοῖς ἄλλοισι Καδμείοις, ὅσοις
τάδ' ἔστ' ἀρέσκονθ', ἡ τε σύμμαχος Δίκη
γοι πάντες εῦ ξυνεῖεν εἰσαεὶ θεοί. 275
- XO. ὥσπερ μ' ἀραῖν ἔλαβες, ἀδ' ἀναξ, ἐρῶ·
οὔτ' ἔκτανον γάρ οὔτε τὸν κτανόντ' ἔχω
δεῖξαι· τὸ δὲ ζήτημα τοῦ πέμψαντος ἦν
Φοίβου τόδ' εἰπεῖν, ὅστις εἰργασταί ποτε.
- OI. δίκαιοις ἔλεξας· ἀλλ' ἀναγκάσαι θεούς, 280
ἀν μὴ θέλωσιν, οὐδ' ἀν εἰς δύναιτ' ἀνήρ.
- XO. τὰ δεύτερά ἔν τῶνδ' ἀν λέγοιμ' αἱ μοι δοκεῖ.
- OI. εἰ καὶ τρίτη ἔστι, μὴ παρῆς τὸ μὴ οὐ φράσαι.
- XO. ἀνακτὸν ταῦθ' ὁρῶντ' ἐπίσταμαι
μάλιστα Φοίβῳ Τειρεσίν, παρ' οὗ τις ἂν 285
σκοπῶν τάδ', ἀναξ, ἐκμάθοι σαφέστατα.
- OI. ἀλλ' οὐκ ἐν ἀργοῖς οὐδὲ τοῦτ' ἐπραξάμην·
ἐπεμψα γάρ, Κρέοντος εἰπόντος, διπλοῦς
πομπούς· πάλαι δὲ μὴ παρὼν θαυμάζεται.
- XO. καὶ μὴν τά γ' ἀλλα κωφὰ καὶ παλαιὸν. 290
- OI. τὰ ποιὰ ταῦτα; πάντα γάρ σκοπῶ λόγον.
- XO. θαυμεῖν ἐλέχθη πρός τινων ὀδοιπόρων.
- OI. ἥκουσα κάγω· τὸν δὲ ιδόντ' οὐδεὶς ὁρᾷ.
- XO. ἀλλ' εἴ τι μὲν δὴ δείματός γ' ἔχει μέρος,
τὰς σὰς ἀκούων οὐ μενεῖ τοιάσδε ἀράς. 295
- OI. φῷ μή· στι δρῶντι τάρβος, οὐδὲ ἔπος φοβεῖ.
- XO. ἀλλ' οὐξελέγξων αὐτὸν ἔστιν· οἶδε γάρ
τὸν θεῖον ἥδη μάντιν ὃδ' ἄγουσιν, φῷ
τάλιγθὲς ἐμπέφυκεν ἀνθρώπων μόνω.

- OI. ω πάντα νωμῶν Τειρεσίχ, διδακτά τε
ἀρρητά τ' οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ,
πόλιν μέν, εἰ καὶ μὴ βλέπεις φρονεῖς δ' ὅμως,
οἶω νόσῳ σύνεστιν ἡς σὲ προστάτην
σωτῆρά τ' ὄντας, μοῦνον ἔξευρόσκομεν.
Φοῖβος γάρ, εἴ τι μὴ κλύεις τῶν ἀγγέλων, 300
πέμψασιν ἡμῖν ἀντέπεμψεν ἔκλυσιν
μόνην ἀν ἐλθεῖν τοῦδε τοῦ νοσήματος,
εἰ τοὺς κτανόντας Λάιον μαθόντες εὖ
κτείναιμεν ἢ τῆς γῆς φυγάδας ἐκπεμψαίμεθα.
σύ νυν φθονήσας μήτ' ἀπ' οἰωνῶν φάτιν 310
μήτ' εἴ τιν' ἄλλην μαντικῆς ἔχεις ὅδόν,
ρῦσαι σεαυτὸν καὶ πόλιν, ρῦσαι δ' ἐμέ.
ρῦσαι δὲ πᾶν μίασμα τοῦ τεθνηκότος.
ἐν σοὶ γάρ ἐσμεν· ἀνδρα δ' ὀφελεῖν, ἀφ' ὕν
ἔχοι τε καὶ δύναιτο, κάλλιστος πόνος. 315

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

- φεῦ φεῦ, φρονεῖν ὡς δεινόν, ἔνθα μὴ τέλη
λύῃ φρονοῦντι. Ταῦτα γάρ καλῶς ἐγὼ
εἰδὼς διώλεστος· οὐ γάρ ἀν δεῦρο ἴκομην.
OI. τί δ' ἔστιν; ὡς ἄθυμος εἰσελήλυθας.
TEI. ἄφες μ' ἐς οἰκους· ῥᾶστα γάρ τὸ σὸν τε σὺ 320
κάγὼ ἀνοίσω τούμόν, ἦν ἐμοὶ πίθη.
OI. οὕτ' ἔννομ' εἴπας οὔτε προσφιλῆ πόλει
τῆδ', ἢ σ' ἔθρεψε, τήνδ' ἀποστερῶν φάτιν.
TEI. ὅρῶ γάρ οὐδὲ σοὶ τὸ σὸν φώνημ' ἵὸν
πρὸς καιρόν· ὡς οὖν μηδ' ἐγὼ ταύτὸν πάθω... 325
OI. μή, πρὸς θεῶν, φρονῶν γ' ἀποστραφῆς, ἐπεὶ
πάντες σὲ προσκυνοῦμεν οἵδ' ἴκτήριοι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- TEI. πάντες γάρ οὐ φρονεῖτ· ἐγὼ δ' οὐ μή ποτε,
τάμ' ὡς ἀν εἴπω, μὴ τὰ σ' ἐκφήνω κακά.
- OI. τί φῆς; ξυνειδώς οὐ φράσεις, ἀλλ' ἐννοεῖς 330
ἡμᾶς προδοῦναι καὶ καταφίεῖραι πόλιν;
- TEI. ἐγὼ οὕτ' ἐμαυτόν, οὔτε σ' ἀλγυνῶ· τί ταῦτ'
ἄλλως ἐλέγχεις; οὐ γάρ ἀν πύθοιό μου.
- OI. οὐκ, ἂν κακῶν κάκιστε, καὶ γάρ ἀν πέτρου
φύσιν σὺ γ' ὀργάνειας, ἔξερεῖς ποτε, 335
ἀλλ' ὅδ' ἀτεγκτος κατελεύτητος φανεῖ;
- TEI. ὄργὴν ἐμέμψω τὴν ἐμήν, τὴν σὴν δ' ὅμοι
ναίουσαν οὐ κατεῦδες, ἀλλ' ἐμὲ φέγεις.
- OI. τίς γάρ τοιαῦτ' ἀν οὐκ ὄργίζοιτ' ἔπη
κλίων, ἀ νῦν σὺ τήνδ' ἀτιμάζεις πόλιν; 340
ἥξει γάρ αὐτά, καὶ ἐγὼ σιγῇ στέγω.
- OI. οὐκοῦν, ἂ γ' ἥξει, καὶ σὲ χρὴ λέγειν ἐμοί.
- TEI. οὐκ ἀν πέρα φράσαιμι· πρὸς τάδ', εἰ θέλεις,
θυμοῦ δι' ὄργῆς, ἥτις ἀγριωτάτη.
- OI. καὶ μὴν παρήσω γ' οὐδέν, ὡς ὄργῆς ἔχω, 345
ἄπερ ξυνίημ'. ἵσθι γάρ δοκῶν ἐμοὶ
καὶ ξυμφυτεῦσαι τούργον εἰργάσθαι θ' ὅσον
μὴ χερσὶ καίνων· εἰ δ' ἐτύγχανες βλέπων,
καὶ τούργον ἀν σοῦ τοῦτ' ἔφην εἶναι μόνου.
- TEI. ἀληθεῖς; ἐννέπω σὲ τῷ κηρύγματι, 350
ἄπερ προεῖπας, ἐμμένειν καφ' ἡμέρας
τῆς νῦν προσκυδᾶν μήτε τούσδε μήτ' ἐμέ,
ώς ὄντι γῆς τῆσδ' ἀνοσίῳ μιάστορι.
- OI. οὔτως ἀναιδῶς ἔξεκίνησας τόδε
τὸ ῥῆμα; καὶ ποῦ τοῦτο φεύξεσθαι δοκεῖς;
- TEI. πέφευγα· τάληθες γάρ ισχῦον τρέφω. 355
- OI. πρὸς τοῦ διαχρήσεις; οὐ γάρ ἔκ γε τῆς τέχνης.
- TEI. πρὸς σοῦ σὺ γάρ μ' ἀκοντα προιτρέψω λέγειν.

- ΟΙ. ποῖον λόγον; λέγ' αῦθις, ὡς μᾶλλον μάθω.
 TEI. οὐχὶ ξυνῆκας πρόσθεν, ἢ ἀκειρῷ λόγῳ; 360
 OI. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν γνωστόν, ἀλλ' αῦθις φράσσον.
 TEI. φονέα σέ φημι τάνδρός, οὗ ζητεῖς, κυρεῖν.
 OI. ἀλλ' οὐ τι χαίρων δίς γε πημονὰς ἔρεῖς.
 TEI. εἴπω τι δῆτα κἄλλ', οὐδὲ δργίζῃ πλέον;
 OI. ὅσον γε χρήζεις· ὡς μάτην εἰρήσεται. 365
 TEI. λεληθέναι σέ φημι σὺν τοῖς φιλτάτοις
 αἴσχισθ οὐκλοῦντ' οὐδὲ δρᾶν, οὐδὲ κακοῦ.
 OI. ἢ καὶ γεγγθώς ταῦτ' ἀεὶ λέξειν δοκεῖς;
 TEI. εἴπερ τί γ' ἐστὶ τῆς ἀληθείας σθένος.
 OI. ἀλλ' ἔστι, πλὴν σοὶ· σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστι, ἐπεὶ 370
 τυφλὸς τά τ' ὅτα τόν τε νοῦν τά τ' ὅμματ' εῖ.
 TEI. σὺ δ' ἀθλιός γε ταῦτ' ὀνειδίζων, ἢ σοὶ
 οὐδεὶς ὃς οὐχὶ τῶνδ' ὀνειδίει τάχα.
 OI. μιᾶς τρέφη πρὸς νυκτός, ὥστε μήτ' ἐμὲ
 μήτ' ἄλλον, ὅστις φῶς ὄρῷ βλάψῃ ποτ' ἄν. 375
 TEI. οὐ γάρ σε μοῖρα πρός γ' ἐμοῦ πεσεῖν, ἐπεὶ
 ίκανὸς Ἀπόλλων, φέτα δέ τοι ἐκπρᾶξαι μέλει.
 OI. Κρέοντος ἢ σοῦ ταῦτα τάξευρήματα;
 TEI. Κρέων δέ σοι πῆμ' οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σοί.
 OI. ὡς πλοῦτε καὶ τυραννὸν καὶ τέχνην τέχνης 380
 ὑπερφέρουσα τῷ πολυζήλῳ βίῳ,
 ὅσος παρ' ὑμῖν, δὲ φθόνος φυλάσσεται,
 εἰ τῆσδέ γ' ἀρχῆς οὔνεχ' ἦν ἐμοὶ πόλις
 δωρητόν, οὐκ' αἰτητόν, εἰσεγγέρισεν,
 ταύτης Κρέων δὲ πιστός, οὐδὲ ἀρχῆς φίλος, 385
 λάθρῳ μέντοι ἐκβαλεῖν ίμείρεται,
 νφεὶς μάγον τοιόνδε μηγχανορράφον,
 δόλιον ἀγύρτην, ὅστις ἐν τοῖς κέρδεσιν
 μόνον δέδορκε, τὴν τέχνην δέ ἔρυ τυφλός.

- έπει, φέρ' εἰπέ, ποῦ σὺ μάντις εῖ σαφής; 390
 πῶς οὐχ, ὅθ' ἡ ράψῳδὸς ἐνθάδ' ἦν κύων,
 γῆδας τι τοῖσδ' ἀστοῖσιν ἐκλυτήριον;
 καίτοι τό γ' αἰνιγμ' οὐχὶ τούπιόντος ἦν
 ἀνδρός διειπεῖν, ἀλλὰ μαντείας ἔδει,
 ἦν οὗτ' ἀπ' οἰωνῶν σὺ προυφάνης ἔχων 395
 οὕτ' ἐκ θεῶν του γνωτόν· ἀλλ' ἐγὼ μολών,
 δι μηδὲν εἰδὼς Οἰδίπους, ἔπαινος νιν,
 γνώμη κυρήσας οὐδ' ἀπ' οἰωνῶν μαθών·
 διν δὴ σὺ πειρᾶς ἐκβαλεῖν, δοκῶν θρόνοις
 παραστατήσειν τοῖς Κρεοντείοις πέλας. 400
 κλαίων δοκεῖς μοι καὶ σὺ γὼ συνθεὶς τάδε
 ἀγηλατήσειν· εἰ δὲ μὴ δόκεις γέρων
 εἶναι, παθῶν ἔργων ἀν οἴα περ φρονεῖς.
 ΧΟ.
 ήμιν μὲν εἰκάζουσι καὶ τὰ τοῦδ' ἔπη
 δργῇ λελέχθαι καὶ τὰ σ', Οἰδίπου, δοκεῖ. 405
 δεῖ δ' οὐ τοιούτων, ἀλλ' ὅπως τὰ τοῦ θεοῦ
 μαντεῖ ἄριστα λύσομεν, τόδε τκοπεῖν.
 ΤΕΙ.
 εὶ καὶ τυραννεῖς, ἔξισταί το γοῦν
 ἵστ' ἀντιλέξαι· τοῦδε γάρ καγὼ κρατῶ.
 οὐ γάρ τι σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξίᾳ, 410
 ὥστ' οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι.
 λέγω δ', ἐπειδὴ καὶ τυφλόν μ' ὠνείδισας·
 σὺ καὶ δέδορκας κού βλέπεις ἵν' εῖ κακοῦ,
 οὐδὲ ἐνθα ναίεις οὐδὲ ὅτων οἰκεῖς μέτα.
 ἄρ' οἰσθ' ἀφ' ὃν εῖ; καὶ λέληθας ἔχθρὸς ὃν 415
 τοῖς σοῦσιν αὐτοῦ νέρθε καππὶ γῆς ἄνω,
 καὶ σ' ἀμφιπλήξ μητρός τε καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς
 ἐλᾶς ποτ' ἐκ γῆς τῆσδε δεινόπους Ἀρά,
 βλέποντα νῦν μὲν ὅρθ', ἐπειτα δὲ σκότον.
 βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῖος οὐκ ἔσται λιμήν, 420

- ποῖος Κιθαιρών οὐχὶ σύμφωνος τάχα,
ὅταν καταίσθη τὸν ὑμέναιον, ὃν δόμοις
ἄνορμον εἰσέπλευσας εὐπλοίας τυχών;
ἄλλων δὲ πλῆθος οὐκ ἐπαισθάνη κακῶν,
ἄστειας σοὶ τε καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις. 425
- πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα καὶ τούμὸν σιόμα
προπηλάκιζε· σοῦ γάρ οὐκ ἔστιν βροτῶν
κάκιον ὅστις ἐκτριβήσεται ποτε.
- OI. ἢ ταῦτα δῆτ' ἀνεκτὰ πρὸς τούτου κλύειν;
οὐκ εἰς ὄλεθρον; οὐχὶ θᾶσσον; οὐ πάλιν
ἄψορρος οἴκων τῶνδ' ἀποστραφεὶς ἀπει;
οὐδ' ἵκόμην ἔγωγ' ἀν, εἰ σὺ μὴ ἕκαλεις. 430
- TEI. οὐδ' οἴκους τοὺς ἔμοις ἔστειλάμην.
- OI. οὐ γάρ τι σ' ἥδη μῶρα φωνήσοντ', ἐπεὶ
σχολῇ σ' ἀν οἴκους τοὺς ἔμοις ἔστειλάμην.
- TEI. ήμετες τοιοίδ' ἔφιμεν, ως μὲν σοὶ δοκεῖ,
μῶροι, γονεῦσι δ', οἵ σ' ἔφιμαν, ἔμφρονες. 435
- OI. ποίοισι; μεῖνον· τίς δέ μ' ἐκφύει βροτῶν;
- TEI. ἥδ' ἡμέρα φύσει σε καὶ διαφθερεῖ.
- OI. ως πάντ' ἄγαν αἰνικτὰ κάσαφῇ λέγεις.
- TEI. οὕκουν σὺ ταῦτ' ἀριστος εὑρίσκειν ἔφις; 440
- OI. τοιαῦτ' ὀνείδιζ', οἵς ἔμ' εὑρήσεις μέγαν.
- TEI. αὔτη γε μέντοι σ' ἡ τύχη διώλεσεν.
- OI. ἀλλ' εἰ πόλιν τήνδ' ἐξέσωσ', οὐ μοι μέλει.
- TEI. ἀπειμι τοίνυν· καὶ σύ, παῖ, κόμιζέ με.
- OI. κομιζέτω δῆθ', ως παρὼν σὺ γ' ἔμποδῶν
ὄχλεις· συθείς τ' ἀν οὐκ ἂν ἀλγύναις πλέον. 445
- TEI. εἰπὼν ἀπειμ' ὅν οὔνεκ' ἥλθον, οὐ τὸ σὸν
δείσας πρόσωπον· οὐ γάρ ἔοθ' ὅπου μ' ὀλεῖς.
λέγω δέ σοι· τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν πάλαι
ζητεῖς ἀπειλῶν κάνακηρύσσων φόνον 450
- τὸν Λατεῖον, οὗτός ἔστιν ἐνθάδε,

ξένος, λόγω μέτοικος, εἶτα δ' ἐγγενής
φανήσεται Θηβαῖος· οὐδ' ἡσθήσεται
τῇ ξυμφορᾷ· τυφλὸς γάρ ἐκ δεδορκύτος
καὶ πτωχὸς ἀντὶ πλουσίου ξένηγν ἔπι 455
σκήπτρῳ προδεικνύς γαῖαν ἐμπορεύσεται.
φανήσεται δὲ παισὶ τοῖς αὐτοῦ ξυνῶν
ἀδελφὸς αὐτὸς καὶ πατήρ, καὶ ἡς ἔφυ
γυναικὸς υἱὸς καὶ πόσις, καὶ τοῦ πατρὸς
ὅμοσπορός τε καὶ φονεύς, καὶ ταῦτ' ἵων
εἴσω, λογίζου· καὶ λάβῃς ἐψευσμένον,
φάσκειν ἔμ' ἥδη μαντικὴ μηδὲν φρονεῖν.
ΧΟ. στρ. α' τίς, ὅντιν' ἀ θεσπιέπεια Δελφὶς εἶπε πέτρα
ἄρρητ' ἄρρητων τελέσαντα φοινίκαισι χερσίν; 465
ἄντα νιν ἀελλάδων
ἴππων σθεναρώτερον
φυγῆ πόδα νωμᾶν.
ἐνοπλος γάρ ἐπ' αὐτὸν ἐπενθρώσκει
πυρὶ καὶ στεροπαῖς ὁ Διὸς γενέτας· 470
δειναὶ δ' ἄμ' ἔπονται
Κῆρες ἀναπλάκητοι.
ἀντιστρ. α' ἔλαχιψε γάρ τοῦ νιφοέντος ἀρτίως φανεῖσα
φάμια Παρνασσοῦ τὸν ἄδηλον ἄνδρα πάντ'
φοιτᾷ γάρ ὑπ' ἀγρίαν [ἰχνεύειν. 475
ἄλλαν ἀνά τ' ἄντρα καὶ
πέτρας, ὡς ταῦρος,
μέλεος μελέω ποδὶ χηρεύων,
τὰ μεσόμφαλα γᾶς ἀπονοσφίζων 480
μαντεῖα· τὰ δ' αἰεὶ¹
ζῶντα περιποτᾶται.
στροφὴ β' δεινὰ μὲν οὖν, δεινὰ ταράσσει σοφὸς οἰω-
[νοθέτας, 485

οὔτε δοκοῦντ' οὔτ' ἀποφάσκονθ', ὅτι λέξω δ' ἀπορῶ.
πέτομαι δ' ἐλπίσιν, οὔτε' ἔνθαδ' δρῶν οὔτ' ὄπισθ.
τί γάρ η Λαβδακίδαις,

ἢ τῷ Πολύθου νεῖκος ἔκειτ', οὔτε πάροιθέν 490
ποτ' ἔγωγ' οὔτε τανῦν πω

ἔμαθον, πρὸς ὅτου δή, βασάνῳ πίστιν ἔχων,
ἐπὶ τὰν ἐπίδαμον φάτιν εἴμ' Οἰδίποδα, 495
Λαβδακίδαις ἐπίκουρος ἀδήλων θυνάτων.

ἀλλ' ὁ μὲν οὖν Ζεὺς ὁ τοῦ Απόλλων ξυνετοί

ἀντιστρ. β'

[καὶ τὰ βροτῶν
εἰδότες· ἀνδρῶν δ' ὅτι μάντις πλέον ηγετεῖ
[φέρεται, 500

κρίσις οὐκ ἔστιν ἀληθής· σοφίᾳ δ' ἀν σοφίαν
παραμείψειν ἀνήρ.

ἀλλ' οὕποτ' ἔγωγ' ἂν, πρὸν ἵδαιμ' ὀρθὸν ἔπος,
μεμφομένων ἀν καταφαίην. 505

φανερὰ γάρ ἐπ' αὐτῷ πτερόεσσ' ἥλθε κόρα.

ποτέ, καὶ σοφὸς ὕφθη βασάνῳ θ' ἡδύπολις·

τῷ ἀπ' ἐμῆς φρενὸς οὕποτ' ὀφλήσει κακίαν. 510

ἄνδρες πολεῖται δείν' ἔπη πεπυσμένος

κατηγορεῖν μου τὸν τύραννον Οἰδίδουν,
πάρειμ' ἀτλητῶν. Εἰ γάρ ἐν ταῖς ξυμφοραῖς 515

ταῖς νῦν νομίζει πρός γ' ἐμοῦ πεπονθέναι

λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν ἐς βλάβην φέρον,

οὕτοι βίου μοι τοῦ μακραίωνος πόθος,
φέροντι τήνδε βάξιν. οὐ γάρ εἰς ἀπλοῦν

ἡ ζημία μοι τοῦ λόγου τούτου φέρει,
ἀλλ' ἐς μέγιστον, εἰ κακὸς μὲν ἐν πόλει, 520

κακὸς δὲ πρὸς σοῦ καὶ φίλων κεκλήσομαι.

ἀλλ' ἥλθε μὲν δὴ τοῦτο τοῦνειδος τάχ' ἂν

ὅργη βιασθὲν μᾶλλον ηγετεῖν φρενῶν.

KP.

XO.

- KP. τούπος δ' ἐφάνθη, ταῖς ἔμαῖς γνώμαις ὅτι πεισθεὶς δὲ μάντις τοὺς λόγους ψευδεῖς λέγοι; 525
 XO. ηὐδάτο μὲν τάδ', οἶδ' δ' οὐ γνώμῃ τίνι.
 KP. ἐξ ὀμμάτων δ' ὀρθῶν τε κακὸς ὀρθῆς φρενὸς κατηγορεῖτο τοῦπικληματικοῦτό μου;
 XO. οὐκ οἶδ'. ἀλλὰ δρᾶστος οἵ κρατοῦντες, οὐχ ὄρῶ. 530
 αὐτὸς δ' ὁδὸς ἡδηδονής δωμάτων ἔξω περαῖ.
 OI. οὗτος σύ, πῶς δεῦρος ἦλθες; ήτοι τοσόνδε ἔχεις τόλμης πρόσωπον, ὥστε τὰς ἔμαξας στέγακας ἵκου, φονεὺς ἀν τοῦδε τάνδρος ἐμφανῶς ληστής τ' ἐναργῆς τῆς ἐμῆς τυραννίδος; 535
 φέρε' εἰπὲ πρὸς θεῶν, δειλίαν ή μωρίαν ἰδών τιν' ἐμοὶ ταῦτα ἐβουλεύσω ποιεῖν;
 ήτοι τοῦργον ὡς οὐ γνωριοῦμί σου τόδε δόλῳ προσέρπον ή οὐκ ἀλεξούμην μαθών;
 ἀρ' οὐχὶ μῶρόν ἐστι τούγχείρημά σου, 540
 ἀνευ τε πλήθους καὶ φίλων τυραννίδα θηρᾶν, δὲ πλήθει χρήμασίν θ' ἀλίσκεται;
 KP. οἶσθ' ὡς ποίησον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων ήσ' ἀντάκουσον, κακά τοιν' αὐτὸς μαθών.
 OI. λέγειν σύ δεινός, μανθάνειν δ' ἐγὼ κακὸς σοῦ· δυσμενῆ γάρ καὶ βαρύν σ' εὔρηκ' ἐμοί. 545
 KP. τοῦτο αὐτὸν νῦν μου πρῶτον ἀκουσον, ὡς ὄρῶ.
 OI. τοῦτο αὐτὸν μή μοι φράζ', ὅπως οὐκ εἴ κακός.
 KP. εἴ τοι νομίζεις κτῆμα τὴν αὐθαδίκαν εἴναι τι τοῦ νοῦ χωρίς, οὐκ ὄρθως φρονεῖς. 550
 OI. εἴ τοι νομίζεις ἄνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν οὐχ ὑφέξειν τὴν δίκην, οὐκ εὖ φρονεῖς.
 KP. ξύμφημά σοι ταῦτα ἔνδικα εἰρῆσθαι· τὸ δέ πάθημ' ὅποιον φέρει παθεῖν, δίδασκέ με.
 OI. ἔπειθες ή οὐκ ἔπειθες, ὡς χρείη μ' ἐπὶ 555

- τὸν σεμνόμαντιν ἄνδρα πέμψασθαι τινα;
- KP. καὶ νῦν ἔθ' αὐτός εἰμι τῷ βουλεύματι.
- OL. πόσον τιν' ἥδη δῆθ' ὁ Λάιος χρόνον...
- KP. δέδρακε ποῖον ἔργον; οὐ γάρ ἐννοῶ.
- OL. ἀφαντος ἔρρει θανασίμῳ χειρώματι; 560
- KP. μακροὶ παλαιοί τ' ἂν μετρηθεῖεν χρόνοι.
- OL. τότ' οὖν ὁ μάντις οὗτος ἦν ἐν τῇ τέχνῃ;
- KP. σοφός γ' ὅμοίως καξὲ ἵσου τιμώμενος.
- OL. ἐμήσατ' οὖν ἐμοῦ τι τῷ τότ' ἐν χρόνῳ;
- KP. οὔκουν ἐμοῦ γ' ἐστῶτος οὐδαμοῦ πέλας. 565
- OL. ἀλλ' οὐκ ἔρευναν τοῦ θανόντος ἔσχετε;
- KP. παρέσχομεν, πᾶς δ' οὐχί; κούκη ἡκούσαμεν.
- OL. πᾶς οὖν τόθ' οὗτος ὁ σοφὸς οὐκ ηὔδα τάδε;
- KP. οὐκ οἴδα· ἐφ' οἵς γάρ μὴ φρονῶ, σιγᾶν φιλῶ.
- OL. τόσον δέ γ' οἶσθα καὶ λέγοις ἂν εῦ φρονῶν. 570
- KP. ποῖον τόδ'; εἰ γάρ οἴδα γ', οὐκ ἀρνήσομαι.
- OL. οὐδούνεκ', εἰ μὴ σοὶ ξυνηγλθε, τὰς ἐμάς οὐκ ἂν ποτ' εἶπε Λαΐου διαφθοράς.
- KP. εἰ μὲν λέγει τάδ' αὐτὸς οἶσθι· ἐγὼ δὲ σοῦ μαθεῖν δικαιῶ ταῦθ' ἀπερ κάμου σὺ νῦν. 575
- OL. ἐκμάνθων· οὐ γάρ δὴ φονεὺς ἀλλομάρι.
- KP. τί δῆτ'; ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γήμας ἔχεις;
- OL. ἀρνησίς οὐκ ἔνεστιν ὅν ἀνιστορεῖς.
- KP. ἀρχεῖς δ' ἐκείνη ταῦτά, γῆς ἵσον νέμων;
- OL. ἂν ἦ θέλουσα, πάντ' ἐμοῦ κομίζεται. 580
- KP. οὔκουν ίσοῦμαι σφῶν ἐγὼ δυοῖν τρίτος;
- OL. ἐνταῦθα γάρ δὴ καὶ κακὸς φαίνη φίλος.
- KP. οὐκ, εἰ διδοίης γ', ως ἐγώ, σαυτῷ λόγον.
- σκέψαι δὲ τοῦτο πρῶτον, εἰ τιν' ἂν δοκεῖς ἀρχεῖν ἐλέσθαι ξὺν φόβοισι μᾶλλον ἢ ἀτρεστον εῦδοντ', εἰ τά γ' αὕθ' ἔξει κράτη. 585

ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς ἴμείρων ἔφυν
 τύραννος εἶναι μᾶλλον ἢ τύραννα δρᾶν,
 οὔτ' ἄλλος, ὅστις σωρθούειν ἐπίσταται.
 νῦν μὲν γάρ ἐκ σοῦ πάντ' ἀνευ φύσου φέρω· 590
 εἰ δ' αὐτὸς ἥρχον, πολλὰ καὶ ἄκρων ἔδρων.
 πῶς δῆτ' ἐμοὶ τυραννίς ἡδίων ἔχειν
 ἀργῆς ἀλύπου καὶ δυναστείας ἔφυ;
 οὕπω τοσοῦτον ἡπατημένος κυρῖ,
 οὕτ' ἄλλα γρήζειν ἢ τὰ σὺν κέρδει καλά. 595
 νῦν πᾶσι γάρω, νῦν με πᾶς ἀσπάζεται,
 νῦν οἱ σέλενος γρήζοντες ἐκκαλοῦσί με·
 τὸ γάρ τυχεῖν αὐτοὺς ἀπαντάντοι 600
 πῶς δῆτ' ἐγὼ κεῖν' ἀν λάβοιμ' ὀφεῖς τάδε;
 οὐκ ἀν γένοιτο νοῦς κακὸς καλῶς φρονῶν.
 ἀλλ' οὔτ' ἐραστὴς τῆσδε τῆς γνώμης ἔφυν,
 οὔτ' ἀν μετ' ἄλλου δρῶντος ἀν τλαίην ποτέ.
 καὶ τῶνδε ἔλεγχον, τοῦτο μὲν Πυθώδ' ἵλιον
 πεύθου, τὰ γρησθέντα εἰ σκηνῶς ἤγγειλά σου·
 τοῦτ' ἀλλ', ἐάν με τῷ τερασκόπῳ λάβῃς 605
 κοινῇ τι βουλεύσαντα, μή μ' ἀπλῆ κτάνῃς
 ψήφῳ, διπλῇ δέ, τῇ τ' ἐμῇ καὶ σῇ, λαβών·
 γνώμη δ' ἀδήλω μή με χωρίς αἴτιω·
 οὐ γάρ δίκαιον οὔτε τοὺς κακοὺς μάτην
 γρηστοὺς νομίζειν οὔτε τοὺς γρηστοὺς κακούς. 610
 φίλον γάρ ἐσθόλον ἐκβαλεῖν ἵσον λέγω
 καὶ τὸν παρ' αὐτῷ βίοτον, ὃν πλεῖστον φιλεῖ.
 ἀλλ' ἐν γρόνῳ γνώσει τάδ' ἀσφαλῶς, ἐπεὶ
 γρόνος δίκαιον ἀνδρὸς δείκνυσιν μόνος,
 κακὸν δὲ καὶ ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μιᾶ. 615
 καλῶς ἔλεξεν εὐλαβουμένῳ πεσεῖν,
 ἄναξ· φρονεῖν γάρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς.

XO.

- ΟΙ. ὅταν ταχύς τις ούπιβουλεύων λάθρᾳ
χωρῇ, ταχὺν δεῖ κάμε βουλεύειν πάλιν.
εὶ δ' ἡσυχάζων προσμενῶ, τὰ τοῦδε μὲν
πεπραγμέν' ἔσται, τάμα δ' ἡμερητημένα.
- KP. τί δῆτα χρήζεις; ἢ με γῆς ἔξω βαλεῖν;
- ΟΙ. ἥκιστα: θυήσκειν, οὐ φυγεῖν σε βούλομαι.
- KP. ὅταν προδείξῃς, οἶόν ἔστι τὸ φθονεῖν.
- ΟΙ. ώς οὐχ ὑπείξων οὐδὲ πιστεύσων λέγεις;
- KP. οὐ γάρ φρονοῦντά σ' εῦ βλέπω.
- ΟΙ. τὸ γοῦν ἐμόν.
- KP. ἀλλ' ἔξ ίσου δεῖ κάμον.
- ΟΙ. ἀλλ' ἔψυς κακός.
- KP. εὶ δὲ ξυνίης μηδέν;
- ΟΙ. ἀρκτέον γ' ὅμως.
- KP. οὕτοι κακῶς γ' ἄρχοντος.
- ΟΙ. ὡ πόλις, πόλις.
- KP. κάμοι πόλεως μέτεστιν, οὐχὶ σοὶ μόνῳ.
- XO. παύσασθ', ἄνακτες καιρίαν δ' ὑμῖν ὁρῶ
τὴνδ' ἐκ δόμων στείχουσαν Ἰοκάστην, μεθ' ἣς
τὸ νῦν παρεστώς νεῖκος εῦ θέσθαι χρεών.

ΙΟΚΑΣΤΗ

- τί τὴν ἄβουλον, ὡ ταλαιπωροι, στάσιν
γλώσσης ἐπήρασθ'; οὐδ' ἐπαισχύνεσθε, γῆς
οὔτω νοσούσης, ἵδια κινοῦντες κακά;
οὐκ εἰ σύ τ' οἴκους σύ τε, Κρέον, κατὰ στέγας,
καὶ μὴ τὸ μηδὲν ἀλγος ἐς μέγ' οἴσετε;
- KP. ὄμαιμε, δεινά μ' Οιδίπους, ὁ σὸς πόσις,
δρᾶσαι δικαιοῖ, δυοῖν ἀποκρίνας κακοῖν,
ἢ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος ἢ κτεῖναι λαβών.
- ΟΙ. ξύμφημι· δρῶντα γάρ νιν, ὡ γύναι, κακῶς

- εῖληφα τούμὸν σῶμα σὺν τέχνῃ κακῇ.
 KP. μή νυν δναίμην, ἀλλ' ἀρχῖος, εἰ σέ τι
 δέδρακ', δλοίμην, δν ἐπαιτιῷ με δρᾶν. 645
- IO. ὡ πρὸς θεῶν πίστευσον, Οἰδίπους, τάδε.
 μάλιστα μὲν τόνδ' ὄρκον αἰδεσθεὶς θεῶν,
 ἔπειτα κάμε τούσδε θ', οἵ πάρεισί σοι.
- XO. στρ. α' πιθοῦ θελήσας φρονήσας τ', ἄναξ, λίσσομαι. 650
- OI. τί σοι θέλεις δῆτ' εἰκάθω;
- XO. τὸν οὔτε πρὶν νῆπιον νῦν τ' ἐν ὄρκῳ μέγαν κα-
 OI. οῖσθ' οῦν ἢ χρήζεις; [ταίδεσαι.]
- XO. οἶδα.
- OI. φράζε δῆτ' τί φήσ.
- XO. τὸν ἐναγῆ φίλον μήποτ' ἐν αἰτίᾳ
 σύ γ' ἀφκνεῖ λόγων ἀτιμον βαλεῖν.
- OI. εῦ νῦν ἐπίστω, ταῦθ' ὅταν ζητῆς ἐμοὶ
 ζητῶν ὄλεθρον ἢ φυγὴν ἐκ τῆσδε γῆς.
- XO. στρ. β' οὐ τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμον 660
 "Αλιον· ἐπεὶ ἀθεος, ἄριλος, ὃ τι πόματον
 δλοίμαν, φρύνησιν εἰ τάνδ' ἔχω.
- ἀλλὰ μοι δυσμάρῳ γῆ φθίνουσα 665
 τρύγει φυχάν, τάδ' εἰ κακοῖς κακὰ
 προσάψει τοῖς πάλαι τὰ πρὸς σφῶν.
- OI. ὅδ' οῦν ἵτω, κεὶ γερή με παντελῶς θαυμεῖν
 ἢ γῆς ἀτιμον τῆσδ' ἀπωσθῆναι βίᾳ. 670
- τὸ γάρ σόν, οὐ τὸ τοῦδ' ἐποικτίρω στόμα
 ἐλεινόν· οὗτος δ', ἐνθ' ἂν ἦ, στυγήσεται.
- KP. στυγῆς μὲν εἰκών δῆλος εῖ, βαρὺς δ' ὅταν
 θυμοῦ περάσῃς αἱ δὲ τοικῦται φύσεις
 αὐταῖς δικιώσις εἰσὶν ἄλγισται φέρειν. 675
- OI. οὔκουν μ' ἐάσεις κάκτος εῖ;
- KP. πορεύσομαι,

- σοῦ μὲν τυχὼν ἀγνῶτος, ἐν δὲ τοῖσδ' ἵσος.
- XO. ἀντ. α' γύναι, τί μέλλεις κομίζειν δόμων τόνδ' ἔσω;
- IO. μαθοῦσά γ', ήτις ἡ τύχη. 680
- XO. δόξησις ἀγνῶς λόγων ἥλθε· δάπτει δὲ καὶ τὸ μὴ ὑδικον.
- IO. ἀμφοῖν ἀπ' αὐτοῦ;
- XO. ναίχι.
- IO. καὶ τίς ἦν λόγος;
- XO. ἄλις ἔμοιγ' ἄλις, γᾶς προπονουμένας, φαίνεται, ἔνθ' ἐληξεν, αὐτοῦ μένειν. 685
- OI. δρᾶς ἵν' ἥκεις, ἀγαθὸς ὁν γνώμην ἀνήρ, τούμὸν παριεὶς καὶ καταμβλύνων κέαρ;
- XO. ἀντ. β' ἄναξ, εἴπον μὲν οὐχ ἄπαξ μόνον, 690
ἴσθι δὲ παραφρόνιμον, ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα πεφάνθαι μ' ἄν, εἴ σε νοσφίζομαι
ὅς τ' ἐμὰν γᾶν φίλον ἐν πόνοισιν
ἀλύουσαν κατ' ὀρθὸν οὔρισας. 695
ταῦν δ' εὔπομπος, εἰ δύνα, γενοῦ.
- IO. πρὸς θεῶν δίδαξον κάμ', ἄναξ, ὅτου ποτὲ μῆνιν τοσήνδε πράγματος στήσας ἔχεις.
- OI. ἐρῶ· σὲ γάρ τῶνδ' ἐς πλέον, γύναι, σέβω· 700
Κρέοντος, οἴά μοι βεβουλευκῶς ἔχει.
- IO. λέγ' εἰ σαφῶς τὸ νεῖκος ἐγκαλῶν ἔρεῖς.
- OI. φονέα μέ φησι Λαῖου καθεστάναι.
- IO. αὐτὸς ξυνειδῶς ἡ μαθῶν ἄλλου πάρα;
- OI. μάντιν μὲν οὖν κακοῦργον εἰσπέμψας, 705
τό γ' εἰς ἔχυτὸν πᾶν ἐλευθεροῦ στόμα.
- IO. σὺ νῦν ἀφεὶς σεαυτὸν ὃν λέγεις πέρι,
ἔμους πάκουσσον καὶ μάθ' οὗνεκ' ἐστί σοι
βρότειον οὐδὲν μαντικῆς ἔχον τέχνης.
φανῶ δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα. 710

- χρησμὸς γὰρ ἥλθε Λαῖφ ποτ', οὐκ ἐρῶ
Φοίβου γ' ἀπ' αὐτοῦ, τῶν δ' ὑπηρετῶν ἄπο,
ώς αὐτὸν ἥξοι μοῖρα πρὸς παιδὸς θυνεῖν,
ὅστις γένοιτ' ἐμοῦ τε κάκείνου πάρα.
καὶ τὸν μέν, ὡσπερ γ' ἡ φάτις, ξένοι ποτὲ 715
λησταὶ φονεύουσιν ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς·
παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον ἡμέραι
τρεῖς, καὶ νιν ἄρθρα κεῖνος ἐνζεύξας ποδοῖν
ἔρριψεν ἄλλων χερσὶν εἰς ἀβατον ὅρος.
κἀνταῦθ' Ἀπόλλων οὕτ' ἐκεῖνον ἤγυσεν 720
φονέα γενέσθαι πατρός, οὔτε Λάιον,
τὸ δεινόν, οὐφοβεῖτο, πρὸς παιδὸς παθεῖν.
τοιαῦτα φῆμαι μαντικαὶ διώρισαν·
ῶν ἐντρέπου σὺ μηδέν· ὃν γὰρ ἀν θεὸς
χρείαν ἔρευναι ῥᾶδίων αὐτὸς φανεῖ. 725
ΟΙ. οἶόν μ' ἀκούσαντ' ἀρτίως ἔχει, γύναι,
ψυχῆς πλάνημα κάνακίνησις φρενῶν.
ΙΟ. ποίας μερίμνης τοῦθ' ὅπο στραφεὶς λέγεις;
ΟΙ. ἔδοξ' ἀκούσκαι σου τόδ', ως ὁ Λάιος
κατασφαγείη πρὸς τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς. 730
ΙΟ. τὴνδῶτο γὰρ ταῦτ', οὐδέ πω λήξαντ' ἔχει.
ΟΙ. καὶ ποῦ 'σθ' ὁ γῶρος οὗτος, οὖ τόδ' ἦν πάθος;
ΙΟ. Φωκὶς μὲν ἡ γῆ κλήζεται, σχιστὴ δ' ὁδὸς
ἐς ταῦτὸ Δελφῶν κάπιΔαυλίας ἄγει.
ΟΙ. καὶ τίς χρόνος τοῖσδ' ἐστὶν οὐξελγλυθώς; 735
ΙΟ. σχεδάν τι πρόσθεν ἡ σὺ τῆσδ' ἔχων φθονὸς
ἀργὴν ἔφαίνου, τοῦτ' ἐκηρύχθη πόλει.
ΟΙ. ὁ Ζεῦ, τί μου δρᾶσκι βεβούλευσκι πέρι;
ΙΟ. τί δ' ἐστί σοι τοῦτ', Οἰδίπους, ἐνθύμιον;
ΟΙ. μήπω μ' ἐρώτας τὸν Λάιον, φύσιν 740
τίν' εἶχε, φράζε, τίνα δ' ἀκμὴν ἥβης ἔχων.

- ΙΟ. μέγας, χνοάζων ἀρτι λευκανθής κάρα,
μορφῆς δὲ τῆς σῆς οὐκ ἀπεστάτει πολὺ.
- ΟΙ. οἴμοι τάλας· ἔοικ' ἐμαυτὸν εἰς ἀράς
δεινὰς προβάλλων ἀρτίως οὐκ εἰδέναι. 745
- ΙΟ. πῶς φής; ὀκνῶ τοι πρὸς σ' ἀποσκοποῦσ' ἄναξ.
- ΟΙ. δεινῶς ἀθυμῶ, μὴ βλέπων δ μάντις ή.
Δείξεις δὲ μᾶλλον, ἦν ἐν ἐξείπης ἔτι.
- ΙΟ. καὶ μὴν ὀκνῶ μέν, ἀ δ' ἀν ἔρη μαθοῦσ' ἔρω.
- ΟΙ. πότερον ἔχώρει βαΐός, ή πολλοὺς ἔχων
ἄνδρας λοχίτας, οἵ ἀνὴρ ἀρχηγέτης;
- ΙΟ. πέντ' ἥσαν οἱ ξύμπαντες, ἐν δ' αὐτοῖσιν ἦν
κῆρυξ· ἀπήνη δ' ἥγε Λάιον μία. 750
- ΟΙ. αἰαῖ, τάδ' ἥδη διαφανῆ· τίς ἦν ποτε
ὅ τούσδε λέξας τοὺς λόγους ὑμῖν, γύναι; 755
- ΙΟ. οἰκεύς τις, ὅσπερ ἵκετ' ἐκσωθεὶς μόνος.
- ΟΙ. ἡ καν δόμοισι τυγχάνει τανῦν παρών;
- ΙΟ. οὐ δῆτ' ἀφ' οὐ γάρ κεῖθεν ἥλθε καὶ κράτη
σέ τ' εἰδ' ἔχοντα Λάιόν τ' ὀλωλότα,
ἐξικέτευσε τῆς ἐμῆς χειρὸς θιγὼν 760
- ἀγρούς τε πέμψαι κάπι ποιμνίων νομάς,
ώς πλεῖστον εἴη τοῦδ' ἀποπτος ἀστεως.
κάπεμψ' ἐγώ νιν· ἀξιος γάρ, οἵ ἀνὴρ
δοῦλος, φέρειν ἦν τῆσδε καὶ μείζω χάριν.
- ΟΙ. πῶς ἀν μόλοι δῆθ' ἡμῖν ἐν τάχει πάλιν; 765
- ΙΟ. πάρεστιν· ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτ' ἐφίεσαι;
- ΟΙ. δέδοικ' ἐμαυτόν, ὡ γύναι, μὴ πόλλ' ὥγαν
εἰρημέν' ἦ μοι, δι' ἀ νιν εἰσιδεῖν θέλω.
- ΙΟ. ἀλλ' ἵξεται μέν· δέξια δέ που μαθεῖν
καγὼ τά γ' ἐν σοὶ δυσφόρως ἔχοντ' ἄναξ. 770
- ΟΙ. κού μὴ στερηθῆς γ' ἐς τοσοῦτον ἐλπίδων
ἐμοῦ βεβῶτος· τῷ γάρ ἀν καὶ μείζονι

λέξαιμ' ἀνὴρ σοὶ διὰ τύχης τοιᾶσδ' ἵών;
 ἐμοὶ πατήρ μὲν Πόλυβος ἦν Κορίνθιος,
 μήτηρ δὲ Μερόπη Δωρίς· ἡγόμην δ' ἀνὴρ
 ἀστῶν μέγιστος τῶν ἔκει, πρὸν μοι τύχη
 τοιάδ' ἐπέστη, θαυμάσαι μὲν ἀξία,
 σπουδῆς γε μέντοι τῆς ἐμῆς οὐκ ἀξία.
 ἀνὴρ γάρ ἐν δείπνοις μ' ὑπερπληγοθεὶς μέθη
 καλεῖ παρ' οἴνῳ, πλαστὸς ὡς εἴην πατρί. 775
 κάγω βαρυνθεὶς τὴν μὲν οὖσαν ἡμέραν
 μόλις κατέσχον· θατέρᾳ δ' ἵών πέλας
 μητρὸς πατρός τ' ἥλεγχον· οἱ δὲ δυσφέρως
 τούνειδος ἥγον τῷ μεθέντι τὸν λόγον.
 κάγω τὰ μὲν κείνοιν ἐτερόμην, ὅμως δ'
 ἔκνιζέ μ' ἀεὶ τοῦθ'. ὑφεῖρπε γάρ πολὺ.
 λάθρᾳ δὲ μητρὸς καὶ πατρὸς πορεύομαι
 Πυθώδει καὶ μ' ὁ Φοῖβος, ὃν μὲν ἱκόμην,
 ἄτιμον ἐξέπεμψεν, ἄλλα δ' ἄθλια
 καὶ δεινὰ καὶ δύστηνα προύφηνεν λέγων,
 ὃς μητρὶ μὲν χρείη με μιχθῆναι, γένος δ'
 ἀτλητὸν ἀνθρώποισι δηλώσοιμ' ὄραν,
 φονεὺς δ' ἐσοίμην τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
 κάγω, πακούσας ταῦτα, τὴν Κορινθίαν
 ἀστροῖς τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος χθόνα
 ἔφευγον, ἐνθα μήποτ' ὀψοίμην κακῶν
 χρησμῶν διείδη τῶν ἐμῶν τελούμενα.
 στείχων δ' ἵκνοῦμαι τούσδε τοὺς χώρους, ἐν οἷς
 σὺ τὸν τύραννον τοῦτον ὄλυσθι καὶ λέγεις.
 καὶ σοί, γύναι, τἀληθὲς ἐξερῷ· τριπλῆς
 ὅτ' ἦν κελεύθου τῆσδ' ὄδοιπορῶν πέλας,
 ἐνταῦθα μοι κῆρος τε κάπι πωλικῆς
 ἀνὴρ ἀπήνης ἐμβεβώς, οἶὸν σὺ φήσεις, 800

ξυνηντίαζον· καλές ὁδοῦ μ' δ' θ' ἡγεμὸν
αὐτός θ' ὁ πρέσβυς πρὸς βίαν ἥλαυνέτην.
805
καγὼ τὸν ἐκτρέποντα, τὸν τροχηλάτην,
παίω δι' ὀργῆς καὶ μ' ὁ πρέσβυς, ώς ὁρᾶ
ὅγους παραστείχοντα, τηρήοις μέσον
κάρα διπλοῖς κέντροισί μου καθίκετο.
οὐ μὴν ἵσην γ' ἔτεισεν, ἀλλὰ συντόμως
810
σκήπτρῳ τυπεῖς ἐκ τῆσδε χειρὸς ὑπτιος
μέσης ἀπήνης εὐθὺς ἐκκυλίνδεται·
κτείνω δὲ τοὺς ξύμπαντας. Εἰ δὲ τῷ ξένῳ
τούτῳ προσήκει Λαῖφ τι συγγενές,
815
τίς τοῦδε γ' ἀνδρὸς νῦν ἀν ἀθλιώτερος,
τίς ἐχθροδαίμων μᾶλλον ἀν γένοιτ' ἀνήρ;
διν μὴ ξένων ἔξεστι μηδ' ἀστῶν τινι
δόμος δέχεσθαι μηδὲ προσφωνεῖν τινα,
ἀθεῖν δ' ἀπ' οὐκων· καὶ τάδ' οὔτις ἄλλος ἦν
820
ἢ 'γὰρ 'π' ἐμαυτῷ τάσδ' ἀράς ὁ προστιθείς.
λέγῃ δὲ τοῦ θανόντος ἐν γεροῖν ἐμαῖν
γραίνω, δι' ὄνπερ ὥλετ· ἀρ' ἔφυν κακός,
ἄρ' οὐχὶ πᾶς θνατγος, εἴ με χρὴ φυγεῖν,
καὶ μοι φυγόντι τοὺς ἐμοὺς ἰδεῖν,
825
μὴ μ' ἐμβατεύειν πατρίδος, ἢ γάμοις με δεῖ
μητρὸς ζυγῆναι καὶ πατέρα κατακτανεῖν,
Πόλυβον, δε τέξέφυσε καλέσθεψέ με;
ἄρ' οὐκ ἀπ' ὡμοῦ ταῦτα δαίμονός τις ἀν
κρίνων ἐπ' ἀνδρί τῷδ' ἀν δρθίστη λόγον;
830
μὴ δῆτα, μὴ δῆτ', ὃ θεῶν ἀγνὸν σέβας,
ἴδοιμι ταύτην ἡμέραν, ἀλλ' ἐκ βροτῶν
βαίην ἀφαντος πρόσθεν ἢ τοιάνδ' ἰδεῖν
κηλῖδ' ἐμαυτῷ ξυμφορῆς ἀφιγμένην.
ΧΟ. μέν, ὅναξ, ταῦτ' ὀκνήρ'· ἔως δ' ἀν οὕν

- πρὸς τοῦ παρόντος ἐκμάθης, ἔχ' ἐλπίδα. 835
OI. καὶ μὴν τοσοῦτόν ἐστιν μοι τῆς ἐλπίδος,
τὸν ἄνδρα τὸν βιοτῆρα προσμεῖναι μόνον.
- IO. πεφασμένου δέ τίς ποιός ἡ προθυμία;
OI. ἐγὼ διδάξω σ· ἦν γάρ εὑρεθῆ λέγων
σοὶ ταῦτ', ἔγωγ' ἀν ἐκπεφευγόιην πάθος. 840
IO. ποῖον δέ μου περισσὸν ἥκουσας λόγον;
OI. ληγστὰς ἔφασκες αὐτὸν ἄνδρας ἐννέπειν,
ὅς νιν κατακτείνειαν. εἰ μὲν οὖν ἔτι
λέξει τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, οὐκ ἐγὼ ἀτανόν.
οὐ γάρ γένοιτο ἀν εἰς γε τοῖς πολλοῖς ἵσος. 845
εἰ δ' ἄνδρ' ἐν' οἰδῶνον αὐδήσει, σαφῶς
τοῦτ' ἐστὶν ἥδη τούργον εἰς ἐμὲ φέπον.
IO. ἀλλ' ὡς φανέν γε τούπος ὥδ' ἐπίστασο,
κούκηστιν αὐτῷ τοῦτό γ' ἐκβαλεῖν πάλιν.
πόλις γάρ ἥκουσ', οὐκ ἐγὼ μόνη τάδε. 850
εἰ δ' οὖν τι κακτρέποιτο τοῦ πρόσθεν λόγου,
οὔτοι ποτ', ὅναξ, τὸν γε Λαζού φόνον
φανεῖ δικαίως ὁρθόν, ὃν γε Λοξίας
διεῖπε χρῆναι παιδὸς ἔξ έμου θανεῖν.
καίτοι νιν οὐ κεῖνος γ' ὁ δύστηνός ποτε
κατέκταν', ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν ὥλετο.
ώστ' οὐχὶ μαντείας γ' ἀν οὔτε τῇδ' ἐγὼ
βλέψαιμ' ἀν ούνεκ' οὔτε τῇδ' ἀν ὕστερον. 855
OI. καλῶς νομίζεις· ἀλλ' ὅμως τὸν ἐργάτην
πέμψον τινὰ στελοῦντα, μηδὲ τοῦτ' ἀφῆς.
IO. πέμψω ταχύνασ· ἀλλ' ἵωμεν ἐς δόμους.
οὐδὲν γάρ ἀν πράξαιμ' ἀν ὃν οὐ σοι φίλον.
XO. στρ. α' εἴ μοι ξυνείη φέροντι
μοῖρα τὰν εὔσεπτον ἀγνείαν λόγων
ἔργων τε πάντων, ὃν νόμοι πρόκεινται 865

- ὅψιποδες οὐρανίαν
 δι' αἰθέρα τεκνωθέντες, ὃν "Ολυμπος
 πατήρ μόνος, οὐδέ νιν
 θνατὰ φύσις ἀνέρων
 ἔτικτεν οὐδὲ μήποτε λάθα κατακοιμάσῃ." 870
- μέγας ἐν τούτοις θεός,
 οὐδὲ γηράσκει.
- ἀντιστρ. α' ὕβρις φυτεύει τύραννον.
 ὕβρις, εἰ πολλῶν ὑπερπλησθῆ μάταν,
 ὁ μὴ πίκαιρα μηδὲ συμφέροντα, 875
 ἀκροτάταν εἰσαναβᾶσ' ἄκραν
 ἀπότομον ὄρουσεν νιν εἰς ἀνάγκαν,
 ἐνθ' οὐ ποδὶ χρησίμῳ
 γρῆται· τὸ καλῶς δ' ἔχον
 πόλει πάλαισμα μήποτε λῦσαι θεὸν αἰτοῦμαι. 880
- θεὸν οὐ λήξω ποτὲ
 προστάταν ἵσχων.
- στρ. β' εἰ δέ τις ὑπέροπτα χερσὶν
 ἢ λόγῳ πορεύεται,
 Δίκας ἀφόβητος οὐδὲ
 δαιμόνων ἔδη σέβων 885
 κακά νιν ἔλοιτο μοῖρα,
 δυσπότμου χάριν γλιδᾶς.
 εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεῖ δικαίως
 καὶ τῶν ἀσέπτων ἔρξεται, 890
 ἢ τῶν ἀθίκτων ἔξεται ματάζων.
 τίς ἔτι ποτ' ἐν τοῦσδ' ἀνήρ
 θυμοῦ βέλη ἔρξεται
 ψυχὰς ἀμύνειν; εἰ γάρ αἱ 895
 τοιαίδε πράξεις τίμιαι,
 τι δεῖ με χορεύειν;

- ἀντιστρ. β' οὐκέτι τὸν ἔθικτον εἶμι
 γᾶς ἐπ' ὄμφαλὸν σέβων
 οὐδὲ ἐς τὸν Ἀβαῖσι ναὸν
 οὐδὲ τὰν Ὁλυμπίκην, 900
 εἰ μὴ τάδε χειρόδεκτη
 πᾶσιν ἀρμάσει βροτοῖς.
 ἀλλ', ὃ κρατύνων, εἴπερ ὅρος ἀκούεις,
 Ζεῦ, πάντ' ἀνάσπων, μὴ λάθοι!
 σὲ τάν τε σὸν ἀθύνατον αἰὲν ἀργάν.
 φθίνοντα γάρ Λαῖου 905
 πυθόγρηστα θέσφατ' ἐξ-
 αιροῦσιν ἥδη, κούδημοι.
 τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανής·
 ἔρρει δὲ τὰ θεῖα. 910
- IO. γέρωντος ἀνακτεῖς, δόξα μοι παρεστάθη
 ναοὺς ἱκέσθαι δαιμόνιον, τάδ' ἐν γεροῦν
 στέφη λαβούσῃ κάπιθυμιάματα.
 ὑψοῦ γάρ αἱρει θυμὸν Οἰδίπους ἄγαν
 λύπαισι παντοίαισιν, οὐδὲ ὅποι ἀνήρ 915
 ἔννους τὰ καὶνὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται,
 ἀλλ' ἔστι τοῦ λέγοντος, εἰ φόβους λέγοι.
 ὅτ' οὖν παραινοῦσ' οὐδὲν ἐς πλέον ποιῶ,
 πρός σ', δὲ Λύκει' Ἀπόλλων, ἄγγιστος γάρ εἰ,
 ἵκετις ἀφῆγμα τοῖσδε σὸν κατεύγμασιν, 920
 ὅπως λύσιν τιν' ἡμὸν εὐαγγῆ πόρης·
 ώς νῦν δικνοῦμεν πάντες ἐκπεπληγμένον
 κεῖνον βλέποντες ώς κυβερνήτην νεώς.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ἄρ' ἐν παρ' ὑμῶν, δὲ ξένοι, μάθοιμ', ὅπου
 τὰ τοῦ τυράννου δώματ' ἔστιν Οἰδίπου; 925

- μάλιστα δ' αὐτὸν εἰπατ' εἰ κάτισθ' ὅπου.
- ΧΟ. στέγαι μὲν αἴδε, καύτὸς ἔνδον, ὃ ξένε·
γυνὴ δὲ μήτηρ ἥδε τῶν κείνου τέκνων.
- ΑΓ. ἀλλ' ὀλβία τε καὶ ξὺν ὀλβίοις ἀεὶ⁹³⁰
γένοι', ἐκείνου γ' οὗσα παντελῆς δάμαρ.
- ΙΟ. αὕτως δὲ καὶ σύ γ', ὃ ξέν· ἀξιος γάρ εἰ
τῆς εὐεπείας οὔνεκ· ἀλλὰ φράζ', ὅτου
χοήζων ἀφιᾶται χώτι σημῆναι θέλων.
- ΑΓ. ἀγαθὰ δόμοις τε καὶ πόσει τῷ σῷ, γύναι.
- ΙΟ. τὰ ποῖα ταῦτα, πρὸς τίνος δ' ἀφιγμένος;
- ΑΓ. ἐκ τῆς Κορίνθου· τὸ δ' ἔπος, οὐκέρω τάχα,⁹³⁵
ἥδοι μέν, πῶς δ' οὐκ ἀν; ἀσχάλλοις δ' ἵσως.
- ΙΟ. τί δ' ἔστι; ποίαν δύναμιν ὃδ' ἔχει διπλῆν;
- ΑΓ. τύραννον αὐτὸν οὐπιγώριοι χθονὸς
τῆς Ἰσθμίας στήσουσιν, ὡς ηὐδᾶτ' ἔκει.⁹⁴⁰
- ΙΟ. τί δ'; οὐχ δὲ πρέσβυς Πόλυβος ἐγκρατῆς ἔτι;
- ΑΓ. οὐ δῆτ', ἐπεὶ νιν θάνατος ἐν τάφοις ἔχει.
- ΙΟ. πῶς εἶπας; ή τέθηρκε Πόλυβος, ὃ γέρον;
- ΑΓ. εἰ μὴ λέγω τάληθές, ἀξιῶ θαγεῖν.⁹⁴⁵
- ΙΟ. ὃ πρόσπολ, οὐχὶ δεσπότη τάδ' ὡς τάχος
μοιοῦσα λέξεις; ὃ θεῶν μαντεύματα,
ἴν' ἔστε; τοῦτον Οιδίπους πάλαι τρέμων
τὸν ἄνδρ' ἔφευγε μὴ κτάνοι· καὶ νῦν ὅδε
πρὸς τῆς τύχης δλωλεν, οὐδὲ τοῦδ' ὑπο.
- ΟΙ. ὃ φίλτατον γυναικὸς Ἰοκάστης κάρα,⁹⁵⁰
τί μ' ἔξεπέμψω δεῦρο τῶνδε δωμάτων;
- ΙΟ. ἄκουε τάνδρὸς τοῦδε καὶ σκόπει κλύων,
τὰ σέμιν' ίν' ἡκει τοῦ θεοῦ μαντεύματα.
- ΟΙ. οὗτος δὲ τίς ποτ' ἔστι καὶ τί μοι λέγει;
- ΙΟ. ἐκ τῆς Κορίνθου, πατέρα τὸν σὸν ἀγγελῶν⁹⁵⁵
ώς οὐκέτ' ὄντα Πόλυβον, ὀλλ' ὀλωλότα.

- ΟΙ. τί φής, ξέν'; αὐτός μοι σὺ σημήνας γενοῦ.
 ΑΓ. εὶ τοῦτο πρῶτον δεῖ μ' ἀπαγγεῖλαι σαφῶς,
 εὗ̄ ισθ' ἐκεῖνον θανάσιμον βεβηκότα.
 ΟΙ. πότερα δόλοισιν, ἢ νόσου ἔυναλλαγῇ; 960
 ΑΓ. σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ρόπη.
 ΟΙ. νόσοις δὲ τλήμων, νῷς ἔοικεν, ἔφθιτο.
 ΑΓ. καὶ τῷ μακρῷ γε συμμετρούμενος χρόνῳ.
 ΟΙ. φεῦ, φεῦ, τί δῆτ' ἀν, δῶ γύναι, σκοποῖτό τις
 τὴν Πυθόμαντιν ἔστιαν ἢ τοὺς ἄνω 965
 αἰλάζοντας ὅρνεις, ὃν ὑφηγητῶν ἐγὼ
 κτενεῖν ἔμελον πατέρα τὸν ἐμόν; δὲ θανῶν
 κεύθει κάτω δὴ γῆς, ἐγὼ δ' ὅδ' ἐνθάδε
 ἀψυαστος ἔγχους, εἴ τι μὴ τῷμῷ πόθῳ
 κατέφθιθ'. οὔτω δ' ἀν θανῶν εἴη τοξεῦος. 970
 τὰ δ' οὖν παρόντα συλλαβῶν θεσπίσματα
 κεῖται παρ' Ἀιδη Πόλυβος ἀξι' οὐδενός.
 ΙΟ. οὔκουν ἐγώ σοι ταῦτα προύλεγον πάλαι;
 ΟΙ. ηὔδας· ἐγώ δὲ τῷ φόβῳ παρηγόμην.
 ΙΟ. μή νυν ἔτ' αὐτῶν μηδὲν ἔς θυμὸν βάλῃς. 975
 ΟΙ. καὶ πῶς τὸ μητρὸς λέγος οὐκ ὀκνεῖν με δεῖ;
 ΙΟ. τί δ' ἀν φοβοῖτ' ἀνθρωπος, φέτα τῆς τύχης
 κρατεῖ, πρόνοια δ' ἔστιν οὐδενὸς σαφῆς;
 εἰκῇ κράτιστον ζῆν, ὅπως δύναιτό τις.
 σὺ δ' ἔς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα· 980
 πολλοὶ γάρ ἥδη κάν ὀνείρασιν βροτῶν
 μητρὶ ξυνηγνάσθησκν. Ἀλλὰ ταῦθ' ὅτῳ
 παρ' οὐδέν ἔστι, ῥᾷστα τὸν βίον φέρει.
 ΟΙ. καλῶς ἀπαντα ταῦτ' ἀν ἐξείρητό σοι,
 εἰ μὴ κύρει ζῶσ' ἢ τεκοῦσα· νῦν δ' ἐπεὶ 985
 ζῆ, πᾶσ' ἀνάγκη, κεὶ καλῶς λέγεις ὀκνεῖν,
 καὶ μὴν μέγας γ' δρθαλμὸς οἱ πατρὸς τάφοι.

- ΟΙ. μέγας, ξυνίημ' ἀλλὰ τῆς ζώσης φόβος.
 ΑΓ. ποίας δὲ καὶ γυναικὸς ἐκφοβεῖσθ' ὑπερ;
 ΟΙ. Μερόπης, γηραιέ, Πόλυβος ής φέκει μέτα. 990
 ΑΓ.. τί δ' ἔστ' ἐκείνης ὑμὸν ἐς φόβον φέρον;
 ΟΙ. Θεήλατον μάντευμα δεινόν, ὃ ξένε.
 ΑΓ. ἡ ρήτον, ἡ οὐχὶ θεμιτὸν ἄλλον εἰδέναι;
 ΟΙ. μάλιστά γ' εἶπε γάρ με Λοξίας ποτὲ
 χρῆναι μιγῆναι μητρὶ τὴμαυτοῦ τό τε
 πατρῷον αἷμα χερσὶ ταῖς ἐμαῖς ἐλεῖν.
 ῶν οὖνεχ' ἡ Κόρινθος ἐξ ἐμοῦ πάλαι
 μακρὰν ἀπωκεῖτ' εὐτυχῶς μέν, ἀλλ' ὅμως
 τὰ τῶν τεκόντων ὅμμαθ' ἥδιστον βλέπειν.
 ΑΓ. ἡ γάρ τάδ' ὀκνῶν κεῖθεν ησθ' ἀπόπτολις; 1000
 ΟΙ. πατρός τε χρήζων μὴ φονεὺς εῖναι, γέρον.
 ΑΓ. τί δῆτ' ἐγὼ οὐχὶ τοῦδε τοῦ φόβου σ' ἀναξ,
 ἐπείπερ εὔγονος ηλθον, ἐξελυσάμην;
 ΟΙ. καὶ μὴν χάριν γ' ἂν ἀξίαν λάβοις ἐμοῦ.
 ΑΓ. καὶ μὴν μάλιστα τοῦτ' ἀφικόμην, ὅπως 1005
 σοῦ πρὸς δόμους ἐλθόντος εῦ πράξαιμί τι.
 ΟΙ. ὀλλ' οὕποτ' εἴμι τοῖς φυτεύσασιν γ' ὅμοι.
 ΑΓ. διπλῶς εἰ δῆλος οὐκ εἰδώς τί δρᾶς.
 ΟΙ. πῶς, ὃ γηραιέ; πρὸς θεῶν, δίδασκέ με.
 ΑΓ. εὶ τῶνδε φεύγεις οὖνεκα εἰς οἴκους μολεῖν. 1010
 ΟΙ. ταρβῶν γε, μή μοι Φοῖβος ἐξέλθῃ σαφῆς.
 ΑΓ. ἡ μὴ μίασμα τῶν φυτεύσάντων λάβης;
 ΟΙ. τοῦτ' αὐτό, πρέσβυ, τοῦτό μ' εἰσαεὶ φοιβεῖ.
 ΑΓ. ἀρ' οἶσθα δῆτα πρὸς δίκης οὐδὲν τρέμων;
 ΟΙ. πῶς δ' οὐχί, παῖς γ' εὶ τῶνδε γεννητῶν ἔφυν; 1015
 ΑΓ. δίθιούνεχ' ἦν σοι Πόλυβος οὐδὲν ἐν γένει.
 ΟΙ. πῶς εἶπας; οὐ γάρ Πόλυβος ἐξέφυσέ με;
 ΑΓ. οὐ μᾶλλον οὐδὲν τοῦδε τάνδρός, ἀλλ' ἵσον.

- ΟΙ. καὶ πᾶς ὁ φύσας ἔξισου τῷ μηδενί;
 ΑΓ. ἀλλ' οὐ σ' ἐγείνατο, οὔτ' ἐκεῖνος οὔτ' ἐγό. 1020
 ΟΙ. ὅλλα ἀντὶ τοῦ δὴ παῖδά μ' ὀνομάζετο;
 ΑΓ. δῶρόν ποτ', ἵσθι, τῶν ἐμῶν χειρῶν λαβών.
 ΟΙ. καὶ θ' ἦδ' ἀπὸ ἄλλης γειρὰς ἔστερξεν μέγα;
 ΑΓ. ἡ γάρ πρὸν αὐτὸν ἔξεπειστὸς ἀπαιδίκη.
 ΟΙ. σὺ δὲ ἐμπολήσας ἢ τυχόν μ' αὐτῷ δίδως; 1025
 ΑΓ. εὑρὼν ναπαίαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
 ΟΙ. ὕδαιπόρεις δὲ πρὸς τί τούσδε τοὺς τόπους;
 ΑΓ. ἐνταῦθῳ δρείοις ποιμνίοις ἐπεστάτουν.
 ΟΙ. ποιμὴν γάρ ἥσθια καπὶ θητείᾳ πλάνης;
 ΑΓ. σοῦ δὲ, ὃ τέκνον, σωτήρ γε τῷ τότε ἐν χρόνῳ. 1030
 ΟΙ. τί δὲ ἄλγος ἵσχοντο ἐν κακοῖς με λαμβάνεις;
 ΑΓ. ποδῶν ἀν ἄρθρα μαρτυρήσειν τὰ σά.
 ΟΙ. οἴμοι, τί τοῦτο ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν;
 ΑΓ. λύω σ' ἔχοντα διατόρους ποδοῦν ἀκμάς.
 ΟΙ. δεινόν γ' ὄνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην. 1035
 ΑΓ. ὡστὲ ὠνομάσθης ἐκ τύχης ταύτης, δις εἰ.
 ΟΙ. δὲ πρὸς θεῶν, πρὸς μητρὸς ἢ πατρός; φράσον.
 ΑΓ. οὐκ οἶδεν δὲ δοὺς δὲ ταῦτα ἐμοῦ λῶν φρονεῖ.
 ΟΙ. ἡ γάρ παρ' ἄλλου μ' ἔλαχες οὐδὲ αὐτὸς τυχόν;
 ΑΓ. οὔκ, ἀλλὰ ποιμὴν ἄλλος ἐκδίδωσί μοι. 1040
 ΟΙ. τίς οὗτος; ἡ κάτιοισθια δηλῶσαι λόγῳ;
 ΑΓ. τῶν Λατίου δήπου τις ὀνομάζετο.
 ΟΙ. ἡ τοῦ τυράννου τῆσδε γῆς πάλαι ποτέ;
 ΑΓ. μάλιστα τούτου τὰνδρὸς οὗτος ἦν βοτήρ.
 ΟΙ. ἡ κάστος ἔτι ζῶν οὗτος, δέσποτης ιδεῖν ἐμέ; 1045
 ΑΓ. ὑμεῖς γ' ἀριστεῖτε ιδεῖτε ἀν οὐπιγάριοι.
 ΟΙ. ἔστιν τις ὑμῶν τῶν παρεστώτων πέλας,
 ὄστις κάτοιδε τὸν βοτῆρον διν ἐννέπει,
 εἴτε οὖν ἐπ' ἄγρῶν εἴτε κανθάδε εἰσιδών;

	σημήναθ', ώς δ' καιρὸς ηύρησθαι τάδε.	1050
XO.	οἶμαι μὲν οὐδέν' ἄλλον ἢ τὸν ἐξ ἀγρῶν, ὅν κάμψτενες πρόσθεν εἰσιδεῖν· ἀτάρ ἥδ' ἀν τάδ' οὐχ ἥκιστ' ἀν Ιοκάστη λέγοι.	
OI.	γύναι, νοεῖς ἐκεῖνον, ὅντιν' ἀρτίως μολεῖν ἐφιέμεσθα τὸν θ' οὗτος λέγει;	1055
IO.	τί δ' ὅντιν' εἴπε; μηδὲν ἐντραπῆς· τὰ δὲ ῥήθεντα βούλου μηδὲ μεμνῆσθαι μάτην.	
OI.	οὐκ ἀν γένοιτο τοῦθ'. ὅπως ἐγώ λαβὼν σημεῖα τοιαῦτ' οὐ φανῶ τούμὸν γένος.	
IO.	μὴ πρὸς θεῶν, εἴπερ τι τοῦ σκυτοῦ βίου κήδη, ματεύσῃς τοῦθ' ἄλις νοσοῦσ' ἐγώ.	1060
OI.	Θάρσει· σὺ μὲν γάρ, οὐδ' ἐὰν τρίτης ἐγώ μητρὸς φανῶ τρίδουλος, ἐκφανῆ κακή.	
IO.	ὅμως πιθοῦ μοι, λίσσομαι· μὴ δρᾶ τάδε.	1065
OI.	οὐκ ἀν πιθοίμην μὴ οὐ τάδ' ἐκμαθεῖν σαφῶς.	
IO.	καὶ μὴν φρονοῦσά γ' εῦ τὰ λῷστά σοι λέγω.	
OI.	τὰ λῷστα τοίνυν τκῦτά μ' ἀλγύνει πάλαι.	
IO.	ὡ δύσποτμ', εἴθε μήποτε γνοίης, δος εῖ.	
OI.	ἄξει· τις ἐλθὼν δεῦρο τὸν βοτῆρά μοι; ταύτην δ' ἔχει πλουσίῳ χαίρειν γένει.	1070
IO.	ἰοὺς ιοὺς, δύστηνε· τοῦτο γάρ σ' ἔχω μόνον προσειπεῖν, ἄλλο δ' οὔποθ' ὕστερον.	
XO.	τί ποτε βέβηκε, Οἰδίπους, ὑπ' ἀγρίας ἀξασα λύπης ἡ γυνή; δέδοιχ' ὅπως	1075
	μὴ 'κ τῆς σιωπῆς τῆσδ' ἀναρρήξει κακό.	
OI.	όποια χρήζει ρήγηνύτω· τούμὸν δ' ἐγώ, κεὶ σμικρόν ἔστι, σπέρμ' ίδεῖν βουλήσομαι. αὕτη δ' ίσως, φρονεῖ γάρ ως γυνὴ μέγα, τὴν δυσγένειαν τὴν ἀμήν αἰσχύνεται.	
	ἐγώ δ' ἐμαυτὸν παιδα τῆς Τύχης νέμων	1080

τῆς εῦ διδούσης οὐκ ἀτιμασθήσομαι.

τῆς γὰρ πέφυκα μητρός, οἱ δὲ συγγενεῖς
μῆνές με μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν.

τοιόσδε δ' ἐκφύς οὐκ ἀν ἐξέλθοιμ' ἔτι
ποτ' ἄλλος, ὥστε μὴ ἐκμυθεῖν τούμὸν γένος. 1085

ΧΟ. στρ. εἴπερ ἐγὼ μάντις εἰμὶ

καὶ κατὰ γνώμαν ἔδρις,
οὐ τὸν "Ολυμπὸν ἀπείρων,

ῷ Κιθαιρῶν, οὐκ ἔσει

τὰν αὔριον πανσέληνον,

μὴ οὐ σέ γε καὶ πατριώταν Οἰδίπου 1090

καὶ τροφὸν καὶ ματέρ' αὐξειν,

καὶ χορεύεσθαι πρὸς ἡμῶν,

ώς ἐπίηρα φέροντα

τοῖς ἐμοῖς τυράννοις.

ἵηις Φοῖβε, σοὶ

δὲ ταῦτ' ἀρέστ' εἴη.

ἀντιστρ. τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε

τῶν μακραιώνων ἄρα Πανὸς ὁρεσσιβάτα πατρὸς

πελασθεῖσ', 1100

ἢ σέ γ' εὐνάτειρά τις

Λοξίου; τῷ γὰρ πλάκες ἀγρόνομοι πᾶσαι φίλαι.

εἴθ' ὁ Κυλλάνας ἀνάσσων,

εἴθ' ὁ Βακχεῖος θεὸς ναί-

ων ἐπ' ἄκρων ὀρέων σ'

εὑρημα δέξατ' ἔκ του 1105

Νυμφῶν Ἐλικωνιάδων,

αῖς πλεῖστα συμπαίζει.

ΟΙ. εὶ χρή τι κάμέ, μὴ συναλλάξαντά πω,

πρέσβεις, σταθμᾶσθαι, τὸν βοτῆρ' ὁρῶν δοκῶ, 1110

ὅνπερ πάλαι ζητοῦμεν· ἐν τε γὰρ μακρῷ

- γήρα φύναθει τῷδε τάνδρὶ σύμμετρος,
ἄλλως τε τοὺς ἄγοντας ὕσπερ οἰκέτας
ἔγνωκ' ἐμαυτοῦ· τῇ δ' ἐπιστήμη σύ μου
προύχοις τάχ' ἀν που, τὸν βοτῆρ' οὐδὲν πάρος.
ΧΟ. 1115
ἔγνωκα γάρ, σάφ' οὐσθι· Λατεῖ γάρ ἦν,
εἴπερ τις ἄλλος, πιστὸς ως νομεὺς ἀνήρ.
- ΟΙ. σὲ πρῶτ' ἐρωτῶ, τὸν Κορίνθιον ξένον,
ἥ τόνδε φράζεις;
ΑΓ. τοῦτον, ὅνπερ εἰσορᾶς.
ΟΙ. οὗτος σύ, πρέσβυ, δεῦρο μοι φώνει βλέπων
ὅσ' ἀν σ' ἐρωτῶ. Λατεῖ ποτ' οὐσθα σύ;
- 1120

ΘΕΡΑΠΩΝ

- ἥ δοῦλος, εὐκ ὡνητός, ἀλλ' οἶκοι τραφείς.
ΟΙ. ἔργον μεριμνῶν ποῖον ἥ βίον τίνα;
ΘΕ. ποίμναις τὰ πλεῖστα τοῦ βίου συνειπόμην. 1125
ΟΙ. γάροις μάλιστα πρὸς τίσιν ξύναυλος ὡν;
ΘΕ. ἦν μὲν Κιθαιρών, ἦν δὲ πρόσχωρος τόπος.
ΟΙ. τὸν ἀνδρα τόνδ' οὖν οἰσθι τῇδε που μαθών;
ΘΕ. τί χρῆμα δρῶντα; ποῖον ἀνδρα καὶ λέγοις;
ΟΙ. τόνδ' ὃς πάρεστιν· ἥ ξυναλλάξας τί πως; 1130
ΘΕ. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν ἐν τάχει μνήμης ἀπο.
ΑΓ. κούδέν γε θαῦμα, δέσποτ· ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς
ἀγνῶτ' ἀναμνήσω νιν· εῦ γάρ οἰδ' ὅτι
κάτοιδε, ἥμοις τὸν Κιθαιρῶνος τόπον
δ μὲν διπλοῖσι ποιμνίοις, ἐγὼ δ' ἐνὶ 1135
ἐπλησίαζον τῷδε τάνδρὶ τρεῖς ὄλους
ἔξ ἥρος εἰς ἀρκτοῦρον ἐκμήνους χρόνους·
χειμῶνι δ' ἥδη τάμα, τ' εἰς ἔπαυλ' ἐγὼ
ἥλαυνον, οὔτος τ' εἰς τὰ Λατεῖ σταθμά.
λέγω τι τούτων ἥ οὐ λέγω πεπραγμένον; 1140

- ΘΕ. λέγεις ἀληθῆ, καίπερ ἐκ μακροῦ χρόνου.
 ΑΓ. φέρ' εἰπέ, νῦν, τότ' οἵσθια παιδά μοι τινα
 δούς, ὡς ἐμαυτῷ θρέμμα θρεψκίμην ἐγώ;
 ΘΕ. τί δ' ἔστι; πρὸς τί τοῦτο τοῦπος ἴστορεῖς;
 ΑΓ. ὅδ' ἔστιν, ὃ τῶν, κεῖνος, ὃς τότ' ἦν νέος. 1145
 ΘΕ. οὐκ εἰς ὅλεθρον; οὐ σιωπήσας ἔσει;
 ΟΙ. ᾧ, μὴ κόλαχε, πρέσβυτος, τόνδ', ἐπεὶ τὰ σὰ
 δεῖται κολαστοῦ μᾶλλον ἢ τὰ τοῦδ' ἔπη.
 ΘΕ. τί δ', ὃ φέριστε δεσποτῶν, ἀμαρτάνω;
 ΟΙ. οὐκ ἐνέπων τὸν παῖδα ὃν οὗτος ἴστορεῖ. 1150
 ΘΕ. λέγει γάρ εἰδὼς οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως πονεῖ.
 ΟΙ. σὺ πρὸς γάριν μὲν οὐκ ἐρεῖς, κλαίων δ' ἐρεῖς.
 ΘΕ. μὴ δῆτα, πρὸς θεῶν, τὸν γέροντα μ' αἰκίσῃ.
 ΟΙ. οὐγ' ὡς τάχος τις τοῦδ' ἀποστρέψει χέρας;
 ΘΕ. δύστηνος ἀντὶ τοῦ; τί προσχρήζων μαθεῖν; 1155
 ΟΙ. τὸν παῖδα ἔδωκας τῷδ', ὃν οὗτος ἴστορεῖ;
 ΘΕ. ἔδωκ'. ὀλέσθαι δ' ὥφελον τῷδ' ἡμέρᾳ.
 ΟΙ. ἀλλ' εἰς τόδ' ἥξεις μὴ λέγων γε τοῦνδικον.
 ΘΕ. πολλῷ γε μᾶλλον, ἢν φράσω, διόλλυμα.
 ΟΙ. ἀνὴρ ὅδ', ὡς ξοικεν, ἐς τριβάς ἐλᾷ. 1160
 ΘΕ. οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' εἴπον ὡς δοίην πάλαι.
 ΟΙ. πόθεν λαβών; οἰκεῖον ἢ ἔξ αλλου τινός;
 ΘΕ. ἐμὸν μὲν οὐκ ἔγωγ', ἐδεξάμην δέ του.
 ΟΙ. τίνος πολιτῶν τῶνδε κακὸς ποίας στέγης;
 ΘΕ. μὴ πρὸς θεῶν, μή, δέσποιθ' ἴστάρει πλέον. 1165
 ΟΙ. ὅλωλας, εἴ σε ταῦτ' ἐρήσομαι πάλιν.
 ΘΕ. τῶν Λατίου τοίνυν τις ἦν γεννημάτων.
 ΟΙ. ἦ δοῦλος ἢ κείνου τις ἐγγενῆς γεγώνεις;
 ΘΕ. οἴμοι, πρὸς αὐτῷ γ' εἰμὶ τῷ δεινῷ λέγειν.
 ΟΙ. κάγωγ' ἀκούειν· ἀλλ' ὅμως ἀκουστέον. 1170
 ΘΕ. κείνου γέ τοι δὴ παῖς ἐκλήζεθ'. ἢ δ' ἔσω

- κάλλιστ' ἀν εἴποι, σὴ γυνή, τάδ' ὡς ἔχει.
 ΟΙ. ᾧ γάρ δίδωσιν ἥδε σοι;
 ΘΕ. μάλιστ' ἄναξ.
 ΟΙ. ὡς πρὸς τί γρείας;
 ΘΕ. ὡς ἀναλόσαιμί νιν.
 ΟΙ. τεκοῦσα τλήμων;
 ΘΕ. θεσφάτων γ' ὅκνῳ ακκᾶν. 1175
 ΟΙ. ποίων;
 ΘΕ. κτενεῖν νιν τοὺς τεκόντας ἦν λόγος.
 ΟΙ. πῶς δῆτ' ἀφῆκας τῷ γέροντι τῷδε σύ;
 ΘΕ. κατοικίσας, ὃ δέσποιθ', ὡς ἄλλην χθόνα
 δοκῶν ἀποίσειν, αὐτὸς ἐνθεν ἦν· ὁ δὲ
 κάκ' ἐς μέγιστ' ἔσωσεν. Εἰ γάρ οὗτος εἰ, 1180
 ὅν φησιν οὗτος, οὕτι δύσποτμος γεγώνει.
 ΟΙ. ιοὺς ιούς, τὰ πάντ' ἀν ἐξήκοι σαφῆ.
 ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προσβλέψαιμι νῦν,
 ὅστις πέφασμαι φύει τ' ἀφ' ἄν οὐ χρῆν, ξὺν οἷς τ'
 οὐ χρῆν διμιλῶν, οὓς τέ μ' οὐκ ἔδει κτανάν. 1185
 ΧΟ. στρ. α' ίώ γενεαὶ βροτῶν.
 ὡς ὑμᾶς οἴσα καὶ τὸ μη-
 δὲν ζώσας ἐναριθμῶ.
 τίς γάρ, τίς ἀνήρ πλέον
 τᾶς εὔδαιμονίας φέρει 1190
 ἢ τοσοῦτον ὅσον δοκεῖν
 καὶ δόξαντ' ἀποκλῖναι;
 τὸ σόν τοι παράδειγμ' ἔχων,
 τὸν σὸν δικίμονα, τὸν σόν, ὃ
 τλῆμον Οιδίπόδα, βροτῶν
 οὐδένα μακαρίζω. 1195
 ἀντιστρ. α' ὅστιςκαθ' ὑπερβολὰν
 τοξεύσας ἐκράτησας τοῦ

πάντ' εὐδαιμονος ὄλβου,
ὦ Ζεῦ, κατὰ μὲν φθίσχες
τὰν γαμψώνυχα παριένον
χρησμωδόν, θανάτων δ' ἐμῷ
γάρδας πύργος ἀνέστας.
1200
ἔξι οὖ καὶ βασιλεὺς κακῆ
ἐμὸς καὶ τὰ μέριστ' ἐτι-
μάθης, ταῖς μεγάλαισιν
ἐν Θήβαιοιν ἀνάσσων.

στρ. β' τανῦν δ' ἀκούειν τὶς ἀθλιώτερος;

τὶς ἄταις ἀγρίαις, τὶς ἐν πόνοις
ξύνοικος ἀλλαγῇ βίου;
ἰὼ κλεινὸν Οἰδίπου κάρα,
φι μέγας λιμὴν αὔτὸς ἡρκεσεν
παιδὶ καὶ πατρὶ θαλαμηπόλῳ πεσεῖν,
πῶς ποτε, πῶς ποθ' αἱ πατρῷ-
αἱ σ' ἄλοκες φέρειν, τάλας,
σῆγ' ἐδυνάσθησαν ἐς τοσύδες;

ἀντιστρ. β' ἐφεῦρέ σ' ἄκονθ' ὁ πάνθ' ὄρῶν χρόνος,
δικάζει τὸν ἄγαμον γάμον πάλαι
τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον.

ἰὼ, Λαΐζιον, ὦ τέκνον,
εἴθε σ', εἴθε σε μήποτ' εἰδόμαν·
δύροιμαι γάρ ως περίαλλ' ιαχέων
ἐκ στομάτων. Τὸ δ' ὄρθον εἰ-
πεῖν, ἀνέπνευσά τ' ἐκ σέθεν
καὶ κατεκοίμασα τούμὸν ὅμμα.

1200

1205

1210

1215

1220

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ὦ γῆς μέγιστα τῆσδ' ἀεὶ τιμώμενοι,
οἵ τ' ἔργ' ἀκούσεθ', οἷα δ' εἰσόψεσθ', ὅσον δ'

	άρεῖσθε πένθος, εἴπερ ἐγγενῶς ἔτι
τῶν Λαβδακείων ἐντρέπεσθε δωμάτων.
οἶμαι γάρ οὕτ' ἂν "Ιστρὸν οὔτε Φᾶσιν ἀν
νύψαι καθαρυῖ τήνδε τὴν στέγην, ὅσα
κεύθει, τὰ δ' αὐτίκ' εἰς τὸ φῶς φανεῖ, κακὰ
ἐκόντα κούκλαντα. Τῶν δὲ πημονῶν
μάλιστα λυποῦσ' αἱ φανῶσ' αὐθαίρετοι.	1225
XO.	λείπει μὲν οὐδ' ἀ πρόσθεν ἥδειμεν τὸ μὴ οὐ
βαρύστον εἶναι πρὸς δ' ἐκείνοισιν τί φῆς;
οἱ μὲν τάχιστος τῶν λόγων εἰπεῖν τε καὶ
μαθεῖν, τέθνηκε θεῖον Ἰοκάστης κάρα.	1230
ΕΞ.	ῶ δυστάλαινα, πρὸς τίνος ποτ' αἰτίας;	1235
XO.	αὐτὴν πρὸς αὐτῆς. τῶν δὲ πραχθέντων τὰ μὲν
ἄλγιστ' ἀπεστιν· ή γάρ ὄψις οὐ πάροι·
ὅμως δ', ὅσον γε κανὸν ἐμοὶ μνήμης ἔνι,
πεύσῃ τὰ κείνης ἀθλίας παθήματα.	1240
ΕΞ.	ὄπως γάρ ὀργῆ χρωμένη παρῆλθ' ἔσω
θυρῶνος, ἵετ' εὐθὺν πρὸς τὰ νυμφικὰ
λέχη, κόμην σπῶσ' ἀμφιδεξίοις ἀκμαῖς.
πύλας, δ', ὄπως εἰσῆλθ', ἐπιρράξας' ἔσω
'κάλει τὸν ἥδη Λάιον πάλαι νεκρόν,	1245
	μνήμην παλαιῶν σπερμάτων ἔχουσ', νφ' ὃν
θάνοι μὲν αὐτός, τὴν δὲ τίκτουσαν λίποι
τοῖς οἶσιν αὐτοῦ δύστεκνον παιδουργίαν.	
	γοῦστο δ' εὐνάζει, ἔνθι δύστηνος διπλοῦς
ἔξι ἀνδρὸς ἄνδρα καὶ τέκν' ἐκ τέκνων τέκοι.
χώπως μὲν ἐκ τῶνδ' οὐκέτ' οἰδ' ἀπόλλυται.	1250
	βιῶν γάρ εἰσέπαισεν Οἰδίπους, νφ' οὐ
οὐκ ἦν τὸ κείνης ἐκθεάσασθαι κακόν·
ἀλλ' εἰς ἐκεῖνον περιπολοῦντ' ἐλεύσσομεν.	
	φοιτᾷ γάρ ἡμᾶς ἔγχος ἔξαιτῶν πορεῖν,	1255
	Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής	

γυναικά τ' οὐ γυναικα, μητρώαν δ' ὅπου κίγιοι διπλῆν ἄρουραν οῦ τε καὶ τέκνων.

λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δείκνυσί τις οὐδεὶς γάρ ἀνδρῶν, οἵ παρημεν ἐγγύθεν.

δεινὸν δ' ἀύσας, ὡς ὑφηγητοῦ τινος 1260

πύλαις διπλαῖς ἐνήλατ', ἐκ δὲ πυθμένων ἔκλινε κοῦλα κλῆθρα κάμπιπτει στέγῃ.

οῦ δὴ κρεμαστὴν τὴν γυναικ' ἐσείδομεν, πλεκταῖς ἐώραις ἐμπεπλεγμένην. δ' δέ,

ὅπως ὁρᾷ νιν, δεινὰ βρυχηθεὶς τάλας, 1265

γαλᾶς κρεμαστὴν ἀρτάνην· ἐπεὶ δὲ γῇ ἔκειτο τλήμων, δεινὰ δ' ἦν τάνθένδ' ὁρᾶν.

ἀποσπάσας γάρ εἴματων χυσηλάτους

περόνας ἀπ' αὐτῆς, αἴσιν ἐξεστέλλετο,

ἄρας ἔπαιτεν ἀρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων, 1270

αὐδῶν τοιαῦθ', διθύρενεκ' οὐκ ὅψοιντό νιν,

εὔθ' οἶτ' ἔπασχεν οὕθ' ὅποι' ἔδρα κακά,

ἀλλ' ἐν σκύτῳ τὸ λοιπὸν οὓς μὲν οὐκ ἔδει ὅψοιάθ', οὓς δ' ἔχρηζεν οὐ γνωσοίατο.

τοιαῦτ' ἐψυμῶν, πολλάκις τε κούχ ἄπαξ 1275

ἥρασσ' ἔπαίρων βλέφαρα· φοίνιαι δ' ὄμοιο

γλῆναι γένει' ἔτεγγον, οὐδ' ἀνίεσκον

φόνου μυδώσας σταγόνας, ἀλλ' ὄμοιο μέλας

ὄμβρος γαλάζης αἰματοῦς ἐτέγγετο.

τάδ' ἐκ δυοῖν ἔρρωγεν, οὐ μόνου κάτα, 1280

ἀλλ' ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμμιγῇ κακά.

οἱ πρὸν παλαιὸς δ' ὄλβος ἦν πάροιθε μὲν

ὄλβος δικαίως· νῦν δὲ τῆδε θήμέρᾳ

στεναγμός, ἀτη, θάνατος, αἰσχύνη, κακῶν

ὅσ' ἔστι πάντων ὀνόματ', οὐδὲν ἔστ' ἀπόν. 1285

νῦν δ' ἔσθ' ὁ τλήμων ἐν τίνι σχολῇ κακοῦ;

Ψηφιοποίηθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- ΕΞ. βοῶ διοίγειν κλῆθρα καὶ δηλοῦν τινα
τοῖς πᾶσι Καδμείοισι τὸν πατροκτόνον,
τὸν μητρός, αὐδῶν ἀνόσι' οὐδὲ ῥητά μοι,
ώς ἐκ χθονὸς ρίψων ἔχυτὸν οὐδὲ ἔτι 1290
μενῶν δόμοις ἀραιοῖς, ὡς ἡράσατο.
ὅώμης γε μέντοι καὶ προηγητοῦ τινος
δεῖται τὸ γάρ νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν.
δείξει δὲ καὶ σοι· κλῆθρα γάρ πυλῶν τάδε
διοίγεται· θέαμα δ' εἰσόψει τάχα 1295
τοιοῦτον, οἶον καὶ στυγοῦντ' ἐποικτίσαι.
- ΧΟ. Ὡ δεινὸν ἰδεῖν πάθος ἀνθρώποις,
ῷ δεινότατον πάντων, ὃ σ' ἐγὼ
προσέκυρσ' ἦδη. τίς σ', ὥ τλῆμον,
προσέβη μανίᾳ; τίς δὲ πηδήσας 1300
μεῖζονα δαίμων τῶν μακίστων
πρὸς σῇ δυσδαίμονι μοίρα;
φεῦ φεῦ, δύσταν', ἀλλ' οὐδὲ ἐσιδεῖν
δύναμαί σε, θέλων πόλλ' ἀνερέσθαι,
πολλὰ πυθέσθαι, πολλὰ δὲ ἀθρῆσαι. 1305
τοίκιν φρίκην παρέγεις μοι.
- ΟΙ. αἰκὶ αἰαῖ, φεῦ, φεῦ, δύστανος ἐγώ.
ποῖ γάις φέρομαι τλάμων; πᾶ μοι
φθοργά διαπεπόταται φοράδην;
ἴῳ δαῖμον, ἵν' ἐνήλω. 1310
- ΧΟ. ἐξ δεινὸν οὐδὲ ἀκουστὸν οὐδὲ ἐπόψιμον.
- ΟΙ. στρ. α' ίῳ σκότου
νέφοις, ἐμὸν ἀπότροπον, ἐπιπλόμενον ἄφατον,
ἀδόματόν τε καὶ δυσούριστον ὅν. οἷμοι, 1315
οἷμοι μάλ' αῦθις, οἶον εἰσέδυ μ' ἄμα
κέντρων τε τῶνδ' οἰστρημα καὶ μνήμη κακῶν.
- ΧΟ. καὶ θυμῷ γ' οὐδὲν ἐν τοσοῖσδε πήμασιν

διπλᾶ σε πενθεῖν καὶ διπλᾶ φορεῖν κακά.

1320

ΟΙ. ἀντ. ρ' ίὸς φίλος,

σὺ μὲν ἐμὸς ἐπίπολος ἔτι μόνιμος· ἔτι γάρ
ὑπομένεις με τὸν τυφλὸν αἰδεύων. φεῦ, φεῦ·
οὐ γάρ με λήθεις, ἀλλὰ γιγνώσκω σαφῶς,
καὶ περ σκοτεινός, τὴν γε σὴν αὐδὴν ὅμως.

1325

ΧΟ.

ὦ δεινὰ δράσας, πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς
ὄψεις μαρτυρᾷ; τίς σ' ἐπῆρε δαιμόνων;

ΟΙ. στρ. β' Ἀπόλλων τάδ' ἦν, Ἀπόλλων, φίλοι,
οὐ κακὰ τελῶν ἐμὰ τάδ' ἐμὰ πάθεα.

1330

ἔπαισσε δ' αὐτόχειρ νυν οὕτις,
ἀλλ' ἐγὼ τλάμων.

τί γάρ ἔδει μ' ὀρῶν,
ὅτῳ γ' ὀρῶντι μηδὲν
ἦν ἴδειν γλυκύ;

1335

ΧΟ.

ἦν ταῦθ' ὄπωσπερ καὶ σὺ φήσ.

ΟΙ.

τί δῆτ' ἐμοὶ βλεπτόν, ἦ

στερκτὸν ἦ προσήγορον
ἔτ' ἔστ' ἀκούειν ἡδονῆ, φίλοι;
ἀπάγετ' ἐκτόπιον ὅτι τάχιστά με,
ἀπάγετ', ὦ φίλοι, τὸν μέγ' ὀλέθριον,
τὸν καταρρέατον, ἔτι δὲ καὶ θεοῖς
ἐχθρότατον βροτῶν.

1340

ΧΟ.

δείλικιε τοῦ νοῦ τῆς τε συμφορῆς ἵσον,

ώς σ' ἡθέλησα μηδ' ἀν γνῶναι ποτ' ἄν.

1345

ΟΙ. ἀντ. β'

ἄλοιθ' ὅστις ἦν,

ὅς ἀπ' ἀγρίκας πέδας

νοιμάδος ἐπιποδίας

ἔλαβέ μ' ἀπό τε φόνου

ἔρυτο κἀνέσωσεν,

οὐδὲν ἐς χάριν πράσσων.

1350

- τότε γάρ ἀν θανῶν
οὐκ ἦν φίλοισιν
οὐδ' ἐμοὶ τοσόνδ' ἄχος.
- XO. θέλοντι κάμοὶ τοῦτ' ἀν ἦν. 1355
- OI. οὔκουν πατρός γ' ἀν φονεὺς
ἥλθον, οὐδὲ νυμφίος
βροτοῖς ἔκλήθην
ῶν ἔφυν ἀπο.
νῦν δ' ἀθλιος μέν εἰμ', 1360
ἀνοσίων δὲ παῖς,
διμογενῆς τ' ἀφ' ὧν
αὐτὸς ἔφυν τάλας.
εὶ δέ τι πρεσβύτερον
ἔφυ κακοῦ κακόν, 1365
τοῦτ' ἔλαχ' Οἰδίπους.
- XO. οὐκ οἴδ' ὅπως σε φῶ βεβουλεῦσθαι καλῶς·
κρείσσων γάρ ἡσθα μηκέτ' ὃν ἡ ζῶν τυφλός.
- OI. ὥς μὲν τάδ' οὐχ ὕδ' ἔστ' ἄριστ' εἰργασμένα,
μή μ' ἐκδίδασκε, μηδὲ συμβεύλευ' ἔτι. 1370
ἐγώ γάρ οὐκ οἴδ' ὅμμασιν ποίοις βλέπων
πατέρα ποτ' ἀν προσεῖδον εἰς "Αἰδου μολών,
οὐδ' αὖ τάλαιναν μητέρ' οἶν ἐμοὶ δυοῖν
ἔργ' ἔστι κρείσσον' ἀγχόνης εἰργασμένα.
ἀλλ' ἡ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος, 1375
βλαστοῦσ' ὅπως ἔβλαστε, προσλεύσειν ἐμοί;
οὐ δῆτα τοῖς γ' ἐμοῖσιν ὀφθαλμοῖς ποτε·
οὐδ' ὅστι γ', οὐδὲ πύργος, οὐδὲ δαιμόνων
ἀγάλμαθ' ιερά, τῶν δ' παντλήμων ἐγώ,
κάλλιστ' ἀνήρ εἰς ἔν γε ταῖς Θήβαις τραφείς, 1380
ἀπεστέρησ' ἐμαυτόν, αὐτὸς ἐννέπων
ώθειν ἀπαντας τὸν ἀσεβῆ, τὸν ἐκ θεῶν

φανέντ' ἄναγνον καὶ γένους τοῦ Λαῖου.
 τοιάνδ' ἐγὼ κηλίδα μηνύσας ἐμὴν
 δρθοῖς ἔμελλον ὅμικοιν τούτους ὁρᾶν; 1385
 ἥκιστα γένταλλ' εἰ τῆς ἀκουούσης ἔτ' ἦν
 πηγῆς δι' ὅτων φραγμός, οὐκ ἀνέσχυμην
 τὸ μὴ ἀποκλῆσαι τούμὸν ἀθλιον δέμας,
 ἵν' ἦν τυφλός τε καὶ ακύων μηδέν· τὸ γάρ
 τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν ακαῶν οἰκεῖν γλυκό. 1390
 ίδο Κιθαιρόν, τί μ' ἐδέχου; τί μ' οὐ λαβόν
 ἔκτεινας εὐθύς, ὡς ἔδειξα μήποτε
 ἐμαυτὸν ἀνθρώποισιν, ἔνθεν ἦν γεγώς;
 Ὡς Πόλυμβε καὶ Κόρινθε καὶ τὰ πάτρια
 λόγῳ παλαιὰ δώματ' οἴον ἄρα με 1395
 κάλλος ακαῶν ὑπουρὸν ἐξείρεψατε·
 νῦν γάρ ακαός τ' ὃν κάκον ακαῶν εὐρίσκομαι.
 Ὡς τρεῖς κέλευθοι καὶ κεκρυμμένη νάπη
 δρυμός τε καὶ στενωπός ἐν τριπλαῖς ὁδοῖς,
 αἵ τούμὸν αἴμα τῶν ἐμῶν χειρῶν ἀπό 1400
 ἐπίετε πατρός, ἄρα μου μέμνησθ' ἔτι,
 οἵ ἔργα δράσας ὑμίν, εἶτα δεῦρ' ίδων
 ὅποι' ἔπρασσον αὖθις; Ὡς γάμοι, γάμοι,
 ἐφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες πάλιν
 ἀνεῖτε ταύτὸν σπέρμα, καπέδειξατε 1405
 πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, αἴμ' ἐμφύλιον,
 νύμφας, γυναικας, μητέρας τε, χωπόσα
 αἰσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίγνεται.
 ὅταλλ', οὐ γάρ αὐδῶν ἔσθ' ἢ μηδὲ δρῶν καλόν,
 ὅπως τάχιστα, πρὸς θεῶν, ἔξω μέ που 1410
 καλύψατ' ἡ φονεύσατ' ἡ θαλάσσιον
 ἐκρίψατ' ἔνθα μήποτ' εἰσόψεσθ' ἔτι.
 ἵτ', ἀξιώσατ' ἀνδρὸς ἀθλίου θιγεῖν.

- πίθεσθε, μὴ δείσητε· τάμα γάρ κακὰ
οὐδεὶς οἶδε τε πλὴν ἐμοῦ φέρειν βροτῶν. 1415
- XO. ἀλλ' ὅν ἐπιχιτεῖς εἰς δέον πάρεσθ' ὅδε
Κρέων τὸ πράσσειν καὶ τὸ βουλεύειν, ἐπεὶ
χώρας λέλειπται μοῦνος ἀντὶ σου φύλαξ.
- OI. οἴκου, τί δῆτα λέξομεν πρὸς τόνδ' ἔπος;
τίς μοι φανεῖται πίστις ἔνδικος; τὰ γάρ 1420
πάρος πρὸς αὐτὸν πάντ' ἐφεύρημαι κακός.
- KP. οὕθ' ὡς γελαστίς, Οιδίπους, ἐλήλυθε
οὕθ' ὡς ὀνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν.
ἀλλ' εἰ τὰ θυητῶν μὴ καταισχύνεσθ' ἔτι
γένεθλα, τὴν γοῦν πάντα βόσκουσαν φλόγα 1425
αἰδεῖσθ' ἄνακτος Ἡλίου, τοιόνδ' ἄγος
ἀκάλυπτον οὔτω δεικνύναι, τὸ μήτε γῆ
μήτ' ὅμβρος ιερὸς μήτε φῶς προσδέξεται.
ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐς οἴκον ἐσκομίζετε·
τοῖς ἐν γένει γάρ τάγγενη μάλισθ' δρᾶν 1430
μόνοις τ' ἀκούειν εὐσεβῶς ἔχει κακά.
- OI. πρὸς θεῶν, ἐπείπερ ἐλπίδος μ' ἀπέσπασκε,
ἄριστος ἐλθὼν πρὸς κάκιστον ἄνδρ' ἐμέ,
πιθοῦ τί μοι· πρὸς σου γάρ, οὐδ' ἐμοῦ, φράσω.
- KP. καὶ τοῦ με χρείας ὥδε λιπαρεῖς τυχεῖν; 1435
OI. βῖψόν με γῆς ἐκ τῆσδ' ὅσον τάχισθ' ὅπου
θυητῶν φανοῦμαι μηδενὸς προσήγορος.
- KP. ἔδρασ' ἄν, εῦ τοῦτ' ἵσθ' ἄν, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ
πρώτιστ' ἔχρηζον ἐκμαθεῖν, τί πρακτέον.
- OI. ἀλλ' ἡ γ' ἐκείνου πᾶσ' ἔδηλώθη φάτις, 1440
τὸν πατροφόροντην, τὸν ἀσεβῆ μ' ἀπολλύναι.
- KP. οὔτως ἐλέχθη ταῦθ'. ὅμως δ' οὐ' ἔσταμεν
χρείας, ἀμεινον ἐκμαθεῖν, τί δραστέον.
- OI. οὔτως ἄρ' ἀνδρὸς ἀθλίου πεύσεθ' ὑπερ;

- KP. καὶ γὰρ σὺ νῦν τὸν τῷ θεῷ πίστιν φέροις. 1445
- OI. καὶ σού γ' ἐπισκήπτω τε καὶ προστρέψουμαι,
τῆς μὲν κατ' οἰκους αὐτὸς δν θέλεις τάφον
θοῦ· καὶ γὰρ δρθῶς τῶν γε σῶν τελεῖς ὑπερ.
ἔμου δὲ μήποτ' ἀξιωθήτω τόδε
πατρῶν ἄστυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. 1450
- ἀλλ' ἔα με ναίειν ὅρεσιν, ἐνθα κλήζεται
οὐμὸς Κιθαρών οὗτος, δν μήτηρ τέ μοι
πατήρ τ' ἐθέσθην ζῶντες κύριον τάφον,
ἴν' ἐξ ἐκείνων, οἵ μ' ἀπωλλύτην, θάνω.
καίτοι τοσοῦτον γ' οἶδα, μήτε μ' ἀν νόσου 1455
μήτ' ἄλλο πέρσαι μηδὲν· οὐ γὰρ ἂν ποτε
θνήσκων ἐσώθην, μὴ πί τῳ δεινῷ κακῷ.
ἀλλ' ἡ μὲν ἡμῶν μοῖρ', ὅποιπερ εῖσ', ἵτω.
παίδων δὲ τῶν μὲν ἀρσένων μή μοι, Κρέων,
προσθῇ μέριμναν· ἀνδρες εἰσίν, ὥστε μὴ 1460
σπάνιν ποτὲ σχεῖν, ἐνθ' ἀν ὅσι, τοῦ βίου.
ταῖν δ' ἀθλίαν οἰκετραῖν τε παρθένοιν ἐμαῖν,
αἰν οὕποθ' ἡμὴ χωρὶς ἐστάθη βιρᾶς
τράπεζ' ἀνευ τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλ' ὅσων ἐγὼ
ψκύοιμι, πάντων τῶνδ' ἀεὶ μετειχέτην· 1465
ταῖν μοι μέλεσθαι· καὶ μάλιστα μὲν χεροῦν
ψκῦσσαι μ' ἔασον καποκλαύσασθαι κακά.
ἴθ', ὅναξ,
- ἴθ', ὁ γονῆ γενναῖε· χερσὶν τὸν θιγὼν
δοκοῦμ' ἔχειν σφᾶς, ὥσπερ ἡνίκ' ἔβλεπον. 1470
τί φημί;
- οὐ κλύω που, πρὸς θεῶν, τοῖν μοι φίλοιν
δακρυρροούντοιν, καὶ μ' ἐποικτίρας Κρέων
ἔπεμψέ μοι τὰ φίλτατ' ἐκγόνων ἐμῶν;
λέγω τι; 1475

- KP. λέγεις· ἐγὼ γάρ εἰμ' ὁ πορσύνας τάδε,
γηνοὺς τὴν παροῦσαν τέρψιν, ἢ σ' εἶχεν πάλαι.
- OI. ἀλλ' εὐτυχοῖης, καὶ σε τῆσδε τῆς ὄδοι
δαίμων ἄμεινον ἢ μὲ φρουρήσας τύχοι. 1480
- ὦ τέκνα, ποῦ ποτ' ἐστέ; δεῦρ' ἵτ', ἔλθετε
ώς τὰς ἀδελφὰς τάσδε τὰς ἐμὰς χέρας,
αἴ τοῦ φυτουργοῦ πατρὸς νῦν ἀδ' ὄραν
τὰ πρόσθε λαμπρὰ προυξένησαν ὅμματα·
δις νῦν, ὦ τέκν', οὕθ' ὅρῶν οὕθ' ἴστορῶν 1485
πατήρ ἐφάνθην, ἔνθεν αὐτὸς ἡρόθην.
καὶ σφῶ δακρύω, προσβλέπειν γάρ οὐ σθένω,
νοούμενος τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ βίου,
οἶνον βιῶναι σφῶ πρὸς ἀνθρώπων χρεών.
ποίας γάρ ἀστῶν ἥξετ' εἰς ὅμιλίας,
ποίας δ' ἕορτάς, ἔνθεν οὐ κεκλαυμέναι 1490
πρὸς οἶκον ἥξεσθ' ἀντὶ τῆς θεωρίας;
ἀλλ' ἡγίκ' ἀν δὴ πρὸς γάμων ἥκητ' ἀκμάς,
τίς οὗτος ἔσται, τίς παραρρίψει, τέκνα,
τοιαῦτ' ὀνείδη λαμβάνων, ἢ ταῖς ἐμαῖς
γοναῖσιν ἔσται σφῶν θ' ὅμοι δηλήματα;
τὶ γάρ κακῶν ἀπεστι: τὸν πατέρα πατήρ 1495
νῦν ἔπεφνε, τὴν τεκοῦσαν ἥροσεν,
ὅθεν περ αὐτὸς ἐσπάρη, κάκ τῶν ἵσων
ἐκτήσαθ', νῦντος διανπερ αὐτὸς ἔξεφυ.
τοιαῦτ' ὀνειδιεῖσθε· κἄτα τίς γαμεῖ; 1500
οὐκ ἔστιν οὐδείς, ὦ τέκν', ἀλλὰ δηλαδὴ
χέρσους φθαρῆναι κάγαμους νῦντος χρεών.
Ἄπαν Μενοικέως, ἀλλ' ἐπεὶ μόνος πατήρ
ταύταιν λέλειψαι, νὼ γάρ, ὦ φυτεύσαμεν,
ὅλωλαμεν δύ' ὄντε, μή σφε δὴ περιίδης 1505
πτωχὰς ἀνάνδρους ἐγγενεῖς ἀλωμένας,

- μηδ' ἔξισώσῃς τάσδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς,
ἀλλ' οἰκτισόν σφας. ὥδε τηλικάσδ' ὄρῶν
πάντων ἐρήμους, πλὴν ὅσον τὸ σὸν μέρος.
ξύννευσον, ὃ γενναῖε, σῇ ψαύσας χερί. 1510
σφῶν δ', ὃ τέκν', εἰ μὲν εἰχέτην ἥδη φρένας,
πόλλ' ἂν παρήγουν· νῦν δὲ τοῦτ' εὐχή ὅστ' ἐμοί,
οὐ καιρὸς ἐξὶ ζῆν, τοῦ βίου δὲ λώπονος
νῦμᾶς κυρῆσαι τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
- KP. ἀλις ἵν' ἔξήκεις δακρύων· ἀλλ' ἴθι στέγης ἔσω. 1525
OI. πειστέον, κεί μηδὲν ἥδυ.
KP. πάντα γάρ καιρῷ καλά.
OI. οἵσθ' ἐφ' οἶς οὖν εἴμι;
KP. λέξεις, καὶ τότ' εἴσομαι κλύων.
OI. γῆς μ' ὅπως πέμψεις ἀποικον.
KP. τοῦ θεοῦ μ' αἰτεῖς δόσιν.
OI. ἀλλὰ θεοῖς γ' ἔχθιστος ἥκω.
KP. τοιγαροῦν τεύξη τάχα.
OI. φῆς τάδ' οὖν;
KP. ἀ μὴ φρονῶ γάρ, οὐ φιλῶ λέγειν μάτην. 1520
OI. ἀπαγέ νύν μ' ἐντεῦθεν ἥδη.
KP. στεῦχε νῦν, τέκνων δ' ἀφοῦ.
OI. μηδαμῶς ταύτας γ' ἔλη μου.
KP. πάντα μὴ βούλου χρατεῖν·
καὶ γάρ ἀκράτησας, οὐ σοι τῷ βίῳ ξυνέσπετο.
XO. ὃ πάτρος Θήβης ἔνοικοι, λεύσσετ' Οἰδίπους ὅδε,
ὅς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἔδει καὶ κράτιστος ήν ἀνήρ,
οὐ τίς οὐ ζήλω πολιτῶν ταῖς τύχαις ἐπέβλεπεν,
εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν.
ώστε θυητὸν ὅντ' ἐκείνην τὴν τελευταίαν ίδειν
ἥμέραν ἐπισκοποῦντα μηδέν' ὀλβίζειν, πρὶν ἂν
τέρμα τοῦ βίου περάσῃ μηδὲν ἀλγεινὸν παθών. 1530

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ (1 - 150)

α') 1 - 13

Λεξιλογικαί . νέα τροφὴ = νέα θρέμματα, νέα γενεὰ (ἐτέθη τὸ ἀφρηγημ. τροφὴ ἀντὶ τοῦ συγκεκριμ.). πάλαι-νέα, ἀντίθεσις· ἡ λέξις νέα δὲν σημαίνει νέαν ἥλικίν, ἀλλὰ νέαν ἐποχὴν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν παλαιὰν τοῦ Κέδρου. θοάζω ἐκ φίλης θε τοῦ τίθημι, συγγενὲς πρὸς τὸ θάσσω = κάθημαι· ὑπάρχει καὶ ἄλλο θοάζω συγγενὲς πρὸς τὸ θέω, θοὰς καὶ σημ. κινοῦμαι ταχέως. ἔδρα, ἡ πρᾶξις τοῦ θοάζειν = κάθησθαι, τίνας ποθὲ ἔδρας... θοάζετε εἰναι σύμπτυξις δύο προτάσεων, οἵτινες εἰσὶν αἴδε αἱ ἔδραι, ἃς θοάζετε; τὸ μοι εἰναι δοτ. ἡθική. ίκτηριος = ίκετευτικός. ἔκστέφω = περικούσμῳ διὰ στεφάνου· ἔδῶ ίκτηρίοις κλάδοισιν ἔξεστεμμένοι = κρατοῦντες (ἔχοντες) ίκετευτικοὺς κλάδους ἐστεφανωμένους (διὰ νημάτων ἐρίου). παιάν, ἐν ἀρχῇ ήτο ἄσμα ἀδόμενον πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς εὐγχριστίαν, ἐπειτα ήτο ἐπινίκιον ἄσμα ἀδόμενον καὶ πρὸς ἄλλους θεούς. γέμει ἔρμηνεται ώς πρὸς μὲν τὸ θυμιαμάτων = εἰναι πλήρης, ώς πρὸς δὲ τὸ παιάνων καὶ στεναγμάτων κατὰ ζεῦγμα = ἀντηχεῖ. δμοῦ μέν, δμοῦ δὲ σχῆμα ἀναφορᾶς. ἀγώ = ἀ ἐγώ = τούτων δὲ ἐγώ τὴν αἰτίαν. δικαιῶ = κρίνω δρθὸν (σωστόν). πᾶσι καλούμενος ἐτέθη πρὸς μετριασμὸν τῆς περιστατολογίας. γεραιέ = πρεσβύτα (ἐνν. τὸν ιερέα τοῦ Διός). πρέπων ἔφυς ἀντὶ τῆς ἀπροσ. συντάξ. πρέπον σοὶ ἔφυ = ἐκ φύσεως εἰσαι ἀρμόδιος. πρὸ τῶνδε = ἐπ' ὀνόματι τούτων ἔδῶ. τίνι τρόπῳ = πῶς διακίμενοι. στέργω = ἐπιθυμῶ, ποθῶ. δείσαντες ἡ στέρξαντες αἰτιολογ. μετγ. προσαρκῶ = παρέχω βοήθειαν. δυσάλγητος = ἀναίσθητος. κατοικτίρων, ὑποθετ. μετγ. μὴ οὐ τίθενται ἀμφίτερα τὰ ἀρνητικὰ μόρια, ὅταν προηγηται ἀρνητικὴ κυρία πρότασις (ἐνταῦθα ποὺ ὑπάρχει ἡ ἀρνησις ;). κατοικτίρω = αἰσθάνομαι μέγχω αἰκτον ἡ συμπάθειαν μετὰ λύπης. ἔδρα = ίκεσία.

Πραγματικαί. Οιδίπους, ἐκ τοῦ οἰδάω, οἰδέω καὶ ποὺς καὶ σημ. φουσκοπόδης. Τὸ δρᾶμα ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους πιθανῶς ὡνομάσθη **Οἰδίπους**, ἡ δὲ προσθήκη τοῦ ἐπιθέτου τύραννος ἐτέθη ὑπὸ μεταγενεστέρων, ἀφ' ἐνὸς μὲν πρὸς διαστολὴν ἀπὸ τοῦ **Οἰδίπους** ἐπὶ **Κολωνῶ**, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς δήλωσιν, ὅτι πρόκειται περὶ ἔξοχου δράματος. **τέκνα**· Ὅ Οἰδίπους, ἔξελθὼν ἐκ τῆς μεσαίας πύλης τῶν ἀνακτόρων, προσφωνεῖ τοὺς ἵκέτας, ἀποκαλῶν αὐτοὺς τέκνα, διότι ὁ ἡγεμῶν ἔθεωρεῖτο πατήρ πάντων τῶν ὑπηκόων του. **τροφὴ** = θρέμματα· πολλάκις οἱ λαοὶ λέγονται τέκνα τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς πόλεως, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἐλέγοντο Κεκροπίδαι, Θησεῖδαι κτλ. **Κάδμου**· οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀγγίνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης, ζητῶν δὲ νὰ εὕρῃ τὴν ἀδελφήν του Εύρώπην, ἀρπασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ φθάσας εἰς Θήβας καὶ μὴ εὑρῶν αὐτὴν δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ἔκτισεν ἐν Θήβας τὴν Καδμείαν, τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν. **ἱκτηρίοις** κλάδοισιν ἔξεστεμμένοι· οἱ ἵκέται ἐκράτουν κλάδους δάφνης ἢ ἐλαίας, ἐστεφανωμένους διὰ λευκῶν νημάτων ἐρίου, τοὺς ὄποίους κατέθετον ἐπὶ τῶν βωμῶν, ὅπως ἡμεῖς λιβυκωτὸν κλπ. **κλεινός**· ἔθεωρεῖτο τοιοῦτος, διότι εἶχε λύσει τὸ αινιγμα τῆς Σφιγγὸς καὶ ἀπῆλλαξεν αὐτῆς τὴν πόλιν. **δυσάλγητος** κτλ. ποῖα αἰσθήματα τοῦ Οἰδίποδος διακρίνομεν εἰς τοὺς στίχους τούτους;

β') 14 - 57

Λεξιλογικαί. **κρατύνω** καὶ **κρατῶ** τινος = ἔχουσιάζω, εἴμαι ἄρχων τινός. **προσῆμαι** = κάθημαι πλησίον. **ἡλίκοι προσῆμεθα πλαγήρωτ.** πρότ. **ἡμᾶς** κατὰ πρόληψιν. οἱ μέν, οἱ δὲ ἐπεξηγεῖ τὸ ἡλίκοι. **πέτομαι** = πετῶ, βαδίζω ταχέως (μεταφορὰ ἐκ τῶν νεοσσῶν). **ἥθεοι** ἐλέγοντο οἱ ἄγαμοι νεανίαι. **σποδὸς** = τέφρα (μαντικὴ ἐστία). **σαλεύω** = κλυδωνίζομαι, ταράσσομαι (ὅπως ἡ θάλασσα ἐκ τρικυμίας). **ἀνακουφίζω** = ἀνασηκώνω συντάσ. μετὰ γεν. ἀφαιρετ. ὡς χωρισμοῦ σημαντικόν. **φοίνιος** (φόνος) = θανατηφόρος. **φθίνω** = μαραίνομαι, καταστέρε φρομαι. **κάλυξ** = περικάρπιον ἐν γρήσει ἐπ' ἀνθέων καὶ καρπῶν. **ἔγκαρπος** = καρποφόρος (ἐννοεῖ ἐδῶ τοὺς πλήρεις κόκκων στάχυς). **ἀγέλη βουνόμος** = ἀγέλη βιοῶν νεμομένων (βιοσκόντων), ἐνῷ βιούνομος = ὁ ὑπὸ τῶν βιοῶν νεμόμενος. **τόκος** = τοκετός. **ἄγονος**:

ἐπίθετον δηλοῦν ἐδῶ τὴν συνέπειαν = ὁ φέρων εἰς τὴν ζωὴν τέκνα μὴ
ὄντα βιώσιμα, ἀλλὰ θνητιγενῆ. ἐν δὲ σκήψας τιμῆσις ἐνσκήπτω
λέγεται· ἵδιᾳ ἐπὶ κεραυνοῦ. ἐλαύνω = μαστίζω, πλήττω. πλουτίζεται·
ἀντίθεσις πρὸς τὸ κενοῦται καὶ λέγεται κατὰ παιδιάν πρὸς τὸν Πλού-
τωνα, θεὸν τοῦ "Ἄδου. νῦν = λοιπόν, θίεν. ἐφέστιος = ὁ (παρὰ τὴν
ἔστικν) ἵκετης. συμφοραὶ βίου = αἱ συνήθεις περιπέτειαι τῆς ζωῆς.
συναλλαγαὶ = σχέσεις, συναλλαγαὶ δαιμόνων = αἱ ἐπίτηδες ὑπὸ^{τῶν} θεῶν ἀποστελλόμεναι δυστυχίαι, αἱ ἔκτακτοι θεομηγίαι· ἡ συντακτ.
σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: ἐγὼ καὶ οὐδὲ πκῆδες ἔζόμεσθ' ἐφέστιοι, οὐ
κρίνοντες μέν σε ἰσούμενον θεοῖς, πρῶτον δὲ κρίνοντες ἀνδρῶν. ἐκλύω
= ἀπαλλάσσω, ἐλευθερώνω· συντάσ. ὡς στερητικὸν πρὸς διπλῆν αἰτια-
τικήν. ὅς ἔξελυσας ἀναφ. αἰτιολ. πρότ., αἰτιολογοῦσα τὸ ἔζόμεσθ'
ἐφέστιοι. μολὼν (βλώσκω) = ἐλθῶν (μετχ. ἐναντιωματ.), ἀοιδός·
ἀποκαλεῖται οὕτως ἡ Σφίγξ, διότι τὸ αἰνιγμα αὐτῆς ἦτο ἔμμετρον.
δασμὸς εἶναι τὰ καταβροχθύζομενα θύματα. καὶ ταῦτα = καὶ μάλι-
στα. ἔξοιδα = γνωρίζω ἀκριβῶς. ἐκδιδάσκομαι = διδάσκομαι ἀκρι-
βῶς· καὶ αἱ δύο μετχ. ἔξειδῶς καὶ ἐκδιδαχθεὶς ἐναντιωμ. διὰ τῆς πρώ-
της θέλει νὰ σημάνῃ, ὅτι δὲν ἔλαβε παρὰ τῶν Θηβαίων γνῶσιν τῆς λύ-
σεως τοῦ αἰνίγματος, διὰ δὲ τῆς δευτέρας, ὅτι δὲν ἐφρόντισεν ὁ Ἰδιος
δι' ἀτομικῶν του πληροφοριῶν νὰ διαφωτισθῇ, ἀλλ' ὅτι ἡ ἔρμηνεία
τοῦ αἰνίγματος ἦτο στιγμαία ἔμπνευσίς του. προσθήκη = συνδρομή,
συμβουλή. λέγει νομίζει τε· προσωπ. σύντ. ἀντὶ ἀπροσώπου. δρθῶ
= ἀνορθῶ, σώζω. νῦν τε σχετικῶς πρὸς τὸ προηγούμενον πάλαι.
πᾶσιν· δοτ. τῆς κρίσεως. Οιδίπου κάρα· περίφρασις εἰς δήλωσιν
ἀγάπης ἡ τιμῆς. πρόστροπος (προστρέπω) = ἵκετης γονυκλινής. ἀλκὴ
= μέσον πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ κακοῦ. φήμη (φημὶ) = μαντεία. ἀκού-
σας ἐνν. τὸ οἰσθα. ξυμφορὰ (ὄχι ἐπὶ κακῆς σημασίας) = ἀπόβασις,
ἔκβασις. ζώσας = εὐδοκιμούσας, ἐπιτυχεῖς (μετοχ. κατηγορημ.). ἔμ-
πειρος = ὁ δεδοκιμασμένος ἐκ πείρας, ὁ συνετός. εὐλαβοῦμαι =
φροντίζω, προνοῶ. ως· αἰτιολ. τῆς πάρος προθυμίας (γεν. αἰτ.)
= διὰ τὴν προηγούμενην καλήν σου πρόθεσιν, ζῆλον· ήθελε δὲ νὰ
προσθέσῃ: εἴτα δὲ φέξουσιν ὡς ὀλετῆρα, ἀλλ' ἀπέφυγε τοῦτο ἐκ σεβα-
σμοῦ. μηδαμῶς μεμνώμεθα (ρ. μέμνημαι) = οὐδόλως ἀς ἔχωμεν
τοικύτην ἐνθύμησιν τῆς βασιλείας σου. στάντες ἔς δρθὸν = ὅτι ἐσώ-
θημεν. πεσόντες ὕστερον = ὅτι ἡφανίσθημεν, κατεστράφημεν. ἐκ
τοῦ ὕστερον θά ἐννοήσωμεν τὸ πρότερον εἰς τὸ στάντες· τίνος εἴδους

μετοχαὶ εἶναι ἀμφότεραι; ὅρνις = οἰωνός. τύχη μέση λέξις, (ἐδῶ) = εὐτυχία. ἵσος = ὅμοιος, καὶ—καὶ ὁμοιωματ., ἡ σύνταξις: ὥσπερ γὰρ τὴν τότε τύχην ὅρνιθι αἰσιώ παρέσχεις ἡμῖν, αὔτως καὶ νῦν ἵσος γενοῦ εἴπερ ἄρξεις = ἂν θέλῃς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἄρχῃς. κενῆς (ἐνν. ἔνδρῶν). πύργος, ναῦς (περιλαμβ. τὴν χερσάκιν καὶ θαλασσίαν δύναμιν). μὴ ξυνοικούντων ἐπεξήγ. κατὰ πλεονα- σμὸν τοῦ ἑρῆμος. ὡς οὐδὲν ἔστιν... (γνωμικὸν ἔχον καθολ. ἀξίαν).

Πραγματικά. βωμοῖσι τοῖς σοῖς· ἐννοεῖ τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλωλωνος, ἵσως δὲ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Παλλάδος, εὑρισκούμενος πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Οἰδίποδος. **ἀγοραῖσι.** ἐν Θήβαις ὑπῆρχον δύο ἀγοραί, ἐν αἷς ἤσαν διάφοροι ναοὶ καὶ βωμοί, ἐλαττεύετο δὲ ἴδιαζόντως καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, τῆς ὄποιας ὑπῆρχον δύο ναοί, ἀναφέρει δὲ τὴν Παλλάδα Ἀθηνᾶν, διότι τὸ δρῦμα ἐπαίζετο ἐνώπιον Ἀθηναίων. **Ισμηνός.** ποταμὸς ῥέων παρὰ τὰς Θήβας. **σποδῷ.** ὀνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ ἡ τέφρα τῶν θυμάτων ἀνυψοῦτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἔχρησιμοποιεῖτο ὡς βωμός. **σαλεύει...** κάνανακουφίσαι κάρα κτλ. ἡ θεομηνία ἔξετάθη εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἥτοι εἰς τὴν ἀφορίαν τῆς γῆς καὶ τὸ ἄγονον γυναικῶν καὶ ζώων. **δῶμα Καδμείον.** ἡ ὅλη πόλις τῶν Θηβῶν παρίσταται ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ποιητοῦ ὡς ἐν δῶμα. **μέλας "Αδης·** ὁ "Αδης λέγεται μέλας ἢ ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν τῷ βασιλείῳ αὐτοῦ σκότους, ἢ διότι φέρει εἰς τὸν ἀνθρωπὸν τὸ πένθος, τὰ πένθη εἶναι μέλανα. **στεναγμοῖς** καὶ γόνισ· αἱ ψυχαὶ ἀπερχόμεναι εἰς τὸν "Αδην θρηνοῦν διὰ τὴν μοῖράν των. **ὅρνιθι αἰσιώ.** ἡ οἰωνοσκοπία ἡ ὄρνεοσκοπία ἥτο ἡ παρατήρησις, ἡ ὄποια ἐγίνετο κατὰ τὴν πτῆσιν ἢ τὸ λάλημα καὶ κατὰ τὰς ἄλλας κινήσεις τῶν πτηγῶν. Ἐκ τούτου καὶ πᾶσαν μαντείαν καὶ οἰωνὸν ἀπέκαλουν ὅρνιν, ὡς ἐδῶ λέγεται.

γ') 58 - 86

Λεξιλογικαί. οἰκτρός = ἄξιος οἰκτου. γνωτὰ κούκια ἀγνωτα· ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐκφέρεται θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς: θεωρητέον ὡς σύστοιχον ἀντικείμενον τοῦ ἴμείροντες. **ἱμείρω** = ἐπιθυμῶ. **νοσῶ** = πάσχω, ὑποφέρω (ὁ ποιητὴς ἀφίνει νὰ νοηθῇ καὶ ἡ ἄλλη σημασία διὰ τὸν Οἰδίποδα, πάσχω ἐξ ἡθικοῦ μολύσματος). **ούκ** ἔστιν **δστις** = οὐδείς.

νοσοῦντες· μετὰ τὴν μετοχὴν ταύτην, ἥτις εἶναι ἐναντιωματική, ἔπρεπε νὰ τεθῇ : οὐ νοσεῖτε ἐξ ἵσου ὡς ἐγώ, ἢ ἡ μετοχ. νοσοῦντες ἔδει νὰ τεθῇ κατὰ γεν., ἥτοι καὶ ὑμῶν νοσοῦντων οὐκ ἔστιν ὅστις ἐξ ἵσου νοσεῖ, ὡς ἐγώ. **καθ' αὐτὸν** = χωριστὰ εἰς τὸν ἑαυτόν του (ἢ κατὰ σημ. μερισμόν). πόλιν κάμε καὶ σὲ σημ. τὴν αἰτίαν. **ὕπνωφ εὑδοντα** (πλεον.) = βαθέως κοιμώμενον, τ. ἔ. ἀδρανοῦντα. **δόδος** = μέθυδος, σχέδιον. **ὅ πλάνος** = ἡ πλάνη: ἐκ τούτου ἐξαρτ. ἡ γενικὴ φροντίδος = σκέψεως. **ἥν· καθ' ἔλξιν** πρὸς τὸ κατηγορ. ἴασιν, ἀντὶ **ὅ· ὄμοίως ταύτην** ἀντὶ **τοῦτο**. **γάρ** ἐπεξηγημ. **γαμβρός** = κηδεστής, (ό γυναικάδελφός του). **Πυθικά**, **πύθοιτο**, **παρήγησις**. **ὅ, τι** ῥυσαίμην, πλαγία ἐρώτησις. **ῥύομαι** = σώζω. **ξυμμετροῦμαι** = μετρῶ ἐν συγκρίσει. **ῆμαρ** = τόδε, ἦμαρ δῆλ. τὸν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του μέχρι τῆς σημερινῆς ἡμέρας διανύθεντα χρόνον. **χρόνῳ** = πρὸς τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὸ ταξίδιόν του. **λυπεῖ· βραχυολογίᾳ** ἀντὶ τοῦ: μὲ λυπῇ (ὑποκ. ὁ Κρέων), ὥστε ἐρωτῶ, τί κάμνει. **πλείω** (χρόνον) **τοῦ εἰκότος** = τοῦ πρέποντος. **καθήκων** = ἀναγκαῖος. **τηνικαῦτα** = τότε. **κακός**, **μὴ δρῶν** κτλ. τίνος εἴδους ὑποθετικὸς λόγος εἶναι; τὸ δὲ ὑπερβατὸν σχῆμα, ὡς καὶ ἡ ἐπισώρευσις συνωνύμων φράσεων τίνα ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ Οἰδίποδος δηλουσιν; **εἰς καλὸν** (φράσις ἐπιφρηματικῶς προσδιορίζουσα τὸ εἶπας) = εἰς καλὴν ὥραν, εὐκαίρως. **οἶδε·** εἶναι οἱ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν ἵκετῶν παῖδες, οἵτινες πρῶτοι, λόγῳ τῆς θέσεώς των, εἴδον ἐρχόμενον ἐκ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου τὸν Κρέοντα καὶ ἔδειξαν τοῦτον διὰ τινος χειρονομίας, ἀφ' οὗ ὅλως τε αὐτοὶ μὲν ἤσαν ὅξυδερκέστεροι, οὐδὲ ἱερεὺς προσεῖχεν εἰς τὸν Οἰδίποδα ὄμιλοῦντα. **προσστείχω** = προσέρχομαι. **εἰ γάρ** = εἴθε. **σωτῆρι** = σωτείρᾳ. **ώσπερ** ἐνν. βαίνει. **λαμπρός** = φαίδρος. **εἰκάσαι** τίθεται ἀπολύτως τὸ ἀπαρέμφατον, ἐνίστεται ὅμως λαμβάνει τό: ὡς ἔστιν (εἰκάσαι) = ὅπως δύνανται νὰ συμπεράνῃ τις. μὲν τούλαχιστον. **ἥδυς** ἔχει ἐνεργ. σημ. = ὁ ἐμποιῶν χαράν, ἀλλὰ σημ. καὶ ὁ χαρούμενος, ὅπως ἐδῶ. **ἥδυς** (ἐνν. βαίνει). **ἔρπω** = ἐρχομαι, **πολυστεφῆς** = διὰ πολλῶν στεφάνων κεκοσμημένος: δέχεται δὲ ἀντικείμενον κατὰ γενικήν ὡς πλησμονῆς σημαντικόν. **πάγκαρπος** = πολύκαρπος. οὐ γάρ ἀν **εἰρπε·** ἀπόδοσ. τῆς ἐννοούμ. ὑποθέσεως: εἰ μὴ ἔβαινεν ἥδυς. **τάχα** = ταχέως. **εἰσόμεθα** (ό. οἶδα). **ξύμμετρος** = εύρισκεται εἰς σύμμετρον (ἀνάλογον) ἀπόστασιν. **κλύω** = ἀκούω. **κήδευμα** = ἀφηρ. ἀντὶ συγκεκρ. = κηδεστής.

Πραγματικάι. πολυστεφής· οἱ ἐκ Δελφῶν φέροντες αἰσίους χρησμοὺς ἐπανήρχοντο ἐστεφανωμένοι μὲ δάφνην, ἥτις ἦτοι ιερὸν φυτὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. παγκάρπου δάφνης· δὲν ἐννοεῖται ἡ πικροδάφνη. ἀλλ᾽ ἡ δάφνη, ἡ ὄνομαζομένη βάσια. ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα... πολλαὶ προσφωνήσεις δηλοῦσαι τὴν ἔξαιρετικὴν συγκίνησιν τοῦ προσφωνοῦντος. **ἄναξ**· ἄνακτας ἐκάλουν οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπισῆμους καὶ εὐγενεῖς πολίτας.

δ') 87 - 131

Λεξιλογικαί. ἐσθλὸς = αἴσιος. δύσφορος = δύσκολος, πολύμοχθος. κατ' δρθὸν ἔξέρχεσθαι = κατορθοῦσθαι, λαμβάνειν εὔτυχῆ ἔκβασιν. καὶ ἐπιδοτ. = καὶ αὐτὰ τὰ δύσφορα. πάντα = καὶ ὅλα, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. ἀν εὐτυχεῖν· ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσ. εἰ τύχοι. ἔπος = ὁ χησμός. θρασὺς εἶμι = ἔχω θάρρος. προδείσας εἶμι = (πρὶν ἀκούσω τὸν χησμόν), περιφραστ. παρακ.= ἔχω φριγή(ή), πρὶν μάθω τὸν χησμόν. χρήζω = ἐπιθυμῶ. εἴτε καὶ στείχειν ἔσω (ἐνν. εἴτε χρήζεις στείχειν ἔσω, ἐποιμός εἴμι καὶ στείχειν ἔσω). αὐδάω-ῶ = λέγω. τῶνδε ἐνν. ἡ περί. πλέον (κατηγορ. τοῦ πένθος). λέγοιμι ἀν = ἡμιπορῶ νὰ εἴπω, θὰ εἴπω (ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν εἰναι πολλάκις ἡπιωτέρα ἔκφρασις ἀντὶ μέλλοντος). **ἄνωγα** = προτρέπω. ἐφανῶς = σαφῶς. **ἔλαυνω** = ἀπομακρύνω. **ώς τεθραμμένον** = διέτι ἔχει τραφῆ καὶ αὐξῆθη. **ἀνήκεστον** (ἀ στερητ. καὶ ὁ. ἀκέουμαι = θεραπεύομαι) κατηγορ. κατὰ πρόληψιν = ὅστε ἀνήκεστον (= ἀθεράπευτον) γενέσθαι. **καθαρμὸς** = ἔξαγνισμός. **ποίω καθαρμῶ** (ἐνν. ἄνωγεν ἡμᾶς ἐλαύνειν). **ξυμφορὰ** = δυστυχία, τὸ μίασμα. **ὁ τρόπος** = ἡ φύσις, τὸ εἰδος. **ἀνδρηλατῶ** = (ἀνδρα-ἔλαυνω) = ἐκδιώκω ἄνδρα. **λύω φόνον** = ἐπανορθῶ, πληρώνω καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἔξαγνίζω· ἐννογέτεα ἡ φράσις πρὸ τῶν μετοχῶν: **ἄνωγεν ἡμᾶς ἔλαυνειν.** **χειμάζω** = κατατρύχω διὰ θυέλλης καὶ εἴτε ἀπλῶς κατατρύχω. **τόδ'** αἰμα· ἐνν. τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ νοούμενον. **ώς χειμάζον**, αἰτιατ. ἀπόλυτος (αἰτιολ.). **ώς ὑποκειμενικ.** (ἐνν. κατὰ τὸν χησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος). **ποίου γάρ ἀνδρὸς τήνδε μηνύει τύχην;** βραχυλογία ἀντὶ τοῦ: ποίου γάρ ἀνδρός ἐστιν ἡδε ἡ τύχη, ἣν μηνύει (ἢ Ἀπόλλων); μηνύω=δηλῶ, καταγγέλω. **ἀπευθύνω** = κυβερνῶ. **ἔξιοιδ'** ἀκούων = γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς (δὲν ἐτέθη ἀκούσας, διέτι ἐννοεῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν ἀκούειν μέχρι τοῦδε). **ἐπιστέλλω** = παραχγέλω. **αύτοέντης** = ὁ πράττων τι

διὰ τῆς ἴδιας χειρός του, ὁ αὐτουργός· τοῦτο προσδιορίζεται πλεοναστικῶς ὑπὸ τοῦ : χειρί. **τινάς** ἀρίστως = οἱοι δήποτε καὶ ἀν εἰναι. **τιμωρεῖν** ἵσοδύναμον τῷ τιμωρεῖσθαι. **δυστέκμαρτος** = δυσεύρετος· μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κυνῶν ζητούντων τὰ ἔγγη. **τόδ' ἔχνος** = τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὑποδεικνυόμενον, ἀλλὰ μὴ καθοριζόμενον· τὸ τόδε ἀναφέρει. εἰς τὸ ἔχνος ἀντὶ ν' ἀναφέρηται εἰς τὸ τῆς αἰτίας. **αἰτία** = ἀμάρτημα, ἔγκλημα. **ἔφασκε** ἐνν. εὔρεθήσεσθαι. **ζητούμενον**· τίνα σημασίαν ἔχει τὸ ζητῶ καὶ τί διαφέρει τοῦ αἰτῶ; (πρβλ. τὸ τοῦ Εὔαγγελίου : ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν). **ἀλωτδες** = ὁ δυνάμενος νὰ εύρεθῇ. **συμπίττω φόνω** = πίπτω θῦμα φόνου· τίνα ἔννοιαν ἔχει ὁ ἴστορικὸς ἐνεστώς, ὁ ὄποιος καὶ παρὰ τοῖς ταγικοῖς συχνάκις ἀπαντᾷ; **θεωρός** (θεὸς - ὥρα) = ὁ πορευμόνενος πρὸς θεοὺς διὰ κρησμὸν ἢ διὰ νὰ προσφέρῃ ἀνάθημα ἢ διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς ἀγῶνας· ἐδῶ σημ. τὸ α'· διόταν δὲ παράγεται ἐκ τοῦ θεῶμα, σημαίνει θεατής. **ἔφασκεν**· ὁ Λάιος (ὅτε ἀνεγάρει). **ἀπεστάλη** (ἐνν. σῶος καὶ ὑγίνεις) = ἀπῆλθεν. **συμπράκτωρ ὁδοῦ** = συνυδοιπόρος, ἀκόλουθος. **κατεῖδεν** = κατεῖδεν = εἶδεν ἀκριβῶς. **ὅτου** = παρὰ τοῦ ὄποιου. **ἔκμανθάνω** = μακνθάνω καλῶς, λαμβάνω ἀκριβεῖς πληροφορίας. **ἔχρησατο** μετεχειρ. ἀριστον., διότι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ φόνου. γὰρ αἰτιολ. τὴν φράσιν : **οὐδεὶς συμπράκτωρ κατεῖδε τι**, ὅπερ ὑπεδήλωσε δι' ἀνανεύσεως τῆς κεφαλῆς του. εἰς τις ἀρίστως καὶ μετά τινος περιφρονήσεως ὡμίλησε περὶ τοῦ φυγόντος ὁ Κρέων, ἵνα μὴ ἀποδώσῃ σημασίαν ὁ Οἰδίποους, ὅπερ ἀπήτει ἢ πορεία τοῦ δράματος· ἢ σειρὰ την λέξεων : δες φυγῶν φόβῳ οὐδὲν εἶχεν εἰδὼς φράσαι, ὃν εἶδε, πλὴν ἐν. εἰδὼς = ἐν συνειδήσει, σαφῶς. **ἔχω** = δύναμι. τὸ ποιὸν; ἀναφέρει. εἰς τὸ πλήν ἐν καὶ σημ. ποιὸν ἀρά γε εἴναι τοῦτο ; ἐν γὰρ ἔξεύροι ἀν (τὸ ἐν προσωποποιεῖται) = διότι ἐν δύναται νὰ ὀδηγήσῃ. **συντυγχάνω** = συναντῶ. νιν εἴναι παντὸς γένους ἀντίστοιχον πρὸς τὸ μιν τῶν πεζῶν. **σὺν πλήθει χερῶν** = τῇ συμπράξει πολλῶν. **δοκοῦντα ταῦτ'** ἦν = ἐπιστεύοντο ταῦτα. **Λαίου** γεν. ἀντικειμεν. εἰς τὸ ἀρωγὸς = βοηθός, ἐκδικητής. **ἐν κακοῖς** = ἐν μέσῳ τῶν δεινῶν. **κακὸν** δὲ ποιὸν ἐμποδῶν εἴργε = ἀλλὰ ποιὸν δεινὸν ὃς ἐμπόδιον ἡμπόδιζε; ἐμποδῶν εἴργε, πλοῦτος ἐκφράσεως. **τυραννίς** ἀντὶ τύραννος. **ποικιλωδὸς** = ἡ αἰνιγματώδη φύσισα, ἡ αἰνιγματώδης. **προσάγομαι** = ἀναγκάζω· ἢ σειρὰ τῶν λέξεων : ἡ ποικιλωδὸς Σφίγξ προσήγετο ἡμᾶς, μεθέντας τάφανη, σκοπεῖν τὸ

πρὸς ποσίν. τάφανη ἐνν. τὰ κατὰ τὸν φόνον τοῦ βασιλέως. μεθίημι = ἀφίνω κατὰ μέρους.

Πραγματικά. ἔσθλήν· ἀντὶ ὁ Κρέων ν' ἀναφέρῃ τὸν χρησμόν, συμφώνως πρὸς τὴν ἑρώτησιν τοῦ Οἰδίποδος, ἐκφέρει τὴν κρίσιν του περὶ αὐτοῦ ὡς ακλοῦ, τὸ μὲν διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἐκ τῶν εὐφήμων, τὸ δὲ διότι ἐνόμιζεν ὅρθότερον ν' ἀνακοινώσῃ ἰδιαιτέρως τὸ περιεχόμενον τοῦ χρησμοῦ εἰς τὸν Οἰδίποδα, διὰ νὰ μὴ μάθῃ ὁ ἔνοχος καὶ τεχασθῇ μέσα διαφυγῆς. **ἔς πάντας αὔδα·** ὁ δυστυχῆς Οἰδίπους, ὅστις θεωρεῖ τὴν συνείδησιν του καθαράν, θέλει δημοσίᾳ ν' ἀναγγείλῃ ὁ Κρέων τὸν χρησμόν, διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἐπιτυγχάνει τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν, ὅστις εἶναι εἰς τὸν σκοπῶν τοῦ δράματος, **ἔμφρανῶς·** θέλει νὰ δηλώσῃ τὴν σαφήνειαν τοῦ χρησμοῦ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς συνήθεις χρησμοὺς τοῦ μαντείου, οἱ ὄποιοι ξέσαν δίσημοι καὶ σκοτεινοί. **μίασμα·** οἱ ἀρχαῖοι ἐφρόνουν, ὅτι ὁ μιαρὸς μετέδιδε τὸ μίασμα εἰς ὅλους τοὺς ἀναστρεφομένους αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο διὰ καθαροῦ ἥδυνατο οὗτος νὰ ἔξαγνισθῇ, ὅτε δὲ ξήτο φονεύς, πρὸς ἔξαγνισμὸν ὅλης τῆς πόλεως ἀπητεῖτο ἡ τιμωρία αὐτοῦ. **πότερα δ' ἐν οἴκοις...** τοῦτο φαίνεται ἀπίθανον εἰς τὸν θεατήν, δηλ. ὅτι ὁ σύζυγος τῆς Ἰοκάστης, ὁ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη βασιλεὺς τῶν Θηβῶν Οἰδίπους, ἔμφρανίζεται ἀγνοῶν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Λάιον. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη πᾶν ἀπίθανον ἐπιτρέπεται, ἀν εἶναι ἔκτὸς τῆς ὑποθέσεως τῆς τραγῳδίας. "Αλλως τε ἀφ' οὐ παρῆλθε τοσοῦτος χρόνος, ὁ Οἰδίπους ἀμυδρῶς πως ἐνεθυμεῖτο τὰ κατὰ τὸν Λάιον, τώρα δέ, ὅτε ἔκτελεν ἀνακριτικὸν τρόπον τινὰ ἔργον καὶ εἶναι ὀνάγκη, προσπαθεῖ νὰ ἔξιχνάσῃ αὐτά. **θεωρός·** δὲν λέγει, διὰ τίνα λόγον μετέβαινεν εἰς Δελφοὺς ὁ Λάιος, ἀλλ' ἐκ τῶν Φοινισσῶν τοῦ Εύριπίδου 36 εἰκάζομεν, ὅτι οὗτος μετέβαινεν ἐκεῖ, ἵνα ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς τύχης τοῦ ἔκτεθέντος τέκνου του. **οὐδὲν εἶχ'** εἰδῶς φράσαι· ὁ ἀκόλουθος οὗτος ἔπαθε τοιαύτην ψυχικὴν διαταραχὴν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φόνου τοῦ Λατέου, ὥστε ὡς φαίνεται, δὲν ἀντελήθη ἀκριβῶς τὰ κατ' αὐτόν, ἐπρεπε δ' ἀλλως νὰ δικαιολογήσῃ τὴν φυγήν του, διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ δειλὸς καὶ τιμωρηθῇ, καὶ διὰ τοῦτο εἰπεν ὅτι λησταὶ καὶ ὅχι ληστῆς συνήντησαν αὐτόν. Τοῦτο δὲ ξήτο ἀναγκαῖον καὶ εἰς τὸν ποιητήν, διὰ νὰ μὴ σχηματίσῃ τὴν ὑπόνοιαν ὁ Οἰδίπους, ὅτι αὐτὸς ξήτο ὁ φονεύς, ὅτε δὲν ξήτο δυνατή ἡ γενομένη ἀρι-

στοτεχνική πλοκή του μύθου. ει δηξύρω ἐπράσσετο, τι
ὑποπτεύονται πάντοτε οι τύραννοι :

ε') 132 - 150

Λεξιλογικαί. φαίνω = φέρω εἰς φῶς. αὔτ' = αὐτά, ἐπαξίως —
ἀξίως. ἀναφορά, τιθεμένων συνωνύμων λέξεων. πρὸς τοῦ θανόντος =
χάριν, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀποθανόντος. ἐπιστροφὴν τίθεμαι πρὸς
τινος = στρέφω τὴν προσοχὴν μου, πρὸς τι, φροντίζω περὶ τινος. ἐνδί-
κως = ὅπως εἰναι δίκαιον, πρεπόντως. τιμωρῶ τινι = προσφέρω
τὴν βοήθειάν μου ὑπέρ τινος. ἀπωτέρω · ἐνν. ἐμαυτοῦ. οἱ ἀπωτέρω
φίλοι = οἱ μακρινοὶ φίλοι. ἀποσκεδάννυμι = ἀπομακρύνω. αὐτοῦ
ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἐμαυτοῦ, διότι οἱ ἀρχαῖοι καὶ μάλιστα οἱ τραγι-
κοὶ μετεξειρίζοντο συνήθως τὸ γ' πρόσωπον τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυ-
μίας ἀντὶ τοῦ α' ή β'. (τὸ) μύσος = μίασμα. τάχα = ἵσως. προσ-
αρκῶ τινι = προσφέρω ἴκανον πολύγινον εἰς τινα. ἵσταμαι = ἀνίστα-
μαι. ἄραντες (ἀπὸ τῶν βωμῶν) · ἄλλος δὲ (ἐκ τῶν θεραπόντων, τῶν
δορυφόρων). πεπτωκότες = δυστυχεῖς. ὥν · ἔλξις ἀντὶ τοῦ ἀ. ἔξαγ-
γέλλομαι = ὑπόσχομαι. ἄμα · ὅπως ἔστειλε τὰς μαντείας, οὕτως ἂς
ἔλθῃ καὶ σωτήρ. ἵκοιτο · ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ γένοιτο. παυστήριος =
παυστήρ.

Πραγματικαί. ὑπὲρ τῶν οὐχὶ ἀπωτέρω φίλων · ἐνν. τὸν
Αλίον. ἄραντες · ἀφ' οὗ εἰσηκούσθη ἡ ἱκεσία, ἐλήφθησαν οἱ κλάδοι
πάλιν. ἄλλος (ἐκ τῶν θεραπόντων, δοτις ἀπέρχεται δεξιὰ πρὸς ἐκτέ-
λεσιν τῆς ἐντολῆς). **σωτήρ** · δ' Ἀπόλλων ἐτιμᾶτο πάντοτε ὡς σωτήρ, ἐπι-
κούριος, καθάρσιος, ἀκέστωρ κτλ. σώζων τὸν ἀνθρωπὸν ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν
ἀσθενειῶν. **σωτήρ** θ' ἵκοιτο κτλ. μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀπέργε-
τοι δὲ τοὺς μετὰ τῶν παιδῶν διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου εἰς τὴν πόλιν,
κενωθείσης δὲ τῆς σκηνῆς εἰσέρχονται γέροντες Θηβαῖοι ἀντιπρόσωποι
τοῦ λαοῦ. Ἔδω λήγει ὁ πρόλογος τοῦ δράματος, ὁ ὄποιος ἀποτελεῖ
τὴν πρότασιν αὐτοῦ.

ΠΑΡΟΔΟΣ (151 - 215)

Στροφ. α' (151 - 158)

Λεξιλογικαί. φάτις (φημὶ) σημ. τὸν χρησμόν · ἐδῶ προσωποποι-
εῖται ἡ φάτις. ἀδυεπής = ἡδυεπής = γυλύκολογος· τὸ ἡδυεπής πλεονα-

στικῶς ἀντὶ ἥδεῖα. τίς = τί δηλοῦσα. ἀγλαὸς = λαμπρός. ἔβας δωρικὴ κατάληξις = ἥλθες. ἔβας Πυθῶνος Θήβας· συνετάχθη μετὰ γενικῆς ἀπὸ τόπου καὶ αἰτιατικῆς εἰς τόπον κινήσεως. ἔκτέταμαι = ἐκπέπληγμαι = διατελῶ ἐν ἀγωνίᾳ. φοβερός· ἄλλοτε μὲν μεταβ. = ἐμπνέων φόβον, ὅλοτε δὲ ἀμεταβ., ὅπως ἐδῶ = πλήρης φόβου, αἰσθανόμενος φόβον. φρένα = αἰτιατικὴ τοῦ κατά τι πάλλων ἀμετ. = παλλόμενος. δεῖμα = φόβος. ίήιος· ίσως ἐκ τῆς λυπηρᾶς ἐπιφωνήσεως ίή, ίή· παιάν· δωρικὸς τύπος τῆς λέξεως παιήων, ὅστις ἦτο ἴατρὸς τῶν θεῶν· ἄλλὰ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐκαλεῖτο τοιουτορόπως ὡς ἴατρικὸς θεός. ἀμφὶ σοί· προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς = περὶ σοῦ. ἄζομαι = εὐλαβοῦμαι, φοβοῦμαι. τί μοι... πλαγία ἐρωτ. πρότασις, ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐννοούμ. μετὰ τὸ ἀζόμενος, ἐρωτῶ. ἔξανύτω = ἐκτελῶ. τί χρέος ἔξανύσεις μοι = τί καθῆκον (πρὸς ἐξιλασμὸν) θὰ μοῦ ἐπιβάλῃς νὰ ἐκτελέσω. ἡ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν = ἡ μετὰ παρέλευσιν χρόνου, ἐπαναλαμβανομένου πάλιν. εἰπέ μοι (ἀντικ. τὸ χρέος αὐτό). φάμα, λέγει ἀθάνατον τὸν χρησμόν, ὡς ἀνήκοντα εἰς θεὸν (τὸν Ἀπόλλωνα). διατὶ λέγεται τέκνον ἐλπίδος ὁ χρησμός;

'Αντιστρ. α' (159 - 167)

Λεξιλογικαί. κεκλόμενος ἀόρ. β' τοῦ κέλομαι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ, ἐτέθη δὲ ἀνακολούθως μετοχὴ κατ' ὄνομαστ. ἀντὶ νὰ τεθῇ κατὰ δοτ. διὰ νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸ μοι, ὅπερ εἶναι δοτ. προσωπ. εἰς τὸ προφάνητε· πῶς δικαιολογεῖται ἐνταῦθα ἡ ὄνομαστ. ἀπόλυτος; θάσσω συγγ. τοῦ θακέω, θῶκος = κάθημαι. εὐκλέα· ἐκ τοῦ εὐκλεέα. κυκλόεντα θρόνον ἀντὶ θρόνον τῆς κυκλούσσης ἀγορᾶς = τῆς ἐχούσης πολλοὺς κύκλους (ἡ ἴδιότης δῆλ. τοῦ κυκλοτεροῦς μετηγέθη ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸν θρόνον), ἑκαβόλος (ἐκάς-βάλλω) = ὁ μακρὰν βάλλων. ιώ· ἐπιφών. τιθέμενον μόνον ἡ διπλοῦν, ιδίᾳ ἐπὶ ἐπικλήσεως βοηθείας = ἔ! ἡ ἄχ. τρισσοὶ = τρεῖς. ἀλεξίμοροι (οἱ ἀλέξοντες τὸν μόρον = θάνατον) = διώκται τοῦ θανάτου. ἄτα = ἄτη = συμφορὰ προελθοῦσα ἐκ διαστρεβλώσεως τοῦ νοῦ λόγῳ θεῖκῆς ἐπεμβάσεως. προτέραν ἄταν· ἐδῶ ἐνν. τὴν ἐκ τῆς Σφιγγὸς προελθοῦσαν. ὑπερόρυνμαι = ὄρθοῦμαι ὑπεράνω. ἀνύω = κατορθώνω. ἔκτόπιος εἶναι προληπτ. κατηγορ. δῆλ. κατωρθώσατε, ὡστε νὰ ἐκτοπισθῇ ἡ φλόξ. καὶ νῦν (ἐνν. ὅπως ὅλοτε, οὕτω καὶ νῦν).

Στροφ. β' (168 - 177)

Λεξιλογικαί. Ὡς πόποι· ἀρχαιοτάτη κλητική, περιπεσοῦσα εἰς χρῆσιν ἐπιφωνήματος = φεῦ. στόλος = λαός. πρόπας = ὅλος ἐν γένει. ἔνι = ἔνεστι = ὑπάρχει. ἔγχος (τὸ) = ὄπλον, δύναμις. ἔγχος φροντίδος = δύναμις ἐπινοίας. ἀλέξω καὶ ἀλέξομαι = ἀπομακρύνω. ὡς τις ἀλέξεται χρόν. μέλ., ἀναφορ. τελικὴ πρότασις. γάρ αἰτιολ. τό: νοσεῖ πρόπας στόλος. ἔκγονα = προϊόντα. κλυτός = ἔξοχος, ἔξαρετος. τόκοισιν = ἐν καιρῷ τοκετῶν. ἵηιος (ἐκ τοῦ ἐπωφων. ἵη) = θρηνητικός. κάματοι (κάμνω) = οἱ πόνοι τῶν τοκετῶν. ἀνέχω (ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν κολυμβώντων, οἱ ὄποιοι κρατοῦσι τὴν κεφαλήν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν) = σηκώνω τὴν κεφαλήν, ἐλευθεροῦμαι. ἄλλον δ' ἂν ἄλλῳ προσίδοις = ἄλλον δὲ κατόπιν ἄλλου δύνασαι νὰ ἔδης. ὅρμενον μεσ. ἀρ. τοῦ ὅρνυμαι = τρέχω, πετῶ. εὔπτερος = καλλίπτερος. ὅρνις (ό) = πτηνόν, τίθ. περιληπτικῶς. κρεῖσσον = ταχύτερον, ὅρμητικώτερον, ἀμαιμάκετος πιθανωτέρα ἐτυμολογία αὐτοῦ εἶναι ἐκ τοῦ ἀμαχος, ἀμάχετος διὰ τινος ἀναδιπλασιασμοῦ. ἀπερ = ἀσπερ· ή σειρὰ τῶν λέξ.: προσίδοις δ' ἂν ἄλλον ἄλλῳ ὅρμενον πρὸς ἀκτὰν ἐσπέρου θεοῦ ἀπερ εὔπτερον ὅρνιν κρεῖσσον ἀμαιμάκετου πυρός.

'Αντιστρ. β' (178 - 189)

Λεξιλογικαὶ. ἀνάριθμος = μὴ ἔχουσα ἀριθμόν· συντάσ. μετὰ γεν. ὃν (πηγάτων). ὄλλυμαι = χάνομαι, ἀφανίζομαι, νηλεῖης (νῆ-ἔλεος) ἐνεργ. = ὁ μὴ αἰσθανόμενος ἔλεον, παθ. ὅπως ἐδῶ = ὁ μὴ τυχὼν ἔλέου. γένεθλον = τέκνον, γόνος. θαναταφόρος = φέρων τὸν θάνατον διὰ τῆς μολύνσεως. ἀνοίκτως = ἀνοικτιρμόνως. ἐν δὲ ἐπιρρηματ. = ἐν τῷ μέσῳ δὲ (τῶν ἄλλων κακῶν). ἄλοχος (α ἀθροιστ. καὶ λέχος) (ή) = σύζυγος. ἐπὶ = ἐπὶ ταύταις ταῖς συζύγοις. ἀκτὰν παρὰ βώμιον = παρὰ τὰς βαθμίδας τῶν βωμῶν. ἄλλοθεν ἀντὶ ἀλλοθι. λυγρὸς = θλιβερός, λυπηρός. ἴκτηρες (θηλ.) = ἴκετεύονται. λυγρῶν πόνων γεν. αἰτίας εἰς τὸ ἴκτηρες = ἔνεκα τῶν λυπηρῶν πόνων. λάμπει (μεταφορ., ὅπως παρ' ἡμῖν ἀναψε τὸ γλέντι) = ζωηρῶς ἀντηχεῖ, καὶ τοιουτοτρόπως ἔγινε μετάβασις ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τῆς ὄράσεως εἰς τὴν αἰσθησιν τῆς ἀκοῆς. στονόεις (στόνος = στε-

ναγμὸς) = τεθλιμμένος, πλήρης στεναγμῶν. γῆρας, υος (ἡ) = φωνὴ (περιλ.). δμαυλος = σύμφωνος, δόμοιος ἡχῶν. ὧν ὑπερ, τελ. αἰτ. = πρὸς ἀπόκρουσιν δὲ τούτων τῶν κακῶν. εὐώψ, ὥπος (εῦ-ώψ) = ὠραῖος τὴν δψιν (προσωποπ.), φαιδρός· τίθεται καθ' ὑπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν ἀλκάν, δικά = βοήθεια.

Στροφ. γ' (190 - 202)

Λεξιλογικαί. μαλερός (μάλα) = καυστικὸς (κυρ. ἐπιθ. τοῦ πυρός). ὡς μεταφορ. = φλογερός, ὁρμητικός. ἄχαλκος ἀσπίδων ἀντὶ τοῦ ἔνευ χαλκῶν ἀσπίδων. φλέγει = καίων βασανίζει (ὑπαινίσ-σεται τὸν πυρετὸν τῆς νόσου). περιβόητος = περιβαλλόμενος ὑπὸ τῶν φωνῶν τῶν γύρω του θυμάτων. ἀντιάζω = ἔρχομαι εἰς ἐχθρικὴν συνάντησιν, προσβάλλω, παλίσσυτος (πάλιν — σεύομαι) = δ μετὰ ταχύτητος ὁρμῶμενος πρὸς τὰ δπίσω. νωτίζω = στρέφω τὰ νῶτα, γυ-ρίζω πρὸς τὰ δπίσω, τρέπομαι εἰς φυγὴν· τὸ ἀπαρέμφ. ἔξαρταται ἐκ τοῦ πέμψον ἡ κατὰ ζεῦγμα ἐκ τοῦ ποίησον ἡ δός. δράμμηστ = τρέξιμον, ἀντικ. τοῦ νωτίσαι, προσδιορίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ παλίσσυτον. ἀπουρος (ἐκ τοῦ ἀπὸ - ὄρος) μακρὰν τῶν ὄριων ὄν, προληπτ. κατηγορ. τοῦ "Α-ρεα = ὕστε ν' ἀπέλθῃ μακρὰν τῶν ὄριων τῆς πατρίδος (πάτρας) ἥμῶν. ἀπόξενος = ἔξενος, ἀφιλόξενος. δρμος = πόντος. κλύδων = θαλασσοταραχή. Θρήκ. κλύδωνα = Εὔξεινον πόντον. τέλει = κατὰ τὸ τέλος ὡτῆς. ἀφίημι = καταλείπω τι σῶον. τοῦτ' ἐπ' ἡμαρ ἔρ-χεται (τμῆσις ἀντὶ ἐπέρχεται) = τοῦτο ἐπεργομένη ἡ ἡμέρα κατα-στρέψει. τὸν = τοῦτον (τὸν "Αρη). κράτη νέμω, ὅρχω. φθίνω. ὡς ἐνεργ. μεταβ. = καταστρέφω μετὰ παθητ. διαθ. = μαραίνομαι, χάνομαι ἐδῶ τὸ α'.

'Αντιστρ. γ' (203 - 215)

Λεξιλογικαί. χρυσόστροφος = χρυσόπλεκτος. ἀγκύλη (ἀγ-κος) = νευρὰ τοῦ τόξου, πληθ. ἀντὶ ἐνικοῦ. ἀδάματος = ὀκαταδάμα-στος, ἀήτητος. ἐνδατέομαι ἐδῶ, ὡς παθητ. διασκορπίζομαι, δια-μοιράζομαι. προσταθέντα (τοῦ ῥημ. προΐσταμαι) = προστάντα-ἀρωγὰ προσταθέντα = πρὸς βοήθειαν ταχθέντα. ἀρωγὰ εἶναι κα-τηγορ. ἡ σειρὴ τῶν λέξ.: θέλοιμ' ἂν τὰ σὰ βέλεα ἀδάματα ἀπὸ χρυ-σοστρόφων ἀγκυλῶν ἐνδατεῖσθαι προσταθέντα ἀρωγά. — διάσσω

(διατίσσω) = διατρέχω, περιτρέγω. χρυσομίτρας ὁ ἔχων ἀναδεδεμένην τὴν κόμην διὰ χρυσῆς μίτρας, ταινίας, ὁ ἔχων χρυσοῦν διάδημα. κικλήσκω = ἐπικαλοῦμαι. οἰνώψ, ὥπος = ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου. εὔιος (ἐκ τοῦ εὐοῦ, ὅπως ίέριος ἐκ τοῦ ίη) = ἐνθουσιαστικός. δόμόστολος = δόμοδίαιτος, συνοδοιπόρος. πελάζω καὶ πελάζομαι ὡς ἀμετάβ. = πλησιάζω, ἔρχομαι πλησίον. ἀγλαώψ, ὥπος = φωτεινός, λαμπρός. φλέγοντα = πάλλοντα. ἀπότιμος = ἐστερημένος τιμῆς, προσδιορ. τοῦ πελασθῆναι.

Πραγματικαὶ δλοκλήρου τῆς παρόδου. Κενωθείσης τῆς σκηνῆς, εἰσέρχεται εἰς τὴν δρχήστραν διὰ τῆς δεξιᾶς, ὡς πρὸς τοὺς θεατάς, παρόδου χορὸς ἐκ 15 εὐγενῶν Θηβαίων, ἐκπροσωπῶν τὸν λαὸν τῆς πόλεως. **Διός φάτι,** ὁ χρησμὸς λέγεται τοῦ Διός καὶ ὅχι τοῦ Ἀπόλλωνος, διότι ὁ Ἀπόλλων ἔδιδε τὰς μαντείας κατ' ἐντολὴν τοῦ Διός, ὡς διερμηνεὺς τῶν βουλῶν τούτου. Λέγει δὲ ὁ χορὸς τῶν χρησμὸν ἡδυεπῆ ἢ χάριν εὐφημίας ἢ διότι φαντάζεται ὅτι θὰ εἶναι χαρμόσυνος, περιέχων ὁδηγίαν τινὰ πρὸς ἀπολλαγὴν ἀπὸ τῆς νόσου. **Πυθῶνος.** Πυθῶν καὶ Πυθὼλαγεται ὁ τόπος, ἐν τῷ ὄποιῳ ἦτο τὸ μαντεῖον τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος. **τὰς πολυχρύσους** διατί ἀποκαλεῖται οὕτω; **Δάλιε.** ἐπειδὴ ἐν Δήλῳ ἐγεννήθη ὁ Ἀπόλλων. **Παιάν.** κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὁμέρου καὶ Ἡσιόδου ἐκαλεῖτο Παιάνων ὁ ἱατρὸς τῶν θεῶν, ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα. Ἔπειτα ὡνομάσθη ὡς τοιοῦτος δωριστὶ **Παιάν** ὁ Ἀπόλλων, ὡς ἱατρικὸς καὶ οὗτος θεός. **γαιήοχος.** τοιουτοτρόπως λέγεται ἡ Ἀρτεμίς, ὡς προστάτις καὶ πολιοῦχος τῶν Θηβῶν· συνήθως δὲ ἐλέγετο τοιοῦτος ὁ Ποσειδῶν, ὡς περιβάλλων τὴν γῆν. **προτέρας ἄτας.** ἐνν. τῆς Σφιγγός, τῆς βλαπτούσης τοὺς Θηβαίους. **ἄ τις ἀλέξεται.** ἐπειδὴ ὁ λοιψὸς παρίσταται ὡς κακὸς δαίμων καὶ ὀλετήρ, εἰναι ἀνάγκη ἀλεξιτηρίου ὅπλου. **κλυτᾶς.** ἐννοεῖ τὴν γῆν τῶν Θηβῶν, ἐξαρίστετον ὡς πρὸς τὴν εὐφορίαν, καὶ τοιουτοτρόπως δηλοῦται ἡ ἀντίθεσις: καίπερ τῆς γῆς ἐξαιρέτου οὕσης τὰ προϊόντα ὅμως δὲν αὐξάνονται. **ἄλλον δ'** ἀν ἄλλῳ προσίδοις κλπ. εἰκὼν ἀποδίδουσα τὸν ταχὺν ἐξαφανισμὸν τῶν ἀποθνησκόντων. **πρὸς ἀκτὰν ἐσπέρου θεού.** ὁ "Ἄδης ὀνομάζεται ἐσπερος θεός, διότι κατὰ τὸν "Ομηρον κατώκει ἐν τῇ ἐσχατιᾳ τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς γῆς, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Πλούτων καλεῖται καὶ ἄλλως ἐσπερος θεός. **θαναταφόρα κεῖται ἀνοίκτως,** διότι, φοιβούμενοι μὴ μολυνθῶσιν, ἀπέφευγον νὰ ἐγγίσουν καὶ νὰ θάψουν τοὺς νεκρούς,

διὰ δὲ τοῦ ἀνοίκτως θέλει κυρίως νὰ δηλώσῃ, ὅτι καὶ ἄκλαυτοι ἀπέθνησκον, ἐνῷ ὁ θρῆνος ἦτο ἀπαραίτητον καθῆκον τῶν οἰκείων πρὸς τὸν νεκρόν. **Θύγατερ Διός**· ἐπικαλεῖται τὴν Ἀθηνᾶν πρώτην καὶ τελευταίαν. **"Αρεά τε"**· οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ὅτι οὐ μόνον οἱ πόλεμοι, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι συμφοραὶ καὶ νόσοι ὠφείλοντο εἰς τὸν "Αρη, χαίροντα καὶ διὰ πάντα βίᾳον θάνατον, καὶ διὰ τοῦτο, διὰ νὰ δηλώσῃ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πολέμου, προσέθηκε τὴν φράσιν ἄχαλκος ἀσπίδων"· ἐπικαλεῖται δὲ τὴν Ἀθηνᾶν κατ' αὐτοῦ, διότι αὕτη κατέβαλεν αὐτὸν δίς ('Ομ. 'Ιλιάδ. Ε 856, Φ. 406). **εἴτ' ἔς μέγαν θάλαμον κτλ.**· λέγει, ὅτι ἡ θάλασσα ἐκπλύνει καὶ καταπίνει πᾶν κακόν· διὸ καὶ ἡ ῥῆσις: **θάλασσα κλύζει τάνθρωπων κακά**. 'Αναφέρει δὲ δύο θαλάσσας κειμένας εἰς τὰς ἄκρας τῆς γῆς, τὴν Ἀτλαντίδα ἢ Ἀτλαντικὸν Ὁκεανὸν εὑρισκόμενον πέρα τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον, δηλ. τὴν ἄκραν δύσιν καὶ ἀνατολήν. Λέγει δὲ **Θρήκιον**, διότι ἡ Θράκη ἐθεωρεῖτο ὡς πατρὶς τοῦ **"Αρεως**, ὅπως ἦτο καὶ τοῦ Βορέου. 'Επομένως ὑπαινίστεται ἐδῶ, ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν πατρίδα του. **κεραυνῶ**· ἦτο οὗτος, ὡς γνωστόν, σύμβολον τῆς δυνάμεως τοῦ Διός. **Λύκειε**· ὁ Σοφοκλῆς τὸ ἐπίθετον τοῦτο τοῦ Ἀπόλλωνος ἄλλοτε μὲν παράγει ἐκ τῆς ῥίζ. λυκ. —, ἐξ ἡς λυκόφως, ἀμφιλύκη κτλ., ἐπειδὴ ἦτο θεὸς τοῦ φωτός, ἄλλοτε δέ, ὡς ἐνταῦθα σχετίζει αὐτὸν πρὸς τὴν Λυκίαν, ἡ ὅποια ἦτο τὸ κέντρον τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ κατά τινα μῆθον ἦτο ὁ τόπος τῆς γεννήσως του ὑπὸ τῆς Λητοῦς. Διὰ τοῦτο δὲ λέγει κατατέρω, ὅτι περιτρέχει τὰ ὅρη τῆς Λυκίας. **'Αρτέμιδος αἴγλας**· ἡ φωσφόρος ἡ σελασφόρος **"Αρτεμις εἰκονίζετο ἔχουσα λαμπάδας εἰς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας. χρυσομίτραν**· μίτρα ἦτο πλατὺς κεφαλόδεσμος, καταλήγων εἰς στενώτερα καὶ πλαγίως αἰωρούμενα ἄκρα. **ὅμοστολος**· εἰς πολλὰ ἔργα τέχνης, ἀγγεῖα κλπ., εἰκονίζεται ὁ Βάκχος ἀκολουθούμενος ὑπὸ σταύρων καὶ νυμφῶν. **φλέγοντα**· ὁ Βάκχος ἔπαλλε λαμπάδα πεύκης, διότι κατὰ τὸν μῆθον αἱ ἀνὰ τὸν Παρνασσὸν νυκτεριναὶ περιπολίαι αἰσθοῦντο ὑπὸ τὸ φῶς λαμπάδων. **ἀπότιμον**· λέγει τοιουτοτρόπως τὸν "Αρη, διότι ἐθεωρεῖτο ὡς, εἴπομεν ἀνωτέρω, παντοίων κακῶν πρόξενος, ἐνῷ οἱ θεοὶ ἐθεωροῦντο πάντοτε εὐργετικοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λεγόμενοι καὶ **δοτῆρες** ἔάων (ἀγαθῶν).

ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (216 - 275)

α') 216 - 275

Λεξιλογικαί. Νπηρετῶ τῇ νόσῳ = λαμβάνω τὰ ἀναγκαῖα μέτρα κατὰ τῆς νόσου. ἀλκὴν = ύπεράσπισιν, βοήθειαν. ἔθηκε τοῦτο ἀντικείμ. τοῦ λάθοις ἄν, ὡς ἐπηξήγησιν τοῦ: ἢ δ' αἰτεῖς, ὅπερ ἔπρεπε κυρίως νὰ είναι ἀντικείμενον τοῦ λάθοις ἄν, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐτέθη ἀντ' αὐτοῦ: τό: ἀλκὴν κάνακοινόφισιν. ἄγω = ἄ (ἐπη) ἔγω. ἔξαγορεύω = δημοσίᾳ ἀνακοινώνω. ξένος μὲν (μετὰ γεν. ἐπειδὴ σημαίνει ἀπειρος) = μὴ ἔχων μὲν σχέσιν. τοῦ πραχθέντος = τοῦ γενομένου φόνου. αὐτὸς = μόνος μου. μὴ οὐκ ἔχων, ὑποθ. μετ., τίνα ἔχει ἀπόδοσιν; οὐκ ἄν ἔχειν μακρὰν (όδὸν): μεταφορὰ ἐκ τοῦ τόπου εἰς τὸν χρόνον.... διὰ τὰς δύο ἀρνήσεις μὴ οὐκ ιδὲ στίχ. 13. **σύμβολον** (ἐκ τοῦ συμβάλλω = εἰκάζω, συμπεραίνω) = σημεῖον, ἔνδειξις, τεκμήριον. νῦν δέ· ἀντίθεσις πρὸς τὸ μὴ πραγματικόν. **ὕστερος** ἐνν. τοῦ πραχθέντος. **τελῶ** = πληρώνω φόρον. **τελῶ εἰς ἀστοὺς** = ἀνήκω εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν (ἐπειδὴ οἱ πολῖται εἰς πολλὰς τῶν ἀργ. Ἐλλην. πόλεων διηροῦντο εἰς τάξεις, ἀναλόγως τῆς φορολογησίμου περιουσίας αὐτῶν). **προσφωνῶ** (ἐπανάληψις τοῦ προηγ. ἥ. ἔξερω δι' ἄλλου ρήματος) = διακηρύττω. **Λαίον** κατὰ πρόληψιν. **τούπικλημα** = τὴν κατηγορίαν. **ὑπεξαιρῶ** κυρίως σημαίνει = ἀπὸ κάτω ἔξω ἔξαγω, εἰτα = βγάζω ἀπὸ τὸ βάθος, καὶ ἐδῶ = βγάζω ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μου· μετ' αὐτὸν ἐννοεῖται τὸ παραλειπόμενον μὴ φοβείσθω, ὅπερ θὰ ὑπεδήλωσε διὰ σημείου τινὸς (σχῆμα ἀποσιωπήσεως). **πείσεται** (ἥ. πάσχω). **γάρ αἰτιολογεῖ** τὸ ἀποσιωπηθέν: μὴ φοβείσθω. **ἀστεργῆς** = δυσάρεστος, φοβερός. **εἰ δ' αὖ** = ἐὰν δὲ ἀρ' ἐτέρου. τὸ κέρδος = τὴν πρέπουσαν ἀμοιβήν. **τελῶ μέλ.** = θὰ πληρώσω. **χῆ** (= καὶ ἡ) **χάρις προσκείσεται** = καὶ προσέτι. θὰ τοῦ ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη. **δείσας** = ἐνδιαφερθεὶς (ἐκ φόβου μήπως πάθῃ). **ἀπωθῶ** = ἀψηφῶ, περιφρονῶ. **τούπιος** = τὸ κήρυγμα, τὴν διαταγήν μου. ἢ 'κ τῶνδε = ὅσα μετὰ ταῦτα. **ἀπαυδῶ** = ἀπαγορεύω. τὸν ἄνδρα τοῦτον (τὸν φονέα) ἀντικ. τοῦ εἰσδέχεσθαι καὶ προσφωνεῖν. γῆς ἔξαρτ. ἐκ τοῦ τινὰ (κάτοικον) · ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἀπαυδῶ μήτε τινὰ γῆς τῆσδε εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον (τὸν φονέα) δστις ἐνστί. **εἰσδέχεσθαι**, ἐνν. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. **κράτη τε καὶ θρόνους** (σχ. ἐν διὰ δυοῖν) = τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν. **κοινὸν** =

κοινωνόν, συμμέτοχον. Θύματα = θυσίαι. χρένιψ, ιβος = καθάρσιον, ἡγιασμένον ὕδωρ. ὥθεῖν τὸ ἀπαρέμφατον ἐκ τοῦ ἐννοούμενου ἐκ τοῦ προηγ. ἀπαυδῶν κατὰ ζεῦγμα = κελεύω ἢ παραγγέλω. τοῦδε (= ἐνν. τοῦ φονέως). τοιόσδε σύμμαχος πέλω = τοιαύτην συμμαχίαν παρέχω. δαίμονι = τῷ θεῷ Ἀπόλλωνι. κατεύχομαι = καταρῶμαι. τις εἰς διὰ τούτων καθιστᾷ ἀοριστότερον τὸ νόημα. ἐκτρίβω βίον = ἔξοφλῶ τὴν ζωήν. κακὸν (= ἐνν. δυντα). νιν = αὐτόν, ὑποκ. τοῦ ἐκτρῖψαι. ἀμορος = ἐν κακῇ μοῖρᾳ, δυστυχίῃ. ἐπεύχομαι = καταρῶμαι προσέτι. ξυνέστιος = σύνοικος ἐμοῦ. ξυνειδότος = ἐν γνώσει ἐμοῦ. τοῖσδε = τῷ φονεῖ καὶ τοῖς γνωρίζουσι καὶ ἀπεκρύπτουσιν αὐτόν. ἀράομαι - ὄματι (= ἐκ τοῦ ἀρά = κατάρα) = καταρῶμαι. ἐπισκῆπτω = παραγγέλω, διατάσσω. ὑπὲρ τ' ἐμαυτοῦ, σχ. ὑπερβατόν, ἀντὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ τε. θεοῦ, τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀκάρπως - ἀθέως = ἐν ἀφορίᾳ καὶ ἐν ἐγκαταλείψει ὑπὸ τῶν θεῶν. θεήλατος = θεόπεμπτος, διατεταγμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ. τὸ πρᾶγμα = ἡ ἔρευνα τοῦ φόνου· ἐν δὲ τῷ ἐποιμ. στίχῳ ἀκάθαρτον ἔαν... ἐνν. αὐτὸν (τὸν φόνον). ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: εἰ γάρ μὴ ἦν τὸ πρᾶγμα θεήλατον, οὐδὲ (ἀν) είκος ἦν οὕτως (ὡς μέχρι τοῦδε) ἔαν ἀκάθαρτον (ἄνευ καθαριοῦ, ἄνευ ἔξαγνισμοῦ.) ἐξερευνᾶν ἐκ τοῦ εἰκός ἦν. νῦν δὲ ἀντίθεσις πρὸς τὸ προηγ. ἥθελε νὰ εἴπῃ: νῦν δ' ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα θεήλατὸν ἔστι, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ἐκθέσῃ τὰ αἰτια, διὰ τὰ ὄποια ἔχει ὑπογρεωτικὸν καθῆκον νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν τιμωρίαν τοῦ φονέως. κυρῶ = τυγχάνω. (τὸ) λέκτρον = συζυγικὴ κλίνη. δόμοσπορος παθητ. σημασίας = ὅμοι σπαρεῖσα, τὸ ἐνεργ. δόμοσπόρος = ὅμοι σπείρασα. τὰ κοινὰ κοινῶν = κοινότης κοινῶν (ἥτοι τὰ τέκνα τοῦ Οἰδίποδος θὰ ἔσται ἀδελφοὶ τῶν τέκνων ἐκείνου, ἀν κατέλειπε τέκνα). νῦν· νέα ἀντίθεσις λόγῳ τοῦ προηγηθ. εἰ μὴ ἐδυστύχησεν δηλ. ἀλλ' ἡ τύχη τὸν ἀδίγγησεν εἰς τὸν θάνατον· ἡ δλη πρότασις ἀνθ' ὧν... κεῖται παρενθετικῶς ἐν τῷ λόγῳ. κράτα (αἰτιατικὴ τοῦ κάρα = κεφαλή). ἐνάλλομαι = πηδῶ ἐναντίον, ἐνσκήπτω. ἀνθ' ὧν = διὰ ταῦτα (διὰ τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας αἰτίας) τάδε σύστ. ἀντικ. εἰς τὸ ὑπερμαχοῦμαι = θὰ καταβάλω αὐτὰς τὰς προσπαθείας ὑπέρ... ἀφικνοῦμαι ἐπὶ πᾶν = τὸ πᾶν πράττω, τὸ πᾶν ἐπινοῶ. Λαβδακείω ἀντὶ Λαβδάκου. παιδὶ δοτ. χαριστ. καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν = καὶ τοῖς μὴ ταῦτα δρῶσι. 'Ο Οἰδίποις μετὰ τὴν συνδρομὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπικαλεῖται τὴν τῶν θεῶν καὶ ζητεῖ τρία τινά, δηλούμενα διὰ τῶν τριῶν ὥρμά των εὔχομαι, κατεύχομαι, ἐπεύχομαι. μήτ' ἀνιέναι = μήτε νὰ

ἐπιτρέψουν νὰ γίνη. **ἄροτος** σημ. τὸν χρόνον, καθ' ὃν γίνεται ἡ ἄροσις, καὶ τὸν καρπόν, ὅπως ἐδῶ. **παῖδας** ἐνν. ἀνιέναι, διότι ἡ γυνὴ, ὅπως ἡ γῆ, ἀποδίδει ὡς καρπὸν τέκνα. **φθερεῖσθαι** = φθαρήσεσθαι. **κάτι τοῦδ'** **ἔχθιον** = καὶ δι' ἔτι χειροτέρας ἀπὸ τὴν παροῦσαν. **ὑμῖν** δὲ ἀντίθεσις εἰς τὸ ἀνωτέρω **τοῖς** μὴ δρῶσιν... **σύμμαχος** κατηγορ. προληπτικὸν = ὡς σύμμαχος. **ξυνεῖεν** (ξύνειμι) = εἴθε νὰ εἶναι μαζί μου, μὲ τὸ μέρος μου (νὰ εἶναι βοήθειά μου).

Πραγματικαί. αἰτεῖς. ὁ Οιδίπους, ὅτε ἥδετο ἡ τελευταία ἀντιστροφὴ τοῦ χοροῦ, ἤκουσε τὰ λεγόμενα. **πᾶσι Καδμείοις.** ὁ χορὸς ἀντιπροσωπεύει τὸν ὄλον λαὸν τῶν Θηβῶν. **χέρνιψ** εἶναι τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ, ὅπερ καθηγιάζετο δι' ἐμβαπτιζομένου ἐν αὐτῷ δουλοῦ, ὃν ἐλάμβανον ἐκ τῆς ἐν τῷ βωμῷ πυρᾶς. Διὰ τοῦ ἡγιασμένου δὲ αὐτοῦ ὕδατος περιέρριπτον τοὺς παρευρισκομένους ἐν τῇ θυσίᾳ καὶ ἐξήγγιζον αὐτούς. **Δίκη.** θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, μιᾶς τῶν Ὁρῶν, πάρεδρος τοῦ πατρός τῆς οὖσα καὶ καταγγέλλουσα εἰς αὐτὸν πάντα ἀδικον δικαστήν, εἶναι προσωποποίησις τῆς δικαιοσύνης. **εὗ ξυνεῖεν.** ὁ λόγος τοῦ βασιλέως προκαλεῖ, ὡς εἶναι φυσικόν, πολλὴν συμπάθειαν τῶν θεατῶν, ἐπειδὴ γνωρίζουσιν, ὅτι τὸ ἔγκλημα, διὰ τὸ ὄποιον ἐκφέρει ἀρετάς, εἶναι ίδιον του ἔγκλημα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπευθύνει αὐτὰς εἰς τὸν ἑαυτόν του ἐν ἀγνοίᾳ τῆς καταστάσεώς του.

β') 276 - 299

Λεξιλογικαί. ἀραιός (ἀρά) = κατηραμένος, μεστὸς ἀρᾶς. **ἀραιόν μ' ἔλαβες** = μὲ ἐδέσμευσες διὰ τῶν ἀρῶν σου. **ῶδε** = τοιουτοτρόπως, ὑπὸ τὸ βάρος αὐτῶν (τῶν καταρῶν σου). **γάρ** = δηλαδή. **τὸ ζήτημα** εἶναι ἀντικ. τοῦ πέμψαντος καὶ τοῦ εἰπεῖν. **ὅστις εἵργασται ποτε πλαγ.** ἐρωτ. πρότ., ἀντικείμ. δὲ τοῦ ἔργασται ἐνν. τὸν φόνον. **δίκαια** = δρόχ. ἐκ τῶν δε = μετὰ ταῦτα. **εἰ** καὶ τρίτα ἐστί, τοῦτο δεικνύει τὴν μεγάλην προθυμίαν τοῦ Οιδίποδος, διὸ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν φονέα. **παρίημι** = ἀφίνω· τοῦ ἔρματος τούτου, ὡς καλυτικοῦ, τίθεται συμπλήρωμά τὸ μὴ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἐὰν δὲ εἶναι ἀρνητικόν, τίθ. τὸ μὴ οὐ μετ' ἀπαρεμφάτου. **ταύθ' δρῶντα** = ταύτα εἰδότα. **μάλιστα** = κατ' ἐξοχὴν (ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους μάντεις).

ἡ σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι : ἐπίσταμάι ἄνακτα Τειρεσίαν μάλιστα δρῶντα ταύτα ἄνακτι Φοίβῳ. οὐκ ἐν ἀργοῖς = οὐχὶ μεταξὺ τῶν ἀμεληθέντων καὶ μὴ ἐκτελεσθέντων. ἐπραξάμην = ἐπράξα καὶ χάριν τοῦ ἴδιου συμφέροντός μου (ὡς μέσον). διπλοῦς = τὸν ἐνα μετὰ τὸν ἄλλον (σπουδὴ τοῦ Οἰδίποδος). θαυμάζεται μὴ παρών προσωπ. σύνταξις ἀντὶ ἀπροσώπ. : θαυμαστόν ἔστι μὴ παρεῖναι αὐτόν. καὶ μὴν = καὶ βεβαίως. καφρὸς ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀκούσῃ, ἀλλὰ καὶ ὁ μὴ ἀκούσμενος, ὁ ἀόριστος, ὁ ἀσαφῆς. τὰ ποῖα ; (ἵδε στίχ. 120). δοιοπόρων ἀνωτέρω ἐλέχθη (στ. 122), δτὶ ὑπὸ λγηστῶν ἐφονεύθη, τώρα λέγεται δτὶ ὑπὸ ὁδοιπόρων, ὅπερ ἐγγίζει περισσότερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. τὸν δ' ἴδοντα = τὸν δὲ αὐτόπτην μάρτυρα. εἰ δείματός γ' ἔχει μέρος = ἐὰν βέβαια τὸν κατέχῃ καὶ μικρὸς φόβος. οὐ μενεῖ = δὲν θὰ ἀντιμετωπίσῃ, δὲν θὰ ἀναμείνῃ νὰ ἐκπληρωθῶσι, νὰ ξεσπάσουν κατὰ τῆς κεφαλῆς του, ἐνν. : ἀλλὰ θὰ ἐμφανισθῇ. τάρβος (τὸ) = φόβος. δρῶντι τάρβος ἔστι· τί διαφέρει τοῦ τάρβος ἔστι δρᾶν ; οὐδ' ἔπος = οὔτε καὶ ὁ λόγος (ἡ κατάρα). γάρ = δηλαδή. οἴδε· οἱ ἀποσταλέντες ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος πομποὶ καὶ ὁ ὄδηγῶν τὸν τυφλὸν παῖς, οἵτινες ἄγουσι τὸν διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου εἰσερχόμενον Τειρεσίαν. ἐμπέφυκε τάληθες = εἶναι ἔμφυτος ἡ ἀλήθεια.

Πραγματικαί. ἀλλ' ἀναγκάσαι θεοὺς οὐδ' ἂν εἰς... πῶς χαρακτηρίζεται ἐνταῦθα ὁ Οἰδίπους ἔναντι τῶν θεῶν; ἄνακτα· ἀποκαλεῖται ἄνακτα τὸν Τειρεσίαν, διότι συγκατελέγετο εἰς τοὺς εὐγενεῖς Θηβαίους. Κρέοντος εἰπόντος· τὴν συμβουλὴν ταύτην ἔδωκεν ὁ Κρέων εἰς τὸν Οἰδίποδα οὐχὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων. Πλάντων διὰ τῆς συμβουλῆς ταύτης προπαρασκευάζεται ἡ κατωτέρω σχηματισθησομένη ὑπόνοια τοῦ Οἰδίποδος, δτὶ ὁ Τειρεσίας ἐπείσθη ὑπὸ τοῦ Κρέοντος νὰ μὴ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν.

γ') 300 - 315

Λεξιλογικαί. νωμάω-ῶ (νέμω) (ἐνν. ἐν φρεσὶ) = ἀνακινῶ ἐν τῇ ψυχῇ μου, ἔξετάζω καὶ κρίνω. πάντα ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τῶν διδακτά τε ἀρρητά τε, ἀπερ ἐπίσης ἐπεξηγ. ὑπὸ τῶν : οὐράνια τε καὶ χθονοστιβῆ κατὰ σχῆμα χιαστόν. ἀρρητα μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ιερῶν, τῶν μὴ μεταδιδομένων εὐκόλως εἰς τοὺς μὴ μεμυημένους. **χθονοστιβῆς** = ὁ

πατῶν τὴν γῆν, δ' ἐπίγειος. τὴν πόλιν κατὰ πρόληψιν ἀντί : φρονεῖς δ' ὅμως, οἷά νόσῳ πόλις σύνεστιν. νόσῳ προσωποποιίᾳ· τὰ ρήματα
ἔξευρίσκομεν καὶ κλύεις μὲ σημασ. παραχειμ. πέμψασιν ἡμῖν
(ἀγγέλους, θεωρούς). ἀντέπεμψεν = ἀνταπέστειλεν ἀπόκρισιν. ἔκλυ-
σις = ἀπολύτρωσις. ἀν ἐλθεῖν ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως : εἰ ἐκπε-
ψάμεθα. νῦν = κατὰ ταῦτα. φθονῶ = ἀρνοῦμαι. φάτιν ἀπ' οἰω-
νῶν = μαντείαν ἀπὸ οἰωνοσκοπίαν. ὁδὸν = τρόπον. ῥύομαι =
ὑπερραπτίζομαι, σφίζω, ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ ῥῦσαι ἐνυπάρχει ἡ ἔννοια
τῆς ἀποκρούσεως, ὡστε : ῥῦσαι δὲ πᾶν μίασμα τοῦ τεθνηκότος
= σῶσον δὲ ἡμᾶς ἀποκρούων (διώκων μακρὰν) πᾶν μίασμα προερχό-
μενον ἀπὸ τοῦ ἀποθανόντος. ἐν σοὶ γάρ ἐσμεν = διότι ἀπὸ σοῦ ἔξαρ-
τάται ἡ ὑπαρξίς μας, ἡ σωτηρία μας. ἄνδρα = ἔκαστον (ὑποκ-
τοῦ ὠφελεῖν)· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : κάλλιστος δὲ πόνος (ἐστὶν)
ὠφελεῖν ἄνδρα, ἀφ' ᾧν ἔχοι τε καὶ δύναιτο.

Πραγματικαί. διδακτὰ τε ἄρρητά τε κλπ. διὰ τούτων θέλει
νὰ δηλώσῃ τὴν μεγάλην μαντικὴν δύναμιν τοῦ Τειρεσίου, ἣν ἔλαβεν
οὗτος ὅμοι μὲ τὴν μακροβιότητα, ζήσας ἐπὶ ἐπτά ἡ ἐννέα γενεάς, εἰς
ἀντάλλαγμα τῆς γενομένης ὑπὸ τῶν θεῶν τυφλώσεως του. ῥῦσαι· ἡ
ἐπικαληψίς τοῦ αὐτοῦ ῥήματος φνερώνει τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τοῦ βι-
σιλέως καὶ ἔξαίρει τὴν θερμὴν παράκλησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Τειρεσίαν.
ἄλλην μαντικῆς ὁδὸν ἐνοεῖ ἄλλον τρόπον μαντικῆς ἐκτὸς τῆς οἰωνο-
σκοπίας, εἰς ἣν κυρίως διεκρίνετο ὁ μάντις, ἢτοι τὴν δι' ἐμπύρων
μαντικήν.

δ') 316 - 403

Λεξιλογικαί. φρονῶ = φρονῶ ὁρθῶς, γνωρίζω τὴν ἀλήθειαν.
τέλη λύω = λυσιτελῶ, ὠφελῶ. ταῦτα (δηλαδὴ ὅτι δεινόν ἐστι
φρονεῖν ἔνθα). γάρ... αἰτιολογεῖ τὸ ἐπιφώνημα φεῦ. διόλλυμι =
λησμονῶ. οὐκ ἂν ίκόμην, ἀπόδοσις τίνος ἐννοούμενης ὑποθέσεως;
ἄθυμος = δύσθυμος. ἄφες μ' ἐς οἴκους, ἐνν ιέναι. ῥᾶστα = εὔκο-
λωτατα. διαφέρω = ὑποφέρω μέχρι τέλους. τὸ σὸν - τούμὸν = τὴν
μοιράν σου — τὴν ίδικήν μου. τὸ σὸν τε σὺ κάγὼ τούμόν, εἴδος
χιαστοῦ σχήματος. ἦν ἐμοὶ πίθη (δηλ. μὲ ἀφήσης νὰ ἀπέλθω). ἔννο-
μα = σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον (τ. ε. πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ Οἰδίπο-
δος). τήνδε φάτιν τὸν ἀναμενόμενον τοῦτον λόγον σου. ἀποστερῶ =

ἀποκρύπτω. γάρ αἰτιολογεῖ τὴν παραλειφθεῖσαν πρότασιν: οὐ λέγω ἐννομα σύτε προσφιλῆ. οὐδὲ τὸ σὸν φώνημα Ἰδν πρὸς καιρὸν σοὶ = σύτε καὶ οἱ ἴδιοι σου λόγοι ἀποβαίνουσι πρὸς ἄγαθὸν σου. φώνημα ἐννοεῖ γενικῶς τὸ διάταγμα καὶ τοὺς τελευταίους τούτους λόγους τοῦ Οἰδίποδος. ὡς οὖν μηδ' ἔγω ταῦτὸν πάθω, ἐπρόκειτο νὰ εἴπῃ τὴν λέξιν σιγήσομαι ἢ μᾶλλον ἅπειμι, ὥπερ δῆλοῦται ἐκ τοῦ ἐπομένου στίχου, ὅπου φάίνεται ὅτι ὁ μάντις κινεῖται διὰ νὰ φύγῃ. φρονῶν γε = ἐνῷ βέβαια ἡξεύρεις. ἀποστραφῆς = ἀπέλθης· προσκυνοῦμεν ἵκτηριοι (τυπικὴ φράσις πρὸς δήλωσιν ἴσχυρᾶς παρακλήσεως) = εὐσεβῶς σὲ θερμοπαρακαλοῦμεν. οὐ μὴ ποτε, τὸ οὐ μὴ μεθ' ὑποτ. ἀφρ. σημ. ἔντονον ἔργησιν. μὴ ἐκφήνω = διὰ νὰ μὴ φανερώσω. τὶ φῆς; ἐντεῦθεν ἀρχεται ὀργιζόμενος. ἀλλώς = μάτην, ἀνωφελῶς. ἐλέγχω = ἐρωτῶ νὰ μάθω. δργαίνω· ἔχει μεταβατ. σημασ. ὡς ἐδῶ = εἰς ὀργήν κινῶ· ἡ φράσις μετριάζει τὴν κακήν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς ὕβρεως: ὃ κακῶν κάκιστε, ἀφ' οὗ ἀλλωστε ἐλπίζει ὅτι θὰ λύσῃ τὴν σιωπήν του ὁ μάντις. ἔξερεις τοῦ ἔξαγορεύω = λέγω φανερά. ἀτεγκτος, (ἀ-τέγγω = βρέχω) = ἀδάκρυτος, ἀσυγκίνητος. ἀτελεύτητος = ὁ μὴ δίδων τέλος εἰς πρᾶγμά τι, ὁ ἴσχυρογνώμων. ὀργὴ σημαίνει γενικῶς ἥθος, χαρακτήρ, ἐδῶ δὲ διὰ μὲν τὸν Τειρεσίν ἐννοεῖ ἴσχυρογνωμοσύνην, διὰ δὲ τὸν Οἰδίποδα δέσυθυμίαν. τὴν σὴν ναίουσαν· ὑπανίσσεται, κεκαλυμμένως τὴν σύζυγον του Ἰοκάστην. Φέγεις ἐπανάληψις μομφῆς μετὰ τὸ ἐμέμψω, χάριν ἐμφάσεως. γάρ αἰτιολογ. τὸ ἐννοούμ. ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔχω βεβαίως ὀργήν. & ἀτιμάζεις πόλιν· τὸ ἀτιμάζω ὡς στερητ. συντάσσεται μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς. ἥξει γάρ αὐτά, (σιωπῶ) διότι τὰ πράγματα μόνα των θὰ φανερωθῶσιν. πέρα = περισσότερον. πρὸς τάδε· τοῦτο τιθέμενον μετὰ προστακτικῆς σημαίνει ἀμετάτρεπτον ἀπόφρωσιν = ἔναντι τούτων. θυμόδιμαι-οῦμαι = ὀργίζομαι, καὶ μὴν παρήσω (παρίημι) γ' οὐδὲν = καὶ ὅμως τίποτε βεβαίως δὲν θὰ παραλείψω. ἅπερ = ἐκείνων ἀ. ξυμφυτεύω = συμπράττω. καὶ ἐπιδοτ. = δχι μόνον ὅτι γνωρίζεις, ἀλλὰ καὶ... δσον μὴ χερσὶ καίνων (περιορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰργάσθαι) = ἐκτὸς μόνον ποὺ δὲν τὸν ἐφόνευσες μὲ τὰ ἔδια σου τὰ χέρια. ἀληθεῖς = ἀλήθεια; ἀναβιβάζεται ὁ τόνος ἐπὶ ἐρωτηματ. εἰρωνείας. ώπερ (λντὶ τοῦ ὥπερ) καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ κηρύγματι. προσαυδῶ = προσφωνῶ, ὡς ὄντι. ἔθηκε δοτ. ἀντὶ αἰτιατ. ὄντα πρὸς τὸ σέ, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ παρανόησις πρὸς τὸ ἐμέ. κάφ' = καὶ ἀπό. τοῦτο· ἐνν. τὸ ἐκκινῆσαι τόδε τὸ βῆμα, ἥτοι τὰ ἐπα-

κοιλουθήματα τῆς πράξεώς σου ταύτης. ποῦ = πᾶς. πέφευγα· ἔχω ἥδη διαφύγει (διὸ τοῦ παρακ. δῆλοῦται τὸ τετελεσμένον). **Ισχύον** κατηγορ. διὸ τῶν κατωτέρω ὁ Οἰδίπους προσπαθεῖ, αἵνει ἀνακρίνων ν' ἀποκαλύψῃ συνωμοσίχν, οὐν ὑποπτεύεται. **ἔκπειρῶμαί τινος** = ὑποβάλλεις τοὺς λόγους μου εἰς δοκιμασίχν, ἂν δηλαδὴ θὰ ἐμμείνω εἰς αὐτοὺς η̄ θὰ περιπέσω εἰς ἀντιφάσεις. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν γνωστὸν = οὐχὶ ἔννηκα οὕτως, ὥστε εἰπεῖν ἐγνωσμένον, δὲν ἐνόησα τόσον πολὺ, ὥστε νὰ εἴπω δτὶ τὸ ἔχω κατανοήσει. **φονέα σὲ φημι κτλ.** η̄ κανον. σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: φημὶ φονέα σε κυρεῖν τάνδρός, οὖ τὸν φονέα ζητεῖς. οὐ τι χαίρων = οὐχὶ ἀτιμώρητί. πημονάς = ὕβρεις. δσον γε χρήζεις ἐνν. λέγε. **αἰσχισθ'** δμιλῶ = ἔχω αἰσχροτάτας (ἐνν. συζυγικάς) σχέσεις. τοῖς φιλτάτοις ἐνν. τῇ μητρὶ. **ἴν'** εἰ κακοῦ πλαγ. ἐρωτ. πρότ. κακοῦ· γεν. μεριστ. η̄ = ἀλήθεια. γέγηθα παρακ. τοῦ γηθέω = χαίρω, ἀγάλλομαι. **γεγηθώς ἀεὶ** = πάντοτε ἀτιμώρητος. **ἀλλ'** ἔστι ἐνν. τῆς ἀληθείας σθένος. **σοὶ... σοὶ** δοτικαὶ τῆς ἀναφορᾶς. τυφλὸς τὰ τ' ὥτα... η̄ παρήγησις τοῦ τ' ἐπαυξάνει τοὺς πειρακτικοὺς λόγους τοῦ Οἰδίποδος, εἶναι δὲ πολὺ πειρακτικοὶ οἱ λόγοι του καὶ διότι ἀναφέρονται εἰς φυσικὸν ἐλάττωμα τοῦ μάντεως· τὸ τυφλὸς ἀνήκει μόνον εἰς τὰ δμιατα, ἐνῷ εἰς τὰ ὥτα καὶ τὸν νοῦν ἐννοεῖται κατὰ ζεῦγμα τὸ ἐπίθετον ἀμβλὺς η̄ ἔλλο συναρφὲς αὐτοῖς. **ταῦτα ὀνειδίζων** = αὐτὰς τὰς ὕβρεις (τὴν ἀμβλύτητα τοῦ νοῦ καὶ τὴν τυφλότητα). πρὸς μιᾶς νυκτὸς = ὑπὸ μιᾶς συνεχοῦς τυφλώσεως (σκότους). γάρ· αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμ. οὐκ ἀν βλέψαιμι σε. **ὦ τάδε** (δηλ. πεσεῖν σε). **ἔκπρᾶξαι μέλει** = ὁ ὄποῖος ἐνδιαφέρεται νὰ κατορθώσῃ αὐτὰ ἐδῶ (δηλ. νὰ πέσῃς). **ἔξευρήματα** = ἐπινοήματα. **Κρέων** δέ **σοι πῆμα οὐδὲν** = ἀλλ ὁ Κρέων οὐδεμίαν βλάψῃν σοῦ παρέχει. **ὑπερφέρω** = ὑπερτερῶ, ὑπερέχω. πολύζηλος **βίος** = ὁ πλήρης φθόνου καὶ ἀμίλλης βίος. **δωρητὸν οὐκ αἰτητὸν** = δωρηθεῖσαν καὶ οὐχὶ ζητηθεῖσαν. **πιστὸς εἰρων.** **ὑπελθών... ὑφεις** (η̄ πρόθ. ὑπὸ σημαίνει τὸ λαθραῖν τὸ ὕπουλον) = λαθραῖως ὑπεισέλθων... ὑποβαλὼν ὡς ὅργανον· μεταφορὴ ἐκ τῶν παλαιόντων. **μάγος** = ἀπατέων. **ἀγύρτης** (ἀγέίρω), ὅπως καὶ παρ' ήμιν = ὁ πλάνος. **δέδορκε** τοῦ δέρκομαι (= βλέπω) = ἔχει τὸ βλέμματά του, τὸν νοῦν του. **τὴν τέχνην** ἐνν. τὴν μαντικὴν τέχνην. **ποῦ;** εἰς ποίας περιπτώσεις; **σαφῆς** = ἀψευδής. **κύων** = σκύλα, τέρας. **δαψωδός** = αἰνιγματοπλόκος. **ἔκλυτήριος** = ἀπαλλακτικός, ἀπολυτρωτικός. **τούπιόντος** =

τοῦ τυχόντος (γεν. κατηγορ.)· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: καίτοι διειπεῖν (ύποκ.) τὸ αἰνιγμα οὐκ ἦν τούπιόντος. προυφάνης = ἐφανερώθης· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἢν σὺ προυφάνης οὐκ ἔχων γνωτόν, οὔτ' ἀπ' οἰωνῶν οὔτε ἐκ θεῶν του. νὶν = τὴν Σφίγγα. κυρήσας = ἐπιτυχὼν τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος. γνώμη = διὰ τῆς ἐπινοίας μου. ἐκβαλεῖν ἐνν. θρόνων. παραστατῶ = ἵσταμαι πλησίον. πέλας = πλεονασμός. χώ συνθεῖς = καὶ ὁ σκευωρήσας. ἀγηλατέω-ῶ = τὸν ἐναγῆ ἀπομακρύνω. παθῶν (ἐνν. τοιαῦτα) οἴλα περ φρονεῖς, ἔγνως ἂν = θὰ ἔβαζες μυαλό, θὰ ἐνουθετεῖσο, θὰ συνετίζεσο.

Πραγματικαί. φρονεῖν. ὁ Τειρεσίας ἔγνώριζε τὸν φονέα τοῦ Λαζοῦ, ἀλλὰ σεβόμενος τὸν σωτῆρα τῆς πόλεως δὲν ἤθελε νὰ μαρτυρήσῃ διὰ νὰ μὴ τὸν ἐκθέσῃ. Προσκλήθεις δὲ ἥδη ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος εἶχε μὲν ἀπόφασιν ἐν ἀρχῇ νὰ εἴπῃ τὸ μυστικόν, ἀλλὰ κατελήφθη ὑπὸ δισταγμοῦ λόγῳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. **ῥᾶστα γάρ τὸ σόν...** αἱ φράσεις τοῦ μάντεως εἶναι σκοτειναί, ὡς συγήθως. **πλοῦτος καὶ τυραννίς,** ταῦτα ἔθεωροῦντο ὡς ὕψιστα ἀγαθὰ καὶ διὰ τοῦτο προεκάλουν εὐκόλως τὸν φθόνον τῶν ἄλλων. **ἀγύρτης.** ἀγύρται παρ' ἀρχαίοις ἐλέγοντο κυρίως πλανόδιοι τινες ιερεῖς, ἀσκολούμενοι εἰς τὸ ἔργον μαγείας καὶ διὰ τοῦτο ἡ λέξις ἀγύρτης συνδέεται μὲ τὴν λέξιν μάντις καὶ χρησιμεύει ὡς ὕβρις ἐναντίον αὐτοῦ. **ἐκ θεῶν γνωτόν...** ἐκ τῶν μάντεων ἄλλοι μὲν ἐνεπνέοντο ὑπὸ τινος θεοῦ, ἄλλοι δὲ παρατηροῦντες ἡρμήνευον τοὺς οἰωνούς. **παθῶν ἔγνως ἂν** κατὰ τὸ παροιμιῶδες «παθόντα μαθεῖν» (πρβλ. τὸ παρ' ἡμῖν ὁ παθὸς μαθός).

ε') 404 - 462

Λεξιλογικαί. **ἡμῖν μὲν εἰκάζουσιν** = εἰς ἡμᾶς τούλάχιστον, καθὼς δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν. **δεῖ.** συντάσ. μετὰ τῆς γενικῆς τοιούτων καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου σκοπεῦν. **ὅπως λύσομεν** πλαγ. ἐρωτ. πρότασις, χρησιμεύουσα καὶ ὡς ἐπεξηγ. τοῦ τόδε. **ἔξιστατον** (σοι) = πρέπει νὰ ἔξισωθῶ πρὸς σέ. **γοῦν** = τούλάχιστον. τὸ ἀντιλέξαι (προσδιορισμὸς ἀναφορᾶς) = εἰς τὸ νὰ δώσω ἵστην ἀπάντησιν. **τοῦδε δηλ.** τοῦ ἵσα ἀντιλέξαι. **προστάτου γράφομαι** = γράφομαι ἔχων τὴν προστασίαν τινός. **Κρέοντος** γεν. κατηγορηματική. **δέρκομαι** (έξ οὗ δράκων) = βλέπω καθαρῶς, ἔχω τὴν δύναμιν τῆς ὁράσεως. **καί... καὶ ἐτέθησκ** δύο προτάσεις κατὰ παράταξιν, ἀντὶ νὰ τεθοῦν καθ' ὑπόταξιν

= εἰ καὶ δέδορκας, οὐ βλέπεις. ἵν' εἴ κακοῦ πλαγ. ἐρωτ. πρότ. ὅπως καὶ αἱ εἰσαγόμεναι διὰ τοῦ ἔνθα καὶ ὅτων· ἔνθα ἐννοεῖ τὸν πατρικὸν οἴκον, τὸ δὲ ὅτων μέτα ἐννοεῖ τὴν μητέρα. τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ... ἀκολουθεῖ κανονικῶς νέρθε (ἐνν. τὸν πατέρα) καὶ ἐπὶ γῆς ἄνω (ἐνν. τὴν μητέρα). ἀμφιπλήξ (ἀμφὶ-πλήξτω) = ἐκατέρωθεν πλάντουσα, κτυπῶσα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, δηλ. καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἀπὸ τῆς μητρός. δεινόπους = ἔχουσα φοβεροὺς πόδας, φοβερὰ διώκτρια. δρθὰ = τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὅψιν. σκότος = διαρκὲς σκότος. λιμὴν = θάλασσα. Κιθαιρών = ὅρος (ἔθηκε τὴν συγκεκριμένην καὶ ἀτομ. ἔννοιαν Κιθαιρών, ἀντὶ τῆς γενικῆς ὅρος, ἵσως διότι ἐν Κιθαιρώνι ἔξετέθη ὁ Οιδίπους ὡς βρέφος). σύμφωνος = συμφωνῶν, ἀντὶ γχῶν συντάσσ. μετὰ τῆς γενικῆς βοῆς = θὰ ἀντηχήσῃ τοὺς θρήνους σου. καταισθάνομαι = αἰσθάνομαι καλά, κατανοῶ. ὑμέναιος = τὸ γαμήλιον φῆμα, εἴτε δὲ μετωνυμικῶς σημ. τὸν γάμον. δόμοις = ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ. ἄνορμον = ἀνευ ἀσφαλοῦς λιμένος (κατηγορ.). ἄνορμος ὑμέναιος δὲ εἶναι ὃ ἀλίμενος γάμος· ἡ μετοχὴ τυχῶν εἶναι ἐνδοτική. εὐπλοίας ἐνν. τὴν εὐνοϊκὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος. ἄλλων κακῶν = τῶν ὄλλων βδελυρῶν σχέσεων σου (μετὰ τῆς μητρός). ἂ σ' ἔξισώσει σοὶ τε... παρήγησις τοῦ σ, λόγῳ δέξτητος τοῦ λόγου. πρὸς ταῦτα = ἔναντι αὐτῶν, ποὺ σοῦ λέγω. τούμὸν στόμα = τὰς προφτείας μου, ἐμέ. προπηλακίζω κυρίως σημ. χρίω διὰ πηλοῦ, ρίπτω εἰς τὴν λάσπην, ἐδῶ μεταφορικῶς: ὑβριστικῶς μεταχειρίζομαι τινα, δικισύρω· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: οὐ γάρ ἔστι βροτῶν, δστις ἔκτριβήσεται ποτε κάκιον σοῦ. ἔκτριβομαι = φθείρομαι, καταστρέφομαι ἐξ ὀλοκλήρου. οὐκ εἰς ὅλεθρον ἐνν. ἄπει = δὲν πᾶς νὰ χαθῆῃ τὸ αὐτὸ δῆμα ἐννοητέον εἰς τὸ οὐχὶ θᾶσσον. ἄφορρος ἐκ τοῦ ἄψ (= ὀπίσω) καὶ ᾧ ὁρίων εἰς τὸν πατέρα τοῦ οὐχὶ θᾶσσον. ἄποστρέφομαι = στρέφομαι πρὸς τὰ ὀπίσω· τά: πάλιν ἄφορρος, ἄποστραφεὶς ἄπει, ἔχουσι τὴν αὐτὴν περίπου σημασίαν καὶ ἀποτελοῦσι πλοῦτον ἐκφράσεως, γίνεται δὲ τοῦτο συνήθως, ὅταν ὁ λέγων κατέχεται ὑπὸ μεγάλης συγκινήσεως ἡ ὀργῆς. οὐδ' ικόμην κλπ. ἐννοεῖται: οὐ μόνον ἀπειμι θᾶσσον, ἀλλ' οὐδ' ἄν... φωνήσοντα· τίνος εἰδούς μετοχὴ εἶναι; σχολῆ κυρίως = δυσκόλως, καὶ ἐκ τῆς σημασίας αὐτῆς = οὐδέποτε. ἔστειλάμην = μετεπεμψάμην. ἔστειλάμην ἀν ἀπόδ. τίνος ὑποθέσεως; γονεῦσι δοτ. τῆς κρίσεως. μῶροι-ἔμφρονες ἐπεξηγοῦν καὶ ἀναπτύσσουν τὸ τοιούδε. ποίοισι ἐνν. γονεῦσι. μεῖνον· εἰπῶν τὰ προηγού-

μενα ό Τειρεσίας ἐδοκίμασε νὰ φύγη, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὑπεδήλωσεν, ὅτι γνωρίζει τοὺς ἀληθεῖς γονεῖς, ἐνεθυμάθη ὁ Οἰδίποος τὰ ἐν Κορίνθῳ λεχθέντα περὶ αὐτοῦ καὶ τὸν δοθέντα χρησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ διὰ τοῦτο, θέλων νὰ μάθῃ τὴν ἀληθῆ καταγωγὴν του, τὸν προτρέπει νὰ μείνῃ, ἐνῷ πρότερον τὸν ἔστελε εἰς ὅλεθρον. **ἐκφύει**, ἵστορ. ἐνεστ. = ἔχει γεννήσει, εἶναι πατέρη μου. **φύσει** ἐδῶ σημ. = ἀποκαλύψει τὴν γέννησίν σου, τοὺς γεννήτοράς σου. **διαφθείρω** = καταστρέψω (ἐνν. τὰ μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν παθήματά του) **αἰνικτά** = αἰνιγματώδη. **ἄριστος** εἰρων. **μέγαν** ἐνν. τὴν δόξαν του ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ αἰνίγματος καὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ βρασιλικοῦ ὀξιώματος: ὑπόθεσις τοῦ **εύρησεις** εἶναι: ἔὰν σκέψῃ καλῶς. **ἡ τύχη** = ἡ τυχαία σύμπτωσις τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος· διατὶ κατέστρεψεν αὐτόν; οὐ μοι μέλει = δὲν μὲ ἐνδιαφέρει (ἐνν. ὅτι μὲ κατέστρεψεν ἡ τύχη). **εἰ τὴν πόλιν τὴνδ'** **ἔξεσσωσα** = ἀρκεῖ, ποὺ ἔσωσα αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλιν (πῶς χαρακτηρίζομεν πάλιν ἐνταῦθα τὸν Οἰδίποδα;) **κομιζέτω δῆτα** = ὅς τὴν ὄδηγήσῃ λοιπὸν (ἀπ' ἐδῶ). **δχλῶ** = ἐνοχλῶ. **ἔμποδὼν** = παρέχων ἔμποδια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ χρησμοῦ. **συθείς** (παθ. ἀόριστος τοῦ σεύσματος = κινοῦμαι ταχέως) = ἔὰν ἐπέλθῃς ἀμέσως. **ῶν οὕνεκ'** **ῆλθον** (προσδιορ. τελ. αἰτίου). **ὅπου ἀντὶ ὅπως.. οὐκ** **ἔσθ'** **ὅπου** δὲν ὑπάρχει τρόπος ὅπως. τὸν **ἄνδρα τούτον** ἐτέθη κατ' αἰτιατ. καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ ἐπόμ. **ὅν. ἀνακηρύσσων φόνον** = κάμνων προκηρύξεις διὰ τὸν φόνον τοῦ Λατέου. **λόγω· ὁ λόγος θὰ ξήτο πλήρης**: **ξένος** μὲν λόγω μέτουκος ὄν. **εἴτα δὲ φανήσεται** (ἀντὶ φανησόμενος σχετικῶς πρὸς τὴν μετ. ὄν). **ξυμφορὰ** = συντυχία, κακὴ τύχη (διὰ τὸ ὅτι θὰ ἀποκαλυφθῇ Θηβαῖος). **ἐκ δεδορκότος** ἐντονώτερον τοῦ: βλέποντος. **σκήπτρῳ προδεικνύει** = τῇ βακτηρίᾳ δεικνύει τὴν ὁδόν. **ἔμπορεύομαι** = πορεύομαι, μεταβαίνω. **αύτὸς** = ὁ ἴδιος. **ὁ διδύσπορος** = ὄμογαμος. **ἰών εἰσω** = εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἀνάκτορον σου. **κᾶν λάβης** ἐνν. ἐμέ. **φάσκειν** ἀντὶ προστακτ. (πρβλ. ἀγγέλειν κτλ.) **μαντικῇ μηδὲν φρονῶ** = οὐδεμίαν γνῶσιν (ἴδεαν) ἔχω μαντικῆς. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Τειρεσίας ἀπέρχεται ἐκ δεξιῶν.

Πραγματικαί. Λοξία. τοιουτοτρόπως ἐπεκαλεῖτο ὁ Ἀπόλλων διὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ διφορούμενον τῶν χρησμῶν του. **προστάτου.** ἐν ταῖς ἀρχαῖαις Ἀθήναις πᾶς μέτουκος εἶχεν ἔνα πολίτην, ὁ ὁποῖος ἀνελάμβανε τὴν προστασίαν καὶ κηδεμονίαν του ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων

καὶ τῶν δικαστηρίων, τὸ ὄνομα δὲ τοῦ μετοίκου κατεγράφετο εἰς τοὺς καταλόγους τῆς πόλεως ὅμοι μετὰ τοῦ προστάτου αὐτοῦ· τοῦτο ἐλέγετο γράφομαι προστάτου. Ἀρά· ή Ἀρά προσωποιηθεῖσα ἄλλοτε μὲν διαχρίνεται ὡς αὐθύρπακτος καὶ ἄλλοτε τυπίζεται πρὸς Ἐρινύν. δρμον ἀνορμον· ὁ γάμος τοῦ Οἰδίποδος, ύπὸ εὐτυχεῖς κατὰ τὸ φαινόμενον περιστάσεις συναφθεῖς, παραβάλλεται πρὸς εἴσπλουν ἀνορμον, τ.ἔ. πρὸς λιμένα ἀλίμενον, ἐν τῷ ὑπίω ἐναυάγησεν. εἰπὼν ἄπειμι, οὐ τὸ σὸν δείσας... ὁ Τειρεσίας ἐρεθισθεὶς ἐκ τῶν περιφρονητικῶν δι' αὐτὸν λόγων τοῦ Οἰδίποδος ἀποκαλύπτει τὰ κατ' αὐτὸν τώρα σαφέστερον, ἀποφεύγων τὰς ἐπιφυλάξεις. Φαίνεται δέ, ὅτι ὁ Οἰδίποις εἶχεν ἀπέλθει τῆς σκηνῆς, καθ' ἣν ὥραν ἔλεγε τὰ τοικῦτα ὁ μάντις, καὶ δὲν ἤκουσεν αὐτά, ἡ δὲ φράσις οὐ τὸ σὸν δείσας πρόσωπον δὲν ἀντιμάχεται εἰς τὸ γεγονός τῆς ἀπουσίας τοῦ Οἰδίποδος, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὅψιν, ὅτι ὁ Τειρεσίας ἦτο τυφλὸς καὶ δὲν ἀντελήφθη τὴν ἀπουσίαν του.

ΠΡΩΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (463 - 522)

Στροφ. α' (463-472)

Λεξιλογικαί. θεσπιέπεια (θέσπις = θεὸς - ἔπος) = ἡ ἐκπέμπουσα θεῖα ἔπη, ἡ προφητική. Δελφὶς = Δελφική. πέτρα = βράχος: ἐτέθη ὁ τόπος ἀντὶ τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος. ἄρρητ' ἀρρήτων τίθεται ἀντὶ ὑπερθετικοῦ = δεινότατα. τελέσαντα κατηγορ. μετοχή, καίτοι ἔξαρτᾶται ἐκ ῥήματος λεκτικοῦ: ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: τις (ἐστιν) ἐκεῖνος, ὄντιν' ἀ θεσπιέπεια Δελφὶς πέτρα εἰπε τελέσαντ' ἄρρητ' ἀρρήτων φονίασι (φονικαῖς) χερσίν; ὥρα (ἐνν. ἐστιν) = εἶναι καιρός. ἀελλάς - δος = ταχεῖα, λέγεται περὶ ἵππων τρεχόντων ὅπως ἡ θύελλα (ἀελλα). σθεναρώτερον = ἴσχυρότερον. ἐδῶ σημ. ταχύτερον. ἐπενθρώψκω = ἐφορμῶ (τὸ ἀπλοῦν ῥῆμα θρώψκω, ἀδρ. β' ἔθορον, ἔξ οὖ θούριος, σημ. πηδῶ). πυρὶ καὶ στεροπαῖς σχῆμα ἐν διὰ δυοῖν = κεραυνίῳ πυρὶ, πυρφόρῳ κεραυνῷ, προσδιορίζει ὡς δργανικ. δοτ. τὸ ἔνοπλος, γενέτας σημ. πατήρ καὶ υἱός: ἐδῶ σημ. τὸ δεύτερον. Κῆρες = μοῖραι τοῦ θανάτου: ἐδῶ εἶναι αἱ Ἐρινύες, ἐπιζητοῦσαι τὴν τιμωρίαν τοῦ φονέως τοῦ Λατέου. ἀναπλάκητοι = ἀναμπλάκητοι (παρελείφθη τὸ μ λόγῳ τοῦ μέτρου: γίνεται ἐκ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀόρ. β' ἀμπλακεῖν = ἀμαρτῆσαι) = αἱ

ούδέποτε ἀποτυγχάνουσαι τοῦ σκοποῦ των. δειναί κατηγορούμ. τοῦ Κῆρες.

'Αντιστρ. α' (473 - 482)

Λεξιλογικαί. ἔλαμψεν = ἐφώτισεν, ἐδήλωσεν ἢ ἤγγει λαμπρῶς καὶ εὐκρινῶς. γάρ ἐπεξηγεῖ τὸν τρόπον τῆς διάξεως ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. **νιφόεις** = χιονοσκεπής. **φάμα** = ὁ χρησμὸς ἢ σειρὰ τῶν λέξεων : ἔλαμψε γάρ φάμα (ἀπὸ τοῦ νιφόεντος Παρν. πάντα (Θηβαῖον) ἵγεινει τὸν ἄδηλον (τὸν ἄγρωστον) ἄνδρα. **φοιτᾶ** ἐνν. ὁ ἄδηλος ἀνήρ, ὁ φονεύς. γάρ αἰτιολ. τὸ ἵγεινει. ὑπ' ἀγρίαν **ὑλαν** = εἰς τὰ ἄγρια δάση. **μελέω** ποδὶ = μὲ τὸν δυστυχῆ του πόδα (ἐνεκα τῆς διαρκοῦς διάξεως του). **χηρεύω** = ζῶ εἰς τὴν μοναξιάν, στεροῦμαι τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων. **μεσόμφαλα** = εύρισκόμενα εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς (τὸν διμφαλὸν τῆς γῆς) καθ' ὑπαλλαγὴν εἰπε τὰ μαντεῖα μεσόμφαλα ἀντὶ τοῦ τόπου, ὅστις εύρισκετο εἰς τὸν διμφαλὸν τῆς γῆς. **ἀπονοσφίζων** = ἀπομακρύνων ἀφ' ἔσωτοῦ, ἀποφεύγων. **αἱεὶ ζῶντα** = πάντοτε ἴσχύοντα, ἔχοντα αἰώνιον κῦρος. **περιποτῶμαι** = περιίπταμαι. 'Εν ὅλῃ τῇ ἀντιστροφῇ γίνεται παρομοίωσις τοῦ φονέως πρὸς ταῦρον, ὑπὸ οἰστρου κεντούμενον καὶ φεύγοντα, ἵνα κρυφθῇ· ὁ οἰστρος παρομοίαζεται πρὸς τὸν χρησμὸν καὶ τὰ μαντεύματα.

Πραγματικαί. Ο χορός, ἀκούσας εἰς τὸ τέλος τὸν διάλογον καὶ τὴν στιχομυθίαν τοῦ Οἰδίποδος καὶ Τειρεσίου, δὲν κάμνει λόγον περὶ τοῦ μάντεως, ἀλλὰ προτιμᾷ ἐν τῇ α' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ νὰ κάμη μνείαν περὶ τοῦ χρησμοῦ καὶ μόλις ἐν τῇ β' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ διμιλεῖ περὶ τῶν λεγθέντων ὑπὸ τοῦ Τειρεσίου. **Δελφὶς πέτρα** εἶναι ὁ ὑπεράνω τῶν Δελφῶν ἀπότομος βράχος, αἱ Φιλιδριάδες πέτραι, παρὰ τὰς ὁποίας ἔκειτο ἡ Κασταλία πηγὴ καὶ τὸ μαντεῖον. **πυρὶ καὶ στεροπαῖς**. λέγει κεραύνιον πῦρ, ἐπειδὴ ὁ Ἀπόλλων ἐρμηνεύει τὴν θέλησιν τοῦ Διὸς καὶ ἐκτελεῖ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὄπλιζεται μὲ τὸ ὅπλον τοῦ πατρός, τὸν κεραυνόν. **Κῆρες**. αἱ μοῖραι τοῦ θυνάτου παρίστανται ἐδῶ ὡς θεότητες τιμωροί, ὡς Ἔρινύες, αἱ ὅποιαι ζητοῦν νὰ τιμωρήσουν τὸν φονέα τοῦ Λατοῦ. **μεσόμφαλα μαντεία**. ἐπιστεύετο ὅτι τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς ἀπέλυσεν ἐξ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως δύο ἀετοὺς κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, οὗτοι δὲ πετάξαντες συνηγνηθήσαν

εἰς τοὺς Δελφούς, ὅπου μημεῖον ἐκ λευκοῦ λίθου σχήματος ἡμισφαιρίου, ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐδείκνυε τὴν θέσιν τῆς συναντήσεως. Τοῦτο ἐλέγετο ὀφαλός.

Στροφ. β' (483 - 497)

Λεξιλογικαί. δεινὰ ταράσσει = φοβερὰς σκέψεις ἐν τῇ ψυχῇ του ἀνακινεῖ, ἔξεγειρει. οἰωνοθέτης = ὁ ὄρέζων τὴν σημασίαν τῶν οἰωνῶν, ὁ οἰωνοσκόπος. οὔτε δοκοῦντα οὔτ' ἀποφάσκοντα = οὔτε πιθανὰ (πιστευτὰ) οὔτε ἀπίθανα (ἀπίστευτα). ὁρῶν μετ. αἰτιολ. ἐνθάδε = ἐν τῷ παρόντι. δόπισω = ἐν. τῷ παρελθόντι. νεῖκος = φιλονικία. ἔκειτο = ὑπῆρχε. ταῦν = μετὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Τειρεσίου. πρὸς ὅτου δὴ (ἐνν. νείκους) = ἀπὸ τοῦ ὄποιου ἀκριβῶς ἐκκινῶν (όρμώμενος). βασάνω πίστιν ἔχων = ἀποδίδων εἰς αὐτό, ὡς εἰς ἀπόδειξιν, πίστιν. ἐπίδαμος φράτις Οἰδίποδδα = ἡ ὑπάρχουσα παρὰ τῷ λαῷ φήμη περὶ τοῦ Οἰδίποδος. εἴμι ἐπί... νὰ ἐπέλθω κατά. Λαβδακίδαις δοτ. χαριστική. ἀδήλων θανάτων γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐπίκουρος θανάτων ποιητ. πληθ. ἀντὶ τοῦ ἐνικ. θανάτου.

Αντιστρ. β' (498 - 512)

Λεξιλογικαί. ξυνετὸς = σοφός. πλέον φέρομαι = ὑπερέχω, ὑπερβάλλω· ἡ φράσις πλέον φέρομαι ἐλήφθη κατὰ μεταφορὰν ἐκ τῶν ἀγώνων. σοφίᾳ δοτ. ὀργαν. παραμείβω = ὑπερτερῶ. μέμφομαι = κατηγορῶ. κατάφημι = λέγω ναί, ἐπιδοκιμάζω. ἐπ' αὐτῷ, ἀντί : ἐπὶ τοῖς Θηρβαίοις, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος προσῆλθεν, ἵνα λύσῃ τὸ αἰνιγμα, ὁ κίνδυνος ἐκ μέρους αὐτῆς κατ' αὐτοῦ κυρίως ἐστρέφετο. βασάνω = ἐν τῇ δοκιμασίᾳ του. ἥδυπολις = εὐχάριστος εἰς τὴν πόλιν. τῷ = διὰ ταῦτα. δσφριτικάνω κακίαν = δσφριτικάνω δίκην κακίας = θεωροῦμαι κακός· ὄμοιως λέγεται δσφριτικάνω μωρίαν, δυσσέβειαν, αἰσχύνην κτλ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (513 - 648)

α') 513 - 531)

Λεξιλογικαί. Ὁ Κρέων ἔρχεται ἐκ τῆς δεξιᾶς παρόδου, διότι δὲν ἦτο σύνοικος τοῦ Οἰδίποδος, ὡς διαφαίνεται καὶ κατωτέρω ἐν τῷ στίχῳ 533. πολῖται = συμπολῖται. πεπυσμένος (πυνθάνομαι) αἰτιολ. μετ' κατηγορεῖν = κατηγοροῦντα λέγειν. ἀτλητῶ ἐκ τοῦ ἀτλητοῦ (ἀτλάζω = ὑπομένω) = ἀδυνατῶ νὰ ὑπομείνω, δυσκανασχετῶ.

μακραίων = μακρογρόνιος. φέροντι μετ. ὑποθ. **βάξις** (ἐκ ρ. βάξω = λέγω, διμιῶ) = λόγος, κατηγορία. **εἰς ἀπλοῦν** = εἰς μικρὸν, πρὸς ἀντίθεσιν τοῦ κατωτέρω **εἰς μέγιστον**. ἐν πόλει = ἐνώπιον τῶν πολιτῶν. **μὲν δὴ μὴν δὴ** = ἀλλὰ βεβαίως. **ἡλθε** = ἔξεφράσθη. **δργῆ** βιασθὲν ἀν μᾶλλον ἢ γνώμῃ φρενῶν = τὸ ὄποῖον θὰ προεκλήθη μᾶλλον ἐκ στιγμαίας δργῆς παρὰ ἐξ ἐνδομύχου πεποιθήσεως. **ἔφράνθη** = ἤλθεν εἰς φῶς. **τοὺς λόγους** · ἔθηκε τὸ ἄρθρον διὰ νὰ δηλώσῃ τοὺς γνωστοὺς λόγους τοῦ Τειρεσίου, τοὺς λεχθέντας ἀνωτέρω ὑπ' αὐτοῦ, **οἶδα δ' οὐ** · ἐτέθη ἡ ἀρνησις μετὰ τὸ ἥρμα πρὸς ἔξαρσιν τῆς ἀντιθέσεως. **τίνι γνώμῃ** = μὲ ποίαν πρόθεσιν ὁ χορὸς ὀμολόγησεν μὲν ὅτι ἐλέγοντο, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ οἶδα δ' οὐ γνώμῃ τίνι διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν κακὴν ἐπύπωσιν τοῦ Κρέοντος καὶ τὴν δργῆν αὐτοῦ. **ἔξ δμμάτων δρθῶν** = μὲ ἀνοικτὰ (μὴ ταραχμένα) μάτια. **ἔξ δρθῆς φρενὸς** = μὲ ἥρεμον νοῦν. **ἔπικλημα** (ἐπικαλέω) = κατηγορία. **ὅδε** = ίδού.

Πραγματικαί. τύραννος · ἐνέχει ἡ λέξις αὕτη προσβλητικὴν ἔννοιαν διὰ τὸν Οἰδίποδα, ὑποδηλοῦσσα, ὅτι οὗτος δὲν εἶναι κληρονομικῷ δικαιώματι βασιλεύς. **ταχ'** ἀν βιασθέν... ὁ χορὸς πάντοτε ἀποβλέπει εἰς συμβιβασμοὺς καὶ καταπράψιν τῶν δργιζομένων. **δὲ γὰρ δρῶσιν οἱ κρατοῦντες οὐχ δρῶ** · τοῦτο εἶναι πολὺ δουλοπρεπές. **ἔξ δμμάτων δρθῶν** · ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ τὸν διαφωτίσῃ ὁ χορὸς περὶ τῶν προθέσεων τοῦ Οἰδίποδος, ὁ Κρέων προσπαθεῖ νὰ μαντεύσῃ αὐτὰς ἐκ τῆς ἔξωτερηκῆς ὅψεώς του καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτᾷ περὶ τοῦ βλέμματός του, διότι ἐν αὐτῷ κατοπτρίζεται ἡ ψυχή.

β') 532 - 633

Λεξιλόγιον. οὗτος σὺ = ἐσύ (διαφαίνεται τὸ δργίλον ὑφος τοῦ Οἰδίποδος, διὰ τοιούτων δὲ προσφωνήσεων ἔξεδηλοῦτο παρ' δργχίοις ἐγχρότης καὶ ἐρεθισμὸς τοῦ λέγοντος). **τόλμης** = θράσους καὶ ἀναιδείας. **φονεύς** · ἀφ' οὗ ὁ Κρέων κατὰ τὴν γνώμην σοῦ Οἰδίποδος ὑπέβαλεν εἰς τὸν Τειρεσίαν νὰ τὸν θεωρήσῃ φονέα τοῦ Λατοῦ, κατ' αὐτὸν ἄρχε εἶναι φονεύς του, διότι ὁ φονεὺς τοῦ Λατοῦ θὰ ἐφονεύετο. **τοῦδε τάνδρὸς** = ἐμοῦ. **ἐναργῆς** = διλοφάνερος. **ώς οὐ γνωριοῖμι** = ὅτι δὲν θὰ ἀποκαλύψω. **ἔξαρτᾶται** ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς προηγ. μετοχ. ίδων ὑπονοούμενης κατὰ ζεῦγμα συνωνύμου μετοχ. ὑπολαβών, νομίσας. **προσέρπω** · = δολίως πλησιάζω, ἔρχομαι υπούλως (μεταφορ. ἀπὸ τῶν

όφεων). ἀλέξομαι μέλλ. τοῦ ἀλέξω = ἀποκρούω. ως οὐ γνωριοῦμι ή οὐκ ἀλεξοίμην ἀναπτύσσουσι κατ' ἀντίστροφον τάξιν, ητοι κατὰ σχῆμα χιαστόν, τὰ προηγούμενα δειλίκαν ή μωρίαν. ἔγχειρημα = ἐπιχείρημα. δ = ή. οἰσθ' δ ποίησον; = οἰσθ' δ χρή σε ποιεῖν; τίθεται δηλ.. παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς μετὰ τὴν ἐρώτησιν οἰσθ' δ ή προστατεικὴ ποίησον πρὸς δήλωσιν συμβουλῆς. ἀντὶ = ἔναντι, εἰς ἀπόκρισιν. αὐτὸς = οὗτος, μόνος σου. βαρὺν = ἀντιπαθητικόν, φορτικόν· ή σειρὰ τῶν λέξεων: ἄκουσσόν μου νῦν πρῶτ' ως ἔρω (πῶς θὰ ἔξηγήσω). τοῦτ' αὐτὸ διπλαναλαμβάνονται αἱ αὐτὰ λέξεις τοῦ Κρέοντος διὰ νὰ σκώψῃ αὐτόν. αὐθαδία = αὐταρέσκεια, αὐθαιρεσία. κακῶς δρῶ σημαίνει δηλι τὸ κακῶς ποιῶ· παθητ. τὸ κακῶς πάσχω. ὑπέχω δίκην = δίδωμι δίκην = τιμωροῦμαι. τὴν δ. = τὴν προσήκουσαν, τὴν ἐπιβεβλημένην. σοὶ ποιητ. αἴτ. τοῦ εἰρῆσθαι. ἔνδικα = δίκαια, δρθά. σεμνόμαντις = σεμνός, σοβαρὸς μάντις (εἰρων.). ἐπὶ τὸν = ἵνα καλέσῃ αὐτόν. τῷ βουλεύματι = τῇ συμβουλῇ (προσδιορ. τοῦ κατά τι). χρόνον διακόψαντος τοῦ Κρέοντος, οἱ Οἰδίπους δὲν προσέθηκε τὸ ῥῆμα, ὅπερ θὰ ητο παθητικόν. ἔρρει (ιστορ. ἐνεστῶς) = ἔγινεν ἀφαντος. θανασίμω χρειώματι = μὲ βίαιον θάνατον. μακροὶ παλαιοί τε (ἀντὶ ἐνικοῦ ἀριθ.) = ἀπὸ πολλοῦ ἀρχισκντες καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐκταθέντες· ἐδῶ εἰναι σύμπτυξις δύο προτάσεων· ἀντὶ: μακρὸς παλαιὸς τ' ἀν χρόνος εἶη, εἰ μετρηθείη. τότε, οὔτε δηλ. ἐφονεύθη ὁ Λάιος. εἰμὶ ἔν τινι = ἀσχολοῦμαι εἰς τι (όμοίως λέγεται ἐν φιλοσοφίᾳ, ἐν λόγοις εἰμί). σοφός γε (τὸ γε βεβαιωτ.). οὐκουν.... ή σειρὰ τῶν λέξεων: οὐδαμοῦ (έμνήσατό σου) ἐμοῦ γε (= τούλαχιστον) ἐστῶτος πέλας (παρόντος ἐμοῦ). παρέσχομεν = ἐκάμαμεν τὴν ὀφειλομένην ἔρευναν (ή πρόθεσις παρὰ ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος). σοφὸς εἰρωνεύεται τὸ ἀνωτέρῳ λεγθὲν ἐν στίχ. 563 σοφὸς γ' δομοίως κ.λ.π. τάδε δηλ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἔρευνης περὶ τοῦ ποιῶς ητο ὁ φονεύς. ἐφ' οἰς = ἐπὶ τούτοις, δι' α. φρονῶ = γνωρίζω. φιλῶ = συνηθίζω. δθούνεκα = οτι. ξυνέρχομαι = ἔρχομαι εἰς συνενόησιν (τι λόγος εἰναι ἐδῶ). τὰς ἐμὰς (ἀντὶ γεν. ὑποκειμ.). Λατού γεν. ἀντικειμ. δισφθοραί = φόνος· ή ἐρμηνεία: οτι ἐάν δὲν είχεν ἔλθει εἰς συνενόησιν μὲ σέ, οὐδέποτε ηθελεν οὐδιλήσει περὶ τοῦ φόνου τοῦ Λατού, οτι ἔγινεν ἀπὸ ἐμέ. αὐτὸς = μόνος σου. ταῦθ' = κατὰ τὸν ίδιον τρόπον. ἀπερ = καθ' ήν ἀκριβῶς. ἔκαμθάνω (ή πρόθ. ἐκ ἔχει ἐπιτατικὴν σημασίαν). γήμας

ἔχεις εἶναι περίφρ. παρακειμένου, συνήθης παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ σημ. διάρκειαν ἐνεργείας = ἔχεις σύζυγον. ἀνιστορῶ = ἐρωτῶ νὰ μάθω. **ἄρχεις** δ' ἔκεινη ταῦτα, γῆς ἵσον νέμων; = ἄρχεις δὲ ἐπὶ τῆς χώρας τὴν αὐτὴν ἀρχὴν μὲν ἐκείνην, ἀποδίδων ἵσας τιμᾶς καὶ εἰς αὐτὴν; ἀν = ἀ ἄν. **κομίζομαι** = λαμβάνω. **ἱσοῦμαι** = εἴμαι ἵσος ὡς πρὸς τὴν τιμὴν. **σφῶν** = ὑμῖν (δοτ. προσ. ἀντωνυμ. β' προσ.). **τρίτος** ἐτέθη κατὰ πλεονασμόν. **ἐνταῦθα** γάρ δὴ = εἰς αὐτὸν ἀκριβῶς (δηλ. ἀν καὶ ἐτιμᾶσσο ἐξ ἵσου μὲν ἡμᾶς, ὅμως ἐπιβουλεύεσσι τὴν ἐξουσίαν μου). **κακὸς** = ἄπιστος. **οὐκ**, ἐνν. φαίνομαι κακὸς φίλος. **εἰ** διδοίης γε **σαυτῷ λόγον** = ἐκὼν βέβαια σκεψθῆς κατὰ σεαυτόν. **εἴ τινα...** ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **εἰ δοκεῖς** ἐλέσθαι ἀν τιν' ἄρχειν ξύν φόβοισι μᾶλλον ἢ ἄρχειν ἀτρεστον εὔδοντα. **ἀτρεστος** (ἀ-τρέω = φοβοῦμαι) = ἄφοβος. **εὔδω** = κοιμῶμαι. **Ἔγώ** μὲν οὕτ' αὐτὸς ἴμειρων ἔφυν εἶναι μᾶλλον τύραννος ἢ τύραννα δρᾶν = ἐγὼ τούλαχιστον οὔτε ὁ ἕδιος ἐπόθησα ἐκ φύσεως νὰ εἴμαι μᾶλλον τύραννος παρὰ νὰ ἔχω βιστιλικὴν ἐξουσίαν. **ἔχειν** προσδιορ. ἀναφορᾶς. **πᾶσι χαίρω** = ὅλοι μοῦ λέγουν χαῖρε, ὅλοι μοῦ εἶναι ἀντικείμενον χαρᾶς. **ἀσπάζομαι** = χαιρετίζω. **νῦν** τρεῖς φοράς ἐπαναλαμβανόμενον ἔξαρτει τὴν λόγω τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεώς του συσσώρευσιν τόσων ἀγαθῶν. **ἐκκαλῶ** = καλῶ ἔξω, προσκαλῶ (παραστατικώτερον καὶ ὅπως θὰ ἐλέγομεν σήμερον εἶναι τὸ ἐκκαλοῦσι = ἔρχονται καὶ κτυποῦν τὴν πόρτα μου καὶ μὲν καλοῦν). **ἄπαν** (ἐνν. οὐ ἔχουσι γρείαν). **ἐνταῦθα** (ἐν τῷ ἐκκαλεῖν ἐμέ). **ἔνι** = ἔγκειται. **κείνα τὴν ἐξουσίαν** μετὰ τῶν δυσαρέστων συνθηκῶν αὐτῆς. **τάδε** σημ. τὴν παροῦσαν θέσιν μου μετὰ τῶν εὐεργετημάτων αὐτῆς. **οὐκ ἀν...** ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **νοῦς καλῶς φρονῶν** οὐκ ἀν γένοιτο νοῦς **κακὸς** = νοῦς ὑγιῶς κρίνων τὰ πράγματα δὲν δύναται νὰ γίνῃ κακὸς (μοχθηρός), νὰ ἐνεργήσῃ δηλ. ἐναντίον τοῦ συμφέροντός του. **τῆσδε τῆς γνώμης** (δηλ. τοῦ λαβεῖν ἐκεῖνα ἀφεῖς τάδε). **ἀν τλαίην** = ζήθελον τολμήσει, ἐνν. ἀντικείμ. δρᾶν ἐκ τοῦ δρῶντος. **καὶ ἔλεγχον τῶνδε** προεξαγγελ. παράθεσις εἰς τὴν ἐπομένην πρότασιν πεύθου κλπ. = καὶ πρὸς ἔλεγχον αὐτῶν δὲ (ποὺ λέγω). **πεύθομαι** = πληροφοροῦμαι. **ἔδω**: ζητῶ νὰ μάθω ποιητ. τύπος τοῦ παρὰ τοῖς πεζοῖς πυνθάνομαι. **Πυθῶδε πεύθου παρήγησις**. **τὰ χρησθέντα** = τὰ χρησμοδοτηθέντα, πρόληψης. **τοῦτ' ἀλλο** ἀντὶ τοῦτο δέ = ἀφ' ἔτέρου δέ. **τερασκόπος** = τερατοσκόπος = ὁ μάντις. **λαβών ἀφ' οὐ** μὲ πιάσης ἡ δὲ φρ. **κτάνης λαβών** ισοδυναμεῖ πρὸς

τὸ παρ' ἡμῖν : πιάσε με καὶ σκότωσέ με. γνώμη δ' ἀδήλω = ἐπὶ τῇ βάσει δὲ γνώμης ἀναποδείκτου. χωρὶς = αὐθαιρέτως (χωρὶς νὰ ἔρωτήσῃς ἄλλους). αἰτιῶ προστακτ. τοῦ ρ. αἰτιάματι-ῶμαι. μάτην = ἀβασανίστως, ἀνεξετάστως. ἶσον καὶ = ἶσον πρός. ἐκβαλεῖν = ἀπολέσαι. χρόνος = μακρὸς χρόνος. εὐλαβουμένω (δοτ. τῆς κρίσεως) = κατὰ τὴν κρίσιν ἐκείνου, ὅστις προσέχει. φρονεῖν προσδιορ. ἀναφορ. εἰς τά : ταχεῖς καὶ ἀσφαλεῖς ή ἔννοια εἴναι : διότι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἴναι ταχεῖς εἰς τὰς ἀποφάσεις των, δὲν είναι ἀσφαλεῖς (ἀλάθητοι) εἰς τὰς σκέψεις των. ταχύς τις κατηγορηματικῶς λαμβάνεται τοῦτο = ταχέως πως. ταχὺν δεῖ κάμε βουλεύειν πάλιν (= ἀντεπιβουλεύειν) = ἀντιθέτως πρέπει ταχέως καὶ ἐγὼ νὰ λαμβάνω ἐναντίον του τὰ ἐπιβαλλόμενα πρὸς ἄμυνάν μου μέτρα. ησυχάζων = ἀδρανῶν, μὴ λαμβάνων τὰ προσήκοντα μέτρα. τὰ τοῦδε = τὰ σχέδια, οἱ σκοποὶ αὐτοῦ ἐδῶ. ἦ (ἐνν. χρῆσεις). ἥκιστα = οὐδόλως. ὅταν προδειξης = ὅταν πρότερον (πρὸ τοῦ θυνάτου μου)... οἶόν ἔστι τὸ φθονεῖν = ὅποιού εἰδους είναι, εἰς τί συνίσταται ὁ ἐναντίον σου φθόνος μου. οὐ πιστεύω = δὲν ὑπακούω. οὐ γάρ ἐνν. τὸ οὐχ ὑπείξω... τὸ γοῦν ἐμὸν (ἐνν. εὕ φρονῶ) = ὅσον ἀφορᾶ τούλαχιστον εἰς τὸν ἔχατόν μου σκέπτομαι ὀρθῶς = τούλαχιστον τὸ συμφέρον μου γνωρίζω καλῶς. ἀλλ' ἔξ ἶσου δεῖ κάμδον = δεῖ σε καὶ τὸ ἐμὸν εὕ φρονεῖν (δηλ. ὁ Οιδίπους ὡφειλεν ὡς δίκαιος βασιλεὺς καὶ ὡς συγγενῆς νὰ σκεφθῇ καὶ διὰ τὸ ἰδικόν του συμφέρον). εἰ δὲ ἔχεις μηδέν ; = ἀν δὲ δὲν ἔννοης τίποτε, ἀν πλανᾶσαι ; ἀρκτέον = δεῖ σε ἀρχεσθαι. καιρίαν ἐπιρρημ. κατηγορ. = ἐν καιρῷ, εἰς κατάληλον περίστασιν. κάμοι πόλεως μέτεστι = καὶ ἐγὼ μετέχω τῆς πόλεως, καὶ ἐγὼ ἔχω δικαιώματα ἐπὶ τῆς πόλεως. εὗ τίθεμαι = διευθετῶ, τακτοποιῶ.

Πραγματικαί. ἀνευ πλήθους καὶ φίλων· διὰ μὲν τοῦ πλήθους ἔννοεῖται ὁ στρατός, διὰ δὲ τῶν φίλων οἱ πολιτικοὶ φίλοι, τὸ πολιτικὸν κόμμα. ἄνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν... τραγ. εἰρωνεία χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ Οιδίπους προλέγει ἐκεῖνο, τὸ ὄποιον θὰ πάθῃ βραδύτερον ὁ ἴδιος, στίχ. 614. χρόνος δίκαιον ἄνδρα... καὶ ἀλγθῶς ὁ κακὸς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τοιοῦτος καὶ ἐκ μιᾶς μόνον κακῆς πράξεως, ἀλλὰ διὰ νὰ σηματίσωμεν ἀντίληψιν, ὅτι είναι τις ἀγαθός, ἀπαιτεῖται μακρὰ παρακολούθησις καὶ δοκιμασία πρὸς διάγνωσιν αὐτοῦ. ὁ πόλις πόλις. Νομίσας ὁ Κρέων, ὅτι ὁ Οιδίπους καλεῖ τὴν πόλιν εἰς

βοήθειαν, ἀποκρίνεται, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι πολίτης καὶ ἔχει δικαιώματα νὰ προστατευθῇ ὑπὸ τῆς πόλεως.

γ') 634 - 648

Λεξιλογικαί. στάσις γλώσσης = ἔρις γλώσσης, γλωσσομαχία. ἄβουλος = ἀλόγιστος, ἀπερίσκεπτος. ἐπαίρομαι = ἔγειρω. κινῶ = ἀνακινῶ. νοσούσης, μετ. ἐνδοτ. ἴδια κακὰ = ἀτομικὰ πάθη. οὐκ εἴ; (μέλλ. τοῦ εἶμι) = δὲν θὰ ὑπάγῃς ; = πήγαινε, διύτι ἡ ὥριστ. μέλλ. ἐν ἀποφατικῇ ἐφωτήσει τίθεται ἀντὶ προστακτ. καὶ σημαίνει ἔντονον προσταγήν. μηδὲν = μηδανινόν, ἀσήμαντον· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : καὶ οὐ μὴ τὸ μηδὲν ἔς μέγ' ἄλγος οἴσετε; ἀποκρίνω = ἀπογωρίζω, ἐκλέγων. ἢ γῆς ἀπῶσαι κλπ. Ἀνωτέρω ὁ Οἰδίπους ἡζίωσε τὸν Θάνατον τοῦ Κρέοντος, ἤδη δὲ ὁ τελευταῖος οὗτος προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ μετριασμὸν τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, διὰ νὰ προδιαθέσῃ τὸν Οἰδίποδα εἰς ὑπογάρησιν ὑπὲρ τῆς ἔξορίας του, ὅπερ δέχεται ὁ Οἰδίπους, ώς φαίνεται ἐκ τοῦ ξύμφωμι. τούμδον σῶμα = ἐμέ. σύν τέχνῃ κακῇ = μὲν δόλια τεχνάσματα. δναίμην (εὔκτ. ἀρ. τοῦ ὥρμ. δνίναμαι= ὠφελοῦμαι) νὰ μὴ καρῷ (ἐνν. τὴν ζωὴν μου), νὰ μὴ σώσω. νυν συλλογιστικός. ἀραιῖος = ἐπικατάρατος· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : ἀλλ' δλοίμην ἀραιῖος, εἴ σε δέδρακά τι ἕν ἐπαιτᾷ με δρᾶν. τὸν δ' ὄρκον· τὸν ὀμοιέντα ἀνωτέρω, διύτι οἱ ὄρκοι εἴτε ὀμνύοντο ἐν δόνοματι τῶν θεῶν εἴτε μή, ἔπρεπε νὰ τηρῶνται, ἐφ' ὅσον ἐτέλουν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν, οἱ δὲ ἐπίορκοι ἐτιμωροῦντο ὑπ' αὐτῶν.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ

Στροφὴ (649 - 677)

Λεξιλογικαί. πιθοῦ = πείσθητι· αἱ μετγ. θελήσας... φρονήσας συναρθεῖσαι μετὰ τῆς προστακτικῆς πιθοῦ ἔχουν καὶ αὖται προστακτικὴν ἔννοιαν· σημαίνουν : δεῖξον καλὴν θέλησιν καὶ δρθὴν σκέψιν. εἰκάθω ὑποτ. τοῦ ἀρ. εἰκαθον, ἐκτενεστέρου τύπου τοῦ εἰκω = ὑπογωρῶ· τίνος εἴδους ὑποτακτικὴ εἶναι; νήπιος (νή + ἐπος) = μικρός, ἀνάτιος λόγου. ἐν ὄρκῳ προσδιορ. τοῦ ὄργάνου = δι' ὄρκου (δεδεμένον), ὥστε νὰ είναι ἰσχυρός. καταίδομαι = σέβομαι. τί φῆς = τί ἔννοεῖς. ἐναγῆς = ὁ διατελῶν ὑπὸ τὸ βάρος ἄγους (μιαροῦ ἐγκλή-

ματος) και ἐπομένως ἀνόσιος· ἐνταῦθα ὅμως ἴσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἀνωτέρῳ ἀράτος = δεδεσμευμένος δι' ὄρκου, ἀγνός. ἐν αἰτίᾳ βάλλω = αἰτιῶμαι, ἐνοχοποιῶ· τὸ ἀπαρέμφ. βαλεῖν ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐννοοῦμ. φημὶ και διὰ τοῦτο τίθεται ἀντὶ προστακ. αἰτία ἀφανῆς λόγων = κατηγορία ἀσφῆς, στηριζομένη εἰς λόγους (και οὐχὶ εἰς τὰ πράγματα). νῦν = νῦν. ἐπίσταμαι = γνωρίζω καλῶς, τὸ δὲ εῦ πλεοναστικῶς κεῖται· ἡ ἔννοια τῶν λεγομένων ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος εἶναι : ὅταν ὁ χορὸς θεωρήσῃ ἀθῷον τὸν Κρέοντα ὡς πρὸς τὰς εἰσηγήσεις του εἰς τὸν Τειρεσίαν περὶ ἐνοχῆς τοῦ Οἰδίποδος, εἶναι τὸ αὐτὸν ὡς ἐὰν θεωρῇ τὸν Οἰδίποδα φονέα και θέλῃ τὴν καταστροφήν του, διότι κατὰ τὸν χρησμὸν ἦτο ἀνάγκη ὁ τὸν Λάιον φονεύσας ἢ νὰ φονευθῇ ἢ νὰ ἔξορισθῇ πρὸς σωτηρίαν τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ λοιποῦ. οὐ τόν, πολλάκις ἐπὶ ὄρκων παραλείπ. τὸ μά. πρόμος = πρῶτος. ἄθεος, ἄφιλος = ἐγκαταλειμμένος ὑπὸ τῶν θεῶν και τῶν φίλων. ὅ, τι πύματον συστ. ἀντικ. τοῦ ὀλοίμαν = εἴθε νὰ ὑποστῶ τὸν χείριστον τῶν θυνάτων. φρόνησις = ἰδέα. φθίνουσα (ύπὸ τοῦ λοιποῦ). τρύχω = κατατρύχω, βασκνίζω. προσάψει (προσάπτω) ἀμεταβ. = θὰ προστεθοῦν. ἵτω = ἀπελθέτω ἐλεύθερος. τὸ σὸν στόμα = σέ, κατόπιν τῶν λεγθέντων σου. ἐλεύνδος = ἀξιολύπητος. στυγήσεται, παθ. = στυγηθήσεται = μισθήσεται. στυγνός, ἔχει ἐνεργ. σημ. = θὰ φέρης βαρέως τὸ πρᾶγμα ἐν τῇ ψυχῇ σου. φύσις = χαρακτήρ, ἰδιοσυγκρασία. ἄλγισται αὐταῖς = αἰσθάνονται μέσα των μεγίστην λύπην. ἐκτὸς εἰ = θὰ ἀπέλθῃς ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῶν ἀνακτόρων. τυχών σου = ἀφ' οὗ σὲ εὑρον. τυχών σου ἀγνῶτος = ὑπὸ σου παραγνωρισθείς. ἐν δὲ τοῖσδ' ἵσος = κατὰ τὴν κρίσιν δὲ τούτων ἐδῶ ὁ αὐτὸς κατὰ τὸν χαρακτήρα, ὅπως και πρωτότερα. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Κρέων ἀπέρχεται διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου, ὁ δὲ Οἰδίπους παραμένει μόνος σύννους.

'Αντιστροφὴ (678 - 697)

Λεξιλογικαί. μέλλω = βραδύνω. ἥτις ἡ τύχη (πλαγ. ἐρώτ.) = ποῖον ἦτο τὸ συμβάν (ποία ἡ αἰτία τῆς ἔριδος). Τοῦτο θέλει νὰ μάθῃ ἡ Ἰοκάστη και λόγω τῆς γυναικείας περιεργίας και διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς ἔριδος. δόκησις λόγων = ὑπόνοια στηριζομένη εἰς λόγους (προκύψασ ό ἐκ τῆς συζητήσεως). ἀγνώς = παραγνωρίζουσα τὴν ἀλήθειαν, τὰ πράγματα· ἐπομένως = ὀβάσιμος (δηλ. ἐπῆλθε παρανόησις). ἥλθεν = ἔξεφράσθη. δάπτω =

πειράζω, βλάπτω, τὸ μὴ 'νδικον= ἡ μὴ δικαία κατηγορία. ναίχι= ἔκτεταμένος τύπος τοῦ ναι, ὅπως παρ' ἡμῖν ναίσκε. ἄλις ἐπίρρ.= ἀρκετά. γᾶς προπονουμένας= ἐνῷ ταλαιπωρεῖται ἡ γάρων ἐκ προηγουμένων δεινῶν· ἡ σειρὰ τῶν λέξ. ἄλις, ἄλις ἔμοιγε φαίνεται (τὸν λόγον) αὐτοῦ μένειν, ἔνθα ἔληξεν γᾶς προπονουμένας ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἄλις δηλοῦ τὴν μεγάλην ἐπιθυμίαν τοῦ χοροῦ νὰ λήξῃ ἡ φιλοκιδία. ἵν' ἥκεις= ποῦ ἔφθασες, εἰς ποιὸν σημεῖον κατήντησες (πλαχ. ἐρώτ., ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ ὄρᾶς). παρίημι= παραμελῶ, ἀδιαφορῶ. τούμὸν= τὸ δίκαιον μου, τὸ ἰδικόν μου συμφέρον. καταμβλύνω= ἔξασθενδο. κέαρ (τὸ) κῆρ= καρδία= τὴν πρός σε ἀγάπην μου. παραφρόνιμος= παράφρων. ἄπορος ἐπὶ φρόνιμα= ἀνίκανος (ἀκατάλληλος) εἰς πᾶν φρόνιμον. πεφάνθαι μ' ἀν= ὅτι πεφασμένος ἀν εἶην= ὅτι ἥθελον φανῆ, δειχθῇ. εἴ σε νοσφίζομαι (ὑπόθ. καθ' ὄριστ. ἀντὶ εὔκτ.)= ἀν σὲ ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀν σὲ ἐγκαταλείπω. ἐν πόνοισιν= ἐν μέσῳ τῶν βασάνων, τῶν δοκιμασιῶν της. δις τ' οὕρισας ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. ἀλύω καὶ ἀλύω= εἴμαι ταραγμένος ἐκ λύπης, εἴμαι ἔκτὸς ἐμαυτοῦ. οὐρίζω (ἐκ τοῦ οῦρος= οὐρίος ἀνεμος)= φέρω εἰς οὔριον ἀνεμον, διευθύνω καλῶς. κατ' ὀρθὸν= αἰσίως, ἀσφαλῶς. εὔπομπος ἔχει ἐνεργ. σημ.= ἀγαθὸς ὁδηγός, κυβερνήτης (ἐνταῦθα ὁ χορὸς προσπαθεῖ νὰ πραύνῃ τὸν Οἰδίποδα καὶ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως).

Πραγματικαί. "Αλιον. Οἱ ἀρχαῖοι ὄρκιζόμενοι ἐπεκαλοῦντο συνήθως τρεῖς θεούς, τὸν Δία, τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα· διὰ τοῦτο παρ' Ὁμήρω συχνὰ ἀπαντῶμεν τό: αἰ γάρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων· ἐνταῦθα δι' ἐπικαλεῖται τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ διόποιος ἐποπτεύει καὶ πάντα γινώσκει, ἐπειδὴ καὶ ὁ χορὸς ἔξωτερικεύει ἐνδόμυχον ψυχικὴν διάθεσιν. τοῖς πάλαι κακοῖς· αὐτὰ εἶναι ὁ λοιμὸς καὶ αἱ ἐκ τούτου συμφοραὶ τῆς πόλεως.

ΤΡΙΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (698 - 862)

α') 698 - 725

Λεξιλογικαί. κάμε· ὅπως γνωρίζουν καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται: διτού ποτὲ πράγματος= διὰ τίνα ἄρά γε αἰτίαν. μῆνιν στήσας ἔχεις = ἔχεις μηνίσει, ἔχεις ὀργισθῇ. **Κρέοντος** (ἡ γεν. ἐκ τοῦ λεκτ. ἐρῶ)

= διὰ τὸν Κρέοντα ἡ μῆνιν Κρ.= διὰ τὴν μῆνιν πρὸς τὸν Κρέοντα. οἱα βεβουλευκῶς ἔχει καὶ εἰ σαφῶς ἐρεῖς (πλάγιαι ἐρωτ. προτ.). Ἕγκαλῶν (Κρέοντι) τὸ νεῖκος (= τὴν αἰτίαν τῆς φιλονικίας) = (διὰ νὰ ἰδω ἀν σκριβῶς θὰ ἔξηγήσῃς τὸ πρᾶγμα), ἀποδίδων τὴν αἰτίαν τῆς φιλονικίας εἰς τὸν Κρέοντα. καθεστάναι= εἶναι. αὐτὸς ξυνειδώς (ἐνν. τὸ ἥ. φησι) ἐξ ἴδιας πεποιθήσεως. μὲν οὖν τούναντίον (ἐνν. ἐκ τῶν προηγ. οὐ μόνον δὲν εἶπεν, ἐὰν γνωρίζῃ ἐξ ἴδιας ἀντιλήψεως... ἀλλὰ καὶ). εἰσπέμψας= ἀποστέλλας ἐκ μέρους του πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ του. κακοῦργον, ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ ἀπατηλοῦ. τὸ γ' εἰς ἑαυτὸν (προσδιορ. ἀναφορᾶς). ἐλευθεροῦ στόμα πᾶν (κατηγορ.) = παρουσιάζει τὸ στόμα του παντελῶς ἐλεύθερον (καθαρὸν) ἀπὸ τὴν κατηγορίαν. οὐδὲν βρότειον= οὐδὲν ἀνθρώπινον, οὐδεὶς ἀνθρωπος. μαντ. τέχν. γεν. μεριστ. σημεῖα= τεκμήρια, ἀποδείξεις. γάρ, διασαφ. ἥξοι μοῖρα αὐτὸν θανεῖν= θὰ ἔλθῃ μοῖρα, (θὰ εἶναι μοῖραῖον, θὰ συμβῇ νά...). γένοιτο εὔκτ. τοῦ πλαγ. λόγου. καὶ τὸν μὲν= καίτοι τοῦτον μέν. ὕσπερ γ' ἡ φάτις (ἐστὶ) = ὅπως βεβαίως εἶναι ἡ φήμη, ὅπως λέγουν. ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς (ἐνν. ὁδοῖς) = ἐν τῇ συναντήσει τριῶν ἀμαξιτῶν ὁδῶν. βλάστας= τὴν γέννησιν. διέχω= διαχωρίζω. οὐ διέσχον καὶ· ἀντὶ τῆς καθ' ὑπόταξιν ἔθηκε κατὰ παράταξιν σύντ. ἐνζεύγνυμι= συνδέω. ἄβατον δρος (ἐνν. τὸν Κιθαιρῶνα). κάνταυθα= καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει (δηλ. τοῦ παιδὸς κατὰ τοιούτον τρόπον χαθέντος). ἀνύω καὶ ἀνύτω= κατορθώνω. διορίζω= καθορίζω. τοιαῦτα (τοῦτο λέγει μετά τινος περιφρονήσεως). ὄν= τούτων δὲ τῶν φημῶν. ἐντρέπομαί τινος= φροντίζω περὶ τινος.

Πραγματικαί. οὐδὲν βρότειον μαντικῆς ἔχον τέχνης· προσπαθεῖ διὰ τούτων νὰ ταπεινώσῃ τὰς μαντείας τοῦ Τειρεσίου. λησταὶ· ἀναφέρονται πολλοὶ λησταὶ, διότι ὁ δραπετεύσας ἀκόλουθος τοῦ Λατοῦ πολλοὺς εἰχεν ἀναφέρει, εἴτε πλανηθεὶς ἐνεκα τοῦ φόβου του εἴτε διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν φυγήν του. τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς· ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτων ὁ Οἰδίπους ἐταράχθη, ἐνθυμηθεὶς τὸν τόπον, ἔνθα ἐφόνευσεν ἀνθρωπὸν καὶ, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τοῦ μπῆκαν, ὡς λέγει ὁ λαός, ψύλλοι στ' αὐτὶὰ ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἤκουσε τοῦτο. Τοιουτοτρόπως ἐδῶ ἔχομεν περιπέτειαν. **ἐνζεύξας ἄρθρα ποδοῖν·** ὁ Λάδιος διὰ νὰ κρεμάσῃ τὸ νήπιον, ἐτρύπησεν ἀμφοτέρους τοὺς πόδας αὐτοῦ μεταξὺ τῶν σφυρῶν καὶ τῶν τενόντων, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Οἰδίπους.

‘Ομιλεῖ δ’ ἐπίτηδες ἀριστως ἐνζεύξας ἄρθρα, διὰ νὰ μὴ ὑποπτευθῇ δι’ ἔαυτὸν ὁ Οἰδίπους: ἀλλως τε ὁ Οἰδίπους ἀκούσας τὸ κεραυνοβόλον δι’ αὐτὸν ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς ἔχει καταληφθῆ ὑπὸ τῆς σκέψεως ταύτης καὶ δὲν προσέχει πλέον εἰς τοὺς ὑπολοίπους λόγους τῆς Ἰοκάστης.

β') 726 - 833

Λεξιλογικαί. πλάνημα ψυχῆς = σύγχυσις ψυχῆς. ἀνακίνησις φρενῶν = ταραχὴ τοῦ νοῦ. στραφεῖς = ταραχθείς, συγχυνγθείς: ή σειρὰ τῶν λέξεων: λέγεις τοῦθο, ὑπὸ ποίας μερίμνης στραφεῖς; ἔδοξ' ἀκοῦσαι = μοῦ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα (εἶναι τόσον φοβερόν). ὥστε δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἤκουσεν ἐννοεῖ τὸ ἀκούσμα: ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς). ηύδατο γάρ· ναὶ εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, ἐπειδὴ ἐλέγυντο ταῦτα. τόδε πάθος = αὐτὸ δὰ τὸ συμβάν (τοῦ θανάτου τοῦ Λατοῦ). σχιστή = χωριζομένη, ἐσχισμένη (ὑπ’ ἀλλης ὁδοῦ), ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ τρίστρατον. Δελφῶν, ἐνν. καὶ εἰς αὐτὸ δὴ πρόθ. ἀπό. τοῖσδε (δοτ. ἀναφορᾶς) = ὡς πρὸς τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐδῶ, ἀρ’ ὅτου ἔγινεν ή πρᾶξις αὕτη, περὶ τῆς ὁποίας τώρα ὄμιλεῖς. ἔξερχομαι = παρέρχομαι. ἐκηρύχθη = ἔγινε γνωστόν. σχεδόν τι = ὀλίγον περίπου. τί δ’ ἔστι σοι τοῦτο² Οἰδίπους, ἐνθύμιον; ἀλλὰ διατί τοῦτο, ὁ Οἰδίπους, σοῦ προξενεῖ βάρος (ἀνησυχίαν) εἰς τὴν ψυχήν; Λάιον προληπτικῶς ἀντί: τίνα φύσιν Λάιος. φύσις ἔξωτερικὴ μορφή, τὸ παράστημα τοῦτο λέγεται καὶ φυὴ. ἀκμὴ ἥβης = ἀκμὴ τῆς ἐφτιβικῆς ἡλικίας. μέγας = μεγαλόσωμος. χνοάζω = ἔχω τὸ πρῶτο χνοῦδι μύστακος ή γενείου, ἐδῶ = βγάζω τὸ πρῶτον πολιὺν τρίχωμα. λευκανθέεις, τίθεται κατὰ πόληψιν = ὥστε ἔγινε λευκανθέεις, ὥστε εἴχε λευκάς τρίχας. ἀποστατῶ = ἀπέχω· τοῦτο ἦτο μία ἴκανὴ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ φονευθεὶς ἦτο δὲ πατήρ του, ἀρ’ οὐ πολὺ ὀμοίαζον πρὸς ὀλλήλους: τοῦτο βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποπτευθῇ ὁ Οἰδίπους, ταράσσεται δμως ὑπερβολικὰ καὶ ἀναφωνεῖ οἴλμοι, διότι ὁ περιγραφόμενος ὑπὸ τῆς Ἰοκάστης δμοι-άζει πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ἐνθυμεῖται ὅτι ἐφόρευσεν., οὐκ εἰδένει = ὅτι δὲν ἀντελαμβανόμην, ὅτι δὲν ἐνόουν: ή σειρὰ τῶν λέξεων: ἔοικα οὐκ εἰδέναι προβάλλων δρτίως ἐμαυτὸν εἰς ἀράς δεινάς. δκνῶ = αἰσθάνομαι φόβον. ἀποσκοπῶ = προσβλέπω. δεινῶς ἀθυμῶ = ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι. μὴ βλέπων διάντις ή· ἀναιρεῖ διὰ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων τὰ ἐν στίχ. 371 λεχθέντα: τυφλὸς τὰ τ’ ὕπτα...

ἔξειπης (τοῦ δήμ. ἔξαγορεύω) = εἴπης ἀκριβῶς, διαλευκάνης. **βαιώς** = μικρός, διάγος· ἐδῶ σημ.: μὲ διάγην συνοδεῖαν, μόνος. **λοχίτης** = σύντροφος, ἀκόλουθος. **οἰα** = ὅπως. **ἀπήνη** = ἄμειζα. μία, καὶ οὐ γῆ: ἄλλαι, πρὸς χρῆσιν θεραπόντων ἡ μεταφορὰν σκευῶν κτλ. **διαφανῆ** = ὁλοφάνερα. **οἰκεύεις** = οἰκογενῆς δοῦλος. **ἀφ' οὖ** = ἀφ' ὅτου. **κράτη σέ τε, σχῆμα** ὑπερβατὸν = σέ τε ἔχοντα κράτη Λάιόν τε διωλότα. **νομαί** = τόποι βοσκῆς: ἡ ἐπὶ πρόθ. ἄμφοις καὶ εἰς τοὺς ἀνγροὺς καὶ εἰς τὰς νομάς. **ώς** πλεῖστον εἴη τοῦδε ἀποποτος (ἐνεργητ. διάθ.) **ἄστεως** = ἵνα εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον μακρὰν τῆς ὄψεως ταύτης τῆς πόλεως. **οἰα** = σὰν (ὅσον ἀξίζει ἔνας δοῦλος, διὸν νὰ γίνεται λόγιος περὶ αὐτοῦ). **πῶς** ἀν μόλοι = πῶς δύναται νὰ ἔλθῃ (σημ. ζωηρὰν ἐπιθυμίαν), ἀς ἔλθῃ. **πάρεστιν** = εἶναι παρών, ἀμέσως θὰ ἔλθῃ. **έμαυτόν** · πρόληψίς, καθόσον τὸ ἀντικείμενον τῆς δευτερεύσης προτάσεως μὴ εἰρηκώς ὥ, ἡ ὅποια ἔξυπακούεται ἐκ τῆς παθ. ἐκπεφρασμένης μὴ εἰρημέν' ἢ μοι, κεῖται ως ἀντικείμ. ἡ ἀναγκαστικὸν αἴτιον τῆς κυρίας δέδοικα. **ἴξεται** (ικνοῦμαι) τὰ ἐν σοὶ = τὰ ἐν τῇ ψυχῇ σου. **κού** (φόβος ἐστὶ) μὴ στερηθῆς (ἐνν. τοῦ μαθεῖν). **ἔλπιδων** = κακῶν φόβων. **ἔμου** βεβῶτος (βεβηκότος). **τῷ** = τίνι. **μείζονι** = ἀξιωτέρῳ. **διὰ τύχης τοιασδ' ίών** = διὰ τοιαύτης τύχης διελθών, περιπεσόν εἰς τοιαύτην δὰ τύχην. **Δωρίς** · καταγομένη ἐκ τῆς Δωρίδος χώρας. **ἄγομαι** = νομίζομαι, θεωροῦμαι. **μέγιστος** = κατέχων ἐπισημοτάτην θέσιν. **τύχη** = τυχαῖον ἐπεισόδιον. **ἐπέστη** = παρουσιάσθη πρὸς δυστυχίαν μου. **ἀξία — ἀξία σχ.** ὁμοιοτέλευτον. **σπουδῆς** = τῆς προσοχῆς μου, τοῦ ζήλου, μεθ' οὐ τὴν ἔξήτασα (ἐπειδὴ ὡφείλετο εἰς τὴν μέθην τοῦ εἰπόντος). **ὑπερπίμπλαμαι** (συντάσ. μετὰ γεν., ἐνν. οἴνου) = ὑπερπληροῦμαι. **μέθη** = λόγω τῆς μέθης του. **ἐν δείπνοις** · ποιητικῶς ἐτέθη ὁ πληθ. ἀντὶ ἔνικου. **παρ'** **οἰνῷ** = κατὰ τὴν διάρκειαν οἰνοποσίας (τῆς ἐπακολουθούσης τὸ συμπόσιον) · διὰ τῶν πολλῶν συνωνύμων **ἐν δείπνοις**, μέθη, **παρ'** **οἰνῷ** θέλει ὁ Οἰδίπους νὰ δηλώσῃ τὸ ἀνυπόστατον τοῦ λεχθέντος ὑπὸ τοῦ μεθυσθέντος νέου. **πλαστὸς** = ὑποβολιμαῖον τέκνον, νόθος. **βαρύνομαι** = δυσφορῶ. **τὴν οὖσαν** = τὴν παροῦσαν. **κατέσχον** (ἐνν. ἐμαυτὸν) = ἐκρατήθην. **έλέγχω** = ζητῶ νὰ μάθω, ζητῶ ἔξηγήσεις. **μεθίημι** = ἀπερισκέπτως ἐκφράζομαι. **τὰ μὲν κείνοιν** ἐτερόβημην = ηγχαριστούμην διὰ τὰ ἐκείνων, διὰ τὴν στάσιν ἐκείνων (τ.ε. διότι ἔβλεπον, ὅτι ἡγανάκτουν οἱ γονεῖς μου διὰ τὴν γενομένην εἰς βάρος

μου προσβολήν). **κνίζω** = ξύνω, γαργαλίζω καὶ μεταφ. ἐκ τοῦ ἔρωτος = ἐρεθίζω, ἐνοχλῶ, πειράζω. **ὑφειτπέ** (με') = εἰσεγάρει βιθέως εἰς τὴν ψυχήν μου. **ῶν ίκόμην** = ἐκείνων, ἀ (αἰτ. τοῦ σκοποῦ) = δι' ἂ ίκόμην. **άτιμον** (ἐκείνων) = μὴ ἀξιωθέντα, χωρὶς νὰ μὲ κρίνῃ ἄξιον ἐκείνων. **προύφηνεν** = ἐφανέρωσε. **δύστηνος** = δυστυχής. **μειχθῆναι** = νὰ συνευρεθῶ. (ώς) **δηλώσοιμι** = ὅτι ἔμελον νὰ φέρω εἰς φῶς. **ἄτλητον ὁρᾶν** = ἀφόρητον ὡς πρὸς τὴν ὄψin. **ἔκμετροῦμαι** **ἄστροις** (μεταφ. ἐκ τῆς ναυτικῆς ζωῆς) = ὑπολογίζω μὲ ὄδηγούς τὰ ἀστρα (παροιμιώδης φράσις, τιθεμένη κυρίως ἐπὶ τῶν ἀποφευγόντων ἔνα τέπον). **Ἐνθα μήποτ' ὁδοίμην,** ἀναφορ. τελ. πρότ. τῶν ἐμῶν = τῶν δοθέντων εἰς ἐμέ. **κέλευθος** = ὁδός· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : ὅτε ὁδοιπορῶν θην πέλας τῆσδε κελεύθου. **πωλικὴ** = ἡ διὰ νεαρῶν ἵππων συρομένη. **ξυναντιάζω** = συναντῶ. **ἡγεμὼν** = ὁ ἡγεμός, ὡς ὄδηγῶν τὴν ἀμάξιν. **πρὸς βίαν** = βαίως. **ἡλαυνέτην** · παρατατ. ἀποπειρατικός. **ἐκτρέπω** = προσπαθῶ νὰ βγάλω ἀπὸ τὴν ὄδόν. **τροχηλάτης** ὁ αὐτὸς τὸς πρὸς τὸν ἀνωτέρω ἡγεμόνον. **δι' ὀργῆς** = μετ' ὀργῆς, μετὰ θυμοῦ. **παραστείχω** = διέρχομαι πλησίον. **ὄχους** (ἐτέθη ποιητικῶς κατὰ πληθ. ἀριθ.) = τὴν ἀμάξιν. **τηρῶ** = παραφυλάττω. **καθίκετό μου διπλοῖς κέντροις** = μὲ ἐκτύπησε μὲ δέρβδον ἀπολήγουσαν εἰς δύο κέντρα. **οὐ μὴν ἵσην** (τίσιν σύστοιχ. ἀντικ.) γ' ἔτεισεν = ὀλλ' τὸ κτύπημά του δὲν τὸ ἐπλήρωσε μὲ ἵσην τιμωρίαν (ἐνν. ὀλλὰ μὲ μεγαλυτέραν). **συντόμως** = παρευθύνε. **τύπτω** = κτυπῶ. **ἐκ τῆσδε χειρός** · προσδ. ὀργ. **μέσης** (κατηγορούμ.). **ἀπήνης** = ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀμάξης. **ἐκκυλίνδεται** (ἢ γεν. ἔξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκ) = κυλίεται ἔξω. **εἰ δὲ τῷ ξένῳ τούτῳ προσήκει Λαῖω τι συγγενές** = ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ (ἀνήκῃ) κάποια συγγένεια εἰς τὸν ξένον τοῦτον (τὸν φονευθέντα ὑπ' ἐμοῦ) πρὸς τὸν Λαῖον ἢ μὲν δοτ. **ξένῳ ἔξαρτᾶται** ἐκ τοῦ προσήκει, ἢ δὲ Λαῖω ἐκ τοῦ συγγενές. **τοῦδ' ἀνδρὸς ἀντὶ** ἐμοῦ. **ἔχθροδαιμων** = ἔχθρὸς τοῖς θεοῖς, θεομίσητος. **δν μὴ ἔξεστι** · ἀναφ. ὑποθ. πρότ. **ἀθεῖν** · **ἔξαρτᾶται** ἐκ τοῦ ἐννοούμενου ἐκ τοῦ ἔξεστι κατὰ ζεῦγμα ῥήματος δεῖ. **τὸ τάδε,** ὅπερ εἶναι ἀντικ. τοῦ προστιθεις, ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ τάσδε ἀράς· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : καὶ οὕτις ἄλλος ήν ὁ τάδε τάσδ' ἀράς προστιθεὶς ἢ ἔγω 'π' ἐμαυτῷ. **λέχη** τὴν κλίνην, τὴν σύζυγον. **ἐν χεροῖν** ἐμαῖν · ὀργαν. **χραίνω** = μολύνω. **ἄρ'** ἔφυν; ἀντὶ τοῦ ἄρ' οὐκ ἔφυν; **πᾶς ἄναγνος** = ὅλως ἀκύθαρτος, μεμιασμένος. **μῆστι** = μὴ ἔστι = δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον. **ἐμβατεύω τινὸς** =

ἀπτομαί τινος = ἐπισκέπτομαι, πατῶ τὸν πόδα εἰς τινα τόπον. ἦ = εἰ δὲ μὴ (δηλ. ἐὰν τολμήσω νὰ μεταβῶ εἰς τὴν πατρίδα μου). δρθῶ λόγιον = ὅμιλῶ δρθῶς· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : ἄρ' οὐκ ἂν δρθοίη τις λόγιον καρίνων ταῦτα (προειλθεῖν) ἐπ' ἐμοὶ (ἀπὸ) δαίμονός τινος ; θεῶν σέβας = σεβαστοὶ θεοί. ταύτην ἡμέραν, καθ' ἣν πρόκειται νὰ γίνωσιν αὐτά. πρόσθεν ἦ = πρὸν ἥ. κηλῆδα ξυμφορᾶς = ἐπονείδιστον συμφορᾶν.

Πραγματικαί. σχιστὴ δδὸς ἀπὸ Δελφῶν κάπο Δαυλίας. ἐπὶ τῆς μικρᾶς χαράδρας, τῆς εὑρισκομένης μεταξὺ τοῦ ἀποτόμου ὄρους Κίρφους καὶ τοῦ Παρνασσοῦ, εἰς ἀπόστασιν τριῶν περίπου ωρῶν ἀπὸ τῶν Δελφῶν, συναντῶνται δύο ὁδοί, ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἀπὸ Δελφῶν εἰς Θήβας καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἀπὸ Δαυλίας εἰς Δελφούς· τοιουτοτρόπως διασταυροῦνται εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον τρεῖς ὁδοί. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔγινεν ἡ συνάντησις Λατοῦ καὶ Οἰδίποδος. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Παυσανίου ἐδεικνύοντο εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο οἱ τάφοι τοῦ Λατοῦ καὶ τῶν οἰκετῶν. Σήμερον ἡ χαράδρα λέγεται Ζεμενός, τὸ δὲ σημεῖον τῆς τριόδου καλεῖται σταυροδόρμι τοῦ Μέγα, διότι ὑπάρχει καὶ τάφος τοῦ Μέγα, δ ὅποιος ἦτο ἀξιωματικὸς ἐξ Ἀραχώβης πεσὼν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο κατόπιν συγκρούσεως πρὸς ληστάς. **κήρυξ**· ὁ βασιλεὺς σχεδὸν πάντοτε συνωδεύετο ὑπὸ κήρυκος, ὅστις διεκρίνετο ἐκ τῆς στολῆς καὶ τοῦ κήρυκείου. **ἀποπτος ἀστεως**· ὁ δοῦλος δὲν ἡνείχετο νὰ βλέπῃ τὴν ἔδραν τοῦ κυρίου του κατεχομένην ἤδη ὑπὸ τοῦ φονέως αὐτοῦ. Μὴ τολμήσας δὲ νὰ καταγγείῃ τὴν πρᾶξιν, ἐζήτησεν ἐπιμόνως νὰ φύγῃ ἐκ Θηβῶν, ὅπερ ἀπήτει καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ δράματος, διὰ νὰ βραδύνῃ ἡ παρουσία αὐτοῦ. **ἀπήνης**· ἀπήνη ητο κυρίως τετράτροχος ἄμαξα, ἐπὶ τῆς ὅποιας πολλοὶ ἤδυναντο νὰ καθίσωσι. **τοὺς σύμπαντας**· ὁ Οἰδίπους ἐνόμισεν ὅτι τοὺς ἐφόνευσεν ὅλους, ἐνῷ διέφυγεν ὁ εῖς, τὴν φυγὴν τοῦ ὅποίου δὲν ἀντελήφθη.

γ') 834 - 862

Λεξιλογικαί. ὀκνηρὰ (ἐνεργ.) διεγείροντα φύβον, φοβερά· πρὸς τοῦ παρόντος = παρ' ἐκείνου, δις ἢν παρών, παρὰ τοῦ αὐτόπτου μάρτυρος. **τοσοῦτόν** ἐστί μοι τῆς ἐλπίδος = τόσην μόνον ἐλπίδα διατηρῶ. **πεφασμένου**, ἐνν. αὐτοῦ (τοῦ βοσκοῦ) = ἐὰν δὲ οὗτος φανερωθῇ, ἔλθῃ. **προθυμία** = τὸ θάρος, ἡ ἐλπίς. **ταῦτ'** = ταῦτά. **ἐκ-**

πεφευγοίην = ήθελον εἶναι ἀπηλλαχμένος ἀπὸ τὸ πάθος = τὸ ἐκ τοῦ φόνου δυστύχημα, μίασμα. **περισσὸν** = τὸ ὑπερβαῖνον τὸ σύνηθες, τὸ ἔκτακτον, τὸ παράδοξον. **ληστάς**· πρόληψις, ἀντὶ ὡς λησταί νιν (τὸν Λάζιον) κατακτείνειαν. **αὐτὸν** = τὸν βοτῆρα. **ἐννέπω** = λέγω, διηγοῦμαι. **τὸν αὐτὸν ἀριθμόν**· δηλ. πολλοὺς καὶ ὅχι ἕνα. Εἰς τὴν μαρτυρίαν ταῦτην τοῦ βοσκοῦ στηρίζει ὁ Οἰδίποιος μεγίστας ἐπίπιδας, διότι, καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἡ ἄμαξα καὶ ἂν ἦτο ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τοῦ φόνου τοῦ Λατέου, ὡς ἐδήλωθη ἀνωτέρω, καὶ ἂν ἦτο ἡ ἀναφερθεῖσα μορφὴ καὶ ἥλικια τοῦ Λατέου, παρὰ πάντα ταῦτα ὁ Οἰδίποιος θὰ ἦτο ἀμέτοχος τοῦ φόβου, ἂν ἐξηκριβώσῃ ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ βοσκοῦ, ὅτι εἶναι πολλοὶ οἱ φονεύσαντες καὶ ὅχι εἰς. **οἰδέωνος** = μονόζωνος (ἐξωσμένος μόνος αὐτὸς πρὸς ὁδοιπορίαν, μόνος ὁδοιπορῶν), μόνος (διότι οἱ ὁδοιπόροι συνήθωσαν τοῦτον). τὸ οἰδέωνος ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ οἷος ἐτέθη πρὸς δήλωσιν μείζονος ἐναργείας). εἰς ἐμὲ ῥέπον ἐστὶν = εἰς ἐμὲ κλίνει, ἀφορᾷ (μεταφορ. ἐκ τοῦ ζυγοῦ). ὡς φανὲν **ῳδε τούπος** = ὡς ἀνακοινωθέντα (ὑπὸ τοῦ βοσκοῦ) κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὸν λόγον (περὶ πολλῶν ληστῶν). **ἐκβαλεῖν πάλιν** = ν' ἀνακαλέσῃ πάλιν. **κάκτρεποιτο τοῦ πρόσθεν λόγου** = καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν θελεν ἀπομακρυθῇ ἀπὸ τὸ προηγουμένως λεχθὲν (ὑπ' αὐτοῦ). **φανεῖ δικαιώς δρθὸν** = θὰ φανερώσῃ, ὅπως εἶναι δίκαιον, πραγματοποιηθέντα (τὸν φόνον τοῦ Λατέου). **ὅν γε διεῖπε**· ἀναφορ. αἰτιολ. πρότ. = διότι δι' αὐτὸν ῥητῶς εἶπε. **μαντείας γ' οὕνεκα** = ἔνεκκα μαντείας τούλαχιστον, ὑπὸ την ἔποιν τῆς μαντείας. **οὗτ' ἀν τῆδε βλέψαιμ'** ἀν οὔτε τῆδ' = οὔτε ἐδῶ ηθελον στρέψει τὴν προσοχὴν οὔτε ἐκεῖ, δηλ. οὔτε εἰς τοὺς λόγους (τοὺς χρησμοδοτηθέντας ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος) οὔτε ἐδῶ, εἰς τοὺς τελευταίως λεχθέντας ὑπὸ τοῦ θεράποντος αὐτοῦ, δηλ. τοῦ Τειρεσίου (ἢ Ἰοκάστη προφανῶς ἀσεβεῖ εἰς τὸν θεόν).

Πραγματικάι. καίτοι νιν οὐ κεῖνός γ' δ' δύστηνος κατέκταν' ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν ὠλετο· ἐν τούτοις καὶ τοῖς ἀμέσως ἐπομένοντις ἐνυπάρχει τὸ ἔξῆς δίλημμα: ἢ δ' Ἀπόλλων εἶπε τὴν ἀλήθειαν ἢ ἐψεύσθη. "Αν μὲν συνέβη τὸ πρῶτον, δὲν εἶναι παραδεκτὸν τοῦτο, διότι δὲν ἔφονεύθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ του, (ἔπειδη δὲ τελευταῖος οὗτος ἔξετέθη εἰς τὸ δρός καὶ ἀπέθανεν)· ἐὰν πάλιν ἐψεύσθη, ἐψεύσθη καὶ δεῖπνων αὐτὸν ὑπηρέτης του ἐν τῷ μαντείῳ· καὶ εἰς τὰς δύο ἄρα περί-

πτώσεις δ Λάιος δὲν ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος. Τὸ δίλημμα ὅμως προφανῶς εἶναι ἀστήρικτον, διότι λαμβάνεται ὡς βάσις, ὅτι τὸ τέκνον τοῦ Λατοῦ εἶχεν ἀποθάνει, ὥπερ δὲν συνέβη.

ΤΡΙΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (863 - 910)

Στροφ. α' (863 - 872)

Δεξιλογικαί. εἰ· τὸ εἰ ποιητικῶς ἀντὶ τοῦ εἴθε. φέροντι = ἔχοντι = ἔχειν. τὰν = τὴν γνωστὴν εἰς ὅλους. εὔσεπτος = σεπτός, σεβαστός. λόγων τε ἔργων = ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. ὃν = περὶ ὃν (λόγων καὶ ἔργων). πρόκεινται = δημοσίᾳ εἶναι ἐκτεθειμένοι, ἐκ τῶν προτέρων εἶναι τεθειμένοι, καθιερωμένοι. δι' οὐρανίαν αἰθέρα = εἰς τὰ στρῶματα τοῦ οὐρανίου αἰθέρος. ὑψίποδες = ὑψηλοί, εὐρισκούμενοι ὑψηλά. νὺν = αὐτοὺς (τοὺς νόμους). θνατὰ φύσις ἀνέρων = ἡ φύσις τῶν θνητῶν ἀνθρώπων (οἱ θνητοὶ ἀνθρώποι). οὐδὲ μήποτε = οὐδέποτε. λάθα = ἡ λήθη. κατακοιμῶ = βάλλω τινὰ νὰ κοιμηθῇ καὶ μεταφορικῶς : ἀχρηστεύω. θεὸς = θεία δύναμις. γηράσκω = χάνω τὴν ισχύν μου, μαραίνομαι· ἀντὶ νὰ εἴπῃ γηράσκων, ἔθηκε κατὰ παράταξιν : οὐδὲ γηράσκει.

'Αντιστρ. α' (873 - 882)

Δεξιλογικαί. ὕβρις = ἀσέβεια, ἀλαζονεία. φυτεύει τύρ. = γεννᾷ τὴν τυρανν. ἔξουσίαν. εἰ (συντάσσεται ἐνίστε μεθ' ὑποτακτικῆς) ὑπερπλησθῆ = ἐὰν ὑπερπληρωθῇ. μάταν = ματαίως, χωρὶς νὰ κορεσθῇ. μὴ πίκαιρα = μὴ σύμφωνα πρὸς τὸν καιρόν, πρὸς τὸ δίκαιον = ἄδικα. μηδὲ συμφέροντα = ἀσύμφορα. ἀκροτάταν εἰσαναβᾶσσα ἄκραν = ἀναβᾶσσα εἰς τὸ ὑψηλότατον ὕψωμα. ἀπότομος = ἀπόκρημνος. ἀνάγκα = μοιραία ἀνάγκη, δλεθρος. ὕρουσεν εἰς ἀπότομον ἀνάγκαν = συνήθως καταπίπτει αἰφνιδίως εἰς τὴν ὑπὸ τῆς μοίρας ἐπιβαλλομένην σκληρὰν ἀνάγκην. οὐ ποδὶ χρησίμω χρῆται = δὲν χρησιμοποιεῖ τὸν πόδα, ὥστε νὰ είναι οὕτος εὔχρηστος, ἀσφαλής, ὥστε νὰ πατῇ στερεῶς χρησίμω, προληπτ. κατηγ. τὸ καλῶς ἔχον πάλαισμα = τὴν εὐγενῆ πάλην, τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα (τῆς πόλεως πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ φονέως)· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : αἰτοῦμαι δὲ θεὸν μήποτε λῦσαι τὸ καλῶς ἔχον τῇ πόλει πάλαισμα.

Στροφ. β' (883 - 897)

Δεξιλογικαί. ὑπέροπτα. = ὑπεροπτικῶς, περιφρονητικῶς. Δίκαιος.

γεν. ἀντικειμεν. τοῦ ἀφόβητος = χωρὶς νὰ φοβῆται τὴν θείαν δικαιοσύνην. ἔδη δαιμόνων = τὰς ἔδρας, τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν. κακά νιν ἔλοιτο μοῖρα = εἴθε νὰ τὸν καταλάβῃ ἡ κακὴ μοῖρα. δύσποτμος = δυστυχής, ἀνόσιος, ἀσεβής, χλιδᾶς = χλιδή, αὐθάδεια, ὑπερηφάνεια. χάριν δυσπότμου χλιδᾶς = λόγω τῆς ἀνοσίου ὑπερηφανείας του. εἰ μὴ · ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς β' στροφῆς τεθεῖσα ὑπόθεσις. τὸ κέρδος · τὸ ὄρθρον σημ. τὸ ἐπιζητούμενον (κέρδος). καὶ ἔρξεται, ἐνν. πρὸ τοῦ ῥήματος ἡ ὑπόθεσις εἰ μὴ = καὶ ἀν δὲν ἀπομακρυνθῇ (δὲν ἀπόσχῃ). τῶν ἀσέπτων = τῶν ἀσεβῶν πράξεων. ἔχομαί τινος = ἀπτομαί τινος, ἐγγίζω, ψύω τι. ἀθικτα = ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγγίσωμεν, τὰ ιερά· εἰς τὸ ῥῆμα ἔξεται ὑπονοεῖται ἐκ τῶν προηγουμένων τὸ εἰ, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ μή. ματάζω (καὶ ὄρθοτερον ματάζω, ἐκ τοῦ μάτην) = φέρομαι ματάίως, ἀνοήτως. ἐν τοῖσδε = ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας (δηλ. ἐὰν δὲν τιμωρῶνται οἱ ἀσεβεῖς). ἀμύνειν ψυχᾶς βέλη θυμοῦ = ὡστε νὰ ἀπομακρύνῃ (ν' ἀποκρούσῃ) ἀπὸ τῆς ψυχῆς τὰς κακὰς ὁρμὰς τοῦ θυμοῦ. τίμιαι = ἔντιμοι. αἱ τοιαίδε = αἱ τοιαύται ἀσεβεῖς πράξεις. χορεύω = μετέχω τῶν (θρησκευτικῶν) χορῶν, λατρεύω τὸν θεὸν μὲ γορούς.

'Αντιστρ. β' (898 - 910)

Λεξιλογικαί. διμφαλὸν γᾶς· ἵδε στίχ. 480. Ἀβαῖσι δοτ. τοπ. = ἐν Ἀβαῖς. τάδε· ἐννοεῖ τοὺς χρησμούς καὶ τὰς ἐκβάσεις αὐτῶν. χειρόδεικτος = ὁ δεικνυόμενος διὰ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν, ὄλοφάνερος. εἴπερ ὄρθρ' ἀκούεις = ἐὰν ὄρθρος ἀκούης, ἐὰν ὄρθρος καλῆσαι. πάντ' ἀνάσσων = ὡς ἀν παντάναξ, (χρησμ. ὡς κατηγορ. τοῦ ὑποκειμ. τοῦ ὄρθροῦ ἀκούεις). μὴ λάθοι (ὑποκ. ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀσέβεια ἡ τὸ προηγ. τάδε). σὲ τὰν τε ἀρχὰν ἀθάνατον (ἡ ἰδιότης ἀρχῶν προσετέθη εἰς τὸ ὄλον σὲ) = εἴθε νὰ μὴ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν σου καὶ τῆς αἰωνίας ἀθανάτου ἔξουσίας σου. ἔξαιρω = ἔξαφανίζω, δὲν δέχομαι ὡς ἔγκυρα. ἔξαιροῦσιν (οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ὁ χορὸς ἐννοεῖ τὴν Ἰοκάστην). φθίνοντα λαῖσι θέσφατα = τὰ περὶ λαῖσι μαντεύματα, ὡστε νὰ φθίνουν, ὡστε νὰ εἶναι ἄκυρα (τὰ φθίνοντα εἶναι κατηγ. κατὰ πρόληψιν). κούνδαμοῦ τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανῆς = καὶ οὐδαμοῦ φανερὰ τιμῆται ὁ Ἀπόλλων (διότι ἀμφιβάλλουσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ τῆς ἀληθείας

τῶν χρησμῶν). ἔρρει δὲ τὰ θεῖα = ἡ δὲ θρησκεία (ἡ δὲ λατρεία τοῦ θείου) ἐξαφανίζεται.

Πραγματικαί. νόμοι πρόκεινται δι' αἰθέρα τεκνωθέντες· ἐννοῦνται οἱ ἄγραφοι καὶ θεῖοι νόμοι, οἱ ὅποιοι εἶναι αἰώνιοι καὶ ἀμετάβλητοι καὶ οὐδέποτε χάνουν τὸ κύρος αὐτῶν, ἐνῷ οἱ γραπτοί, ὑπ' ἀνθρώπων νομοθετηθέντες συχνά μεταβάλλονται. Περὶ τῶν πρώτων, ήτοι περὶ τοῦ θείου καὶ τοῦ φυσικοῦ δικαίου, φύσει ἐδρεύοντος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, δ Σοφοκλῆς λέγει ἐν τῇ Ἀντιγόνῃ «οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθες, ἀλλ' ἀεί ποτε ζῆτα ταῦτα, κούδεις οἴδεν, ἐξ διού τοῦ φάνη». "Ολυμπιος· ποιητικῶς ἐτέθη ἡ ἔδρα τῶν θεῶν ἀντὶ αὐτῶν τῶν θεῶν. οὐκέτι τὸν ἀθικτον... ἀναφέρει τρεῖς τόπους λατρείας τῶν προφητικῶν θεῶν (διότι περὶ χρησμῶν ἐνταῦθα πρόκειται), δύο τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἕνα τοῦ Διός. Ἀβαῖσι· εἰς τὰς Ἀβάς, πόλιν τῆς Φωκίδος, ὑπῆρχε ναὸς καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐν δὲ τῇ Ὀλυμπίᾳ ὑπῆρχεν ἀρχαῖον μαντεῖον τοῦ Διός, τῶν ἐν αὐτῷ ἱερέων Ἰαμιδῶν μαντευομένων δι' ἐμπύρων θυσιῶν.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (911 - 1085)

α') 911 - 999

Λεξιλογικαί. χώρας ἀνακτεῖς· ἡ Ἰοκάστη ἔρχεται διὰ τῆς μέσης θύρας τῶν ἀνακτόρων, συνοδευομένη ὑπὸ δύο θεραπαινίδων καὶ κρατοῦσσα στέφανον καὶ θυμιάματα. δόξα μοι παρεστάθη = μοῦ ἤλθεν ἡ ἴδεα. στέφρη = ἵκετευτικοὶ κλάδοι. ἐπιθυμιάματα = θυμιάματα. ὑψοῦ θυμόν τιμέρει = μετεωρίζεται τὴν ψυχὴν (διατελεῖ ἐν ὑπερβολικῇ διεγέρσει), λυπούμενος ὑπερβολικὰ (μεταφορ. ἐκ τῶν ὑψουμένων κυμάτων τῆς θαλάσσης). οὐδ' ὅποιοῦ ἀνήρ ἔννους τεκμαίρεται τὰ καίνα τοῖς πάλαι = καὶ δὲν κρίνει ὡς συνετὸς ἀνήρ τὰ νέα ἐκ τῶν παλαιῶν (δηλ. ματαιωθέντος τοῦ πρὸ πολοῦ δοθέντος χρησμοῦ εἰς τὸν Λάιον, εἶναι αὐτονόητον ὅτι καὶ τὰ τοῦ Τειρεσίου σημερινὰ μαντεύματα εἶναι φευδῆ). φόβους = πράγματα διεγείροντα φόβους. ἄγχιστος (ἄγχι) = πλησιέστατος (διότι ὁ βωμός του ἥτο ἐμπροσθεν τῶν ἀνακτόρων). κάτευγμα (ἐκ τοῦ κατεύχομαι) = ἀφίερωμα, ἀνάθημα. λύσις = ἀπαλλαγὴ τοῦ Οἰδίποδος ἀπὸ τῶν φόβων του περὶ τοῦ γενομένου ἐγκλήματος. εὐαγῆ = προλ. κατηγ. = ὥστε εὐαγῆ γενέσθαι τὸν Οἰδίποδα, ὥστε ν' ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας, ποὺ τοῦ ἀ-

πέδωσαν. ώς κυβερνήτην νεώς = ώς δκνοῦσιν οἱ ναῦται, βλέποντες ἐκπεπληγμένον τὸν κυβερνήτην νεώς. ἀρ' ἂν μάθοιμι· ἐν αὐτοῖς ἐνυπάρχει παράκλησις (παρατηρητέον ὅτι καὶ οἱ τρεῖς κατὰ σειρὰν στίγους λήγουσιν εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβήν). αὐτὸν εἴπατε· τὸ αὐτὸν ἐτέθη κατὰ πρόληψιν ἀντί: εἴπατε, ὅπου αὐτός ἔστιν. γυνὴ δέ... ἡ κανον. σειρὰ τῶν λέξεων : γυνὴ δὲ μῆτηρ τῶν κείνου τέκνων ἔστιν ἥδε· αἱ λέξεις δὲ γυνὴ μήτηρ παρατιθέμεναι φανερώνουσι τὴν ἀληθῆ σχέσιν τοῦ Οἰδίποδος πρὸς αὐτήν. ὅλβιος = εὐτυχής. παντελὴς δάμαρ = τελεία ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σύζυγος. αὐτως = ὡςαύτως, ἐνν. εἴης. ἀξιος ει, ἐνν. τοῦ ὅλβιος εἶναι. εὐέπεια = εὐφρημία, καλὴ εὐχή. ὅτου χρήζων ἀφίξαι· πλαγ. ἔρωτ. πρότ. = τίνος ἔχων ἀνάγκην ἥλθες; χώτι = καὶ ὅ, τι. πρὸς τίνος δ' ἀφιγμένος; ἐνν. ἀγαθὰ θέλεις σημῆναι; ἐκ τῆς Κορίνθου· ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ παρὰ τίνος ἥλθεν, ἀναφέρει τὸν τόπον, ἔξ οὖ ἥλθεν, ἐπειδὴ μόνος του, χωρὶς ν' ἀποσταλῇ παρ' ὅλου, ἥλθε· τὸ δ' ἔπος· αἰτιατ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. ἥδοιο—ἀσχάλλοις, ἐνν. τούτῳ = τῷ ἔπει· ὁ ἀντίκει καὶ εἰς τὰς δύο εὔκτικάς. ἀσχάλλω = λυποῦμαι. διπλῆν δύναμιν = διπλῆν ἐνέργειαν τοῦ ἥδεσθαι καὶ ἀσχάλειν, δηλ. χαρᾶς καὶ λύπης. Ἰσθμίας = Κορινθίας. ίστημι = ἀνακηρύττω, ἐκ τῆς φράσεως δὲ στήσουσι τύραννον φανερώνεται, ὅτι ὁ Οἰδίποος δὲν ἥτο νόμιμος αἰλιγρονόμος τοῦ θρόνου τῆς Κορινθίας. ἐγκρατής ἔτι = εἶναι πλέον ἐν τῷ κράτει, ἐν τῇ ἔξουσίᾳ. οὐ δῆτα (ἐνν. ἐγκρατής ἔτι)· τοῦτο μετά τίνος δημάρδους χαριτολογίας λέγεται ὑπὸ ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, δηλαδὴ δὲν ἔξουσιαζει, ἀλλ' ἔξουσιαζεται ὑπὸ τοῦ θανάτου. ἀξιῶ θανεῖν = ἀπαιτῶ νὰ θανατωθῶ (ὅπως ὁ λαὸς λέγει πολλάκις πρὸς διαβεβάσιων : νὰ μοῦ κόψουν τὸ κεφάλι, νὰ πεθάνω). ὡς πρόσπολε· ἀποστέλλει μίαν τῶν θεραπαινίδων, διὰ νὰ ἀναγγείλῃ καὶ καλέσῃ τὸν Οἰδίποδα. ἵν' ἔστε = ποῦ εἴσθε. τοῦτον Οἰδίποος... ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : τοῦτον τὸν ἄνδρα Οἰδίποος πάλαι ἔφευγε, τρέμων, μὴ κτάνοι (αὐτόν). πρὸς τῆς τύχης = ἀπὸ φυσικὸν θάνατον. τοῦτο Οἰδίποδος, ὁ ὄποιος αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἥρχετο ἐκ τῶν ἀνακτόρων. ἐκπέμπομαι = στέλλω καὶ προσκαλῶ ἐκτός. ἵν' ἥκει = ποῦ κατήντησαν. τὰ σεμνὰ (εἰρων.). ἀγγελῶν· τί μετοχὴ εἶναι; σημήνας γενοῦ περιφρ. = σήμηνον, ἀνάγγειλον. θανάσιμον βεβηκότα = ὅτι ἀπῆλθεν εἰς τὸν θάνατον, ὅτι ἀπέθενανεν. δόλοισιν = διὰ δολοφονίας, διὰ δολοφονικῆς ἐπιβουλῆς. ἡ ξυναλλαγὴ νόσου ; ἡ ἐκ συντυχίας νόσου, ἡ ἀπὸ ἀσθένειαν; σμικρὰ ροπὴ =

πολὺ μικρά, ἀσήμαντος ἀφορμή (ἕσπει = κλίσις· ἡ μεταφ. ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ). **εὐνάζω** = βίπτω εἰς τὴν εὐνὴν (κλίνην), καταβάλλω. **συμμετροῦμαι**, ἔδει στίχ. 73. **συμμετροῦμενος τῷ μακρῷ χρόνῳ** = συμφώνως μὲ τὴν μακρὰν ἡλικίαν του, σύμφωνα μὲ τὸ βαθὺ γῆράς του. **πιθόμαντις ἐστία** = ἡ μαντικὴ ἐστία τῆς Πυθοῦς (προσωποπ.). **κλάζω** = κράζω. **τοὺς ἄνω** (εἰς τὸν ἀέρα) **κλάζοντας ὅρνεις** περιφρονητικῶς διὰ τοὺς λόγους τοῦ Τειρεσίου. ὡν ὑφηγητῶν (ὄντων) = κατὰ τὴν ὑφήγησιν, ὁδηγίαν τῶν ὄποιων. **κεύθει**. ἔχει παθ. σημ. = κρύπτεται, ἔχει ταφῆ. **ἄψαυστος** (ἐνεργ.) **ἔγχους** = χωρὶς νὰ ἐγγίσω δόρυ η̄ ξίφος. **εἴ τι μὴ** = ἐκτὸς ἐὰν ἵσως. **τῷμῷ πόθῳ** ἀντί: τῷ πόθῳ ἐμοῦ = ἐξ αἰτίας τοῦ πόθου του πρὸς ἐμέ. **οὔτω** = ὑπὸ τοιούτους ὅρους. **ἄν θανὼν εἴη** = θάνοι (ἀντὶ δριστ.). **τὰ δ' οὖν** = ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει. **θέσπισμα** = χρησμός. **τὰ παρόντα**: τὰ ὄποια τώρα μᾶς ἐμβάλλουν εἰς σκέψεις, εἰς φόβους. **συλλαβών** = λαβόν μαζί του. **ἄξια** (κατηγορ.) **οὐδενὸς** = ἀνευ οὐδενὸς κύρους. **παράγομαι** = παρασύρωμαι. **εἰς θυμὸν βάλλω** = ἐνθυμοῦμαι, βάλλων εἰς τὸν νοῦν μου. **τὸ λέχος τῆς μητρὸς** = τὸν μετὰ τῆς μητρός μου γάμον. **ῷ τὰ τῆς τύχης κρατεῖ** = ἐν τῷ βίῳ τοῦ ὄποιου κρατεῖ η̄ τύχη (η̄ τυφλὴ τύχη καὶ οὐχὶ η̄ θεὰ Τύχη, η̄ τις ἐπιστεύετο παρὰ πάντων): διὰ τὸν Οιδίποδα: σύ δέ... πρόνοια δ' οὐδενὸς **σαφῆς** = δὲν ὑπάρχει δὲ ἀσφαλῆς πρόγνωσις διὰ κανὲν πρᾶγμα. **εἰκῇ** = ὅπως τύχῃ, ὅπως ἔτυχεν (ἀνευ σκέψεων): ταῦτα καὶ τὰ κατωτέρω λέγει η̄ Ιοκάστη πρὸς παρηγορίαν τοῦ Οιδίποδος. **εἰς τὰ νυμφεύματα** (προσδιορ. ἀναφορ.) = ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς μετὰ τῆς μητρός σου γάμους. **ἀλλ' ὅτῳ ταῦτα παρ'** οὐδένεν ἔστι (ἀναφ. ὑποθ. πρότ.) = ἀλλ' ἐάν τις οὐδεμιᾶς προσοργῆς ἄξια θεωρῇ ταῦτα. **ῥᾶστα** = εὔκολώτατα, ἀλυπότατα. **μέγας δρθαλμὸς** = ισχυρὸς ὁδηγός, τρανὴ ἀπόδειξις. **ξυνίημι** = ἐνοιῶ. **τῆς ζώσης γεν.** ὑποκ. = η̄ ζώσα. καὶ **ὑπὲρ ποίας γυν.** = καὶ διὰ ποίαν γυναῖκα (ἀναγκ. αἴτιον). **τί ἔκείνης** = τί πρᾶγμα ἔκείνης. η̄ **ρητόν**; = ἄρα γε δύναται νὰ ἀνακοινωθῇ; **τό τε πατρῶον...** η̄ σειρὰ τῶν λέξεων: **έλειν τε τὸ πατρῶον αἷμα ταῖς ἐμαῖς χερσὶ** = καὶ νὰ φυνεύσω τὸν πατέρα μου διὰ τῶν ίδίων μου χειρῶν. **ἐξ ἐμοῦ** · ἀντὶ ὑπ' **ἐυτυχῶς** · διότι μὴ μεταβάξεις εἰς Κόρινθον ἀλλ' εἰς Θήβας, ἀπέφυγε τοὺς κινδύνους τῶν ἐγκλημάτων πρὸς τοὺς γονεῖς του καὶ ἀπέβη εὐτυχής, ως ἀναλαβόν τὴν βασιλείαν τῶν Θηβῶν: (τραγ. εἰρωνεία, διότι

αὐτὸν ἀκριβῶς ἐπέφερε τὸν ὅλεθρόν του). ἀλλ' ὅμως ἥδιστον = ἀλλ' ὅμως ἥτο παρὰ πολὺ εὐχάριστον (προβλ. τὸ ἐν Ὁδυσσείᾳ καὶ 34 «οὐδὲν γλυκιὸν ἡς πατρίδος οὐδὲ τοκήων»).

β') 1000 - 1085

ἢ γάρ τάδ' δικῶν ἥσθα ἀπόπτολις; = ἀλήθεια λοιπὸν εὑρίσκεσσο μακρὰν τῆς πατρίδος σου, ἐπειδὴ αὐτὰ δὲ ἔφοβεῖσσο; πατρός τε χρήζων = ἐκτὸς τοῦ λόγου, ποὺ ἔξεθηκα, καὶ διότι ἐπεθύμουν... τί δῆτ' ἔγω οὐχὶ ἔξελυσάμην σε = διατὶ λοιπὸν δὲν σὲ ἀπῆλλαξα ἀμέσως, τί κάθημαι καὶ δὲν σὲ ἀπαλλάξτω ἀμέσως, δύναμαι ἀμέσως νὰ σὲ ἀπαλλάξω. χάριν = ἀνταμοιβήν, δῶρον. τοῦτ' ἀφικόμην = πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον... πρὸς δόμους ἐνν. εἰς Κόρινθον. εὗ πράττω τι = εὔτυχῶ κάπως, λαμβάνω κάποιαν εὐεργασίαν. δόμοι, ἀντὶ δόμος = εἰς τὸ αὐτὸν μέρος. φυτεύσαντας, ἐνν. ἐδῶ τὴν μητέρα, ἐνῷ ἡ λέξις λέγεται μᾶλλον περὶ πατρός. εἰ τῶνδε φεύγεις οὕνεκα = ἐνν. ἔνεκεν αὐτῶν τῶν αἰτίων (τὰ ὅποια ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω) ἀποφεύγῃς. μὴ ἔξέλθῃ σαφῆς = μὴ ἀποδειχθῇ (βγῆ) ἀληθής. μίασμα τῶν φυτευσάντων (γεν. ὑποκ.) = μόλυσμα ἀπὸ τοὺς γονεῖς. τοῦτ' αὐτό, τοῦτο, ἡ ἐπανάληψις τοῦ τοῦτο πρὸς δήλωσιν τῆς μεγάλης προσδοκίας τοῦ Οἰδίποδος περὶ τοῦ λεγθέντος ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. οὐδὲν πρὸς δίκης = οὐδὲλως δικιώς. πῶς δ' οὐχὶ; ἐνν. πρὸς δίκης τρέμω; γεννητής = ὁ γεννήτωρ, ὁ γονεύς, ἐνῷ γεννητής = ὁ εἰς τὸ αὐτὸν γένος ἀνήκων. διθύνεκα = διότι οὐδὲν ἐν γένει σοι ἦν = οὐδεμίαν συγγένειαν εἶχε πρὸς σέ. οὐ μᾶλλον οὐδέν· ἐπαναλαμβάνει τὴν προηγγεῖσαν ἀρνησιν πρὸς μείζονα ἔμφασιν. τοῦδ' ἀνδρὸς (= ἐμοῦ) ἀλλ' ἵσου = δὲν σὲ ἐγένησε περισσότερον ἀπὸ ἐμέ, ἀλλ' ἔξ ἵσου δῆλ. τόσον εἶναι πατήρ σου ὁ Πόλυβος, ὅσον ἔγω (τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰς συνήθεις εὐφυιολογίας τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ). ἔξ ἵσου ἐνν. τὸ ἔξέρψε. τῷ μηδενὶ (ἐνν. ὄντι) = τῷ μὴ φύσαντι. ἔγεινατο = ἐγένησε. ἀντὶ τοῦ δὴ παιδά μ' ὠνομάζετο; = ἔνεκα τίνος λόγου λοιπὸν μὲ δώνομαζεν ὡς ίδικόν του παιδί; λαβών, αἰτιολ. μετ. καθ' = καὶ εἴτα = καὶ μ' ὅλα ταῦτα. ὁδε μέγα = τόσον μεγάλως. στέργω = ἀγαπῶ. ἀπ' ἀλλης χειρός, ἐνν. ἡ ἐναντιωμ. μετ. λαβών. ἔκπειθω = πειθαναγάζω. ἔμπολάω = ἀγοράζω. δίδως, ιστορ. ἐνεστ. ναπαῖαι πτυχαῖ = δασώδεις χαράδραι. ἐπιστατῶ = εἶμαι βοσκός (εἰς τὰ ποιμνια), διότι ὁ ποιμὴν ἐλέγετο καὶ ἐπιστάτης. ἐπὶ θητείᾳ = ἐπὶ ἐμμίσθῳ ὑπηρεσίᾳ. θῆς δὲ

έλεγχετο δέ ἐλεύθερος ἔργατης ὑπηρετῶν ἐπὶ μισθῷ (ὑποτίθεται ὅτι εἰναι τοῦ Πολύβου, ἀφοῦ εἰς τοῦτον τὸ ἔκθετον παρέδωκε). σοῦ δὲ σωτήρ γε = (ναὶ ὑπηρέτης, ὡς περιπλανώμενος ἔμμισθος ἔργατης), ἀλλὰ γενόμενος σωτήρ σου (λέγει τοῦτο μετά τινος ὑπηρηφανείας). τὸ ἄλγος ἵσχοντα ; = ἀπὸ ποῖον κακὸν ὑποφέροντα ; (κάμνει τὴν ἐρωτησιν ταύτην δὲ Οἰδίπους, ἐπειδὴ ἤκουσε τὴν λέξιν σωτήρ, δηλ. ἀπὸ τοῦ κακοῦ μὲν ἔσωσες ;). μαρτυρήσειαν ἀν = δύνανται νὰ μαρτυρήσουν, νὰ τὸ ἀποδείξουν (ὅτι ἐν κακοῖς ὄντα σὲ ἔλαβον). ποδῶν ἀρθρα τὰ σὰ = τὰ ἀρθρα τῶν σῶν ποδῶν. τί τοῦτ' ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν ; = τί ἐστι τοῦτο τὸ ἀρχαῖον κακόν, δὲ ἐννέπεις ; διάτορος = διατρυπημένος, διαπεπερονημένος. ἀκμαὶ ποδοῖν = αἱ ἔξοχαι τῶν ἀστραγάλων, τὰ σφυρά. δεινὸν γ' δνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην = νφοβερὰν αἰσχύνην βεβαίως ἀνέλαβον ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας (καθ' ἣν γίνεται ἡ σπαργάνωσις τῶν παιδιῶν). ἐκ τύχης ταύτης = ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου. δεινὸν εἰ = ποῖος εἰσαι (οἵος πράγματι εἰσαι, δηλ. Οἰδίπους = οἰδάω, οἰδέω καὶ πούς). πρὸς πατρὸς ή μητρός, ἐνν. ἐπαθον τὸ πάθημα τοῦτο. λῶν φρονεῖ = ἀκριβέστερον γνωρίζει. τυχῶν = εὔρων κατὰ τύχην. οὐκ, ἐνν. οὐκ ἔλαβον αὐτὸς τυχῶν τῶν Λατίου τις = κάποιος ἐκ τῶν ἀνθρώπων (ὑπηρετῶν) τοῦ Λατίου. δηπου = ὡς ἐνθυμοῦμαι. εἴτ' οὖν ἐπ' ἀγρῶν εἴτε κάνθαδ' εἰσιδῶν ; = εἴτε γνωρίσας τοῦτον ἐδῶ προσωπικῶς, εἴτε εἰς τοὺς ἀγρούς; σημήνατε = καταστήσατέ μου αὐτὸν γνωστόν. καιρὸς = κατάλληλος εὐκαιρία. οὐδέν τὸν ἄλλον, ἀντικ. τοῦ ἐννοούμενος. ἀπαρεμφ. ἐννέπειν, οὗ ὑποκ. τό : αὐτὸν (τὸν ἄγγελον). τὸν ἐξ ἀγρῶν = τὸν ἐν ἀγροῖς ὄντα καὶ προσκληθέντα ἐξ αὐτῶν ὑπὸ σοῦ. ματεύω = ζητῶ. ἐφιέμεθα μολεῖν = ἐπειθυμοῦμεν νὰ ἔλθῃ. τὸν = δν. τί δ' ὄντιν' εἶπε· πλήρης θὰ ἡτο ἡ φράσις : τί δ' ἐρωτᾶς, ὄντιν' εἶπε. μηδὲν ἐντραπῆς = νὰ μὴ φροντίζης (νὰ μὴ ἐνδιαφέρεσαι καθόλου). οὐκ ἀν γένοιτο τοῦτο, δπως ἔγω οὐ φανῶ = δὲν δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο, ἵνα ἔγω μὴ φανερώσω (δὲ Οἰδίπους φαντάζεται, ὅτι τὸν ἐμποδίζει ἡ Ίσκυστη νὰ εὔρῃ τὸ γένος του, διὰ νὰ μὴ ἀποδειχθῇ ἡ ταπεινὴ καταγωγή του). ἄλις (εἰμι) νοσοῦσ' ἔγω προσ. σύνταξ. ἀντὶ τῆς ἀπροσ. ἄλις ἐστὶ νοσεῖν (πάσχειν, ὑποφέρειν) ἐμέ. τρίδουλος τρίτης μητρὸς = δοῦλος καταγόμενος ἐκ δούλης μητρὸς μέχρι τρίτης γενεᾶς. ἐκφανῆ κακὴ = θὰ ἀποκαλυφθῇς ἔχουσα ταπεινὴν καταγωγήν. μὴ οὐ = ὡστε μὴ οὐ. τάδε = ἀναζήτησιν τῆς καταγωγῆς σου. φρονοῦσα εῦ = κρί-

νουσα δρθῶς, ἀποβλέπουσα εἰς τὸ καλόν σου. τὰ λῶστα = τὰ ωφελιμώτατα. τὰ λῶστα (ἡ ἐπανάληψις τούτου ὑποδηλοῦ ἀγανάκτησιν) = τὰ συμφερώτατα αὐτὰ (δῆλ. ἡ μὴ ἀνεύρεσις τῆς καταγωγῆς μου). πάλαι (ἀφ' ἣς τὸ πρῶτον ἤκουσεν ἐν Κορίνθῳ, ὅτι εἶναι νέθος). δύσποτμος = δυστυχής. ἀξεῖτις, ἀποστέλλεται δεύτερος πομπὸς νὰ φέρῃ τὸν ποιμένα τὸ ταχύτερον μετὰ τὸν ἐν σχήμῃ. 861 ἀποσταλέται πρῶτον. χαίρειν = νὰ ἔναβρύνεται, νὰ καμαρώνῃ. προσειπεῖν = νὰ προσαγορεύσω (δῆλ. ὅτι εἶσαι δύστηνος = δυστυχής). ἀλλο δ' οὐποθ' ὕστερον· μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Ἰοκάστη ἀπέρχεται ἀποτόμως διὰ τῆς μεσαίας πύλης εἰς τὰ ἀνάκτορα. ἄξασα (τοῦ β. ἀτέσσω) = ὄρμήσασα ταχέως. δύμας μὴ (μετὰ φόβου σημαντ. ἔρμ. τίθεται τὸ δύπις μὴ μεθ' ὄριστ. μέλλοντος). ἀναρρήξει (ἀμεταβ.) = μήπως ξεσπάσουν. σιωπῆς, ἐννοεῖ τὴν σιωπὴν τῆς Ἰοκάστης, ἀποφυγούσης νὰ ἔξηγήσῃ τοὺς λόγους τῆς αἰφνιδίας φυγῆς τῆς καὶ ἀρκεσθείσης νὰ εἴπῃ μόνον τὸ ίού, ίού. δοποία χρήζει ρηγνύτω = ἂς ξεσπάσουν ὅσα θέλουν. φρονῶ μέγα = μεγαλοφρονῶ. δυσγένεια = ταπεινὴ καταγωγή. νέμω = θεωρῶ. τῆς εὖ διδούσης = τῆς ἀγαθοποιοῦ, τῆς παρεγούσης μοι εὐτυχίαν (ἐνν. τὴν προηγ. πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν τῆς τύχης). οὐκ ἀτιμασθήσομαι = δὲν θὰ προσβληθῶ. τῆς γὰρ = διότι ἔξ αὐτῆς (τῆς τύχης). οἱ συγγενεῖς μῆνες = οἱ χρόνοι, ποὺ μὲ ἐσυντρόφευσαν εἰς τὴν ζωήν, ποὺ παρηκολούθησαν τὸν βίον μου ἀπὸ τῆς γεννήσεώς μου μέχρι σήμερον (ἐννοεῖ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς καθέλου, ὁ δόπιος κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀρχαίων συγγεννᾶται τῷ ἀνθρώπῳ, διέρχεται μαζί τὸν βίον καὶ συγγηράσκει μετ' αὐτοῦ). διώρισαν μικρὸν καὶ μέγαν = ὥρισαν (προώρισαν, ἔταξαν) νὰ γίνω κατ' ἀρχὰς μὲν μικρός, ἔπειτα δὲ μέγας. τοιόσδ' ἔκφύς = τοιαύτην ἀφ' οὐ ἔσχον καταγωγήν, ἀφ' οὐ τοιοῦτος ἐγεννήθην. οὐκ ἀν ἔξελθοιμ' ἔτι ποτ' ἀλλος, ὥστε μὴ ἐκμαθεῖν τούμὸν γένος = δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῶ ποτε ἄλλος, ὥστε νὰ μὴ μάθω τὴν καταγωγήν μου (ἐν ἄλλοις λόγοις θέλει νὰ εἴπῃ, ὅτι τὴν καταγωγήν μου τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μεταβάλῃ καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ μάθω τὰ κατ' αὐτήν).

Πραγματικάι. Ικέτις ἀφῆγμαι τελειώσασα τοὺς λόγους τούτους ἡ Ἰοκάστη στέφει τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, αἱ δὲ θεραπαινίδες ἀνάπτουν τὸ πῦρ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ διὰ τὰ θυμιάμχτα. ἀρ' ἀν παρ' ὑμῶν, ὡς ξέ-

νοι... ὁ ἄγγελος ἔρχεται ἐξ ἀριστερῶν, ἢ δὲ ἐμφάνισις αὐτοῦ φαίνεται ὡς ἄμεσον ἐπακολούθημα τῆς προσευχῆς τῆς βασιλίσσης. παντελής δάμαρ· ὁ γάμος παρ' ἀρχαῖοις ἐθεωρεῖτο ἀτελής, ἐὰν δὲν ἀπεκτῶντο τέκνα· διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ προικοσύμφωνα ἐσηνηθίζετο ν' ἀναγράφηται «ἐπ' ἀρότῳ παιδῶν ἀγομαι γαμετήν» τ.ἔ. νυμφεύομαι, διὰ νὰ τεκνοποιήσω. Κατ' ἀκολουθίαν ἐλέγετο παντελής δάμαρ ἡ σύζυγος ἑκείνη, ἡτις εἶχε καὶ τέκνα. Ὡς τὰ τῆς τύχης κρατεῖ· ἀφ' οὗ ἐν στίχ. 724 ἡ Ἰοκάστη ἔξεφρασεν ἀμφιβολίας περὶ τοῦ ἀξιοπίστου τῶν ἀνθρωπίνων μαντειῶν, ἐν δὲ τῷ στίχ. 853 δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τοῦ Ἀπόλλωνος, τώρα θεωρεῖ ὡς κυρίαρχον τοῦ κόσμου τὸ μοιράῖον καὶ τυχαῖον «τύχη κυβερνᾷ πάντα». ἐπείπερ εὔνους ἥλθον... ὁ ἄγγελος νομίζει ὅτι θὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Οἰδίποδα, ἀν τοῦ ἀναγγείλη, ὅτι αὐτὸς τὸν ἔσωσεν ἐκτεθειμένον ἀνάπτηρον παιδίον εἰς τὸν Κιθαιρῶνα· ποῖον δῆμως δῆλο ἀποτέλεσμα ἐπῆλθεν; Ἐπομένως ἔχομεν ἐδῶ ἄλλην περιπέτειαν. εὑρών ναπαίαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς. τοῦτο ἥτο τὸ πρῶτον κεραυνοβόλον πλῆγμα τῆς Ἰοκάστης, ἡτις ἥρχισε νὰ ὑποπτεύῃ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ πεισθῇ κατωτέρω ἀπολύτως ἐν τοῖς στίχ. 1032 καὶ 1042. μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν. ἀλγθῶς ἥτο οὕτος ἐν ἀρχῇ ἔκθετον ἀνάπτηρον παιδίον καὶ ἔγινε διάδοχος καὶ ἔπειτα βασιλεὺς τοῦ θρόνου τῆς Κορίνθου καὶ ἐξ ἄλλου ἀπελπικούς οὐδοιπόρους καὶ βασιλεὺς τῶν Θηβῶν.

TETAPTON ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1086-1108)

Στροφὴ (1086 - 1097)

Λεξιλογικαί. εἴπερ ἔγώ μάντις. Καθ' ὃν χρόνον ὁ Οἰδίποος μένει μόνος ἐν τῇ σκηνῇ σύννους καὶ στρέφει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ βλέμμα, μήπως ἵδη ἔρχόμενον τὸν ποιμένα, ὁ χορὸς περιχαρής ἄδει τὸ τρίτον στάσιμον, διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ βασιλεὺς, ὁ ὄποιος ἐθεωρεῖτο ξένος (Κορίνθιος), συντόμως θὰ ἀποδειχθῇ Θηβαῖος τὴν καταγωγήν. μάντις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνθρωπίνης μαντικῆς. Ἄδρις = σοφός. κατὰ γνώμην = κατὰ νοῦν. οὐκ ἔσει ἀπείρων = δὲν θὰ εἰσαι ἀπειρος, θὰ εἶναι μέτοχος. ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : οὐκ ἔσει ἀπείρων μὴ οὐ σέ γε αὐξεῖν = δὲν θὰ εἰσαι ἐστερημένος τοῦ νὰ σὲ μεγαλύνωμεν, θὰ μάθῃς ὅτι σὲ... πατριώτης = συμπατριώτης· διὰ τῶν τριῶν ἐπιθέτων : πατριώτην, τροφὸν καὶ μητέρα ὁ ποιητής ἐσχημάτισε κλιμακωτὸν σχῆμα ἐκ τῶν μικροτέρων εἰς τὰ μεγαλύτερα.

χορεύομαι = τιμῶμαι διὰ χορῶν. **ἐπίηρα φέρω** ('Ομηρ. φράσις) = φέρω εὐχάριστα. **τυράννοις** = τῷ Οἰδίποδι (ό πληθ. τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Οἰδίποδος). **Ιήιε Φοῖβε.** ίδε στίχ. 154.

'Αντιστροφὴ (1098-1108)

Λεξογικαί. **μακραίων** = μακρόβιος. **μακραιώνων** (ἐνν. κορῶν). **ἔτικτε** (μεταφέρεται εἰς τὸν χρόνον τῆς εύρέσεως τοῦ Οἰδίποδος). **πελασθεῖσα Πανδός** = συνευρεθεῖσα μετὰ τοῦ Πανδός. **εύνάτειρα** = σύνευνος. **πλάκες ἀγρόνομοι** = πλάκες ἀγρῶν νεμομένων = δρειναι πεδιάδες ἀγρῶν (ὅπου βόσκουσι κτήνη). **Κυλλάνας** = Κυλλήνης. **Βακχεῖος** = ὁ Διόνυσος. **εὔρημα.** = ὡς λαμπρὸν δῶρον, ὡς εὐφρόσυνον κέρδος, καὶ ἐπομένως τέκνον του (δῆλ. νύμφη τις ἔτεκεν αὐτῷ).

Πραγματικαί. Τὸ χορικὸν ἄσμα εἶναι μεστὸν χαρᾶς καὶ ἐλπίδων, ἐσυνηθίζοντο δὲ τοιαῦτα ἐν τοῖς ἀρχαίοις δράμασιν, ίδιᾳ τότε, ὅταν προβλέπηται μεταβολὴ ἐπὶ τὰ χείρω καὶ καταστροφή. **τὰν αὔριον πανσέληνον** · ὁ χορὸς ἀναμένει αὔριον νὰ διαλευκανθῇ πλήρως τὸ μαστήριον τῆς καταγωγῆς τοῦ Οἰδίποδος, ὅτε θὰ ἥτο πανσέληνος, συμπίπτουσα μὲ τὴν ἐπαύριον τῆς ἑορτῆς τῶν Μεγάλων Διονυσίων, κατὰ τὴν ὅποιαν ἐδιδάσκοντο τὰ δράματα· ἵσως δὲ διὰ τῆς πανσέληνου ήθελησε νὰ δείξῃ, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πράγματος γενήσεται ἐν πλήρει φωτί. **μακραιώνων**, ἐννοεῖ τὰς νύμφας, αἱ ὅποιαι ἥσαν παρθενικαὶ θεότητες, προσωποποιήσεις τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως. Κατώκουν εἰς δρη, δάση, πεδιάδας, κοιλάδας, σπήλαια, κρήνας καὶ ποταμοὺς καὶ ἔκων ἐπὶ μακρὸν τρώγουσαι ἀμβροσίαν. **Ἐξελαμβάνοντο δροῖος ὡς τροφοῦ** καὶ παιδαγωγοὶ τοῦ Διός καὶ τοῦ Διονύσου καὶ τοῦτον παρακολούθουσι συνεχῶς μετὰ τοῦ Πανδός καὶ τῶν Σατύρων. **Πάν** · ἥτο ὁ ἐν Ἀρκαδίᾳ κατ' ἔξοχὴν τιμώμενος ποιμενικὸς Θεός, οὐδὲς τοῦ Ἐρμοῦ, γεννηθεὶς ἐπὶ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους Λυκαίου. **Ήτοι οὗτος ἐκ γενετῆς κερασφόρος, τρχγόπους,** γενειῶν καὶ σιμός τὴν ῥῖνα, δασὺς καὶ ἔχων οὐράν, ἔπαιζε τὴν σύριγγα καὶ συνέπαιζε πάντοτε ἐπὶ τῶν δρέων καὶ τῶν δασῶν μετὰ τῶν νυμφῶν. **Ἐρμῆς** · ἥτο καὶ οὗτος προστάτης τῶν ποιμνίων, λεγόμενος νόμιος, ἐπιμήλιος, κριοφόρος κ.τ.λ. καὶ συμπαίκτης τῶν Νυμφῶν. **Βακχεῖος** · ἥτο ὁ θεὸς Διόνυσος, ὅστις παρίσταται πολλάκις συνοδευόμενος ὑπὸ παροινοῦντος θιάσου Σατύρων, Σειλη-

νῶν, Νυμφῶν καὶ Μουσῶν, γέρεμος καὶ γαλήνιος αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ. ναίων ἐπ' ὁρέων εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, τὸν Παρνασσὸν καὶ εἰς ἄλλα ὄρη ἐτελοῦντο νυκτεριναὶ ἕορται. 'Ελικωνιάδων· οὗταιναί εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, ἀποκληθεῖσαι οὕτως, ἐπειδὴ διέμενον μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὸ ὄρος Ἐλικῶν τῆς Βοιωτίας, 1570 μ. ὕψους, κατάφυτον καὶ συσκίους ἔχον καὶ τερπνὰς πεδιάδας.

ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (1109-1185)

Λεξιλογικαί. συναλλάσσω = συντυγχάνω, συναντῶ· ἡ μετοχή· ἐναντιωμ. σταθμῶματ = εἰκάζω, συμπεραίνω. πρέσβεις = πρεσβύται. ξυνάδει = συμφωνεῖ. σύμμετρος = ισόχρονος, ὁμηριξ (δηλ. καὶ αὐτὸς γέρων). πλεονάζ. μετὰ τὸ ξυνάδει. ἐν μακρῷ γήρᾳ, ἀντὶ ἀπλῆς δοτ., προσδ. ἀναφορ. τῷδε τάνδρι = τῷ Κορινθίῳ ἀγγέλῳ. σύ, τοῦτο λέγει ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κορυφαῖον τοῦ χοροῦ, ἐνῷ ἀνωτέρω διὰ τοῦ: πρέσβεις προσεφώνησεν ὅλον τὸν χορόν. προύχοις ἀν μου τῇ ἐπιστήμῃ = δύνασαι νὰ εἰσαι ὑπέρτερος ἐμοῦ κατὰ τὴν γνῶσιν: τὸ ἐπιστήμη ἐνέχει ἀντίθεσιν πρὸς τὸ σταθμᾶσθαι, γάρ, αἰτιολ. τὸ ἐννούμενον ἐκ τοῦ προηγ. στίχου: προύχω τῇ ἐπιστήμῃ. εἰπερ τις ἄλλος, ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ πιστός, ἐνῷ διὰ τοῦ ὡς νομεὺς ἀνὴρ περιορίζει τὴν προηγουμένην ἐπίτασιν (ώς δύναται νὰ εἰναι πιστός ἔνας ἀνὴρ βοσκός). δευρό μοι βλέπων = στρέφων τὰ βλέμματά σου ἐδῶ πρὸς ἐμὲ (ἴνα καὶ ἐκ τῶν βλεμμάτων καὶ τῆς ὅλης στάσεώς του ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν, διότι ὁ δοῦλος ίδων τὸν Κορίνθιον ἄγγελον καὶ ἀναγνωρίσας αὐτὸν καὶ φοβούμενος, ὅτι θὰ ἐρωτηθῇ ὑπὸ τοῦ φονέως τοῦ Λατού, εἶναι περιδεής καὶ βλέπει κάτω). ἦ = ἥν. οἰκοι τραφεῖς = οἰκοτραφῆς (τοῦτο λέγει μετά τινος ὑπερηφανείας ὁ δοῦλος, διότι οἱ οἰκογενεῖς δοῦλοι ἀπέλαυνον ίδιαιτέρας ἐμπιστούμην παρὰ τῶν κυρίων των). μεριμνῶν = ἐπιδιδόμενος. ἡ βίον τίνα (ἔχων) = πᾶς ζῶν. ξύναυλός εἰμι = συγκαταλέζομαι, συνδιανυκτερεύω. ἥν μὲν Κιθαιρῶν (ἐνν. οὖ ἥν ξύναυλος). πρόσχωρος (τῷ Κιθαιρῶνι) = πλησίχωρος, γειτονικός, τόνδε (τὸν Κορίνθιον ἄγγελον). τῇδε που = ἐκεῖ κάπου. μαθὼν = γνωρίσας αὐτόν. καὶ λέγεις = λοιπὸν ἐννοεῖς. ἡ ξύναλλάξας, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ οἰσθα, ὅπως καὶ τὸ μαθών, διαφέρει δὲ τοῦ μαθών κατὰ τὸ ὅτι τὸ μὲν μαθών ἐννοεῖ, ὅτι τὸν ἐγγνώρισε καλῶς, τὸ δὲ ξύναλλάξας δηλοῖ

ἀπλῆν ἐκ συναντήσεως γνωριμίαν. οὐχ ὥστε = οὐκ εἰδ' ὥστε. κού-
δέν γε θαῦμα = καὶ οὐδόλως βέβαια παράδοξον εἶναι τοῦτο (τὸ μὴ
δύνασθαι εἰπεῖν ἐν τάχει...). ημος = ὅτε..., χρον. πρότασις ἀντὶ εἰ-
δικῆς. τῶδε τάνδρι, ἐνν. τὸν Θηβαῖον ποιμένα. ἔξ ήρος εἰς ἀρκτοῦ-
ρον = ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως μέχρι τῶν ἀργῶν τοῦ φιλινοπάρου. τρεῖς ὄ-
λους ἔκμήνους χρόνους = ἐπὶ τρία δόλοκληρα ἔξαμηνα. τάμα ἔπαυ-
λα = εἰς τὰ μενδριά μου. σταθμά, ταυτόσημον πρὸς τὸ ἔπαυλα.
πεπραγμένον = πραγματικόν, ἀληθές (κατηγ. τοῦ τι). ἐκ μακροῦ
χρόνου, ἐνν. ἡ ἐναντιώμ. μετοχ. ὄντα. ως ἔμαυτῷ θρέμμα θρεψαί-
μην ἔγώ = ἵνα ἀναθρέψω αὐτὸν ὡς τέλινον. ίστορῶ = ἔρευ-
νῶ, ἔρωτῶ νὰ μάθω. ως τāν = ὡς φίλε, φίλε μου· (λέγει μετά τινος
ὑπερηφανείας, ὅτι τὸ παραδοθὲν εἰς αὐτὸν βρέφος κατέλαβε βασιλικὸν
ἀξιωμα). οὐκ εἰς δλεθρον; ἐνν. ἄπει. δι, ἐπιφώνημα ἐν χρήσει πρὸς
ἔκφρασιν ποικίλων συγκινήσεων· ἐδῶ εἶναι ἔφεκτικόν. κολάζω = τι-
μωρῶ (πρὸς σωφρονισμόν)· ἐδῶ σημ. ἐπιπλήττω ἐνέχει δὲ εἰρωνείαν,
διότι ἐπὶ δούλου δὲν δύναται νὰ λεχθῇ κολάζει, ἀλλὰ μόνον κολάζεται.
Παρατηρητέα ἡ διάφορος αἰσθηματικὴ κατάστασις τῶν διαλεγομένων
προσώπων. 'Ο μὲν Κορίνθιος αἰσθηματικῶς φαίνεται ἀφελής, φα-
δρός καὶ θριαμβεύων, ὁ γέρων ποιμὴν εἶναι ἐμβρόντητος καὶ μεστὸς
ἀγωνίας καὶ ἀνησυχίας, ὁ Οἰδίπους ἀνυπόμονος, πλάρης δρῆγῆς διὰ
τὴν ἔστω καὶ ἐπ' ὀλίγας στιγμᾶς ἀναβολὴν τῆς ἔκμηστηρεύσεως τῶν
γεγονότων, ὁ δὲ χορὸς δεικνύει μὲν τὸ ἐνδιαφέρον του, ἀλλ' ἐν ἀφε-
λείᾳ καὶ ἀγνοίᾳ καὶ, τέλος, ὁ θεατὴς μὲν φρίκην βλέπει ἀπὸ στιγμῆς
εἰς στιγμὴν προσεγγίζουσαν τὴν φοβεράν ἀποκάλυψιν. ως φέριστε,
'Ομηρ. ὑπερθετ. λέγεται καὶ φέρτατος = ἄριστος, κράτιστος. τί ἀ-
μαρτάνω ; = ποίαν παρεκτροπὴν κάμνω; οὐκ ἐννέπων (ἐνν. τὸ ρ.
ἀκριτάνεις), μετ' αἰτιολ.= διότι δὲν ἀναφέρεις.... ἀλλως = ματαί-
ως, ἀνωφελῶς (ἐνν. διὰ τοῦ ἄλλως ὅτι, ἀντὶ νὰ φέρῃ καλὸν εἰς τὸν
Οἰδίποδα, τούναντίον συντελεῖ εἰς τὸν δλεθρόν του). πρὸς χάριν =
ἄνευ τιμωρίας, μὲ τὸ καλό. κλαίων = τιμωρούμενος, κατόπιν τιμω-
ρίας. αἰκίζομαι (ώς καὶ τὸ ἐνεργητικὸν αἰκίζω) = μεταχειρίζομαι
βλαβερῶς, βασανίζω (παρατηρητέα ἡ μεγάλη δειλία τοῦ ποιμένος διὰ
τὴν καλυτέραν πλοκὴν τῆς ὑποθέσεως τοῦ δράματος). οὐχ ως τάχος
τις τοῦδ' ἀποστρέψει χεῖρας; (ἐτέθη ἀντὶ προστακτικῆς) = δὲν θὰ
γυρίσῃ τις δπίσω ταχέως τὰς χεῖρας τούτου; δύστηνος, ἐνν. ἔγώ. ἀν-
τί τοῦ ; (ἐνν. κελεύεις στρέψαι χεῖρας) = ἔνεκα ποίας αἰτίας; δην οὔ-

τοις ίστορεῖ = διὰ τὸν ὄποῖον οὗτος σὲ ἐρωτᾷ. δλέσθαι δ' ὥφελον τῆδ' ἡμέρᾳ = εἴθε νὰ εἶχα χαθῇ κατ' ἔκεινην τὴν ἡμέραν (καθ' ἦν τὸν ἔδωσα). **εἰς τόδε**, εἰς τὸ δλέσθαι. **τούνδικον** = τὸ ἀληθές, ἔκεινο ποὺ ἐπιβάλλει τὸ δίκαιον. **διόλλυμαι**, ἀντὶ μέλλοντος. **τριβὴ** = βραδύτης, ἀναβολή. **εἰς τριβὰς** ἐλᾶ (μέλλ. τοῦ ἐλαύνω) = θὰ προβῇ διὰ χρονοτριβῶν εἰς ἀναβολάς. **οὐ δῆτ' ἔγωγε** (εἰς διατριβὰς ἐλῶ). **ἔμδον μὲν** (ἐνν. οὐκ ὄντα). **τις**, ἀντὶ τι γεννημάτων, κατὰ σύνεσιν. **ἔγγενής** = συγγενής. **λέγειν**, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δεινῷ. **πρὸς αὐτῷ τῷ δεινῷ** = ἐπ' αὐτοῦ ἀναμφισβητήτως τοῦ φοβεροῦ. **ἐκλήγετο**, λέγει οὕτως ἀντὶ ἦν, διὰ νὰ μετριάσῃ τὸ φοβερὸν τοῦ πράγματος. **ἡ γὰρ** = ἀλήθεια λοιπόν. **ώς πρὸς τί χρείας**; = πρὸς ποίαν ἀνάγκην, πρὸς ποῖον σκοπόν; **ώς ἀναλώσαιμί νιν** (ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δίδωσιν, ὅπερ εἶναι ίστορ. ἐνεστῶς) = ἕνα τὸν θυνατώσω. **τεκοῦσα** ἐναντιώμ. μετοχ. **τλήμων** = σκληρά. **θεσφάτων** (γεν. ἀντικ.) **ὄκνω** = φοβουμένη τοὺς δυσοιώνους χρησμούς. **τοὺς τεκόντας**, ἐνν. τὸν πατέρα, διότι τοῦτο ἔλεγεν δὲ χρησμός. **κατοικτίζω** = αἰσθάνομαι μεγάλην συμπάθειαν. **γεγώς** (κατηγρ. μετχ.) = ὅτι ἔχεις γίνει (ἐδῶ ἡ ἀναγνώρισις ἐπῆλθε πλήρης). **ἔξηκοι ἀν σαφῆ** = θέλουσιν ἐκδηλωθῆ, ἐκπληρωθῆ σαφῶς. **προσβλέψαιμι** = δύναμαι νὰ σὲ προσβλέψω. **φύς**, **δομιλῶν**, **κτανῶν** (ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ προηγ. ρήμα. τίνος εἴδους μετοχαὶ εἶναι); **ἀφ' ὧν**, ἐνν. τὴν μητέρα. **οὓς τε**, ἐνν. τὸν πατέρα. **δομιλῶ**. = συνευρίσκομαι.

Πραγματικαί: (στίχ. 1123 κ.έ.) **δοῦλος**· ἀξιόπιστοι δοῦλοι, καὶ ἴδιχ οἰκογενεῖς, ὅπως ὁ παρὸν δοῦλος τοῦ Λαθού, ἀνελάμβανον πολλάκις τὴν ἐπίβλεψιν μεγάλης ἐκτάσεως κτημάτων ἢ πολλῶν ποιμάνων, δόμοίως δὲ τοιαῦται δοῦλαι ἀνελάμβανον τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ πραγμάτων καὶ ἀπέλαυνον ιδιαιτέρας ὑπολήψεως παρὰ τῶν δεσποτῶν αὐτῶν. **εἰς ἀρκτοῦρον**· οἱ ἀρχαῖοι πολλάκις ἐκανόνιζον τὸν χρόνον ἐκ τῶν ἀστερισμῶν ἡ ἐπιτολὴ δὲ τοῦ ἀρκτούρου γίνεται κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου, δτε ἀρχεται καὶ τὸ φινόπωρον. **ἔκμήνους χρόνους**· καὶ κατὰ τοὺς σημερινοὺς χρόνους οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ποιμένες κανονίζουν τὰς συμφωνίας των ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἔξαμήνων, π.χ. ἀπὸ τοῦ 'Αγίου Γεωργίου μέχρι τοῦ 'Αγίου Δημητρίου, καθ' δ δηλ. διάστημα, λόγω τοῦ καλοῦ καιροῦ, τὰ ποίμνια δόδηγοῦνται εἰς βοσκάς. οὐκ εἰς δλεθρον κ.τ.λ.; ὁ θεράπων ἀρχίζει ν' ἀναγνωρίζῃ, δτι ὁ

Οιδίπους εἶναι υἱὸς τοῦ Λατέου, καὶ ἐπομένως πατροκτόνος, ἐνῷ μέχρι τοῦδε ἐγνώριζεν αὐτὸν μόνον ὡς φονέα τοῦ κυρίου του, καὶ διὰ τοῦτο ἀποτρέπει τὸν Κορίνθιον νὰ προχωρήσῃ εἰς περαιτέρω ἀποκαλύψεις. **κλαίων δ' ἔρεις**· οἱ δοῦλοι οὐ πεβάλλοντο εἰς φοβερὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ἐν περιπτώσει σοβαρῶν παραπτωμάτων, κλοπῆς, ἀνυπακοῆς κ.λ.π., ὁσάκις δὲ προσήρχοντο ὡς μηνυταὶ ἢ ὡς μάρτυρες πρὸ τοῦ δικαστηρίου, καὶ εἰς μαστιγώσεις ἀκόμη οὐπεβάλλοντο, διὰ νὰ διακριθοῦται τὸ ἀξιόπιστον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, ὅπως καὶ κατωτέρω ἐν στίχῳ 1154 δηλοῦται. Στίχ. 1185 μετὰ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Οιδίποδος οὗτος μὲν εἰσέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ τῆς μέσης θύρας, δὲ Κορίνθιος ἄγγελος ἀπέρχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου, ἵνα μεταβῇ εἰς Κόρινθον.

ΠΕΜΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1186-1222)

Στροφ. α' (1186 - 1196)

Λεξιλογικαί. ὡς = πόσον. **ἴσα,** ἐπίρρ. = ἔξ ἴσου. **καὶ** = ὅπως (πολλάκις ὁ καὶ ἔχει σημ. ὁμοιωματικὴν μετὰ τὰ δμοιότητος σημαντικά, ὅπως εἶναι ἐδῶ τὸ ίσα). **ἐναριθμῶ** = λογαριάζω, θεωρῶ. **ταῖς εὐδαιμονίας,** τὸ ἄριθμ. σημ. τῆς πολυυμήτου, τῆς πολυποθήτου. **τοσοῦτον δσον** = τόσον μόνον ὥστε. **δοκεῖν**, ἐνν. ἀντικ. εὐδαιμονεῖν = ὥστε νὰ φαίνηται (δηλ. νὰ νομίζῃ καὶ νὰ νομίζηται παρὰ τῶν ἄλλων) ὅτι εὔτυχεῖ. **καὶ δόξαντα** = καὶ εὐθὺς ὡς φανῇ (θέλει τὰ δηλώσῃ τὴν ταχεῖαν μετάβασιν ἀπὸ τῆς εὐτυχίας εἰς τὴν δυστυχίαν). **ἀποκλῖναι** = ν' ἀποκλίνῃ, νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τοῦ ὑψους τῆς εὐτυχίας εἰς τὸ ἀντίθετον (εἰς τὴν δυστυχίαν). **Οιδιπόδα,** δωρικὸς τύπος ἀντὶ Οιδίπου, χρησιμοποιούμενος ὑπὸ τῶν τραγικῶν εἰς τὰ μελικὰ μέρη. **τὸν σὸν δαιμόνα** = τὴν ἴδιαν σου τύχην· ἡ ἀναφορὰ τοῦ: **τὸν σὸν ἔξαίρει** τὸ παράδειγμα τῆς τύχης τοῦ Οιδίποδος.

'Αντιστρ. α' (1197 - 1203)

Λεξιλογικαί. **ὅστις ἐκράτησας**, ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. = διότι σὺ ἔγινες κύριος. **καθ' ὑπερβολὰν** (ποσοτ. προσδιορ. τοῦ) **τοξεύσας** = ὑπερβολικὴ ἐπιτυχῶν εἰς τοὺς ἀγῶνάς σου (μεταφ. ἀπὸ τοῦ τοξέου, προσπαθοῦντος νὰ ἐπιτύχῃ τὸν στόχον του). **τοῦ πάντ' εὐδαίμονος δλβου** = τῆς κατὰ πάντα εὐτυχοῦς μακαριότητος. **κατὰ...φθίσας** (τμῆσις) = ἔξολοθρεύσας, καταστρέψας. **γαμφῶνυξ**, προσδιορ. τό: παρά-

νον χρησμωδόν· ὀνομάζετο δὲ χρησμωδός, λόγῳ τοῦ ἀκαταλήπτου αἰνίγματος, ἔχοντος ἀνάγκην μαντείας πρὸς λύσιν, ἢτοι αἰγυματώδης. ἀνέστας = ἡγέρθης, ἡνωρίθης. πύργος θανάτων = προπύργιον κατὰ τῶν θανάτων (ἡ γεν. εἶναι ἀντικείμεν.), θανάτους δὲ ἐννοεῖ τοὺς προελθόντας ἐκ τῆς μὴ ἐπιτυχοῦς λύσεως τοῦ αἰνίγματος τῆς Σφιγγός.

Στροφ. β' (1204 - 1212)

Λεξιλογικαί. ἀκούειν, προσδιορ. ἀναφορᾶς ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀθλιώτερος· ἐνν. ἡ γεν. **σοῦ** ἀντικ. τοῦ ἀκούειν = ὡς πρὸς τὸ νὰ ἀκούῃ τίς σε (τοὺς θρήνους σου). **ἄται** = ἄγριαι, σκληραὶ δυστυχίαι, ἐν πόνοις = ἐν βασάνοις· προσωποποιοῦνται ἀμφότερα λόγῳ τοῦ ξύνοικος. **ξύνοικος**, ἐνν. ἐκ τοῦ ἀθλιώτερος τὸ μᾶλλον = συνοικεῖ, κατέχεται περισσότερον ἀπὸ σὲ κ.λ.π., ἀντικείμενα δὲ τοῦ ξύνοικος εἶναι ἡ ἀπλῆ δοτ. **ἄταις** καὶ ἡ ἐμπρόθ. ἐν πόνοις. **ἀλλαγῆ** (δοτ. δργαν.) = διὰ τῆς μεταβολῆς. **αὐτὸς** = ὁ αὐτός. **λιμήν**, ἐννοεῖ τὸν γαμήλιον λιμένα. **θαλαμηπόλος** = ὁ πελόμενος, ὁ ἀναστρεφόμενος ἐν τῷ θαλάμῳ (ὡς σύζυγος). **πεσεῖν** = ὥστε νὰ πέσῃ. **ἄλοξ** = αὖλαξ, κοίτη, γυνὴ (μετ. ταφορ. ἐκ τοῦ ἐκ τοῦ γεωργ. βίου). **πατρῶαι** **ἄλοκες** = ἡ πατρικὴ κλίνη. **ἔς τοσόνδε** (ἐνν. χρόνον) = ἐπὶ τόσον πολὺ χρονικὸν διάστημα. **φέρειν** = νὰ σὲ ἀνεχθῇ. **σίγα** = σιωπηλῶς, ἀδιαμαρτυρήτως.

Αντιστρ. β' (1213 - 1222)

Λεξιλογικαί. ἔφευρε = ἔφερεν εἰς φῶς, ἀπεκάλυψε. **δι πάνθ'** δρῶν **χρόνος** = ὁ πάντα βλέπων (καὶ ἐπομένως ἀποκαλύπτων) χρ., προσωποποίησις τοῦ χρόνου. **ἄγαμον** γάμον = κακόγαμον γάμον σχ. δξύμωρον. **τεκνοῦντα** καὶ **τεκνούμενον**, καθ' ὑπαλλαγὴν αἱ μετοχαὶ ἀπεδόθησαν εἰς τὸν γάμον ἀντὶ εἰς τὸν Οἰδίποδα, ἔπρεπε ἄρα νὰ λεχθῇ κατὰ γεν. τεκνοῦντος καὶ τεκνουμένου (Οἰδίποδος). **εἰδόμαν** = εἰδόν. **περίαλλα** = ὑπερβολικά, σφοδρότατα· διὰ τοῦ μορ. ὡς ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ. **ἰαχέω** = θρηνῶ, ἐκβάλλω κραυγήν. **τὸ δ'** δρθὸν **εἰπεῖν** = διὰ νὰ εἴπω ὅμως τὴν ἀλήθειαν. **ἀνάπνευσα** = ἔλαβον ἀναπνοήν, ἀναψυχήν. **κατεκοίμασσα** = ἔκλεισα τοὺς ὄφθαλμούς μου, παραδοθείς εἰς ἥσυχον ὄπνον.

Πραγματικαὶ ίώ γενεαί. δι χορὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τούτῳ στασίμῳ οἰκτίρει τὸ εὐμετάβλητον τῆς ἀνθρωπίνης τύχης· πρβλ. τὸ τοῦ

ἀγγέλου ἐν τῇ Ἀντιγόνῃ «οὐκ αἰνέσαι» ἀν οὔτε μεμψαίμην ποτέ, τύχη γάρ δόθοι καὶ τύχη καταρρέπει τὸν εὔτυχοῦντα τόν τε δυστυχοῦντ' ἀεί...»· ὅμοιως τὸ τοῦ Πινδάρου «τί δέ τις; τί δ' οὐ τις; σκιᾶς ὅναρ ἀνθρωπος...». **χρησμωδός**· λόγω τῆς ἀσαφείας τοῦ αἰνίγματος καὶ διύτι τοῦτο ἀπηγγέλλετο ἐμμέτρως ἐν ἔξαμετρῳ. **ἀνέπινευσα - κατεκοίμασα**· ἐνν. τὴν παλαιὰν εὑρεγεσίαν τοῦ Οἰδίποδος, δι' ἧς ἡ πόλις ἀπηλλάγη τῆς Σφιγγός.

ΕΚΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (1223 - 1296)

Λεξιλογικαί. **ἔξαγγελος**· ὄνομάζεται οὕτω, διότι ἡ ἀγγελία γίνεται ἐκ τῶν ἔνδον τῶν ἀνακτόρων πρὸς τὰ ἔξω, εἶναι δὲ ἰδίος ὁ ὑποκριτής, ὁ ὄποιος ὑπεδύετο τὸ πρόσωπον τοῦ ποιμένος, ἔξερχεται δὲ ἐκ τῶν ἀνακτόρων διὰ τῆς δεξιᾶς πλαγίας θύρας. **ἀρεῖσθε** (ρῆμ. ἄρνυμαι) = θὰ λάβητε, θὰ αἰσθανθῆτε. **ἔγγενῶς** = συγγενικῶς, καὶ ἐπομένως: εἰλικρινῶς. **νίψαι** ἄν (ρ. νίζω) **καθαρμῷ** = ἥθελον καθαρίσει διὰ καθαριστηρίου λουτροῦ. **στέγην** (συνεκδ.) = ἀνάκτορα. **τὰ δ'** αὐτίκα... τὸ πλῆρες θὰ ἔτο : κακὰ τοσαῦτα, ὅσα τὰ μὲν κεύθει, τὰ δ' αὐτίκα ἐς φῶς φανεῖ. **κεύθω** = κρύπτω. **ἐκόντα** κούκ
ἄκοντα (σχ. ἐκ παραλλήλου). **πημονή** = δυστυχία. **αὐθαίρετοι** = προελθοῦσαι ὑπὸ τοῦ ἰδίου. **βαρύστονος** = ὁ βαρέως πενθούμενος, λυπηρότατος, θλιβερώτατος. **ὁ μὲν τάχιστος τῶν λόγων κ.τ.λ.**, προεξαγγελτικὴ παράθεσις τῆς ἀκολούθου προτάσεως: τέθνηκε θεῖον Ἰοκάστης κάρα. **εἰπεῖν**, ὑποκ. ἐμέ. μαθεῖν ὑποκ. ὑμᾶς. **τάχιστος εἰπεῖν** = συντομώτατος. **θεῖον Ἰοκάστης κάρα**, περίφρασις (θεῖον διὰ τὴν βασιλικὴν ἴδιότητα, ἥτις θεόθεν προύρχετο). **οὐ πάρα** = πάρεστι (ἐνν. ήμεν). **ἢ γάρ δψις οὐ πάρα** = διότι δὲν τὰ εἴδομεν. **ἔνεστι**. **πεύση**, β'. ἐν. πρόσ. ὄριστ. μέλλ. τοῦ πυνθάνομαι. **θυρῶν** = προπυλῶν, ἡ ἔξωτερικὴ πρὸς τὴν ὁδὸν θύρα. **ἴετο** = μετὰ σπουδῆς ἐφέρετο. **λέχη** (διότι ἔξ αὐτῶν ἐχάθη). **ἀκμαῖ** = ἄκρα· ἐδῶ σημ. χειρες, ἀλλαχοῦ πύδες. **κόμην σπῶσα** = βιαίως μαδῶσα τὴν κόμην. **ἀμφιδεξίοις**, ἀντὶ ἀμφοῖν = δι' ἀμφοτέρων (δηλ. ὅσον ἐνήργει ἡ δεξιά, τοσοῦτον καὶ ἡ ἀριστερά· τὸ ἐπίθ. πρὸς ἔξαρσιν τῆς μανίας, μεθ' ἧς ἐκτύπα τὴν κόμην της). **ἐπαρράσσω** = κλείω μεθ' ὅρμῆς (μετὰ πατάγου). **παλαιῶν σπερμάτων** = τῶν παλαιῶν γάμων μετὰ τοῦ Λατού. **δύστεκνον παιδουργίαν** (τὸ ἀφρρ. ἀντὶ τοῦ συγκεκρ. παιδοποιῶν) = γεννήσασαν παρὰ φύσιν. **γοᾶτο δ' εὐնάς** = ἐθρήνει δὲ γοε-

ρῶς διὰ τὴν συζυγικὴν κλίνην. διπλοῦς, ἀντὶ διπλοῦν κακόν, οὗ ἐπεξ. εἶναι τὰ ἐπόμενα (ἐννοεῖ δὲ ἐκ τοῦ Λατοῦ τὸν Οἰδίποδα καὶ ἐκ τοῦ Οἰδίποδος τὰ τέκνα του). ἐκ τῶνδε = μετὰ ταῦτα. σπωτὸς ἀπόλλυται (πλαγ. ἔρωτ. πρότ.) = πῶς ἀπέθανε. εἰσπαίω = μετὰ βίας εἰσοριμῶ, εἰσπηδῶ. ὑφ' οὖ, ἀναγκ. αἴτ. οὐκ ἥν (ἥμιν) = δὲν ἥτο δυνατὸν εἰς ἥμας. ἐκθεῶμαι = προσέχω, παρακολουθῶ μέχρι τέλους. λεύσσω = παρατηρῶ. περιπολῶ = περιφέρομαι ὡσάν κατεχόμενος ὑπὸ μανίας. πορεῖν, ἀδρ. β'. τοῦ καθ' ὑποθ. λαμβανομένου ὡς ἐνεστῶτος πόρω = προσφέρω, παρέχω. γυναικέ τ' οὐ γυναικα, σχ. δέξιμ. διπού κίχοι (δ. κιχάνω = εὐρίσκω), πλαγ. ἔρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ ἐρευνῶν, ὅπερ ἐξυπακούεται κατὰ ζεῦγμα ἐκ τοῦ ἐξαιτῶν. διπλῆν ἄρουραν = διπλοῦν ἀγρὸν (ἐν φέσπαρῃ καὶ ἐσπειρε), διπλῆν μητέρα. οὖ = ἔαντοῦ. αὔω = φωνάζω. δεινόν, σύστ. ἀντικ. = φοβερὰν κραυγήν. ὡς ὑφηγητοῦ (ἐνν. ἡ ἀπόλ. μετχ. ὄντος) ὡς εἰς ὑφηγεῖτο = ὑπεδείκνυε τις τὴν ὁδόν. ἐνάλλομαι = ἐφοριμῶ, ἐπιπίτω. διπλαῖ πύλαι = δίφυλλος θύρα. κλῆθρα = τοὺς μοχλοὺς (τοὺς μανδάλους). πυθμένων = τῶν στηριγμάτων τοῦ μοχλοῦ ἐπὶ τῶν παραστάδων. κοῖλα, προληπτ. κατηγ. = ὕστε νὰ γίνουν κοῖλοι, νὰ καμφθοῦν. κάμπιπτει στέγη = καὶ εἰσώρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον. ἔώρα (μόνον ἐδῶ ἀπαντᾶ, ἀλλαχοῦ αἰώρα) = τὸ ὅργανον, δι' οὗ τις μετεωρίζεται, ὁ βρόχος. πλεκταῖς ἔώραις = μὲν πλεκτὸν σχοινίον. σπωτὸς = μόλις. δεινὰ βρυχηθεῖς = βρυχησάμενος (βρυχάσιμαι) (μεταφ. ἐκ τοῦ λέοντος) = ἀφ' οὗ ἐξέβαλε φοβερὸν βρυχηθύμον. ἀρτάνη (ἀρτάω = κρεμῶ) = τὸ σχοινίον, δι' οὗ τις ἀρτᾶ ἢ ἀρτᾶται = ἀγχόνη. χαλάω-ῶ = χαλαρώνω, λύω. δεινὰ δ' ἥν τάνθένδ' ὄρᾶν = φοβερὰ δὲ ἥσαν τὰ μετὰ ταῦτα ὡς πρὸς τὴν ὄψιν. εἴματα = ἐνδύματα. χρυσήλατος = ὁ κατειργασμένος ἐκ σφυρηλάτου χρυσοῦ. ἐκστέλλω = κουμβάνω ἢ καρφώνω διὰ πόρτης τὸ ἔνδυμα πρὸς συγκράτησιν αὐτοῦ ἢ πρὸς στολισμόν. ἄρας = σηκώσας ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν, (ἵνα τὸ κτύπημα εἶναι ἰσχυρότερον), ἀντικ. τὰς περύνας. ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων περίφρ. = τοὺς ὀφθαλμοὺς του. δθούνεκα = ὅτι. οὐκ ὄψοιντο = δὲν θέλουσι βλέπει ἐν τῷ μέλλοντι. ἐπασχε... ἔδρα, διὰ τοῦ α' ἐνν. τὸν μετὰ τῆς μητρός του ἀνόσιον γάμον, διὰ δὲ τοῦ β' τὸν φόνον τοῦ πατρός. ἐν σκότῳ = μέσα εἰς σκοτάδι. δψοίατο ἐν σκότῳ (δέξιμωρ.) = δὲν θὰ ἔβλεπε καθόλου. οὓς μὲν οὐκ ἔδει (ἴδειν), ἐνν. τοὺς παιδάς του. οὓς δ' ἔχρηζεν (ἐνν. ἴδειν), ἐνν. τοὺς γονεῖς. ἐφυμνῶν = ἀνοιμάζων, καταρώμενος.

ἀράσσω = κτυπῶ ἵσχυρῶς· μετὰ τούτου συναπτέον τὸ πολλάκις τε κούχ ἄπαξ. φοίνιος = αἰμόφυρτος. γλήνη = κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ. ὁμοῦ = ὁμοῦ τῷ ἀράσσειν = συγχρόνως μὲ τὸ κτύπημα τῶν ὀφθαλμῶν. τέγγω = βρέχω, ύγρασίν. ἀνίημι = ἐκβάλλω, ἐκχύνω. οὐδ' ἀνίεσσαν φόνου μυδώσας (μυδάω = εῖμαι ύγρός, διάχρονος) σταγόνας = καὶ δὲν ἔξεχουντις ἀπλῶς σταγόνας διαβρόγους ἔξ αἰματος. ἀλλ' ὁμοῦ = ἀλλ' εὐθύς. μέλας ὅμβρος χαλάζης αἵματοῦ (αἵματοις = αἵματηρ̄ς) = μαύρη αἵματηρ̄ βροχὴ χαλάζης. τέγγω = χύνω. ἔρρωγεν (ἕργνυμι) = ἔχουν ξεσπάσει. οὐ μόνου κάτα = οὐχὶ μόνον κατὰ τοῦ ἑνὸς (τοῦ Οἰδίποδος). συμμιγῆ = ἀνάμεικτα. δνόματα = εἰδη. ἐν τίνι σχολῇ κακοῦ = εἰς ποίαν παῦσιν κακοῦ, ποῦ ἐσταμάτησεν ἡ συμφορά του. βοᾶ = μετὰ βοῆς παραγέλλει. διοίγω = ἀνοίγω. δηλοῦν τινα = νὰ φανερώσῃ τις. τὸν μητρός, ἐνν. μάστορα (ἡ ὥλην παρεμφερῆ πρὸς αὐτὴν λέξιν) σχῆμα ἀποσιωπήσεως, ἐπειδὴ ὁ ἄγγελος ἀποφεύγει νὰ εἴπῃ λέξιν ἀνάρμοστον νὰ λεχθῇ. ὡς ρίψων· αἰτιολ. μετοχ. καὶ οὐχὶ τελ. = διότι θέλει νὰ φίψῃ. ἀραῖος (ἐνν. ὃν) = ὑπὸ τὸ βάρος τῶν καταρῶν διατελῶν (τὰς ὄποιας καθ' ἔαυτοῦ κατηράσθη). ῥώμης = ἴσχυρᾶς βοηθείας (ἐνν. καὶ εἰς αὐτὴν τό : τινός). νόσημα = πάθημα. ἢ φέρειν = ἢ ὥστε δύνασθαι φέρειν. δείξει δὲ καὶ σοί, ἐνν. ὁ Οἰδίπους ταῦτα. στυγῶ = μισῶ. ἐποικτίζω = οἰκτίρω, αἰσθάνομαι συμπάθειαν. στυγοῦντα = καὶ μισῶν τις.

Πραγματικάι. ἔγγενως ἔτι· διὰ τοῦ ἔτι θέλει νὰ δηλώσῃ ὅτι πιθανῶς τὰ ἀποκλυφθέντα τελευταῖα αἰσχη ἐμείωσαν τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαχέρον τῶν ἀρχόντων πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῶν Λαβδακιδῶν. **οὔτ'** *Ιστρὸν οὔτε Φᾶσιν*. θέλει νὰ δηλώσῃ ὅτι οὔτε τὰ νερὰ τῶν μεγίστων ποταμῶν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης (Φᾶσις διαφέρειν τὴν Κοιλίδα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, *Ιστρὸς ὁ σημερινὸς Δούναβις*), δὲν δύνανται ν' ἀποπλύνουν τὰ αἰσχη τοῦ οἰκου τῶν Λαβδακιδῶν. **ἐκόντα ἀμαρτήματα.** ἐκούσια ἀμαρτήματα θεωρεῖ τὴν αὐτοκτονίαν τῆς *Ιοκάστης* καὶ τὴν τύφλωσιν τοῦ Οἰδίποδος. **Χρυσηλάτους περόνας·** αἱ Ἀθηναῖαι κατὰ τοὺς ιστορικοὺς χρόνους μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Σοφοκλέους ἔφερον χιτῶνα δωρικόν, συγκρατούμενον περὶ τοὺς ὄμους διὰ περονῶν, ἀλλὰ βραδύτερον καὶ κατ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς χρόνους τοῦ Σοφοκλέους ἔφερον τὸν *Ιωνικὸν* χιτῶνα μετὰ χειρίδων, ἐσυνθίζον δὲ αὐταὶ νὰ συνάπτωσι τὰ ἐνδύματά των δ?

ώραιών καὶ μὲ πολυτίμους λίθους κεκομημένων περονῶν, αἱ ὅποιαι
ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπέληγον εἰς κεφαλὴν ἔχουσαν τύπον ἀνθρώπου,
ζόου δὲ καὶ πραγμάτων.

ΚΟΜΜΟΣ 1297 - 1366

α') 1297 - 1312

Λεξιλογικαί. ω δεινόν... ὁ Οἰδίπους ἔξέρχεται διὰ τῆς μέσης
θύρας, ὁδηγούμενος ὑπὸ ὑπηρέτου καὶ προκαλῶν τὴν συμπάθειαν καὶ
τὴν φρίκην τοῦ χοροῦ. προσκυρέω-ῶ = συναντῶ. προσέβη σε=
ἔβη ἐπὶ σέ, προσέβαλέ σε. τίς (ἐνν. ἦν) δι πηδήσας μείζονα τῶν
μακιστῶν = ποῖος ἦτο, δότις ἔκαμε μεγαλύτερα ἔχθρικὰ πηδήματα
ἀπὸ μέγιστα. πρὸς σῇ δυσδαίμονι μοίρᾳ (ἡ πρὸς σημ. προστήκην)
= ἐκτὸς τῆς ἴδικῆς σου βαρυδαίμονος (δυστυχοῦς) μοίρας· ἡ ἔννοια
τῶν λόγων του εἶναι : ἐκτὸς τῆς δυστυχοῦς μοίρας σου, νὰ φονεύσῃς
τὸν πατέρα καὶ νὰ νυμενφθῆς τὴν μητέρα, ἐπῆλθε καὶ ἡ ἄλλη, νὰ στε-
ρηθῇς τὴν δρασίν σου. Θέλων ἔναντιωμ. μετγ. ἀθρέω-ῶ = παρα-
τηρῶ μετὰ προσοχῆς. τοίαν = διότι τοιαύτην. ποῖ γᾶς (γεν. διαιρ.)
= εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς (δι' αὐτοῦ φαίνεται ἡ ἀστάθεια τῶν βημα-
τισμῶν τοῦ Οἰδίποδος). φθαγγὰ = ἡ φωνή μου. διαπεπόταται, δωρ.
ἀντὶ διαπεπότηται (διαποτάομαι) = ἔχει μὲ ταχύτητα πετάξει, ἔχει
πετάξει μακρὰν (καὶ ὅντως διὰ τοὺς τυφλοὺς ἡ φωνὴ φαίνεται ὅτι
ἀκούεται μακρὰν καὶ σβέννυται ἐκτὸς τοῦ περιβάλλοντος αὐτοὺς σκο-
τεινοῦ χώρου). φοράδην = ὅρμητικῶς. ἵν' ἔνήλω; (ἀόρ. τοῦ ἔναλ-
λομαι) = εἰς ποῖον βαθμὸν πηδήσας ἐπροχώρησες ; ἐις δεινὸν = εἰς
φοβερὸν βαθμὸν (ἐνν. ἔνήλατο). οὐδ' ἀκουστὸν = καὶ εἰς ἀνήκουστον.
οὐδ' ἐπόψιμον = οὔτε καὶ προσιτὸν εἰς θέαν (ἐκεῖνον, ποὺ δὲν βα-
στᾷ ἡ καρδιά μας νὰ ἰδωμεν).

Στροφ. α' (1313 - 1320) .

Λεξιλογικαί. σκότου νέφος = σκοτεινὸν νέφος. ἀπότροπον
= ἐκεῖνο ἀπὸ τοῦ ὅποιου τις ἀποστρέφεται, φρικῶδες. ἐπιπλόμενον
(ἐπιπλέόμενον) = ἐπελθόν. ἄφατον = μὴ δυνάμενον νὰ ἐκφρασθῇ,
ὑπερβολικόν. ἀδάματον = ἀκαταδάμαστον. δυσούριστον = τὸ ὅποιον
ὑπὸ δυσμενοῦς ἀνέμου προσήχθη. εἰσέδυν = βαθέως εἰσέδυσεν. οἴ-
στρημα κέντρων = κεντήματα τῶν περονῶν ἐμβάλλοντα μανίαν. οἰον

οίστρημα κέντρων καὶ μνήμη κακῶν εἰσέδυ με = ὅποια μνηώδης δύνη ἐκ τῶν περοῦν καὶ ὑπόμνησις τῶν ἀναστοργημάτων μου εἰσεχώρησε βαθέως εἰς τὴν ψυχήν μου. ἐν τοσοῦσδε πήμασιν = ἐν μέσῳ τόσων πολλῶν συμφορῶν σου. πενθεῖν... φορεῖν (σχῆμα πρωθύστερον) = νὰ ὑποφέρῃς τὸ βάρος διπλῆς δυστυχίας (σωματικῆς καὶ ψυχικῆς) καὶ νὰ ἔχῃς διπλοῦν πένθος.

'Αντιστρ. α' (1321 - 1328)

Λεξιλογικαί. μὲν = τοὐλάχιστον. ἐπίπολος = βοηθός, σύντροφος. ἔτι μόνιμος (εἰ) = παραμένεις ἀκόμη. κηδεύω = θεραπεύω, ἐνδιαφέρομαι. οὐ γάρ με λήθεις = διότι δὲν διαφέγχεις τὴν προσοχήν μου. καίπερ σκοτεινὸς (ὃν) = ἂν καὶ περιβάλλωμαι ἀπὸ σκότους, ἂν καὶ εἴμαι τυφλός. πῶς ἔτλης = πῶς ἐτόλμησες, πῶς ἐβάσταξεν ἡ καρδιά σου. τοιαῦτα, ἐπιρρημ. προσδιορ. = μὲ τοιοῦτον (σκληρὸν) τρόπον. σάς ὄψεις μαρᾶναι = νὰ μαράνης τοὺς ὀφθαλμούς σου (τὸ μαρᾶναι ἐπὶ τῆς σημασίας κυρίως : ν' ἀποξηράνῃς τὴν πηγήν τῆς ὥρασεώς σου). ἐπαίρω = παρακινῶ, πείθω.

Στροφ. β' (1329 - 1348)

Λεξιλογικαί. ὁ κακὰ τελῶν... ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : ὁ τελῶν ἐμοὶ ταῦτα ἐμὰ κακὰ πάθεα. νιν, τὰς ὄψεις. οὐ τις ἀλλ' = οὐ τις ἄλλος ἢ. δρῶντι (ὑποθ.) βλεπτὸν ἢ στερκτὸν = εἶναι δυνατὸν νὰ βλέπω ἢ νὰ ἀγαπῶ. προσήγορον = ἕξιν προσαγορεύσεως. ἐκτόπιον, προληπτ. κατηγορ. ἀπάγετε ἐκτόπιον = ἀπομακρύνετε με μακρὰν τῶν τόπων αὐτῶν ἐδῶ. μέγ' ὀλέθριον τὸ μέγα μετὰ τοῦ ἐπιθ. ἐπιτείνει τὴν σημασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπερθετικὸν βαθμόν. δείλαιος = δυστυχίσμένος. αἱ γεν. νοῦ — συμφορᾶς εἴσαι τοῦ αἰτίου.

'Αντιστρ. β' (1349 - 1366)

Λεξιλογικαί. ὅστις = ὀστισδήποτε (ἂν καὶ γνωρίζῃ τὸν σωτῆρα, δηλ. τὸν Κορίνθιον ἄγγελον, ὅμιλεῖς ἀσφίστως, ἀδιαφορῶν διὰ τὸν σώσαντα). ἀγρία = σκληρά. πέδη = δέσμη τῶν ποδῶν. νομάς, ἐπίθ. (ἐπὶ τοῦ νομός, νέμομαι = βύσκω) = ἐκτεθειμένος εἰς τὰς νομάς (βοσκάς) τοῦ Κιθαιρώνος. ἐπιπόδιος = ὁ ἐπὶ τῶν ποδῶν. ἔρυτο, ἀδρίστ. β' (ύδρομαι) = ἀπήλαξεν, ἀπελύτρωσεν. ἔς χάριν = πρὸς εὐχαρίστησίν μου. φίλοισιν (τοῖς ἐμοῖς), δηλ. πατέρι, μητρί, τέκνοις, τοσόνδ'

ἄχος= ἀφορμὴ τόσον μεγάλης θλίψεως. θέλοντι κάμοι τοῦτο' ἂν ἦν = καὶ μὲ τὴν ἴδικήν μου θέλησιν θὰ ἐγίνετο τοῦτο. γ' ἂν ἥλθον= ἥθελον γίνει (καταντήσει). βροτοῖς ἐκλήθην ἐννοητέος ὁ ἄν, ή ὑπόθεσις δὲ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων λαμβάνεται ἐκ τοῦ ἐννουμένου θυνών. ἀφ' ὧν ἔφυν=ἐκείνων, ἀπὸ τῶν ὅποιων ἐγεννήθην (δηλ. τῆς μητρός). δμογενής (ἐνεργ. διαθ.) = δμοῦ γεννήσας. μὲ ἐκείνους. πρεσβύτερον= μεγαλύτερον, χειρότερον.

Πραγματικαί. 'Ἐν τῷ κομμῷ, τῷ διήκοντι ἀπὸ τοῦ στίχ. 1297—1366, ὁ Οἰδίπους ἔξερχεται τῶν ἀνακτόρων ὁδηγούμενος καὶ στηριζόμενος ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν, ἡ θέα δὲ αὐτοῦ ἥτο τόσον οἰκτρά, ὥστε οἱ ἀποτελοῦντες τὸν χορὸν ἀπέστρεψαν τὰ βλέμματα, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω.

ΕΞΟΔΟΣ (1367 - 1530)

α') 1367 - 1415

Λεξιλογικαί. δπως σε φῶ, πλαγ. ἐρωτ. προτ. κρείσσων ἥσθια, ἀντὶ ἀπροσ. συντ : κρείσσον γάρ ἦν μηκέτ' εἶναι σε ἢ ζῆν τυφλόν. προσεΐδον ἂν= ἥθελον προσβλέψει. οīν δυοῖν ἔργα ἔστιν εἰργασμένα μοι= εἰς τοὺς ὅποιους καὶ τοὺς δύο (γονεῖς μου) ἔχουσι γίνει ὑπ' ἐμοῦ ἔργα... κρείσσονα ἀγχόνης= μείζονος (σκληροτέρας) τιμωρίας ἔξια ἢ ἀγχόνης. ἐφίμερος= ποθητός. βλαστοῦσα, ὑπαλλαγή, ἀντὶ βλαστόντων= γεννηθέντων. προσλεύσσειν= ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐφίμερος. ού δῆτα (ἦν ἐφίμερος). πύργος= τείχη (μετὰ πύργων, οἱ ὅποιοι ἤσαν περίφημοι ἐν Θῆβαις). τῶν= ὧν (πάντων τῶν προηγουμένων). κάλλιστα τραφεῖς (ἐναντιωμ. μετγ.)= ἀν καὶ διηλθούν τὸν βίον του δριστα. εἰς= μόνος ἐγώ, ἀπεστέρησα, ποῖα τὰ ἀντικείμενά του ; καὶ γένους τοῦ Λατίου, ἐνν. ἡ μτχ. δῆτα= καὶ τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ γένος τοῦ Λατίου. κηλῆδα= στίγμα (τὸν ὑπ' αὐτοῦ γεννόμενον φόνον τοῦ Λατίου). ἐμήν, κατηγορ. δρθοῖς= σηκωμένοις, ἀνοικτοῖς. τούτους= τοὺς πολίτας. ἕκιστά γε= οὐδόλως βεβαίως. τῆς ἀκουούσης δι' ὕτων πηγῆς = τῆς ἀκουστικῆς πηγῆς. εἰ ἔτι ἦν φραγμὸς= ἐὰν πρὸς τούτους ἥτο δυνατὸς ὁ φραγμὸς, ἐὰν ἥδυνάμην ἀκόμη νὰ φράξω. οὐκ ἂν ἐσχόμην τὸ μὴ ἀποκλῆσαι= δὲν ἥθελον κρατηθῆ ἀπὸ τοῦ νὰ μὴ ἀποκλείσω. ίν' ἦν= διὰ νὰ ἡμην (τὸ ίνα μεθ' ὀριστικ. ιστορ. χρόνου τίθεται, ίνα δηλώσῃ, ὅτι ὁ σκοπὸς ἥδυνατο νὰ γίνη, ἀν προηγεῖτο ἡ ἐιέργεια ἡ δηλουμένη διὰ τῆς προτάσεως,

ἐκ τῆς ὄποιας ἔξαρτᾶται ἡ τελ. πρότ.). τὴν φροντίδα = τὴν συνείδησιν, τὸν νοῦν. **Ιώ Κιθαιρών**, προσωποποιεῖ τὸν Κιθαιρῶνα, κινῶν οὕτω τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν. ὡς μήποτ' ἔδειξα, τελ. πρότ. μεθ' ὁριστικ. ίστορ. χρόνου (ἰδὲ προηγουμένην). λόγῳ ἐνν. διὰ λόγων, κατ' ὄνομα, καὶ οὐχὶ πραγματικά. κάλλος ὑπουλον κακῶν = κάλλος ὠραῖον μὲν ἔξωθεν, ὀλλὰ πλῆρες κακῶν ἔσωθεν, κάλλος ὑποκρῆπτον κακὰ (ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν τραυμάτων, τὰ ὅποια φαίνονται μὲν ἔξωθεν λαμπρῶς ιαθέντα, ἔσωθεν δὲ ἀφθονον πύον ἐμπεριέχουσι). κάλλος κακῶν σχῆμα δέξύμ., λεχθὲν μετὰ σαρκασμοῦ. κάκ κακῶν (γονέων). νάπη δασώδης κοιλάς· η φάραγξ. τούμὸν αἴμα, διότι τὸ ἴδικόν του ἦτο τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τοῦ πατέρος. Νύμιν, δοτ. ἥθ. γάμοι, ἐνν. τοὺς τοῦ Λατού καὶ Οἰδίποδος μετὰ τῆς Ἰοκάστης. ἡμᾶς = ἐμὲ. ἀνίημι = ἀναδίω. ἀποδεικνύω = φανερώνω. αἴμ’ ἐμφύλιον = αἷμα τοῦ αὐτοῦ γένους· τὰ μὲν τρία πρῶτα πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας ἀφορῶσιν εἰς τὸν Οἰδίποδα, ὅστις ὄντως ἦτο πατὴρ καὶ ἀδελφὸς τῶν τέκνων καὶ υἱὸς τῆς συζύγου, τὰ δὲ λοιπὰ τρία νύμφας κ.λ.π. εἰς τὴν Ἰοκάστην, οὖσαν νεόνυμφον καὶ γυναικα καὶ μητέρα τοῦ Οἰδίποδος, διὰ πάντων δὲ τούτων ὑπόδηλοι τὸν διπλοῦν γάμον τῆς Ἰοκάστης, μεταχειρισθεὶς πληρθυντ. ἀριθμὸν ἐπὶ τὸ μεγαλορρημονέστερον. ἐτέθη δὲ μεταξὺ τούτων τὸ αἷμα ἐμφύλιον, διὰ νὰ δηλωθῇ ἵτι πάντα ταῦτα ὠφείλοντο εἰς τὰς αἵμομειξίας. καλύψατε = κρύψατε. Θαλάσσιον κατηγορ. = εἰς τὴν θάλασσαν. ἔνθα μήποτ' εἰσέψεσθ' ἔτι = ἵνα μή με προσατενίσητε πλέον. ἀξιώσατε θιγεῖν = κρίνατε ἀξιον νὰ ἐγγίσητε.

Πραγματικαί. ποίοις ὅμμασι προσεῖδον ἀν. ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ὅτι ἡ ψυχὴ ἦτο εἰδῶλον τοῦ σώματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν διετήρει καὶ μετὰ θάνατον τὰς αἰσθητικὰς ιδιότητας αὐτῆς. ἀγχόνης· ἡ τιμωρία τῆς ἀγχόνης ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ὅπως καὶ ὑφ' ἡμῶν, ἡ χειροτέρα τῶν τιμωριῶν. **ῷ Κιθαιρών, ὥ Πόλυβε...** ἐν τριπλαῖς ὁδοῖς, ὥ γάμοι. τέσσαρα σπουδαιότατα σημεῖα τῆς ζωῆς του ἀναπολεῖται εἰς τὴν μνήμην του.

β') 1416 - 1477

Λεξιλογικαί. ἀλλ' εἰς δέον πάρεσθ' ὅδε ὣν ἐπαιτεῖς = ἀλλ' εἰς κατάλληλον καιρὸν δι' ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ζητεῖς, ἰδοὺ προσέρχεται ὁ Κρέων. τὸ πράσσειν καὶ τὸ βουλεύειν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ πάρε-

στι= ὥστε νὰ ἔκτελῇ καὶ ν' ἀποφασίσῃ. τίς μοι φανεῖται πίστις ἔνδικος ; = ποίᾳ ἐμπιστοσύνῃ θὰ δειχθῇ πρὸς ἐμὲ δικαίως ; τὸ πάρος=κατὰ τὸν προηγούμενον χρόνον. γελαστής=περιφρονητής, περιγελαστής. οὐθὲν ὡς δνεδεῖων τι τῶν πάρος κακῶν=οὔτε διότι σκοπεύει νὰ σοῦ ἀποδώσω ὅνειδος διὰ τὰ προηγούμενα κακά (ἐννοεῖ τὴν φιλονικίαν μεταξὺ τοῦ Οἰδίποδος καὶ ἑαυτοῦ καὶ τὰς λαβούσας χώραν ἀντεγκλήσεις). ἀλλ᾽ εἰ... διακόπτων τὴν συνέχειαν ἀποτείνεται εἰς τοὺς συνοδεύοντας τὸν Οἰδίποδα θεράποντας. γένεθλον=τέκτον, γόνος. τὰ θητῶν γένεθλα=τοὺς θητούς. τὴν γοῦν πάντα βόσκουσαν φλόγα ἡλίου=τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τούλαχιστον τὸ συντηροῦν τὰ πάντα. τοιόνδε ἄγος=τοιοῦτον ἐναγγῆ, ἀνόσιον. τοῖς ἐν γένει=τοῖς συγγενέσιν. τάγγενη=τὰ τῶν συγγενῶν· ἡ σύντ.: μόνοις γὰρ τοῖς ἐν γένει μάλιστ' εὐσεβῶς ἔχει ὁρᾶν τ' ἀκούειν συγγενῆ κακά. εὐσεβῶς ἔχει=εἶναι εὐσεβές καθῆκον, εἶναι ἐπιβεβλημένον. ἐλπίδος=κακῆς ἐλπίδος, τοῦ φόβου μου (ἐννοεῖ τὸν φόβον, τὸν ὄποιον εἰλέγειν, ὅτι ὁ Κρέων θὰ συμπεριεφέρετο ἔναντί του κακῶν). πρὸς σοῦ, οὐδὲν ἔμοι=ὑπὲρ σοῦ, πρὸς τὸ ἰδικόν σου συμφέρον, καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ ἰδικόν μου. τοῦ ;=τίνος πράγματος ; ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : καὶ λιπαρεῖς (=ἐκλιπαρεῖς) ἀδέ με τυχεῖν τοῦ ;=καὶ μὲν θερμοπαρακαλεῖς τοιουτοτρόπως νὰ τύχης ποίου πράγματος ; δπου φανοῦμαι μηδενὸς τῶν θητῶν προσήγορος=ἐκεῖ δπου θὰ φαίνωμαι, ὅτι δὲν θὰ προσαγορεύωμαι ὑπὸ οὐδενὸς ἐκ τῶν θητῶν. ἔδραστὸν εἰ ἔχρηζον, τί λόγος εἶναι ἐδῶ ; εἰς τὸ β' ἄν ἐννοητ. πάλιν τὸ ἔδρασσα. τί πρακτέον (ἐννοεῖ διὰ τούτου ὅτι νὰ μὲν ὁ χρησμὸς εἰλέγει ὄρισει, ὅτι δέον νὰ τιμωρηθῇ ὁ φονεὺς τοῦ Λαζέου, ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ ἔρωτηθῇ ἐκ νέου, τί δέον νὰ γίνῃ διὰ τὸν Οἰδίποδα, ὁ ὄποιος εἶναι καὶ φονεὺς τοῦ πατρός του). πατροφόντης=πατροκτόνος. ἀπολλύναι, τελ. ἀπαρέμφ. ἔξαρτ. ἐκ τῆς κελευστικῆς ἐννοίας, τῆς ἐνυπαρχούσης εἰς τὸ ἐδηλώθη φάτις. ἵν' ἔσταμεν χρείας=εἰς δ σημεῖον ἀνάγκης περιήλθομεν. γάρ, αἰτιολ. τὸ ἐννοούμ. ἐκ τῶν προηγουμένων : πευσόμεθα. τὰν=τὸ ἄν. τὸ τοὶ=βεβαίως (ἐκ τῶν πραγμάτων πεισθεῖς). πίστιν φέροις=πιστεύεις (ἐνν. τὴν κακοπιστίαν του πρὸς τὸν μάντιν Τειρεσίαν καὶ πρὸς τὸν Κρέοντα). ἐπισκήπτω=παραγγέλλω· ὃ σύνδεσμος καὶ ἐννοεῖ ἔκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δηλωθησομένων. προστρέπομαι=στρέφομαι πρὸς τινα, ἵνα παρακαλέσω αὐτόν, ἴκετεύω. τῆς μὲν κατ' οἴκους ἦν ἀποφεύγει νὰ δονομάσῃ μη-

τέρα ή γυναικα. αύτὸς δν θέλεις τάφον θοῦ=μόνος σου κάμε τὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῆς, καὶ δὲ διάπον θέλεις. καὶ γάρ, αἰτιολ. τὸ ἐννοούμ. : παραλείπω νὰ εἴπω ἄλλο τι, διότι καὶ... ὑπὲρ τῶν σῶν=χάριν τῶν ἴδιων σου (τῆς ἀδελφῆς σου). τελεῖς (μέλλ.), ἐνν. τάφον. ἀξιωθήτω=ἄς κριθῇ ἀξιον· ή σειρὰ τῶν λέξεων : μήποτε ἀξιωθήτω πατρῶον ἀστυ τυχεῖν ἐμοῦ ζῶντος οἰκητοῦ (κατηγορ.). κλήζεται=εὐρίσκεται ὁ καλούμενος. ζῶντε=ὅτε ξένη ἀκόμη ἐν τῇ ζωῇ. δν ἐθέσθην κύριον τάφον, τὸν ὅποιον προώρισαν ὡς τάφον μου, ἔχοντα ὅλην τὴν ἔξουσίαν ἐπ' ἐμοῦ. ἵν' ἔξι ἔκεινων, οἱ μ' ἀπωλότην, θάνω=ἴνα εὔρω τὸν θάγατον ἀπὸ ἔκεινους, οἱ ὅποιοι ἐπεθύμουν τὸν θάγατόν μου. τοσοῦτον=τόσον μόνον. πέρθω=καταστέφω, ἀφανίζω. θνήσκων=ἐνῷ ἀπέθηγσκον. μή, ἐνν. σωθεῖς=εἰ μὴ ἐσώθην. ἐπὶ τῷ δεινῷ κακῷ=πρὸς ἐκτέλεσιν φοβεροῦ τινος κακοῦ. ὅποι περ εἴσι=ὅπου ἀκριβῶς προχωρεῖ, βαδίζει. ἵτω=ἄς προχωρῇ. μὴ προσθῆς μέριμναν=μὴ ἐκτὸς τῶν ἄλλων σου μεριμνῶν ἀναλάβῃς φροντίδα. σπάνις=ἀνάγκη, ἔλλειψις. δι βίος=τὰ πρὸς τὸ ζῆν. βορὰ=φαγητόν. αἰν χωρίς=χωριστὰ ἀπὸ τὰς ὄποιας ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ : ἀνευ τοῦδ' ἀνδρὸς=χωριστὰ ἀπὸ ἐμέ. ταῖν μοι (δοτ. χαριστ.) μέλεσθαι=δι' αὐτὰς πρὸς χάριν μου νὰ ἔχῃς μέριμναν· τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτ. μάλιστα μὲν=κυρίως μέν· ἐννοεῖται : εἰ δὲ μή. ἀποκλαίομαι κακὰ=κλαίων τὰς δυστυχίας μου.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο δ Κρ. παραχγέλλει εἰς δύο θεράποντας νὰ μεταβῶσι καὶ ὅδηγήσωσιν ἐνώπιόν του τὰς θυγατέρας τοῦ Οἰδίποδος).

γονῆ γενναῖος=εὐγενῆς τὴν καταγωγήν. θιγών (θιγγάνω), ὑποθ. μετχ. τὶς ἡ ἀπόδοσις ; που=ώς νομίζω, ἀν δὲν ἀπατῶμαι. τοῖν φίλοιν, παρὰ τοῖς ἀττικοῖς συνήθως ὁ δυϊκὸς τῶν ἀντωνυμῶν καὶ ἐπιθέτων εἶναι κοινὸς καὶ διὰ τὰ δύο γένη. ἐκγόνων ἐμῶν=τῶν ἐμῶν τέκνων. λέγω τι; = λέγω τι ἀληθές ; πορσύνω (πόρω)=πορίζω, παρέχω, ἐτομάζω. γνοὺς=ἐπειδὴ ἀντελήφθην. τὴν παροῦσαν τέρψιν=τὴν ὑπάρχουσαν εἰς σὲ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν. πάλαι=πρὸς ὀλίγου.

Πραγματικαί. χώρας λέλειπται φύλαξ· προσφωνεῖται οὕτως δ Κρέων ὑπὸ τοῦ χοροῦ, διότι τὰ ἄρρενα τέκνα τοῦ Οἰδίποδος εἶναι ἀνήλικα καὶ διὰ τοῦτο ἀνέλαβεν οὗτος τὴν βασιλείαν. ἀλλ' εἰ τὰ θη-

τῶν... μὴ καταισχύνεσθ' ἔτι κτλ. λέγει ταῦτα, ἐπειδὴ οἱ θεράποντες ἥσκαν ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἔξοδον τοῦ Οἰδίποδος ἐν τοιαύτῃ καταστάσει. ἄνακτος Ἡλίου· πᾶν μιαρὸν ἔμψυχον ἢ ἄψυχον οἱ ἀρχαῖοι ἀπεμάκρυνον ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς Ἡλίου, διότι θὰ ἐμπαίνετο ἐκ τῆς θέας αὐτοῦ. δομβρος· ὁ δομβρος ἥτοι ιερὸς τοῦ Διός.

γ') 1478 - 1530

Λεξιλογικαί. τῆς ὁδοῦ (τῶν θυγατέρων), γεν. τῆς αἰτίας = διὰ τὴν ἔλευσιν τῶν θυγατέρων μου. φρουρήσας τύχοι= φρουρήσεις. ὡς τὰς ἀδελφὰς = εἰς τὰς ἀδελφικάς. προυξένησαν = ἔγινναν αἰτίαι. λαμπρὰ = ἀκτινοβόλα, φυτουργὸς = γεννήσας, γεννήτωρ. ὥδ' ὁρᾶν = νὰ βλέπουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, νὰ εἶναι τυφλά· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : αἴ προυξένησαν ὑμῖν ὁρᾶν ὥδε τὰ πρόσθε λαμπρὰ δομβατα. ιστορῶ = γνωρίζω. ἔνθεν αὐτὸς ἡρόθην = ἐκ τῆς ὅποιας ὁ ἰδιος ἐγεννήθην. προσβλέπω = δεικνύω συμπάθειαν διὰ τοῦ βλέμματος. νοοῦμαι = ἀναλογίζομαι. τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ βίου = τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς πικραμένης ζωῆς. οἶον χρεών (ἔστιν) βιῶνται στρώ πρὸς ἀνθρώπων = τὸν ὅποιον εἶναι ἀνάγκη σεῖς νὰ διέλθητε μὲ παθήματα ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων. δομιλία = συναστροφή, συγκέντρωσις. ξεσθε = θὰ ἐπανέλθητε. ἀντὶ τῆς θεωρίας = ἀντὶ τῆς ἀπὸ τῆς θεωρίας τέρψεως. ἀκμαὶ γάμων = ἀκμή, ὀρυμότης τοῦ γάμου. παραρρίπτω = ρύψοκινδυνεύω, ἐκτίθεμαι εἰς κίνδυνον· τὸ πλῆρες θὰ ἥτο : τίς ἔσται ἐκεῖνος, δις παραρρίψει. τοιαῦτα δνείδη λαμβάνων = ἀναλαμβάνων τοιαῦτα αἰσχη. γονὴ (ἡ) = τέκνον, ἀπόγονοι, γενεά. δηλήματα = (δηλέομαι = βλάπτω) = βλάβαι. ἐπεφνε, ἀδρ. τοῦ καθ' ὑπόθεσιν ρήμ. φένω = φονεύω. δθεν περ αὐτὸς ἐσπάρη = ἐκ τῆς ὅποιας βεβαίως αὐτὸς σπαρεῖς ἐγεννήθη. ἐκ τῶν ἵσων = ἐκ τῆς ἰδίας. τοιαῦτα δνειδεῖσθε (μέσ. μέλλ. ἀντὶ παθητ.) = τοιαῦτα δνείδη θὰ λάβητε. τίς γαμεῖ ; = ποῖος θὰ σᾶς νυμφευθῇ ; χέρσος λέγεται ὁ μὴ καλλιεργηθείς ἀγρός, ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ παραβάλλεται πρὸς ἀρουμένην γῆν, λέγεται : χέρσος = ἀνύπανδρος. νὼ γάρ, ὡ = διότι ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι. δύο δοντε = ἀμφότεροι (συμπεριλαμβάνει καὶ ἔαυτὸν λόγῳ τῆς θέσεως, εἰς ἣν διατελεῖ). παρίημι = ἐγκαταλείπω, ἀφίνω ἀπροστατεύτους. ἐγγενεῖς (οὔσας) = ἐπειδὴ εἶναι συγγενεῖς σου. ἀλῶμαι = πλανῶμαι. πτωχάς ἀνάνδρους, κα-

τηγαροφ. ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : μὴ παρῆς σφε οὔσας ἐγγενεῖς, ἀλωμένας πτωχάς ἀνάνδρους, τάσδε (βραχυλ.) = τὰ κακὰ τῶνδες. ὥδε, συνάπτεται πρὸς τὸ ὄρῶν. τηλικόσδε = τόσου νέος τὴν ἴλικίαν. πλὴν ὅσον τὸ σὸν μέρος = ἐκτὸς ὅσον ἀφορῷ εἰς σέ. ξυννεύω = συγκατανεύω. ϕαύσας, ἐνν. ἐμοῦ. ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ χειραψία, διότι ὁ Οἰδίπους, ὡς τυφλός, δὲν ἤδυνατο κατ' ἄλλον τρόπον νὰ ἰδῃ τὴν συγκατανεύσιν τοῦ Κρέοντος. "Αλλως τε ἡ χειραψία προσέδιδε μεῖζονα πίστιν. σφῶν = ὑμῖν. εἰ μὲν εἰχέτην ἥδη φρένας = ἐὰν μὲν τώρα εἰχετε ὥριμον νοῦν. πόλλος ἀν παρήνουν = θὰ σᾶς ἔδιδον πολλὰς συμβουλάς. τοῦτ' εὐχὴν στ' ἐμοὶ = πρέχεται (ἐκ μέρους μου) ἡ ἔξης εὐχὴν πρὸς σᾶς. οὖ καιρὸς ἐቅ (ἐπεξηγ. τοῦ προηγ.) = ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπουν αἱ περιστάσεις. λώπονος = καλυτέρου· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : κυρῆσαι δ' ὑμᾶς τοῦ βίου λώπονος τοῦ φυτεύσαντος πατρός. ἵνα = ἐκεῖ πού. κεὶ μηδὲν ἥδυ = ἔστω καὶ ἀν δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστον (δι' ἐμέ). καιρῷ, δοτ. χρον. = εἰς τὸν καιρόν των. ἐφ' οἷς ; ἐπὶ ποίοις ὅροις; λέξεις καί... ἡ σύνταξις εἶναι κατὰ παράταξιν ἀντὶ καθ' ὑπόταξιν : ὅταν λέξης, εἴσομαι (τοῦ ῥ. οἴδα). δπως πέμψεις, πλκγ. ἐρωτ. πρότ. ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐννοουμ. σκόπει. ἀποικον γῆς = μακρὰν τῆς χώρας. τοῦ θεοῦ δόσιν = δῶρον διδόμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ἀλλὰ θεοῖς γε = ἀλλὰ ἵστα εἰς τοὺς θεούς. τοιγαροῦν = δι' αὐτὸς λοιπὸν (ἐὰν δὴ). εἰσαι μισητὸς εἰς τοὺς θεούς). τεύξη (ἐνν. τῆς τοῦ θεοῦ δόσεως) = θὰ τύχης (τοῦ δώρου τοῦ θεοῦ, δηλ. τῆς ἔξορίας). φημὶ τάδε οὖν; (ἐνν. ἔσεσθαι μοι) = βεβαιώνεις λοιπὸν ὅτι ταῦτα δὲ (δηλ. ἡ ἔξορία μου) θὰ γίνουν; γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον : φημὶ τάδε = βεβαίως βεβαιῶ ταῦτα, διότι... ἀ μὴ φρονῶ (ἀναφορ. ὑποθ. πρότ.) = ἐὰν δὲν γνωρίζω καλῶς τινα. φιλῶ = συνηθίζω. ἀφοῦ (μέσ. ἀδρ. β' προστακτ. τοῦ ῥ. ἀφίημι) = ἀποχωρίσθητι ἀπό... (ἐκ τούτων ἐξάγεται, ὅτι ὁ Οἰδίπους ἐξηκολούθει νὰ κρατῇ τὰς θυγατέρας του). ἔλη (αἰροῦμεν) = ἀφαιρέσῃς ταῦτα. πάντα κρατεῖν = νὰ ὑπερισχύῃ ἡ γνώμη σου εἰς ὅλα. ἀκράτησας = ἀ ἐκράτησας = ὅσα ἐπέτυχες νικῶν. συνέπομαι = συμπαρακολουθῶ. τῷ βίῳ = μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σου (πρωσωποποιεῖ τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐτυχίας, τὰ ὅποια ὡς σύντροφοι παρακολουθοῦν αὐτὸν εἰς τὸν βίον του). λεύσσω = παρατηρῶ. κλεινὰ = τὰ ξακουστὰ (τὰ δοξάσαντα τὸν Οἰδίποδα). οὖ τὶς οὐ ζήλω... ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : οὖ ταῖς τύχαις τὶς τῶν πολιτῶν οὐκ ἐπέβλεπε ζήλω = τοῦ ὅποιου τὰς τύ-

χας (τὴν εύτυχίαν) ποῖος ἐκ τῶν πολιτῶν δὲν ἔβλεπεν μὲ εὐγενῆ πόθον, (δὲν ἔζήλευε). εἰς δόσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς (πλαγ. ἐρωτ. πρότ. ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ λεύσσετε) = εἰς πόσον μεγάλην ἀνεμοζάληγ φοβερᾶς συμφορᾶς. δλβίζω = καλοτυχίζω (ὑποκ. τοῦ δλβίζειν εἶναι τὸ τινά, ἀντικ. δὲ τὸ μηδένα θνητὸν ὄντα). ἐπισκοπῶ = ἔξετάζω. ἐπισκοποῦντα ίδειν = ἐφ' ὅσον κοιτάζει νὰ ἴδῃ. πρὶν ἀν τέρμα τοῦ βίου περάσω (μεταφ. ἐκ τοῦ σταδίου). μηδὲν ἀλγεινὸν παθῶν = χωρὶς νὰ πάθῃ δυσάρεστόν τι· ή σειρὰ τῶν λέξεων : ὥστε χρεών (ἐστι) ἐπισκοποῦντα τὴν τελευταίαν ἡμέραν ίδειν μηδένα θνητὸν δλβίζειν πρὶν...

Πραγματικαί. δαιμῶν ἄμεινον ἦ' μὲ φρουρήσας τύχοι· ἐπιστεύετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ὅτι πᾶς ἀνθρωπος εἶχεν ἵδιον δαιμονα ὡς προστάτην. δνείδη· κατὰ τὴν ἀντιληψιν, ὅτι τὰ αἴσχη τῶν γονέων βαρύνουσι τὰ τέκνα. ἀγάμους τὸ ἄγαμον τῶν θυγατέρων ἐθεωρεῖτο παρ' ἀρχαίοις πολὺ κακόν, διότι προορισμὸς τῆς γυναικὸς ἐνομίζετο ή διὰ τοῦ γάμου ἀποκατάστασις· διὰ τοῦτο καὶ ή 'Αντιγόνη ἀπαγομένη εἰς τὸν θάνατον θρηνεῖ, διότι ἄγαμος, ἀνυμέναιος κ.λ.π. κατέρχεται εἰς τὸν "Ἄδην. καὶ γάρ ἀκράτησας... ξυνέσπετο· μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Κρέων, ὁ Οἰδίπους, αἱ θυγατέρες του καὶ οἱ ὑπηρέται εἰσέρχονται διὰ τῆς μεσαίας θύρας εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ὡ πάτρας Θήβης ἔνοικοι... ἐπειδὴ ή σκηνὴ ὑπόκειται πρὸ τῶν ἀνακτόρων, ὑποτίθεται ὅτι παρίσταται πλὴν τῶν ἀποτελούντων τὸν χορὸν πολιτῶν καὶ ἄλλο πλῆθος, εἰς τὸ διόποιον ἀποτείνει ὁ χορὸς τὸν λόγον. μηδέν' δλβίζειν πρὶν ἄν... παρεμφερῇ γνώμην ἔξήνεγκε καὶ ὁ Σόλων εἰς τὸν Κροῖσον ('Ηρόδ. 1,32) « σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτὴν κῆ (πῆ) ἀποβήσεται... » δύοις δὲ καὶ ὁ Εὔριπίδης ἐν 'Ανδρῳ μάχῃ 102 « χρὴ δ' οὕποι· εἰπεῖν οὐδέν' ὅλβιον βροτῶν, πρὶν ἀν θανόντος τὴν τελευταίαν ἴδης, ὅπως περάσας ἡμέραν ἤξει κάτω ».

